10 ARALIK 1989 YIL:7 SAYI:49 2500 TL.

nokta

SCANFAN

Attilâ İlhan gezdi ve yazdı

PÜRTELAŞ SOKAĞI'NDA 'YANLIŞ' KADINLAR

Zirve'nin Türkiye'ye etkileri

Hükümet ve NATO çevreleri:
"Türkiye, Nato'nun ve bölgenin şahini olmalı"

Kınalı muhalefet:
DYP'nin yeni ve eğlenceli muhalefet stratejileri

KİŞİLİK ÇİZGİSİ
ANKARA
ANTALYA
DENİZLİ
İZMİR
KADIKÖY
mithat
ATT

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE

Türkiye şahinliği seçti 18
SHP/Örgüt nasıl toplanır? 22
DYP/Kınalı muhalefet 24
İSKİ'ci Oya'nın dramı 28
Bir dayakçı müdür öyküsü 31
Söyleşi/Metin Münir 34

KAPAK

Attilâ İlhan "yanlış" kadınları yazdı 36

FOTO-RÖPORTAJ

Lübnan yine kaynıyor 46

DÜNYA

Çekoslovakya'da Dubçek'in dönüşü 54
Sovyet mafyası 60

İNSANLAR

Genç, dobra, atak: Cüneyt Canver 66
Üç yüz kedinin sultanı: Türkan Akalın 68
Günlerin Getirdiği 74

TOPLUM

Politikada kadın kotası 78
Söyleşi/İmren Aykut 80
Dâhi yetiştirmek elimizde 84

KÜLTÜR—SANAT

20. yılında Dostlar Tiyatrosu 88
Sinema/ Mississippi Yanıyor 90
Müzik/Serdar Ateşer 96

HAFTANIN İÇİNDEN

İkiyaka katliamı 100
Borsada uyanıklık 102
Haftanın Portresi/Schumacher 104
Haftanın İçinden/Türkiye 105
Haftanın İçinden/Dünya 106

SPOR

Söyleşi/Karate ustası Kanazawa 108

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Doruktakiler 88
Mektuplar 110
Bulmaca 111
Test 112
Karikatür 114

PÜRTELAŞ SOKAĞI'NIN "YANLIŞ" MELEKLERİ "Müşterisi bu kadar bol olmasa, eşcinsellerin travestileşmesi bu kadar hızlı yaygınlaşır mı?" diye soruyor ünlü yazar Attilâ İlhan. İlhan, Nokta fotoğrafçılarıyla birlikte bu aykırı dünyayı gezdi ve izlenimlerini kaleme aldı.

(Sayfa 36)

KAPAK FOTOĞRAFI ERTUĞRUL BALIKÇIOĞLU

TÜRKİYE "ŞAHİN"LİĞİ SEÇİYOR Politikacılarımız bloklararası yumuşamaya rağmen ihtiyatlı. Savunma harcamaları kısılabilir, askerlik kısalabilir diyorlar, ama silahlanma, modernizasyon ve şahinlik konusunda hükümet, Genelkurmay'ın görüşlerini benimsiyor.

(Sayfa 18)

KARAKOLDA 7 ÇOCUK Ama bu kez şikâyetçi olarak. Hem de okul müdürlerini şikâyet için. Kendilerine sürekli dayak atıldığını ileri süren 11-13 yaşlarındaki Kartallı çocuklar, ailelerinden de destek gelmeyince, soluğu karakolda aldılar.

(Sayfa 31)

DUBÇEK'İN DÖNÜŞÜ Prag Baharı'nın baş aktörü Dubçek, 21 yıl sonra tekrar gündemde. Ama bugünün talepleri, gerek Dubçek'ten, gerekse de "güler yüzlü sosyalizm" girişiminden çok daha radikal.

(Sayfa 54)

"KOTALI" POLİTİKA "Haydi kadınlar parlamentoya." Bu slogan, partinin bütün birimlerinde kadınlara yüzde yirmi beşlik kota ayrılması için çaba harcayan SHP'li kadınlara ait. Aynı konuda kabinenin tek kadın bakanı İmren Aykut da Nokta'nın sorularını yanıtladı.

(Sayfa 80)

BMW 3 SERİSİ'NİN EN YENİSİ: BMW 318is.

Sörfünüzle dalgaların üzerinde uçmak en büyük zevklerinizden biri... Karlı dağların doruklarından hızla aşağılara süzülmekten aldığınız keyif anlatılamaz... Bazen de iddialı bir tenis maçını hiçbir şeye değişmezsiniz.

Bütün bunlar, yoğun iş temponuz arasında fırsat buldukça zaman ayırabildiğiniz, sizi rahatlatan keyifli anlar. Şimdi bunlara aynı hazzı duyacağınız, aynı keyfi yaşayacağınız bir yenisi ekleniyor: BMW 318is.

Oturun koltuğuna 318is'nin. Şöyle bir dokunun gaz pedalına, BMW motorunun yeni "gücünü" hemen fark edeceksiniz. Çünkü, 318is'nin 4 silindirli, 4 supaplı motoru, BMW'nin yarış otomobillerinde de kullanılan "4 supap teknolojisi" ile gerçekleştirilmiştir. Yüksek performans sağlar. Tabii, gücü de aynı oranda yüksek, tam 136 HP. Ancak, bütün bu özelliklerine karşın çok ekonomik BMW 318is. Benzin harcaması 100 km'de yalnızca 8,5 litre... Gaz pedalına biraz daha dokunduğunuzda hızını da fark edeceksiniz. Maksimum hızı saatte 202 km. Üstelik 100 km hıza erişmesi için yalnızca 9,9 saniye yeterli. Bütün bunların yanı sıra, koltuğundan spoylerine, direksiyonundan vites topuzuna kadar özel donanımlı...

BMW'nin bu yeni tip M42 motoru, "4 supap teknolojisi" ile, silindirlere daha çok karışım girip çıkması sayesinde, özellikle yüksek devirlerde büyük performans sağlar.

318is'yi bir an önce yakından görmenizi... incelemenizi öneririz.

BMW Türkiye Genel Mümessili Borusan Oto ve Yetkili Satıcıları size daha ayrıntılı bilgi vermekten mutluluk duyacaklardır.

Yollarda farklı bir dünya

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları AŞ ve Süreli
Yayınlar AŞ Yönetim Kurulu Başkanı
ASİL NADİR

Yönetim Kurulu Başkan Vekili *Fahri Görgülü*
Yönetim Kurulu Başkan Vekili *Ercan Arıklı*

Yayın Kurulu Başkanı: *Dr. Adil Özkol*
Genel Yayın Yönetmeni: *Arda Uskan*
Ankara Temsilcisi: *Aycan Giritlioğlu*
Haber Müdürü: *Emin Tanrıyar*
Sorumlu Müdür: *Korhan Atay*
Ankara Temsilci Yardımcısı: *Aytekin Yıldız*
Dış Haberler: *Aydın Demirer*
Toplum: *Ali Boratav*
Kültür Sanat: *Haşmet Babaoğlu*
Foto Röportaj: *Levent Tayla*
Haftanın İçinden: *Can Kozanoğlu*
İnsanlar: *Ayda Özlü Çevik*

BÜROLAR İstanbul: *Mustafa Akkerman, Haşim Akman, Figen Akşit, Haluk Akter, Ayşe Arman, Mete Çubukçu, Rasime Hazer, Yücel Göktürk, Metin Hakyeri, Aytekin Hatipoğlu, Sinan Hıncal, Siren İdemen, Cem İlhan, Viki İzrail, Sefa Kaplan, Mahmut Övür, İnci Özkan, Hatice Seçkin, Yurdanur Toprakoğlu, Hızır Tüzel, Esra Ünlüçerçi, Pınar Yeşilkaya, Erdir Zat.*

Özel Haber Birimi: *Şaziye Karlıklı, Mehmet Yalçın*
Ankara: *Erdal Kılıçoğlu (İstihbarat Şefi), Can Karakaş, İlter Sağırsoy, Müşerref Seçkin, Tansel Semerci*
Yurt Dışı: *İNGİLTERE: Övül Tezişler, FRANSA: Semih Vaner, İSVEÇ: Adbullah Görgün, HOLLANDA: Jale Şimşek, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Mesut Günsev, ALMANYA: Metin Dalman*

Görsel Yönetmen: *Mustafa Eren*
Görsel Yönetmen Yardımcısı: *Deniz Karanis*
Görsel Bölüm: *Tahsin Armağan (Teknik Sekreter), Nejat Ceyhan, Gamze Kutluk, Feyyaz Tandoruk*

Fotoğraf: *Adem Altan, Sedat Aral, Vahit Aras, Ertuğrul Balıkçıoğlu, Erzade Ertem, Batuhan Kıran, Çağrı Kılıççı, Zambak Tukan, Ümit Uzmay*

Grafik: *Erdal Alay, Çetin Ceylan, Tanju Güngör, Yaman Tetik, Emre Ulaş*
Katkıda Bulunanlar: *Şahin Erkoçak, Hakkı Deveci, Ufuk Doğrusözsöyleyen, Sotiri Konomi, Gülçin Tahiroğlu, UBA*
Reklam ve Halkla İlişkiler: *Ayşe Şaşmaz (Genel Müdür Yardımcısı)*
Reklam Sorumluları: *Kadriye Ünlü, Naci Baltacı Uluğ Küntay (Ankara)*

İdare: *Ümit Umar (Genel Müdür Yrd. Finansman), Turgay Huysal (Müessese Müdürü), Yıldırım Ünverdi (Satış Müdürü), Ayşe Karabece (Dış İlişkiler Müdürü), Cüneyt Altunç (Belge Bilgi Merkezi), Mehmet Karabat (İdare Müdürü-Ankara)*

Teknik: *Güman Birincioğlu (Müdür), Fazıl Mecit (Şef-Pikaj-Montaj), Figen Turna (Şef-Düzelti), Serpil Köse Tetik (Şef-Dizgi), Yalçın Salur-Ruhi Dilgimen (Şef-Kamera), Yurdakul Işıtman (Şef-Renk Ayrımı), Savaş Kayar (Şef-Fotoğraf Laboratuvarı)*

Adres: *Gelişim Yayınları, Levent-İSTANBUL*
Tel: *169 66 80 (20 hat), Fax 169 66 99*
Ankara Bürosu: *Konur Sokak, No 7/4 Kızılay, Tel: 117 44 50 (5 Hat), Fax Tel: 118 35 27 Telex 42008*
İzmir Bürosu: *Şehit Nevres Bulvarı Sedir Apt. No: 5/5 Alsancak-İzmir Tel: (51) 22 36 34 Fax: 22 36 33*

Basıldığı Yer: *Ge-Pa Basım Sanayii ve Ticaret AŞ-İstanbul*
Dağıtım: *Gameda Ltd. Şti. -İstanbul*

Yayın Kurulu: *Suay Aksoy, Ahmet Turhan Altıner, Duygu Asena, Korhan Atay, Haşmet Babaoğlu, Ali Boratav, Ayda Özlü Çevik, Aydın Demirer, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Atillâ İlhan, Can Kozanoğlu, Mustafa Özyürek, Mustafa Sönmez, Emin Tanrıyar, Levent Tayla, Hıncal Uluç, Arda Uskan*

EN BÜYÜK GERÇEK BİLE, BİR ÇOCUĞUN GÖZYAŞLARINA DEĞMEZ...(*)

Vınnn...

Bir kurşun kulağımın dibinden bu sesi çıkararak geçip, oturduğum masanın arkasındaki dev camı inanılmaz bir gürültüyle patlatsaydı, ancak bu kadar şaşırırdım...

Arkadaşlarımızın getirdiği haberin ilk kısmı, oldukça "klasik"ti. Kartal'da bir ilkokulun müdürü ve matematik öğretmeni, çocukları dövmeyi alışkanlık haline getirmişlerdi. Bundan sonra ise iş, ilginç bir şekilde gelişiyordu. Yaşları 12'yi bulmayan bu çocuklardan yedisi bir araya geliyor, karakola gidip müdürlerinden şikâyetçi oluyorlardı. Olay resmiyete dökülünce de, müdür hakkında bir soruşturma başlatılıyordu. Peki çocuklar neden annelerine, babalarına şikâyet etmemişler, soluğu karakolda almışlardı...

İşte kurşun, bu sorunun yanıtını okurken arkamdaki camı patlatıvermiş, beni bir anda allak bullak etmişti. Çocuklar, evlerine gidip dertlerini ailelerine anlatamıyorlardı... Eğer anlatırlarsa, bir dayak da orada yiyeceklerdi... Anneler, babalar, okuldaki bu şiddeti onaylıyorlardı çünkü... Bakın, küçük Ersel'in babası Mehmet Ali Gürlü, **Nokta**'ya ne diyor: "Müdür bunları sık sık dövüyormuş. Öğretmenidir, tabii ki döver... Yerine göre ben de dövüyorum..." Ya Erhan'ın annesi Fatma Turan'ın şu söylediklerine ne demeli: "Müdür, Erhan'ın dudağını uslu dursunlar diye patlatmış..."

Adı Erhan... Yaşı 11.. Dayaktan patlayan dudağını gösteriyor annesine, babasına inat...

Benim için bu cümleler ve bu çağ dışı zihniyet, üzerime sıkılan bir kurşun kadar etkili, şaşırtıcı ve acı vericiydi.

.....

Ve içinde yaşadığımız şiddet toplumunun ilk tohumları işte böyle atılıyor. Erhanlar, Erseller, Ozanlar daha bu yaşta dayağı, şiddeti öğreniyorlar... Ve tabii nefreti de...

Bu nefret, ileride onları büyük bir olasılıkla hiç benzemesini istemediğimiz acımasız canavarlara dönüştürecek.

Yani annelerine... Babalarına...

(*) Albert Camus

Arda Uskan

EN ÇOK SATAN KİTAPLAR

1.Özal Hikayesi
Hasan Cemal
Bilgi Yayınevi (1)
2.Hanedanın Önlenemeyen Çıkışı
Ahmet Kahraman
Boyut Yayınevi (3)
3.Aşk Balonu Evlilik Çukuruna...
Bill Cosby
Altın Kitaplar (4)
4.Muzır Etkiler
Woody Allen
Altın Kitaplar (2)
5.Şengül Hamamı
Engin Ardıç
Cep Kitaplar (10)
6.Kışkırtılmış Erkeklik Bastırılmış Kadınlık
Erdal Atabek
Altın Kitaplar (7)
7.Kadın Duvar Yazıları
Büyülüdağ Yayınevi (-)
8.Langadank
Metin Üstündağ
Güneş Yayınları (9)
9.Ben Tarihim Bay Başkan
Erbil Tuşalp
Bilgi Yayınevi (13)
10.Çankaya
Cüneyt Arcayürek
Bilgi Yayınevi (5)
11.Aslında Aşk da Yok
Duygu Asena
Afa Yayınları (6)
12.Bolşevik Devrimi
E.H. Carr
Metis Yayınları (-)
13.Netekim
Mustafa Kamil Zorlu
Papirüs Yayınları (-)
14.Pascual Duarte ve Ailesi
Camile Jose Cela
Can Yayınları (8)
15.Hayatı Yanlış Yazdılar
Jacqueline Briskin
Altın Kitaplar (-)

Bu listenin düzenlenmesinde başvurulan kitabevleri: İstanbul'da ***Ablalar*** *(Yeşilköy),* ***Akademi*** *(Nişantaşı),* ***Net*** *(Galleria),* ***Nezih*** *(Kadıköy/Şaşkınbakkal),* ***Gençlik*** *(Kadıköy),* ***Tuncer*** *(Bakırköy),* ***Beyaz Adam*** *(Bakırköy/Kadıköy),* ***Yeni Karamürsel*** *(Şişli),* ***Dünya Gençlik Merkezi*** *(Nişantaşı),* ***Remzi*** *(Cağaloğlu),* ***İstanbul Reklam*** *(Cağaloğlu),* ***Uğur*** *(Levent),* ***Ece*** *(Göztepe),* ***Alp*** *(Göztepe/Moda),* ***Haşet*** *(Tünel),* ***Şendemir*** *(Yeşilyurt),* ***Babaoğlu*** *(Levent),* ***Altınköprü*** *(Sahaflar),* ***Hitit*** *(Beşiktaş); Ankara'da* ***Bilgi, Dost, Dönüşüm, Galeri Arkadaş, İlban İlban*** *ve* ***İmge;*** *İzmir'de* ***Dost*** *ve* ***İleri.*** *(Parantez içindeki sayılar, kitabın listede bir hafta önceki yerini belirtmektedir. İstanbul kitabevlerinin listeleri A&B Dağıtım'dan alınmaktadır.)*

KİTAP

• İKTİDARIN İDEOLOJİSİ VE İDEOLOJİNİN İKTİDARI Göran Therborn. Türkçesi: İrfan Cüre, İletişim Yayınları, 112 sayfa.
Göran Therborn kendini "tarihsel maddeciliğin ana ilkelerine bağlı" sayan bir bilim adamı. "Sözcüğün çağrıştırdığı geçicilik, alçakgönüllülük ve sınırlılık özelliklerinin" tümünü taşıyan bu "deneme"sinde esas olarak bir toplumda "iktidarın örgütlenmesi, sürdürülmesi ve dönüştürülmesinde ideolojinin işleyişi"ni ele alıyor. İktidar ilişkileri ve toplumsal değişmede ideolojinin işleyişine ilişkin bazı analitik kavramlar ve açıklayıcı önermeler geliştirmeye çalışıyor. Geleneksel "Marksolog" literatürün dışında kalan, onu aşan bir çalışma. Althusser, bir zamanlar "Marksistler çölde vaaz vermezler" diye yazmıştı. Dünyadaki son gelişmelerin Marksistleri "çöle çağırdığı" çok açık. Gitmeden okunması gerekenlerin başında geliyor Therborn'un kitabı...

• ESKİ İSTANBUL'DA MUHABBET Ergun Hiçyılmaz, Cep Kitapları, 125 sayfa.
"Dedeler ve babalar, her ne kadar 'Yavrum, gençsin, mücerretsin, kanın kaynıyor, kuşun oynuyor, ama gönlünü bir Frenk'e sarkıtma' deseler de, Devleti Osmaniye'nin çok şahsiyeti bu nasihati dinlememişti..." Ergun Hiçyılmaz, bu kitabı yazmasına sebep olan gelişmeleri böyle anlatıyor. Şahsiyetler söz dinlemeyecek, zamparalık yapacak, aradan yüz küsur yıl geçecek ve Ergun Hiçyılmaz da Osmanlı zamparalarının öyküsünü yazacak... Tabii, zamparaların yanı sıra, koketlerin, "madam"ların... ve eski İstanbul'un muhabbet âlemindeki diğer tiplerin de öyküsü var bu kitapta. Eğlenceli okumaların yanısıra İstanbul kitaplığınızı geliştirmek için de bir fırsat.

• ALO, BEN KENAN EVREN İlter Sağırsoy, Yurt Yayıncılık, 160 sayfa
Evren'di, Özal'dı, ekonomiydi derken 9 yılda koskoca bir 12 Eylül kitaplığı oluştu. Bu kitaplığa bir katkı da İlter Sağırsoy'dan. Kitap bugün basının önemli kademelerinde yöneticilik, köşe yazarlığı yapan gazetecilerin anılarından oluşuyor.
12 Eylül'ün gazeteciler üzerinde yoğun bir baskı kurduğu dönemde bazı gazete patronlarının, Tito'nun sarayında Evren'le randevu alarak "kesekâğıdı meselesi"ni konuşmasından, gazetecilerin evlenmesinin "paşa iznine" bağlanmasına kadar birçok çarpıcı ve renkli anı yer alıyor, "Alo Ben Kenan Evren"de. İşte bir diyalog:
- Şu anda komutanımızın yanına çıkmayın, çok sinirli size, biraz sakinleşsin.
- Niye?
- Vallahi hiç belli olmaz, dövebilir sizi belki de...
Bekir Coşkun, yüzbaşının söylediği bu sözleri şaka zannetmiş ve bu şakayı sürdürmek için sormuştu:
- Çok mu sinirli paşa?
- Çok, çok, sabahtan beri herkesi fırçalıyor. Size çok kızmış, gazetenizdeki habere.
- Ne yapacak, asacak hali yok ya...
- Yok canım öyle değil tabii ki.
- Ya ne yapar?
- Dedim ya Bekir Bey, dövebilir.
- Vay anasına, tam paşa desenize...

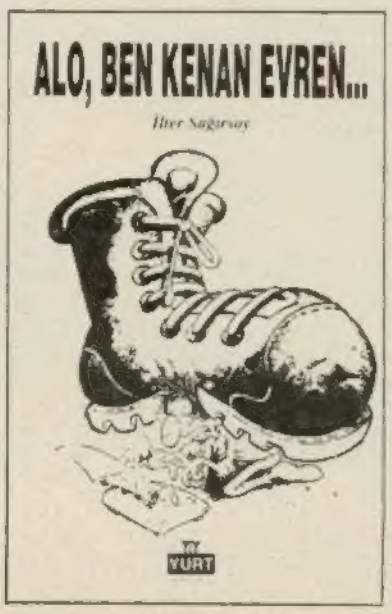

• 25 TÜRK BESTECİSİ / 25 TURKISH COMPOSERS Evin İlyasoğlu, Pan Yayıncılık, 176 sayfa.
Müzikçiler üzerine yazılmış kitapların çoğunda şaşılası bir üslup vardır: "Onda öylesine inanılmaz bir deha ve yetenek vardı ki, daha henüz üç ay kırk beş günlükken bir gün..." gibilerden. Müziği ve müzisyenleri öğrenmek isteyeni yapay bir labirentin orta yerinde bırakıveren bir üslup. Bu kitap öyle değil. Ansiklopedik bir sistematiği var: Biyografik bilgi+eser dizini+birer partisyon örneği+yazışma adresleri+diskografya. Hedefi 12'den vuran tertemiz bir çalışma. Evin İlyasoğlu son zamanlarda çok çalışkan, kutlamak gerek. (A.H.)

• ARZU SAPAĞINDA İNECEK VAR Nazlı Eray, Can Yayınları, 190 sayfa.
"Fantezi ustası Nazlı Eray'ın, tarih, tutku, erotizm yüklü olağandığı aşk romanlarından biri." Nazlı Eray'ın son kitabı okuyucuya kısaca böyle tanıtılıyor. Eski film tanıtımları gibi... "Tarih, tutku, erotizm, hepsi bu filmde." Gerçekten de Nazlı Eray'ın son romanında her şey var. Kraliçe Mari Antoinette ile Semra Özal'ın karşılaşmasını mı istersiniz; Danton, Che, Fidel ve Devrimci Mehmet arasında bir hasbıhal mi?.. Hepsi bu "olağandışı aşk romanı"nda Nazlı Eray'ın "olağandışı" dünyasının bir parçası olarak ortaya çıkıyor.

TİYATRO

• **HER ŞEYE KARŞIYIZ** Necef Uğurlu. Yönetmen: Ahmet Uğurlu, Karşı Tiyatro.
Karşı Tiyatro'nun ilk oyunu. "Eleştiri, tepki gösterme, giderek karşı olma" fikrinin üzerine kurulmuş bir "deneme tiyatrosu." Deneme; çünkü her şeyden önce alışılmışlığa, tiyatro kalıplarına karşılar. Tiyatro; çünkü isimleri ortada.
8,9 Aralık, İnci Sineması, Pangaltı, 140 45 95

• **AKTÖR KEAN** Raymond Fitzsimons. Yönetmen: Tunç Yalman. Türkçesi: Sevgi Sanlı. İstanbul Şehir Tiyatrosu.
İngiliz tiyatrosunun en büyük trajedi oyuncularından Edmund Kean'in yaşamı. Kean ve hayatı boyunca canlandırdığı Shakespeare kahramanları. Onlarla ilişkileri, giderek onlara benzemesi: Tüyler ürpertici bir yazgı ortaklığı. Bile bile gidilen son. Tek kişilik bir oyun. Sahnede Cihan Ünal olacak.
5-9 Aralık, Haldun Taner Sahnesi, Kadıköy, 347 16 60

• **DAKTİLOLAR** Murray Schigal. Yönetmen: Kerem Kurdoğlu. Tiyatro Devran.
Tiyatro Devran'ın ilk oyunu. Aynı zamanda Amerikalı yazar Schigal'in de Türkiye'deki ilk oyunu. Tüketim toplumunun insanları.
6 Aralık Çarşamba, 19.00, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **ZİLLİ ZARİFE** Haldun Taner. Yönetmen: Taner Barlas. Bakırköy Belediye Tiyatrosu.
Haldun Taner'in ünlü oyunu. Yeni bir yorum. Çalgılı, şarkılı, gülünçlü ibret.
4,8,9 Aralık, Adile Naşit Kültür Merkezi, Bakırköy, 572 64 39

• **SENİ YAŞAMAYA MAHKÛM EDİYORUM** Yazar-Yönetmen: Mustafa Gezer. Ümraniye Belediyesi Halk Tiyatrosu.
Ümraniye yöresinin yeni imkânı. Ve ortaklaşa çabalarla sahnelenen bir oyun.
4 Aralık Pazartesi, 19.30, Ümraniye Belediyesi Tiyatro Salonu.

• **GÖZLERİMİ KAPARIM VAZİFEMİ YAPARIM** Haldun Taner. Yönetmen: Enis Fosforoğlu. Enis Fosforoğlu Tiyatrosu.
Her dönemde, her durumda yeniden sahnelenebilecek, izlenebilecek bir oyun. Son gelişmelerin ışığında elden geçirilmiş bir yorum.
3,6,9 Aralık, Kadıköy Halk Eğitim Merkezi, 346 01 06

• **İKİ KADINA BİR HAYALET/ÇOCUK BAKICISI** Renė de Obaldia. Yönetenler: Ayberk Çölok-Jean Collomb.
Fransız yazar Obaldia'nın birer perdelik iki komedisi. Olcay Poyraz, Iwona Glebicka ve Ayberk Çölok tarafından Fransızca sahneleniyor. Fransız Kültür'ün çabalarıyla...
4 Aralık Pazartesi, AKM Oda Tiyatrosu, 151 56 00/254

SERGİ

• **VE ÇİNİLER GİDİYOR...**
Dünyanın en önemli müze ve özel koleksiyonlarından derlenen 15. yy. sonu ile 17.yy. sonu arasındaki dönemde yapılmış 206 parça nefis İznik çinisi, henüz İbrahimpaşa Sarayı'ndaki Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nde durmakta. TEB'in öncülüğü ve desteğiyle düzenlenen, 1989'un dünya çapında önemli sanat olayları arasında sayılan sergi, 15 Aralık Cuma günü kapanıyor. Sergiden sonra bu parçaları görebilmek için dünyayı dolaşmak,zor kapıları çalmak gerekecek. (A.H.)

Ara Güler'in "gözüyle" Gina Lolobrigida

• **YENİ GALERİ: BEYTEM** Şişli'de 300 m²'lik, modern bir sergi mekânı açıldı: Galeri Beytem. Sahibi Beytem AŞ. Sergilenen eserler galeri tarafından sigortalanıyor. "Son Dönem Türk Sanatından Retrospektif Bir Kesit" adlı ilk sergide, 1901 ve 1957 yılları arasında doğmuş 33 ressam, 12 heykeltıraş ve 4 seramik sanat- ▶

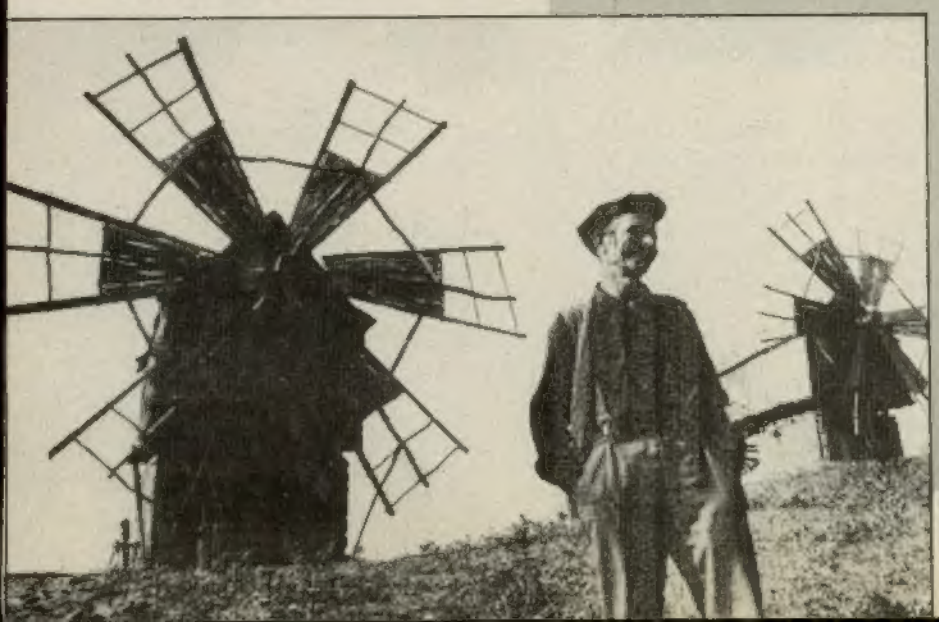

İbrahim Akyürek, "Değirmenci". Fotoğraf Günleri'nden

fotoğraflı günler

İFSAK'ın düzenlediği 5. İstanbul Fotoğraf Günleri. Ay sonuna kadar toplam on dört ayrı mekânda sürecek. Moris Maçaro, Fog Grubu, Ali Sami Bey, MSÜ Fotoğraf Bölümü, Ersin Alok, Foto Club Boenos Aires, Seyit Ali Ak, Foto-Maraton, Erdal Yazıcı, İFSAK 30. Yıl ve Cumhuriyet Dönemi Türk Fotoğrafı Sergileri. Nevzat Çakır, Sami Güner, Nusret Nurdan Eren, Yusuf Tuvi, Ali Öz, Metin Akbukrek, Çetin Arısoy ve Finlandiyalı fotoğrafçıların dia gösterileri. Fotoğrafla dolu günler önümüzde!

Ayrıntılı bilgi: 143 14 01-152 44 61

çısının eserleri var. Önemli isim ve eserleri içeren değerli bir sergi.
Büyükdere Cad. Beytem Han, Şişli 131 23 30

• **ARA GÜLER** Orson Welles'ten Theo Angelopoulos'a, Gina Lollobrigida'dan Kim Novak'a altmış sinemacı. Ara Güler'in görüntülediği sinemacılar. Yanınıza kâr kalacak bir sergi. Ayrıca bir de müjde: Güler'in sinemacılardan oluşan albümü, yakında kitap olarak elinize geçecek.
Galeri Kare, Beşiktaş, 161 80 72

• **TURANİ** Adnan Turani'nin son resimleri. Sanatçı, "boyayla arasındaki meseleyi hâlâ çözemediğini, araştırmayı hâlâ sürdürdüğünü" belirtiyor.
Galeri Vinci, Teşvikiye, 133 06 19

• **DYO** Yirmi üçüncü DYO Resim Yarışması'nın sergisi. Cengiz Bodur, Yıldız Çitçi, Ali Özçelik, Alp Tamer Ulukılıç, Mehmet Yılmaz, Canan Atalay, Feride Binicioğlu, Muammer Bozkurt, Zahit Büyükişleyen ve İhsan Çakıcı'nın ödül alan resimleri ve diğerleri.
Basın Müzesi, Çemberlitaş, 513 84 58

• **ALTI ÇİZER** Karma karikatür sergisi. Ferit Avcı, Mustafa Eremektar, Muhittin Köroğlu, Hasan Seçkin, Kâmil Yavuz ve Cafer Zorlu'dan toplam yüz yirmi karikatür.
Karikatürcüler Derneği, Sultanahmet

• **KARADANA** Genç ressam Selim Karadana'nın ilk sergisi. İllüstratif bir resim tavrı. Tehlikeli oyuncaklar.
Sanfa Sanat Galerisi, Ihlamur, 159 72 55

• **BAKIRLARDA YAŞAYAN** Beyoğlu Belediyesi'nden bir sergi: "Bakırlarda Yaşayan Gelenek." Yüzyıllardır kullanılan bakır eşyalar, otantik örnekler. Siniden maşrapaya, kazandan bakraça her türlü bakır ve bakır alaşımı eserler.
Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi, Tünel, 152 77 55

BALE

• **ANTONIUS VE KLEOPATRA** Aram Haçaturyan. Sahneye koyan: Valeri Panov. Şef: Elşad Bagirov.
Antonius ve Kleopatra artık birbirlerinin oldular. İlişki sahneden kalkmadan izleyin. Yoksa her şey için çok geç olabilir.
6 Aralık Çarşamba, 20.00, AKM Büyük Salon, 151 56 00

• **NİÇİN?** Kara Karayev. Koreografi ve sahneye koyan: Oytun Turfanda. Şef: Elşad Bagirov.
O eski soru yine: Niçin? Oytun Turfanda, anarşi, terör, savaş, giderek şiddetin her türlü kullanımını ve bireyin bunlar karşısındaki çaresizliğini bu soruyla araştırıyor. Sorunu bir kez de bale içinde tartışmak güzel. Ama Turfanda'nın bakışıyla yetinmek imkânsız. Arada, en azından, "hayat" var.
9 Aralık Cumartesi, 15.30, AKM Büyük Salon, 151 56 00

SEMİNER

• **KADINLAR VE SİYASAL YAŞAM** Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin semineri. Konusu, "Kadınların Siyasal Yaşama ve Karar Mekanizmalarına Katılımı. ÇYDD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Aysel Ekşi ve Prof. Dr. Necla Arat'ın konuşmalarıyla açılacak. *Birinci oturum:* Prof. Dr. Oya Başak (Başkan), Bradford Üniversitesi'nden Prof. Sheila Allen, Roma Psikoloji Enstitüsü'nden Dr. Laura Benigni, Prof. Nermin Abadan Unat, Portekiz Kadın Koşulları Komisyonu Başkanı Dr. Reinolds De Souza, Doç. Dr. Şirin Tekeli. *İkinci oturum:* Prof. Dr. Dilek Doltaş (Başkan), Bern Üniversitesi'nden Angela Grosso, Yunanistan Akdeniz Kadın Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Dr. Eleni Stramiris, Dakka Üniversitesi'nden Prof. Sofia Ahmet, Helsinki Üniversitesi'nden Sari Nare, Mısır Arap Kadınları Dayanışma Derneği'nden Naval El Saddavi, Bülent Ecevit. *Üçüncü oturum:* Prof. Dr. Aysel Çelikel (Başkan), Çalışma ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. İmren Aykut, Erdal İnönü, Süleyman Demirel, Celal Ertuğ. *Dördüncü oturum:* Prof. Dr. Niyazi Öktem (Başkan), Prof. Dr. Mübeccel Kıray, Prof. Dr. Nermin Abadan Unat, Prof. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı, Prof. Dr. Türker Alkan, Serpil Çakır, Şükran Ketenci. Her gün iki oturum yapılacak. Birinci oturum 10.00, ikincisi 14.00'te başlayacak. Anında çeviri var.
5,6 Aralık, İstanbul Belediyesi Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Harbiye, 148 53 98

PANEL

• **YÖNETİM BİLİMLERİ EĞİTİMİ** Mülkiyeliler Haftası'nın final paneli. Konu: "Yönetim Bilimleri Eğitimi ve Mülkiye". Prof. Dr. Cumhur Ferman başkanlığında Prof. Dr. Celal Göle, Alper Aktan, Prof. Dr. Cemal Mıhçıoğlu, Prof. Dr. Deniz Gökçe, Doç. Dr. Güntaç Özler, Ömer Baylan ve Macit Akman. Panel iki oturumda yapılacak.
3 Aralık Pazar, 11.00, Mülkiyeliler Birliği, Kuruçeşme, 157 21 81

• **MUHALEFET** Aydın Uğur'un yönettiği panelde, Cüneyt Arcayürek, Nilüfer Göle, Nazlı Ilıcak ve Ertuğrul Özkök "Muhalefetin Güçsüzlüğü" üzerine konuşacaklar.
6 Aralık Çarşamba, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 163 28 99

• **DOĞU AVRUPA** "Doğu Avrupa'da Neler Oluyor?" Konuşmacılar: Cengiz Çandar, Murat Belge, Ertuğrul Özkök ve Fehmi Koru.
8 Aralık Cuma, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 163 28 99

KONFERANS

• **SADDAVİ** Ülkemizde "Sıfır Noktasındaki Kadın" kitabıyla tanınan Mısırlı yazar Naval El Saddavi "Mısır'da Feminizm" üzerine konuşacak.
9 Aralık Cumartesi, 17.30, BİLSAK, Cihangir, 163 28 99

• **BOĞAZİÇİ** İstanbul Boğaziçi Rotary Kulübü'nün "Boğaziçi Sohbetleri." Besteci Selmi Andak: "Müzikte Türkiye'nin Yeri ve Boğaziçi Üzerine Müzikal Çalışmalar."
5 Aralık Salı, 19.00, İstanbul Sürmeli Oteli. Bilgi için: 146 19 25

• **SOSYAL DEMOKRASİ** TÜSES'in Sosyal Demokrasi dizi konferansları. Prof. Dr. Burhan Şenatalar: "Sosyal Demokraside Ekonomi Politikaları."
7 Aralık Perşembe, 18.30, Mülkiyeliler Birliği, Kuruçeşme, 157 21 81

MARKET

kahveler sıcak sıcak

"İkinci insan" dönemi başladı. İlk insan ateşi buldu. Herkese öğretti. Daha düne kadar ateş kullanıyorduk. Ama birkaç zaman sonra, artık ateşe sadece şöminelerde rastlanacak. "İkinci insan" yemeğini mikro-dalga fırında pişiriyor. Kahvesini de mikro-dalga ısıtıcıdan içecek. Mikroperk "çaydanlık". Mikro-dalga fırını olanlara. (Pabetland /51.000 TL.).

boyunuzun ölçüsünü alın

Greenwich'teki metre bile, birkaç milimcik de olsa "metrelikten" çıkma ihtimali varsa, gerisini siz düşünün artık. Elimizdeki uzunluk ölçüm aletlerinin aslında "göz kararı" ölçtükleri herkesçe biliniyor. Ya titiz insanlar... Ölçtükleri 5 cm.'in "gerçek 5 cm." olup olmadığını paranoyak bir edayla merak edenler... Çözüm elinizin altında: Elektronik metre. Sadece iki kalem pille çalışan bir alet. "Acaba uzunluğu ne kadar" sorusunun en emin cevabı. Boyunuzun gerçek değerini merak etmiyor musunuz? (Drugstore /126.000 TL.)

MÜZİK

KONSER

• **RUDIN** Yaşayan en büyük viyolonselcilerden sayılan Alexander Rudin'in konseri. Piyanoda Victor Lvoviç Ginzburg. Franker, Martinu, De Falla ve Rahmaninov'un yapıtlarından oluşan bir program.
6 Aralık Çarşamba, 20.00, İstanbul Belediyesi Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Harbiye, 148 53 92

• **MOZART VE SPARTAKÜS** Girişte Mozart, "Divertimento." Ardından Mozart'ın "La Major" Piyano Konçertosu. Solist: Gülsin Onay. İkinci bölümde Aram Haçaturyan'ın "Spartaküs" bale suiti. Konserde İDSO'yu Yusuf Güler Aksöz yönetecek.
8,9 Aralık, AKM Büyük Salon, Taksim, 151 56 00

TELEVİZYON

• **DÜNYA LİSTELERİNDEN** Hem listelerdeki parçalarla yetinip, hem de kaliteli olmayı becerebilen bir program. Sırasıyla: Technotrenics, Rocco Granada, Deacon Blue,Beach Boys, Climie Fisher, Johnny Diesel and The Injectors, Del Amitri, The Craces, Sybil.
TV2, 3 Aralık Pazar, 19.20

IMAGINE John Lennon biyografisi. "Imagine" filminden seçmeler. Unutulmaz Lennon şarkıları. "It's So Hard", "I Don't Wanna Be A Soldier", "Oh My Love..." Ve tabii "Imagine!"
TV2, 8 Aralık Cuma, 23.10

• **DÖNENCE** Bütünüyle Nazareth'e ayrılmış bir Dönence. Geçtiğimiz günlerde tornistan yapan Nazareth'ten şarkılar, görüntüler. Rock tarihinin güzide taşlarından birinin cilalanması. Keşke yeni albümleri bir şeye benzeseydi...) (E.Z)
TV2, 9 Aralık Cumartesi, 00.00

• **MÜZİK ŞÖLENİ** Hülya Tunçağ BİLSAK Caz Festivali'nde. Alman "flüt akrobatı" Michael Haupel, İngiliz topluluk Balloon Man ve festivalin bu yılki flaşı İsviçreli City/6/Tett.
TV2, 9 Aralık Cumartesi, 19.20

RADYO

• **MÜZİK MAGAZİN** Dayanılmaz güzellikteki Annie Lennox ve arkadaşı Dave Steward'dan oluşan Eurythmics ikilisinin son albümü "We Too Are One" albümünden parçalar. En alakasız şarkısına bile bir Kalipso atmosferi sokan Trinidatlı şarkıcı Billy Ocean'ın "Greates Hits" albümünden "greates hits"ler, ler, ler...
R3, 8 Aralık Cuma, 14.00

KASET

• **WE TOO ARE ONE** Eurythmics, RCA/MMY.
1983'te çıkardıkları "Sweet Dreams Are Made Of This" albüm-

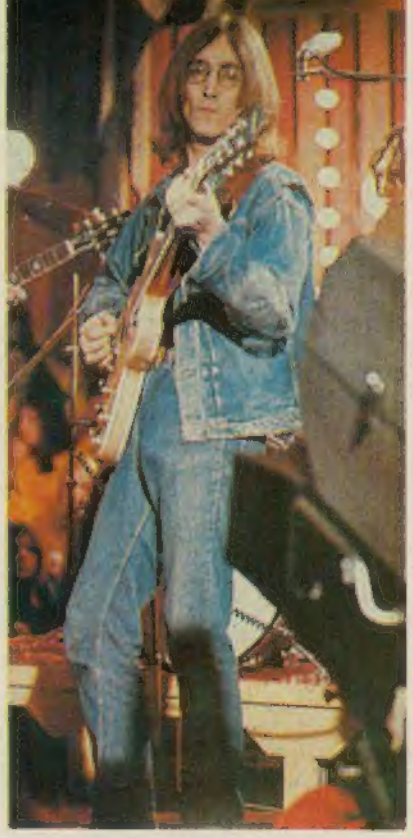

leri ve bu albümün 45'liği "Sweet Dream"le şöyle bir esmişti Eurythmics. Seksapel yaratık Annie Lennox'un çapkın sesi, Dave Stewart'ın "Nasıl oluyor da böyle oluyor" dedirten acayip besteleri ve "Revenge" (1985) albümü, meselenin esintiden ibaret olmadığını anlamaya yetti. 1987'de gelen "Savage" ise beklerdeki Eurythmics imajını tazeledi, pekiştirdi.
Bundan sonrası tekrar... Bir kez daha "İşte Eurythmics" demek için yapılmış bir albüm sanki. "We Too Are One", topluluğun önceki üç albümünün kopyası. Her "hit"e bir kardeş bulmuşlar. Zaten insan "hit" yapmaya görsün... Yine de "We Too Are One", "Don't Ask Me Why", "Angel", "Revival" ve "When The Day Goes Dawn" parçalarının altını çizelim. "Kalite kontrol" meraklıları sayfamızın radyo bölümüne bakmayı ihmal etmesin. (E.Z.)

Merak etmeyin, "Lambada" bu hafta da televizyonda, radyoda. Biz "ekstradan" yazmaya gerek duymadık (üstte). John Lennon'ın (solda) biyografik filmi nihayet televizyonda gösteriliyor. Eurythmics'in (sağda) yeni albümü: "We Too Are One"

• **SYMPHONIC ROCK** Vienna Symphonic Orchestra Project. CNR/Yonca

Koral ve senfonik müzikten hoşlananlara rock'la tanışmak için iyi bir fırsat. Christian Kolonovits yönetimindeki Viyana Senfoni Orkestrası'ndan rock klasikleri.

Queen'den bir Medley: "Bohemian Rhapsody", "We Are the Champions" ve "Radio Ga Ga." Supertramp'ten "Dreamer", Chicago'dan "Hart to Say I'm Sorry", Rolling Stones'tan, "Satisfaction", "Beatles'tan "All You Need Is Love", Led Zeppelin'den "Stairway to Heaven" ve David Bowie'den "Space Oddity." Bütün düzenlemeler şefimiz Kolonovits'e ait.

SİNEMA

• **MİSSİSSİPPİ YANIYOR** (Mississippi Burning) Yönetmen: Alan Parker. Oyuncular: Gene Hackman, Willem Dafoe, Frances McDormand, Brad Dourif, R. Lee Eremey, Stephen Tobolowsky, Michael Rooker, 1988 ABD yapımı, 100 dakika.

Genelkurmay başkanı bir siyah olan günümüz ABD'sinden geriye dönüp bakın. Siyahlarla-beyazlar arasındaki gerilimin kimi eyaletlerde hâlâ ince dengelerle korunduğu günümüz ABD'sinden geriye doğru... 1960'ların ilk yarısına doğru... Çatışmalar, bombalamalar, saldırılar, cinayetler, gözü kararmış tutuculuk ve direnen insan hakları savunucuları... Alan Parker'ın çok tartışılan filmi, 1964 yılında Mississippi'de öldürülen üç gencin cesetlerinin araştırılması ve cinayetin soruşturulmasını konu ediniyor. Kulağı kesiklerden, eski tip bir FBI dedektifiyle (G. Hackman), bilgiç, okullu ve genç dedektif arkadaşının (Willem Dafoe) araştırması git gide bir savaşa dönüşüyor. "Mississippi Burning"e ilgisiz kalmak imkânsız. (Ayrıntılı bilgi için bkz. 90. sayfa.)
Beyoğlu Lale 149 25 24, Harbiye As 147 63 15

• **WANDA ADINDAKİ BİR BALIK** (A Fish Called Wanda) Yönetmen: Charles Crishton. Oyuncular: John Cleese, Jamie Lee Curtis, Kevin Kline, Michael Palin, Maria Aitken, 1988 ABD yapımı. İngilizler hiç durmadan özür dilerler de, şu kaba Amerikalılar özür dilemesini beceremezler mi? Hem de bir İngiliz'den. Biraz zor olur ama olur. Amerikalı silahını çeker ve burnuna dayar centilmenin. "Kapa çeneni" der "senden sadece özür dilemek istiyorum.." Son yıllarda çok sayıda komedi seyrettik ama çok az güldük. Şimdi karşımızda Avrupa ve Amerika'yı geçen yıl kahkahaya boğan bir film var. Gerçekten delidolu bir komedi. Fırtına gibi açılıyor; daha ilk sekanslarda 80'lerin gündelik yaşamındaki tüm modalara, jargonlara, zihniyetlere fena halde taş atılacağı belli oluyor. Ve ardından yirmi milyon dolarlık bir mücevher soygunu geliyor. Çete bir dehşet. Herkes birbirine kazık atma yarışına giriyor. Derken ortaya parlak bir avukat çıkıyor: Archie Leach. Saçının telinden tırnağına kadar İngiliz. Artık sorumsuz, hafifçe idiot ve şiddet sever Yankeelerle, obsesif, "ruhları çoktan ölmüş" İngilizler arasındaki karşıtlığa ilişkin espriler sağanağının zamanıdır. Öykünün yazarı da Archie'yi oynayan, İngiliz aktör John Cleese. Oynadığı her filmi durgunlaştıran Kevin Kline burada tabanca gibi. (O yüzden de En İyi Yardımcı Erkek Oscar'ını kazandı)... Jamie Lee Curtis erkeksi fizığine karşın baştan çıkarıcı bir kadın ve öykünün dinamiği. İngilizleri bir parça olsun yakından tanıyorsanız filmin keyfi iki kat artıyor. Ama bir Nietzscheseverseniz (o Amerikalı salağın eline yakışacak bir sürü başka filozof var!) belli yerlerde öfkeye kapılabilirsiniz. Uzun sözün kısası, gülmek güzel şey! (H.B.)
(8 Aralık Cuma'dan başlayarak) Suadiye Atlantik 355 43 70, Osmanbey Gazi 147 90 65, Bakırköy 74 572 04 44

Jamie Lee Curtis ve John Cleese "Wanda"nın en gırgır sahnelerinden birinde

"Cehennem Silahı" heyecanlı bir takip sahnesiyle açılıyor

"Film Bitti"de Kadir İnanır, Meral Oğuz, Zeliha Berksoy

• **FİLM BİTTİ** Yönetmen: Yavuz Özkan. Oyuncular: Kadir İnanır, Zeliha Berksoy, Halil Ergün, Meral Oğuz.
Önce Antalya Festivali sonrası hakkındaki tartışmalarla basına yansıyan, sonra Meral Oğuz'un çıplak görüntüleriyle "ünlenen" film, nihayet beyazperdede. Konu yerli sinemanın moda temasına yaslanıyor: Yönetmen ve bunalımları, aşkları, yaratıcılığı...
Beyoğlu Dünya 149 93 61

• **CEHENNEM SİLAHI -2** (Lethal Weapon-2) Yönetmen: Richard Donner. Oyuncular: Mel Gibson,

Danny Glover, Joe Pesci, Joss Ackland, Patsy Kensit, 1989 ABD yapımı.
Los Angeles'ın iki gözüpek dedektifi Martin Riggs ve Roger Murtaugh yine ortalığı duman ediyorlar. İlkinden daha da canlı, hareketli. İşe Güney Afrikalıların da karıştığı bir narkotik operasyonu. Ama heyecanı körükleyecek bir yığın yan unsur da eklenmiş. ABD'de "Indiana" ve "Batman"le hasılat yarışına giren filmi, bu türü sevenler kaçırmamalı.
Beyoğlu Atlas 143 75 76, Kadıköy As 336 00 50, Beşiktaş Yumurcak 161 01 91

sidy, Joel Silver, Paul Springer, 1988 ABD yapımı.
Çizgi kahramanlar ve etli, kanlı, canlı oyuncular bir arada. Son yılların sinematografik yönüyle en şaşırtıcı filmi. Aslında çizgi kahramanlarla normal oyuncuların karıştığı filmler sinema tarihinde pek az sayılmaz. Gene Kelly daha 1945'te minik fare Jerry'yle rol arkadaşlığı yapmıştı. Ama hiçbiri koca kulaklı tavşan Rabbit ve şuh Jessica kadar sinemasal çekiciliğe kavuşamadı. 1947'de geçen bir cinayet ve soruşturma öyküsü "Masum Sanık Roger Rabbit".
Beyoğlu Emek 144 84 39, Kadıköy Reks 336 01 12

"Hür Kan" Stallone'un kasları kadar beynini de kullandığı bir film

• **HÜR KAN** (Lock Up) Yönetmen: John Flynn. Oyuncular: Sylvester Stallone, Donald Sutherland, Darlanne Fluegel.
Sylvester Stallone adı Rambo ve Rockyseverler dışındaki sinema seyircisinin biraz tüylerini ürpertiyor, işin doğrusu bu. Ancak "Hür Kan" Stallone'un "gerçek insan"ı canlandırmada iddialı olduğu bir yapım. Bir cezaevi öyküsü. Mahkûm Frank Leone ve kindar bir cezaevi müdürü olan Drumgoole arasındaki mücadele... New Jersey Rahway Hapishanesi'nde gerçek mahkûmlar arasında çekilmiş. Stallone yine kaslarını bolca kullanıyor ama bu kez beynini de ihmal etmiyor. Drumgoole'da usta aktör Donald Sutherland'ın ilginç, ekspresyonist oyunu seyredilmeye değer.
Şişli Site 147 69 47, Kadıköy Süreyya 336 06 82

• **MASUM SANIK ROGER RABBIT** (Who Framed the Roger Rabbit) Yönetmen: Bob Hoskins, Christopher Lloyd, Joanna Cas-

VIDEO

• **YASAL KARTALLAR** (Legal Eagles) Yönetmen: İvan Reitman. Oyuncular: Robert Redford, Debra Winger, Daryl Hannah, Brian Dennehy, Terence Stamp, Steven Hill, David Clennon. 1986 ABD yapımı (CIC/Özen). İyi bir resim, ressam da öldükten sonra kaç para eder? New York sanat borsasında değerli parçaların ne kadar "değerli" olduğunu bilmeyen mi kaldı? Ama devreye yangınlar, sabotajlar, havaya uçan depolar, cinayetler ve "sanatın değerinin kötü yola düşürdüğü" FBI ajanları da girerse, işin... filmi çıkmaz mı?
"Ghostbusters"ın (Hayalet Avcıları) başarılı yönetmeni Reitman'ın yönettiği filmin yine de sözü edilecek asıl yanı öyküsü değil. Mantık bağlarına önem verilmemiş, romantik komedi-gerilim kalıplarına yeni bir şey katılmamış. Sizi ekran başında tutacak şey başrol oyuncuları. Başsavcı asistanında Robert Redford, öteki tipik Amerikalı fıstıkçı başkan Carter'la arasındaki mesafeyi açmak ve sıcak, sempatik, etkileyici olabilmek için epey gayret gösteriyor. Debra Winger (onu anlatmak için cümlelere gerek yok, ünlem yeter: Tanrım, ne şeker!) bu filmde formsuz yakalanmış. Ama neşeli sahnelerin yükünü omuzlamış ve çok da iyi olmuş. Duygusal sahnelerde ise durgun ve solgun. Ama olsun!.. Filmin karanlık kadını Daryl Hannah'a gelince, derin gözleri, uzun sarı saçları ve uzun boyuyla, "Blade Runner"daki (Bıçak Sırtı) tiplemesine çok yakın: Çocuk-kadın, büyülü, yabancı ve android... "Yasal Kartallar" videoda 1. sınıf eğlencelik filmlerden. Dikkat: Redford ve Winger'ın evlerinde bir türlü uyuyamadıkları, birinin kendini garip sporlara, ötekinin tıkınmaya vurduğu sahneyi atlamayın. "Top Gun"ın senaristlerinin elinden çıktığı için normal karşılanması gereken Amerikan işi gözboyayıcı yanlarına da boşverip keyifli iki saat geçirmek için... (H.B.)

• **RÖNTGENCİ** (Bedroom Window) Yönetmen: Curtis Hansen. Oyuncular: Steve Guttenberg, Elizabeth McGovern, Isabelle Huppert, Paul Shenar, Carl Lumbly, 1987 ABD yapımı, 112 dakika (Güneş Video).
Evinizin önünde bir cinayet işlenmeye kalkılırsa, kulağınıza yardım çağrıları gelirse, pencereye ilk fırlayacak olan siz olun! Çabuk davranmaz ve sevgiliniz pencereden bakıp saldırganı görürse... Ve üstelik sevgiliniz patronunuzun karısıysa... Genç mimar Terry Lambert'in başına gelenler onu inanılmaz bir labirentin içine atıyor. Sevgilisi kimliğini açıklayamayacağı için saldırganı polise Lambert anlatıyor. (Oysa o sırada banyodaydı ve hiçbir şey görmemişti.) Tabii işler karışıyor. Öyle karışıyor ki, kentte terör yaratan, genç kadınları ırzına geçip öldüren caninin Lambert olduğundan kuşkulanmaya başlıyor polis...
Baltimore'un kasvetli dış ve iç mekânlarında geçiyor öykü. 1940'ların "Film Noir"larını anıştıran atmosfer, günümüzde geçen bu polisiye öyküye de uygun düşüyor. 63 model beyaz Mercury Comet filmin baş aksesuarı. Ancak başrol için sıradan bir komedyenin; Steve Guttenberg'in seçilmesi şaşırtıcı ve doğrusu uygun da düşmemiş. Patronun karısı rolünde de Fransızların büyük oyuncusu (laf olsun diye değil, gerçekten öyle!) İsabelle Huppert'in çok hafife alındığını ve sonunda Huppert'in de filmi hafife aldığını hissediyorsunuz. Huppert biraz daha sıcak olsa, zaten ilginç olan öykü, daha renklenebilirdi... İşe oyuncular açısından bakılırsa (videoda film izlerken bu ayrı bir zevk) geriye Elizabeth McGovern kalıyor. Evin önünde saldırıya uğrayıp, ucuz kurtulan garson kız rolünde McGovern filmi sonuna kadar sürüklüyor. "Bir Zamanlar Amerika"nın "her dem taze" kadını McGovern bir parça büyümüş; hatta deri takımları, metal topuklu ayakkabıları, öz-güven dolu davranışlarıyla bayağı "hot"da olabiliyor... Polisiye, gerilim kalıplarının izleyiciyi ekran başında tutabilecek bir ustalıkla kullanıldığı bir film "Röntgenci". Bu türü seviyorsanız, izleyin. Yeri gelmişken, Türkçe adının konuyla ilgisizliğini ve dublajın felaket olduğunu belirtelim. (H.B.)

"Yasal Kartallar"ın kozları başrol oyuncuları

TELEVİZYON

• **ROB ROY** (Rob Roy, the Highland Rogue) Yönetmen: Harold French. Oyuncular: Richard Todd, Glynis Johns, James Robertson Justice, Michael Gough, Finlay Currie, Jean Taylor-Smith, 1954 ABD yapımı, 82 dakika
18. yüzyılda Iskoçya... Ingiltere kralının vergi memurları acımasızca tahsilat yapmakta, Iskoçyalıların tepesini attırmaktadır. Sonunda cesur ve gözüpek bir avuç İskoç, önderleri etrafında toplanıp krala da, Ingiltere'ye de başkaldırmaya karar verirler. İşin tuhafı, bu vergi meselelerinden kralın pek haberi de yoktur... Ingiliz oyuncu kadrosuyla çekilmiş bir Disney yapımı.
TV1, 3 Aralık Pazar, 10.30

• **DALTON-1** 60'ar dakikalık 6 bölümden oluşan polisiye dizi. "Robin Hood"un yerine konan yeni dizide, Charles Taylor'ın oynadığı "Dalton", Vietnam'daki deneyimlerinden sonra, yanıtı bulunamayan soruların peşinden koşuyor. "Son Ümit" adını taşıyan 1. bölümde Dalton, New Yorklu bir toptancıyı mafyaya karşı verdiği savaşta destekliyor.
TV1, 3 Aralık Pazar, 15.40

• **YAĞMUR GELİYOR** (The Rains Came) Yönetmen: Clarence Brown. Oyuncular: Myrna Loy, Tyrone Power, George Brent, Brenda Joyce, Nigel Bruce, Maria Ouspenskaya, Joseph Schildkraut, Laura Hope Crews. 1939 ABD yapımı, siyah-beyaz, 100 dakika
1930'larda Hındistan... Hındistan'da yerli, beyaz soyluların kâh buğulu, kâh yapış yapış, romansı yaşamları. Ressam, mihracenin portresini yapacağım diye geleli tam yedi yıl olmuştur. Geliş o geliş. Hintlilere kanı mı kaynamıştır, yoksa oradaki yaşam biçimine mi? Kendisine asılan misyoner takımına pek yüz vermemektedir. Bu kez nasıl bir felaketi getireceği kestirilemeyen o malum yağmur zamanı yaklaşmaktadır. Majeste bir davet verir. Bu davette ressam, bir kadınla karşılaşır! Louis Bromfield'in romanından uyarlanan bu "Hindistan" filmi, meslek hayatları boyunca hep dorukta kalan iki ünlü oyuncuyu ekrana getiriyor: Tyrone Power ve Myrna Loy. Keyifli siyah-beyaz, keyifli sinema.
TV2, 3 Aralık Pazar, 23.10

• **KANUN TANIMAYANLAR** (The Outlaw-Josey Wales) Yönetmen: Clint Eastwood. Oyuncular: Clint Eastwood, Chief Dan George, Sandra Locke, Bill McKinney, John Vernon, Paula Trueman, Sam Bottoms. 1976 ABD yapımı, 130 dakika

"Rob Roy"da Ingiliz oyuncu Richard Todd'u izleyeceğiz

Bir dönemin ünlü yıldızı Tyrone Power, "Yağmur Geliyor"da

3 ARALIK Pazar

TV1

08.00 Açıköğretim
10.00 Haberler
10.10 İşitme Engellilere Haberler
10.30 Pazar Sineması "Rob Roy" •
11.50 Çizgi Film
12.15 7'den 77'ye
13.00 Pazar Konseri
(R. Schumann'ın G Resmi)
14.00 Haberler
14.10 Tele Tatil
15.40 Dalton -1 •
16.30 Türkiye'nin İlkleri ve Rekorları
17.00 Özel Dedektif -8
17.45 Bir Numara
18.20 Telespor
19.20 "Müzedeki Şiir" -Son
19.50 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Spor Stüdyosu
22.25 Basında Buluşalım
23.20 Geçmiş Zaman Olur ki
23.40 Alaca Karanlık Kuşağı -8
00.05 Günün Sonu

TV2

14.00 TV'de Türk Sineması "Dikkat Kan Aranıyor"

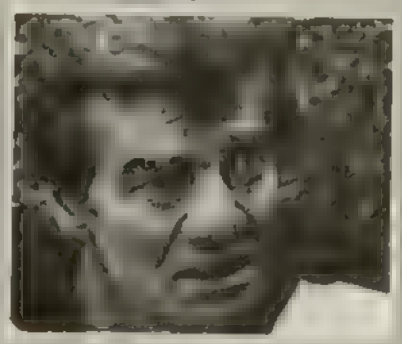

(Trafik polisi Ekrem, doğum yapacak eşine gereklı kanı ararken çeşitli polisiye olaylarla karşılaşır. Yönetmen: Temel Gürsu. Oyuncular: Ekrem Bora, Semra Sar.)

15.20 Müzik
15.40 Pazar 89
17.15 Son 7 Gün Dünya
17.45 Matlock -19
18.35 Besteciler ve Yorumcular
19.00 Akşam Bülteni
19.20 Dünya Listelerinden
19.50 Nasıl Başardım
20.20 Harvey Moon'un Hayatı -9
21.10 Portreler
21.35 Notalardan Yıldızlara
22.30 Gece Bülteni
23.10 Toplu Gösteriler "Yağmur Geliyor" •

TV3

20.30 Ayrılan Yollar -2
21.00 TV'de Sinema "Kanun Tanımayanlar" •
23.15 Catherine -9
00.05 Müzik
00.10 Tutku -2

4 Pazartesi

TV1

05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin "Merhaba Yeni Gün"
09.40 Susam Sokağı-45
10.10 "Sevme Hakkı"-70
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Anadolu'dan Görünüm
18.40 Akşama Doğru
19.20 Altın Kızlar -19
19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Lüküs Hayat -2
22.00 Stüdyo A "32. Gün" •
23.10 Anılarla Müzik
23.40 Beyefendiler ve Oyuncular-10
00.30 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar -111
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Tango
20.15 Charming Ailesi -10
20.40 Müzikle Yarışıyoruz
21.15 El Emeği
21.30 Opera Öyküleri "Otello"-Son
22.30 Gece Bülteni
23.10 Kimin İşi Kolay

TV3

20.30 TV'de Sinema "Jassy" •

Josey Wales, evi yakılıp karısı ve arkadaşları öldürülene kadar son derece sakin, dingin tabiatlı bir çiftçiydi. Fakat bütün bu olup bitenler onu çileden çıkardı. Tek bir amacın peşine takılmış, bambaşka biriydi o artık. Cinayetleri işleyen "birlik" askerlerine karşı tek başına savaş ilan etti. Kızılderili topraklarına sığındı. Şimdi çevresinde aynı amacı paylaşan başkaları da vardı!.. İç savaş sonrası dönemden "şiddetli" bir western. Jerry Fielding, yaptığı müzikle Oscar adayı olmuş.
TV3, 3 Aralık Pazar, 21.00

• **32.GÜN** TRT-TV'sinin en zengin haber-magazin programı 32. Gün'ün bu ayki dosyasının adı "Yıkılan duvarın Avrupa ve Türkiye'ye etkileri." İki bölümlü kocaman bir dosya bu, bir yığın önemli soru içeriyor. Program ekibi; bundan sonra ne olacak, Batı'ya geçen Doğu Almanyalılar ne yapıyor, Doğu Almanya nereye gidiyor, iki Almanya'nın birleşme olasılığı nedir, NATO yıkılacak mı, Ortak Pazar tarihe mi karışacak, birleşik Almanya bir tehdit midir, Sovyetler Birliği bu olasılığı nasıl değerlendiriyor gibi soruların yanıtlarını almak üzere, başta Doğu Almanya olmak üzere, Doğu Avrupa ülkelerini taradı, en üst düzey yetkililerle görüştü. 32. Gün, bu dosyanın kapağını kapattıktan sonra, bu ay Nobel Barış Ödülü'nü alacak olan, Tibetlilerin "yaşayan tek tanrı"sı Dalay Lama'nın Hindistan'daki evine konuk oluyor. Hindistan'dan İsrail'e uzanan 32. Gün, oldukça ilginç bir konu işliyor: "İntifada"ya karşı savaşan İsrail askerlerinin günlük hayatı. Programın "nostalji" bölümünde "Yalta Konferansı" işleniyor.
TV1, 4 Aralık Pazartesi, 22.00

• **JASSY** Yönetmen: Bernard Knowles. Oyuncular: Margaret Lockwood, Patricia Rock, Dennis Price, Dermot Walsh, Basil Sydney, Nora Swinburne. 1947 İngiliz yapımı, 92 dakika.
Jassy, öyle sıradan bir hizmetçi değildir. Sahip olduğu telepatik güçlerle, çeşitli hünerler göstermekte, ve hatta olacakları önceden bilmektedir. Hatton ailesi, hizmetçileri Jassy'den oldukça etkilenmiştir. Jassy, sonunda yaptığı evlilikle "hanımefendilik" mertebesine yükselir. Fakat hayatındaki en önemli olay bu değildir!.. 19. yüzyıldan ilginç bir öykü. Işık direktörlüğü ve kameramanlıktan gelen İngiliz yönetmen Knowles'ın filmi, 40'lı yıllar İngiltere'sinin önemli starlarından Margaret Lockwood'u ekrana getiriyor
TV3, 4 Aralık Pazartesi, 20.30

• **KANLI MUTFAK** (The House on Greenapple Road) Yönetmen: Robert Day, Oyuncular: Christop-▶

"Duvar"la gelen sorunlar ve sorular "32. Gün"de

30'ların ünlü İngiliz oyuncusu Patricia Rock "Jassy"de

22.10 Gizli Çekmece -3
23.00 Nasıl Besleniyoruz -10
23.55 Şahika -10

5 Salı

TV1

06.00 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı -46
10.10 Sevme Hakkı -71
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Önce Sağlık
18.40 Akşama Doğru
19.20 Kim Bunlar -22
19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyonda Bugün Yarın
21.00 Yarışmadan Yarışmaya
21.50 Unutulmayanlar
22.45 TV'de Sinema "Kanlı Mutfak" •
00.40 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar -112
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Türk Sanat Müziği Solo
20.15 Laf-ı Guzaf -10
20.45 Şairlerimizle

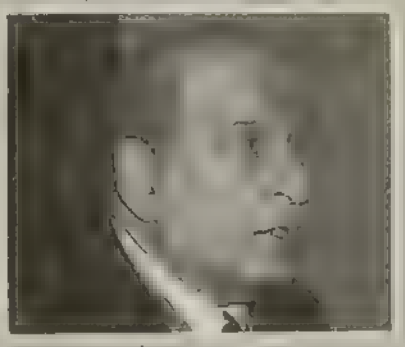

21.05 Ayak İşi -6
21.55 CNN Dünya Raporu
22.30 Gece Bülteni
23.10 Festivallerden

TV3

20.30 TV'de Sinema "Ruslan ve Lüdmila"
(Prens Vladımır, kızı Lüdmila'yı evlendirmek ister. Adaylar içinden bir halk kahramanı olan Ruslan'ı seçer. Fakat düğün gecesi Prenses Lüdmila büyücü tarafından kaçırılır. Yönetmen: Alexander Ptouchko. Oyuncular: Natbalia Petrova, Vladımır Fyodorov.)
22.50 Alfred Hitchcock "Gülerek Öleceksin"
23.15 Müzik "Tek Konser"
00.15 Casuslar Kralı -10

6 Çarşamba

TV1

05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin "Kadının Gün'üğünden"
09.40 Susam Sokağı -47
10.10 Sevme Hakkı -72
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
17.50 Efes Pilsen - Alma Ata (SSCB)-Koraç Kupası • Basketbol Karşılaşması
19.20 Cosby Ailesi -29
19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyonda Bugün Yarın
21.10 "UEFA Kupası İkinci Maçı • *"Werder Bremen - Napoli" "Naklen"*
23.10 Dış Kaynaklı Müzik
23.35 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar -113
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Türk Halk Müziği Solo *(Hüsamettin Subaşı.)*
20.15 Sigara ve Sağlık *(Sigaranınağız, gırtlak, yemek borusu ve mide üzerindeki etkileri ile sigara-ülser ilişkisi.)*
20.25 Sanat Dergisi "Tiyatro"
20.55 Kaybolan Dünya
21.25 Müzik Galerisi
22.30 Gece Bülteni
23.10 Büyük Tuzak -10

her George, Janet Leigh, Julie Harris, Tim O'Connor, Walter Pidgeon, Barry Sullivan, Keenan Wynn, Lynda Day, Edwards Asner, Eve Plumb, Joanne Linville. 1970 ABD yapımı, 98 dakika.
Greenapple Caddesi'nde mukim Ord ailesine ait evin mutfağında cinayet işlendiğine dair kuvvetli deliller bulunmaktadır. Çünkü mutfakta kan izleri vardır ve evin hanımı Bayan Ord, ortalıkta yoktur. Bu durumda en güçlü varsayım, bayan Ord'un bir cinayete kurban gitmiş olduğudur. Soğukkanlı ve inatçı teğmen; belediye başkanının ısrarlarına dayanamayarak son derece munis ve terbiyeli bir adam olan Bay Ord'u cinayet suçuyla tutuklar. Fakat onun katil olduğuna inanmadığı için, soruşturmayı sürdürür. Bu arada denizde bir erkek cesedi bulunmuştur. 50'li yılların güzel yıldızı Janet Leigh'i 43 yaşındaki olgun haliyle ekrana getiren bu TV filmi, daha sonra başrolde Burt Reynolds'un oynadığı "Dan August" TV dizisi olarak sürdürülmüştü
TV1, 5 Aralık Salı, 22.45

• **EFES PİLSEN- ALMA ATA** Efes Pilsen, Koraç Kupası'nda iki tur geçip final grubuna kaldı. Asıl zor maçları şimdi başlıyor. Son yıllarda ne salon zevki, ne ekran zevki veren basketbol için de, sizin için de bir şans. Efes Pilsen-Alma Ata maçı, ekran başındakileri basketbole biraz ısındırabilir. Basketbol de TRT'nın naklen yayın kapısını eski sıklıkta zorlamaya başlayabilir. Hadi hayırlısı.
TV1, 6 Aralık Çarşamba, 17.50

• **UEFA KUPASI / WERDER BREMEN-NAPOLİ** Werder Bremen ilk maçta Napoli'yi, Napoli'de 3-2 yendi. Yani rövanşa avantajlı çıkıyor. Napoli, hiçbir zaman "ne güzel oynuyorlar" dedirtemese de her zaman için güçlü bir takım. Sonra belki de "inanmışlardır", onu bilemiyoruz Ama futboldan hoşlanan herkes, çarşamba akşamı ekran basında olacak, bunu biliyoruz
TV1, 6 Aralık Çarşamba, 21.10

• **YAĞMUR ALTINDA** (Singin'in the Rain) Yönetmenler: Gene Kelly, Stanley Donen. Oyuncular: Gene Kelly, Debbie Reynolds, Donald O'Connor, Jean Hagen, Cyd Charisse, Millard Mitchell, Douglas Fowley, Madge Blake, Rita Moreno. 1952 ABD yapımı, 98 dakika
Sessiz sinema döneminden sesli filmlere geçişte, Hollywood'da en çok sarsılan kesim, kuşkusuz oyunculardı. İşte müzikaller müzikali "Singin'in the Rain"in konusu da bu dönemi yaşayan sessiz perde yıldızlarının yaşadıkları üzerine kurulu. Jean Hagen, bu filmde çizdiği sessiz film yıldızı rolüyle En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Oscar'ına aday gösteriliyor ve adeta ölümsüzleşiyordu. Arthur Freed ve Nacio-Herb Brown'un şarkılarını esas alarak Betty Comden ve Adolph Green'in yazdıkları senaryoyla ortaya çıkan proje, Gene Kelly ve Debbie Reynolds başta olmak üzere güçlü kadronun elinde, dansı, müziği, görüntüsü ve oyunculuğuyla, belki de bütün zamanların en iyi müzikaline dönüştü. Film Oscar'a bir başka aday daha veriyor: Müzik direktörü, Lennie Hayton. Müzikallerin simgesi haline gelen unutulmaz şarkısıyla, Hollywood'un en parlak yıldızlarından biri "Singin'in the Rain"
TV3, 6 Aralık Çarşamba, 21.45

• **SUS SEVGİLİM** (Hush... Hush Sweet Charlotte) Yönetmen: Robert Aldrich. Oyuncular: Bette Davis, Olivia De Havilland, Joseph Cotten, Agnes Moorehead, Cecil Kellaway, Victor Buono, Mary Astor, Bruce Dern. 1965 ABD yapımı, siyah-beyaz,127 dakika.
Bayan Charlotte, Güneyli zengin bir ailenin kızıdır. Babadan kalma malikânesinde, bir aile sırrıyla birlikte yıllardır yalnız yaşamaktadır. Yalnızlığın ve zorunlu olarak taşınan anıların yüküyle ruh sağlığı bozulmaya başlayan Charlotte, bu kez başka sorunlarla karşı karşıyadır: Arazisinden yol geçecek, malikânesi yıkılacaktır. Çaresizliğe düşen Charlotte, yeğeni Miriam'ı çağırır. Miriam ve erkek arkadaşı gelirler. Malikânede esrarengiz olaylar başgöstermiştir!.. "Gece Sineması"nda çok seyrek rastlanan, "uykusuz kalmaya değecek" filmlerden. Görüntü yönetmeni Joseph Biroc; müzik direktörü Frank de Vol ve Agnes Woorehead bu filmle Oscar'a aday olmuşlardı
TV1, 8 Aralık Cuma, 00.20

Julie Harris "Kanlı Mutfak"ta

• **YILDIZ SAVAŞLARI** (Star Wars)

TV3

20.30 "Street Set"-10
21.15 "Kate And Ellie"
21.45 TV'de Sinema "Müzikaller" (Yağmur Altında) •
23.20 "Ben Claudius" -10

7 Perşembe

TV1

06.00 Açıkoğretim
07.00 Gun Basliyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı -48
10.10 Sevme Hakkı -73
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Gençlerden Gençliğe
18.35 Akşama Doğru
19.10 Merhaba Çocuklar
19.15 Inanç Dünyası
19.50 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyonda Bugün Yarın
21.00 UEFA Kupası'ndan Özetler
21.25 Geçmiş Bahar Mimozaları -4
22.25 Gönül Bağımız
23.15 Forum
00.45 Günün Sonu

TV2

18.15 "Zenginler de Ağlar"-114
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Korolar
20.25 Gençler Üretiyor
20.55 Market
21.50 "Tanzimat'tan I Meşrutiyet'e"
22.30 Gece Bülteni
23.10 Tiyatro-Tanıtım
23.20 Tiyatro Klasikleri "Vanya Dayı"

TV3

20.30 TV'de Sinema "Alkol"
(Tarık Usta karısı Neşe ve iki çocuğuna bakmamaktadır. Tarık Usta'nın karısına kötü davranmasını ve malı sıkıntılarını fırsat bilen mahalle es

nafi, Neşe ile yasak ilişki peşindedir. Yönetmen: Yavuz Figenli. Oyuncular: Fikret Hakan, Perihan Savaş.)
22.08 "Ülkeler Coğrafyası" -10
22.40 "Otomatik Adam" -10
23.30 Muzik
23.35 "Martı Adası"

8 Cuma

TV1

05.30 Açıkoğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı -49
10.10 Sevme Hakkı -74
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Koyümüz Kasabamız
18.40 Akşama Doğru
19.20 Gençlik ve Değer Yargıları
19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyonda Bugün Yarın
21.00 "Yarı Şaka Yarı Ciddi"
22.00 Studyo B "Hodri Meydan"
23.00 THM Bir Solist "Soner Özbilen"
23.20 Spenser Emrinizde -21
00.15 Günün Sonu
00.20 Gece Sineması "Sus Sevgilim" •

TV2

18.15 "Zenginler de Ağlar"-115
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar

En iyi müzikallerden biri olan "Singin'in the Rain"den bir sahne

Yönetmen: George Lucas. Oyuncular: Mark Hamill, Harrison Ford, Carrie Fisher, Peter Cushing, Alec Guinness, Anthony Daniels, Kenny Baker, James Earl Jones (sesiyle). 1977 ABD yapımı. 116 dakika.
Sinema sanatının fenomenlerinden biri olan bu filmin, bilimkurgu çizgi-romanlardan esinlenmiş bir öyküsü var: Gezegenler arası ölüm kalım savaşı gerginliği... Uzak bir gezegende tutuklu olan asi prenses, iki robotu, genç kahraman Luke ve arkadaşlarının yardımıyla kaçmayı basarır. Luke, şeytansı kötülük güçlerine karşı nasıl savaşılacağını, düşmanlarının lideri olan "kara maskeli adam"ı iyi tanıyan bir eski şövalyeden (Sir Alec Guinness) öğrenecektir. "Kara maskeli adam", iyi yürekli cesur şövalyeleri bir bir yenerek gezegenler arası düzeni ele geçirmiştir. Prenses Leia, Luke ve arkadaşları zorlu bir savaşım sonunda kötüleri yenmeyi başarırlar... "Aptalca, boş bir film" olarak değerlendirilebilir. Olağanüstü hayalgücüyle, teknik başarının ürünü bir fantezi harikası içinde ideoloji gizleyen film olarak da... "Seyretmeyeceğim" demek zor yine de, üstelik TV'nin bu tür filmler için elverişsiz olduğunu bile bile. Etkileyici gerilim müziği ve "inandırıcı" teknik atraksiyonlarıyla özel Oscar'lar kazanmış bir film, "Star Wars"
TV3, 8 Aralık Cuma, 21.50

• **İNSANLAR YAŞADIKCA-1** (From Here To Eternity) Yönetmen: Buzz Kulik. Oyuncular: Natalie Wood, William Devane, Steve Railsback, Dana Holmes, Roy Thinnes, Joe Pantoliano, Kim Basinger, Peter Boyle, Will Sampson. Orijinali, 120'şer dakikalık 3 bölüm. 1979 ABD yapımı.
Sene 1941. Yüzbaşı Holmes, Havai'ye tayin olmuştur. Binbaşılığa terfi etmek için uğraşmaktadır. Güzel karısı Karen'le ilgili dedikodulara kulak asmamaktadır. Bölüğe yeni bir borazancı gelir, eski boksörlerden Prut. Bu arada Karen başçavuş Warden'la tartışır. Yakınlaşmayı başlatan bir tartışma... TRT'nin ikinci kez yayına koyduğu dizi, Fred Zinnemann'ın aynı adlı 1953 yapımı sinema klasiğinin TV versiyonu. Başrollerde Burt Lancester, Montgomery Clift ve Deborah Kerr'in oynadıkları, 1953 yılının hemen hemen bütün önemli Oscar'larını toplayan Zinnemann'ın filmi, Pearl Harbour baskını eşiğinde Hawai'deki ABD askerlerinin yaşamını işleyen, James Jones'in bir romanına dayanıyordu. Apayrı bir tadı olan, hatta kimilerine göre filmden de daha etkili TV versiyonu, tekrar zevkle izlenebilir. Ölümünden iki yıl önceki, olgun kadın haliyle Natalie Wood dizi-ye özel bir hava veriyor. Daha önce izlememiş olan varsa kaçırmamalı.
TV3, 8 Aralık Cuma, 23.45

• **DÜNYA KUPASI KURA ÇEKİMLERİ** Ne hayaller kurmuştuk 9 Aralık için. Kura çekiminde Türkiye'yi Federasyon Başkanı Şenes Erzik temsil edecek, renk renk toplar içinden birisi çekilecek ve ne çıkarsa bahtımıza, Dünya Kupası grubumuz, rakiplerimiz belli olacaktı. En azından altı aylığına "çantada keklik" rakiplerimiz. Olmadı. Ama Dünya Kupası ciğer değil ki uzanma menzilimizin dışında kalınca "pis" diyelim. Zaten biz de kedi sayılmıyoruz. Türkiye katılsa da katılmasa da büyük zevkle seyredeceğiz. Peki hangi maçları seyredeceğiz? İşte o, 9 Aralık'taki kura çekiminden sonra belli olacak. Kura çekiminin ekrandaki görüntüleri çok heyecanlı olmayabilir, ama en azından zevk garantisi var.
TV1, 9 Aralık Cumartesi, 21.00

20.00 Hafif Batı Muzığı
(Linda Martin.)
20.25 İs am ve Toplum
20.55 Müzik Söyleşileri
21.25 Gun ve Ekonomi
21.55 "Webster"
22.30 Gece Bulteni
23.10 Dunya Eğleniyor

TV3

20.30 "Denizaltı"-6
21.20 "Süperstars" -9
21.50 TV'de Sinema "Yıldız Savaşları" •
23.45 "İnsanlar Yaşadıkça" -1 •

9 Cumartesi

TV1

08.00 Açıköğretim
10.00 Haberler
10.10 Cumartesiden Cumartesiye
12.00 Yeni Bir Gökyüzü
12.25 Gençliğin Dünyası
13.15 Beyaz Gölge -24
14.00 Haberler
14.10 Hafta Sonu
15.40 Tatil Sineması "Havada Panik"
(Culver, Los Angeles Havaalanı'nın kontrol kulesinde çalışmaktadır. İşinden ayrılmak istemediği için karısı Betsy kendisini terk eder. Betsy'nin bindiği uçak büyük bir tehlikeyle karşı karşıyadır. Oyuncular: George Peppard - Karen Gassie)

17.15 Belgesel "Hindistan'a Yolculuk" -4
17.45 Yay -8
18.15 "Bızımkiler"-30
19.00 Savunma Sanayi
19.20 Şiir Dunyası
19.45 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyonda Bugun Yarın
21.00 Dünya Kupası Kura Çekimi •
21.25 Merhaba Gece
22.20 TV'de Türk Sineması
23.55 Sahneden
00.50 Günun Sonu
01.05 Ziyaretçiler -23

TV2

14.00 TV'de Sinema "Cehennem"
(Tamara, eski ve başarılı bir pilot olan amcası sayesinde uçuş hostesi olmuştur. Oldukça çapkın bir pilot olan Scores'le ilişkisi vardır. Kurtarma amacıyla uçtukları deprem bolgesinde tam bir afet yaşanmaktadır. Yönetmen Alexander Witla. Oyuncular: George Zhenev, Irina Akulova.)

15.30 "Şu Harika Hayvanlar" -10
16.20 Yaşama Sevinci
16.45 "Belamy" -10
17.35 Son Yedi Gün Turkiye
18.05 "Brett Ailesi" -10
19.00 Akşam Bulteni
19.20 Müzik Sö eni
19.50 Devlet Koroları
20.15 "Şöhret" -9
21.05 Devlet Sanatcıları
(Ajhan Baran.)
21.35 Cumartesi Spor
22.00 Çevre
22.30 Gece Bulteni
23.00 "Güzel ve Çirkin"-35
00.00 Donence

TV3

20.30 "Laserion"-10
21.00 "Dişi Şeytan" -3
21.50 TV'de Sinema "Rıviera"
(Casusluğu bırakmış olan Patrick, bir sahil kasabasında otel almış, yeni bir hayat kurmaya çalışmaktadır. Geri donmesini isteyen teşkilat, bunun için Ashley'yi görevlendirir. Yönetmen: Alan Smithee. Oyuncular: Ben Masters, Elyssa Davalos.)

23.20 "Zengin ve Yoksul"

EKRANIN İÇİNDEN

• BİR GÜZ DÜŞÜ'NÜN ÖLÜŞÜ YA DA LAF-I GÜZAF ADINDAKİ GAF Acaba ölümden sonra televizyon var mıdır? TV 2'de bir salı gecesi sizden bahsettiklerini anlayıverdiğiniz bir belgeselle karşı karşıyasınız... Aslında edebiyatla ilgili olmakla mükellef programın LAF-I GÜZAF diye konmuş adına, ölülere has şaşırmazlıkla bakmaya çalışıyorsunuz... Sonra ebediyetteki edebi yalnızlığın hüznüyle, ölümün, artık altında düş kurmanın yasak olduğu beyaz mantosu altına tekrar büzülüyorsunuz..

Eleştirmenlere bizzat TRT tarafından gönderilen 1989 için 4. Dönem Yayınları albümünde LAF-I GÜZAF adlı belgeselin konusu hakkında aynen şu cümle geçiyor. Belgeselde, "*Tür* edebiyatının son elli yılı, hem edebiyat tarihi açısından incelenmiş, hem de bu döneme etki eden yazarlar tüm insani yönleriyle anlatılmak isten*meş*tir." Cümledeki Türkçenin yürekler acısı olması bir yana, *Türk* yerine *Tür, istenmiştir* yerine *istenmeştir* şeklindeki sürç-ü daktilo, TRT'nin tıtızlık mertebesini bir kez daha belgelemiyor mu?

LAF-I GÜZAF, 30'ar dakikalık bölümlerden oluşuyor. *Nisüaz Edebiyat Fakültesi* adlı birinci bölüm haftalarca önce gösterilmişti. Geçen salı Edip Cansever'le ilgili bölümü izledik. Ondan önceki hafta gösterilen ise *Ölüme Tutunmak* adında Oğuz Atay'la ilgili bir gaftan ibaretti.

Oğuz Atay'ın "tüm insani yönlerini" görüntülemek isterlerken, onun Adriyatik sahillerinde tatil için gittiği Yugoslavya'da tedavülden kalkmış dinarlarla sandalet almaya çalışırken polis tarafından yakalanıp götürüldüğü gösteriliyor.

Bu oldukça uydurma bölüme niçin yer verilmiştir acaba? Gerçekte Oğuz Atay sandalet almaya merak etmemişmiş, sandaletçiye girmesi söz konusu değilmiş. Tedavülden kalkmış dinarların Merkez Bankası tarafından Oğuz Atay'ın karısına sehven verilmiş olduğu sonradan anlaşılmış. Polisin yakalaması ve götürmesi de tamamen uydurmaymış.

Oğuz Atay, İngiltere'de ölmemiştir. Hele Ingiltere'deki hastanede ameliyat esnasında hiç ölmemiştir (!). Ameliyattan bir yıl sonra Türkiye'de İstanbul'da vefat etmiştir. Halbuki belgeselde onun Ingiltere'deki ameliyattan kalkamamış olduğu zannı verilmektedir.

Belgeseldekinin aksine, Oğuz Atay, yapayalnız bir adam görünümünde değildi. Oğuz Atay, çevresi olan, hayatında kadınlar bulunmuş olan, üniversitede hocalık yapmış olan entelektüel bir yazardı. Ama görüldüğü gibi TRT, "tüm insani yönleriyle" anlatmak istediğini belirttiği yazarlar hakkında ciddi bir araştırma yapmamaktadır. Ortaya ancak Laf-ı Güzaf gibi ismiyle müsemma programlar çıkabilmektedir.

Senarist Aykut Tankuter, Oğuz'u sunan Numan Pakner, sanat yönetmenleri Ali T. Bilgen ve Ayçın Tar ve diğerleri, yaptıkları gafla ne yazık ki "sınıfta kalmışlar."

Gelelim 9. bölümdeki Edip Cansever'le ilgili *Maskeli Balo* adındaki bölüme... Ustadın "Bezik Oynayan Kadınlar" ve "Çarliston Günleri" adlı şiirleri o denli hoş ki, yönetmenin kendini coşkuyla tatmin etme fırsatını yakaladığını sandığımız "klip"lere derinlik bile kazandırabiliyor. Ama 9. bölümün klipleri, 8. bölümün gaflarını affettirebiliyor mu? (A.T.A.)

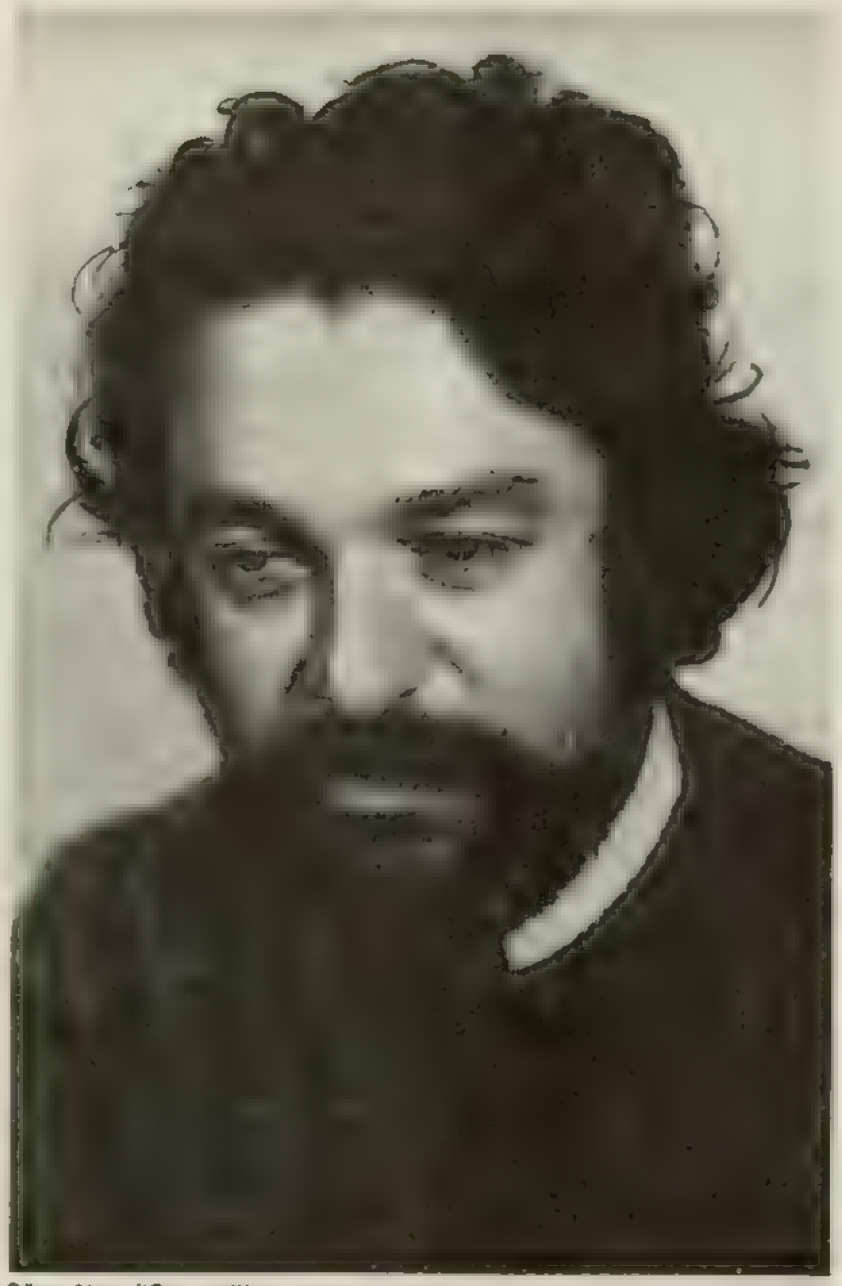

Oğuz Atay : "Sen galiba oradasın sevgili okuyucum ama ben neredeyim?"

Harvey Moon ve oğlu Stanley

• HARVEY MOON'UN SAKLANABİLİR HAYATI TV 2'de pazar geceleri gösterilen "Shine On Harvey Moon" orijinal adlı harika dizinin keşke her bölümü kaydedilerek saklanabilse ve hekimler üzerine, belediyecilik, şehircilik, koruma üzerine yeri geldikçe yetkililere ve öğrencilere ders olarak izlettirilebilse.. Harvey Moon'un annesinin mizah anlayışının üzerine özellikle eğilmeli.. Bu dizinin Ingilizcesini Radyo 4'ten niçin vermiyorlar ki?

• BEYEFENDİLER VE OYUNCULAR TV 1'de pazartesi geceleri geç saatte gösteriliyor. Zengin kökenli ile yoksul başlangıçlı arasındaki sıkıcı rekabet, bir klişeler dizisi olarak uyutuyor. İşte, *Geçmiş Bahar Mimozaları*'nın büyük fark attığı bir yabancı dizi!

• 3. KANAL biraz daha erkene alınsa, örneğin saat sekizde başlatılsa, üç secenekli vatandaş olabilmenin hazzını daha iyi çıkarabileceğiz... (A.T.A.)

Kredi ve

Akbank Kredi Kartları...Visa...Eurocard/MasterCard.
Çağdaş ödeme araçları... Kredili ve saygın. Akbank
Kredi Kartları'nda Alışveriş Kredisi, Nakit Kredisi...
Nakit çekme avantajı... 617 Akbank şubesinden...
ATM'lerden...Tüm dünyadaki üye bankalardan...
Gelin Akbank'a... Dilediğiniz zaman... Dilediğiniz
kartları seçin...Yurt içi,yurt dışı, ya da ikisini birden.

"Saygın Akbanklılar" arasına
siz de katılın. Rahat yaşayın...
Güzel yaşayın...

AKBANK
"Güveninizin Eseri"

Saygınlık

Akbank'la yaşamak güzel

Ayrıntılı bilgi için lutfen
Akbank şubelerine uğrayın.

ZİRVE / TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

Türkiye "şahin"liği seçiyor

Bloklar arasındaki yumuşama, Türkiye'yi nasıl etkiliyor? **Nokta'***nın parlamentoda yaptığı bir araştırma, parlamenterlerin bile "ihtiyatlı" olmayı seçtiğini ortaya çıkardı. Ordu küçültülsün, savunma harcamaları kısılsın talepleri var ama hükümet, Genelkurmay görüşü doğrultusunda eğilim belirliyor: Türkiye NATO'nun şahini olmalı*

Akdeniz'in mavi sularında "dünya barışı"nı savaş gemilerinde görüşen iki liderin heybelerinde neler götürüp neler getirdikleri henüz kesin olarak belli değil. Ama Türkiye'deki siyasilerin, özellikle ANAP'ın gündemine önemli sorunlar getirdiği kesin. NATO ile Varşova Paktlarının öneminin giderek azaldığı, hatta anlamsızlaştığı bir dönem açılıyor, Amerika askeri harcamalarını yüzde üç azaltma kararı veriyor, karşılıklı silahlar azaltılıyor, Varşova Paktı ülkeleri birbiri ardına çözülüyordu. Peki en büyük ordusuyla NATO'nun güneydoğu ucundaki Türkiye ne yapacak? Türkiye'ye, gelişen ve değişen dünyada düşen yeni rol nedir? Türkiye bu ağır savunma gücünü hâlâ üstlenmeye devam mı etmeli? Etmeliyse niçin, etmemeliyse nasıl? Ankara'da ve ilgili tüm başkentlerde Türk görev-

Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Müdür

"Türkiye, bölgedeki denge için silahlanmalı"

Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, 1958'den bu yana uluslararası güvenlik ve stratejik silahların denetimi, askeri anlaşmazlıklar ve çatışmalar konularında yaptığı araştırmalar, düzenlediği forumlar ve yayınlarıyla dikkati çekti. NATO çevrelerinde "en muhafazakâr kanadın" görüşlerini yansıttığı söylenen enstitünün müdür yardımcısı Albay John Cross, Londra'da Övül Tezişler'in sorularını yanıtladı.

Nokta: Bir tarafta Sovyetler Birliği'ne bağlı bir ittifakın yavaş yavaş çöküşüne, öteki tarafta da Almanya'nın yeniden birleşme eğilimlerine tanık oluyoruz. Bu tarihi gelişmeler özellikle Sovyetler Birliği'nin komşuları açısından ne gibi tehlikelere yol açabilir?

Cross: Doğu Bloku ülkelerindeki son değişimler, Sovyetler Birliği'ni hedef almadıkça Gorbaçov için bir tehlike oluşturmayacaktır. Kanımızca böyle bir karşıt eylem Gorbaçov'un hizmet süresi içinde meydana gelmeyecektir. En büyük tehlike SSCB içinden gelebilir. Bu tehlike de, Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan ile diğer Türk kökenli Müslüman cumhuriyetlerin bağımsızlıklarını kazanmasıdır. Özellikle Türkiye'ye komşu cumhuriyetlerde ortaya çıkacak huzursuzluk, ulusal ayaklanma, bağımsızlık eylemlerini Türkiye'nin iç güvenliğini doğrudan hedef almasa bile Türkiye'yi iki şekilde etkileyebilir. Ya Bulgaristan benzeri insancıl göçler sonucu binlerce kişi Türkiye'ye sığınabilir ya da Türkiye içindeki ayrılıkçı çıkar grupları, ulusal bağımsızlık mücadelesi başlatmış, Türkiye'ye komşu Sovyet cumhuriyetlerindeki gruplara silah ve mühimmat yardımı yaparak bu

liler ve NATO'nun ilgili birimleri, bu soruların yanıtını arıyorlardı. Hafta başında bu sorularla konunun üzerine giden **Nokta**'nın hafta sonunda bulduğu yanıt oldukça ilginçti: **Türk hükümeti, hâlâ ağır ve yüklü savunma bütçesinden, Genelkurmay, hâlâ son model silahlarla techiz edilmiş güçlü ordudan, NATO'nun en muhafazakâr kanatları da Türkiye'nin bölgede güçlü ordusuyla güven unsuru olmasından, yani Türkiye'nin şahin olmasından** yanaydılar. Üstelik Türk hükümetinin bu kararı, ANAP'lıların tümünün de görüşü değildi. Çünkü bloklar arasındaki yumuşamadan etkilenen ANAP'lılar da vardı ve onlar kendilerinin değil de Genelkurmay görüşünün hükümete egemen olmasından yakınıyorlardı.

Parlamentoda kapışma. ANAP'lı milletvekilleri arasındaki ilk çatlak, savunma bütçesinin komisyonda görüşülmesi sırasında meydana gelmişti. SHP'li ve DYP'li üyeler, Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin tümü üzerinden yüzde 5 kısıntı yapılması teklifini getiriyor ve Savunma Bakanı Safa Giray'ın şerhiyle birlikte kabul ettiriyorlardı. Safa Giray, bu kesintinin cari harcamalar ve personel giderleri dışında kalan kısmından yapılabileceğini söylüyordu. SHP'li komisyon üyesi Aydın Milletvekili Hilmi Ziya Postacı'ya göre bu kabul edilemezdi çünkü bakanın kesintiyi kabul ettiği kısmı, bütçenin yüzde 30'unu ancak buluyordu. Tam bu sırada ANAP Milletvekili Recep Ergun'un emekli orgeneral sesi gürlüyordu: "İndirim ne demek efendim? Biz yapabileceğimiz kadar kısıntıyı zaten yaptık. Bu iş hesap kitap işidir. Bunda fazla ısrar edilmesin. Sabrımızın en son sınırına geldik. Daha fazla indirim olmaz." Tabii burada Recep Ergun'un "Biz" derken ordu adına mı konuştuğu, ANAP adına mı konuştuğu çok belli olmuyordu. Üstelik bir başka ANAP'lı üye Çorum Milletvekili Ünal Akkaya da, ANAP adına kendisine hiç mi hiç katılmıyordu. Akkaya, "Şimdiden tedbir alınmasını, fizibiliteleri yapılmış dahi olan silah ve savunmaya yönelik fabrika ve tesislerin haberleşme gibi konulara kaydırılmasını, bu tür inşaat ve planların da yeniden gözden geçirilmesini" savunuyordu. Ama Recep Ergun'un "biz"inin ordu adına "biz" olduğunu ortaya koyan en kesin tavır, ANAP Bitlis Milletvekili Faik Tarımcıoğlu'ndan geliyordu.

Recep Ergun: "Meslek eğitimi görmüş kişiler aynı branşta askere alınsın ve süreleri 4-6 ay arasında indirilsin"

Askerlik kısalsın. "Doğu Bloku'nda meydana gelen son olaylar dünyadaki bazı dengeleri değiştirmektedir. Türk ordusu da buna göre yerini alacaktır. Hatta yapısal bir değişikliğe uğrayıp daha profesyonel ve bugünkü Genelkurmay anlayışını terk ederek, Milli Savunma Bakanlığı'nın etkin olduğu bir sisteme geçecektir" diyen Tarımcıoğlu, önümüzdeki hafta Meclis Başkanlığı'na vereceği kanun teklifini de **Nokta**'ya açıklayarak, askerlik süresini 12 ay ile 18 ay arasında değiştirecek bir formül öneriyordu. Tarımcıoğlu, Türkiye'nin askeri mahrumiyet alanlarına göre bölge- ▶

Yardımcısı Albay John Cross (sağda) Övül Tezişler'le

grupların güçlenerek, Türkiye'yi hedef almasına neden olabilirler. Tabii bu da Türkiye'nin kendi iç güvenlik kuruluşlarının yorumuna bağlıdır. Bu bölgelerde Moskova'ya kafa tutma, büyük bir ayaklanma değil, etnik grupların eylemleri şeklinde de gelişebilir ama Türkiye yine de hedef alınabilir.

Nokta: Türkiye, NATO çevrelerinde ittifakın Güneydoğu kanadının "en önemli ve güçlü" bir üyesi olarak bilinir. NATO'nun öneminin azalması halinde Türkiye'nin durumu ne olabilir? Türkiye'nin silahlanması o kadar gerekli mi?

Cross: Doğu Avrupa'daki son gelişmelerin Türkiye'nin NATO'ya bağımlılığını doğrudan etkileyeceğini ve Türkiye'nin NATO'daki önemini azaltacağını düşünemeyiz. Türkiye, AT'ye tam üye olmak için Avrupa'nın kapısını çaldığı sürece, NATO'nun Türkiye'ye önemi veya Türkiye'nin NATO'ya önemi değişmeyecektir. Türkiye'nin silahlanması ve ordusunu modernize etmesi doğrudan doğruya NATO'nun bugünkü durumuna bağlı olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafi durum dikkate alınmalıdır. Türkiye, kendisine yönelik bir tehdidin kuzeyden geleceğine inanmasa bile, Batı'da derin kaygılara yol açan Ortadoğu'daki istikrarsızlık ve güney komşuları olan Suriye ile Irak'ın, giderek modern silahlara sahip olması karşısında, Türkiye'nin ordusuyla bölgede bir denge sağlaması gerekiyor. Viyana'da sürmekte olan konvansiyonel kuvvetlerin indirimi müzakereleri, Türkiye'yi de kapsıyor. Buna rağmen Türk ordusunun silahlarını, askeri araç ve gereçlerini günün koşullarına uygunlukta en üst düzeyde tutması gerektiğine inanıyorum. Hâlâ "Nuh Peygamber'den kalma" M-47 ve M-48 tankları kullanıyorsunuz. General Galvin, belki NATO'da hizmet dışı kalacak bazı modern tankları Türkiye'ye gönderebilir... Kanımca Türk ordusunun yeni silahlara sahip olmasını, Doğu Avrupa'daki gelişmelere kanarak reddetmek doğru olmaz...

B&W HORIZON/PENAJANS

1979 YILI İCRA PL 467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR

Faik Tarımcıoğlu: Askerlik süresinin 12-18 ay arasında değişmesini istiyor

lere ayrılmasını, Posof'la İstanbul Harbiye Orduevi'nin aynı kefeye konulmamasını ve sürelerin de mahrumiyet ölçülerine göre düzenlenmesini istiyordu. Askerlik kısalınca otomatik olarak masraflar da azalacak ve savunma bütçesi kısılacaktı. Harcamalar konusunda ordunun görüşünü yansıtan Recep Ergun, süre konusunda Faik Tarımcıoğlu'nun teklifine üstelik bir madde daha da ekleyerek destek vermek istiyordu: "Meslek eğitimi görmüş kişiler aynı branşta askere alınsın ve süreleri de 6 ay ila 4 ay arasında indirilsin." Bu teklifleri milletvekilleri Eyüp Aşık, Ünal Akkaya, Necmettin Karaduman da destekliyorlardı. SHP ve DYP'li üyeler ise, "kısaltmanın tüm askerler için geçerli olması" şeklinde değişiklik yaptırmayı düşünüyorlardı. Şu anda vatani hizmetini yapan yüzbinlerin önemli bir kısmına kepleri havaya fırlattıracak kanun değişikliği, anlaşılan epeyce pazarlık konusu olacaktı. Ama savunma ve ordu anlayışında bu değişiklik çok küçük bir adımdı. Peki, ordu ve ordunun işlevi, NATO içindeki konumu ne olacaktı? Konu buraya gelince, anlaşılan ANAP içinde çizmeden yukarı çıkılmış ve ucu zülf-ü teröre dokunmuş oluyordu. Çünkü daha kısa bir süre önce Genelkurmay Başkanı Torumtay, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin güçlü ve modern bir ordu haline gelmesi zorunluluğuna işaret etmiş, hükümet yetkilileri de bloklar arasındaki yumuşamanın Türkiye'nin önemini ve savunma politikasını değiştirmediğini vurgulamışlardı. Üstelik savunma bütçesi de yüzde yüzden fazla artırılmıştı. 1989'da 3 trilyon 879 milyon lira olan savunma bütçesi için 1990'da öngörülen rakam, tam 7 trilyon 841 milyar 440 milyon liraydı. Sağlık için 1990 bütçesinde 2 trilyon 633 milyar 217 milyon lira yeterli görülmüştü. Çeşitli "soğuk savaş" kaygıları, eski ve yeni devlet bakanları tarafından açıkça dile getirilirken, bütçelerin böyle olması yadırgatıcı değildi. Örneğin Devlet Bakanı Güneş Taner şöyle diyordu: "Ben Doğu Avrupa ülkelerinde meydana gelen son olaylar konusunda çok ümitvar değilim, bakarsınız geri teper. Çin Halk Cumhuriyeti'nde olanlar henüz hafızamızdan silinmedi. Türkiye'nin savunma harcamalarını, Doğu Bloku'nda meydana gelen olaylara bağlaması bence yanlış olur. Savunma harcamalarının azaltılması ve askerlik konusunda yeni yöntemler düşünülebilir ama bunun için Türkiye hazır değildir. Ve şu anda gündeme gelmemelidir." Yeni Devlet Bakanımız böyle diyordu. Ya eskisi? Örneğin Adnan Kahveci acaba bu konuda ne kadar değişimciydi? Dinleyelim: "Doğu Avrupa ülkelerindeki olaylar bence herkesin düşündüğünün aksine Türkiye'ye olumsuz yansıyabilir. Savunma harcamalarının azaltılması fikrine şu aşamada katılamıyorum. Aksine belki artırmak bile gerekir. Çünkü Türkiye'yi tehdit eden güçler kuzeyden değil güneyden ve doğudandır. Ve bu tehlike de geçmiş değildir. Şu aşamada gerek savunma harcamalarının, gerekse asker sayısının azaltılmasının düşünülmemesi gerektiği kanısındayım. Ancak askerlik süresinin kısaltılması konusundaki tüm teklifleri desteklerim."

İlginç çakışma. Güçlü ordu tezinden yana olduğu anlaşılan Kahveci'nin bu tespiti yaptığı sıralarda, Londra temsilcimiz Övül Tezişler de, Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Müdür Yardımcısı Albay Cross'tan benzeri tespitler işitiyordu: "Türkiye'nin silahlanması doğrudan NATO'nun bugünkü durumuna bağlanmamalıdır. Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafi durum dikkate alınmalıdır. Türkiye kendisine yönelik bir tehditin kuzeyden geleceğine inanmasa bile, Batı'da derin kaygılara yol açan Ortadoğu'daki istikrarsızlık ve güney komşuları olan Suriye ile Irak'ın giderek modern silahlara sahip olması karşısında Türkiye'nin ordusuyla bölgede bir denge sağlaması gerekiyor."

Aslında Albay Cross'un bu görüşü kişisel bir görüş değildi. NATO'nun en muhafazakâr kanadının görüşünü yansıtıyordu. Örneğin İngiltere Savunma Bakanlığı'na yakın kaynaklar, Amerikan yönetiminin 350 milyar dolarlık yıllık savunma bütçesinin yüzde üçünü oluşturan 10 milyar doları aşkın kısıtlamadan başka, yeni silah sistemleri ile savunma sözleşmelerini iptal edeceğine ve Avrupa'daki bazı askeri üs ve tesislerini de kapatacağına dikkati çekerek, bu gelişmelerden Türkiye'nin de olumsuz yönde etkileneceğini öne sürüyorlardı. Londra'daki savunma uzmanları, silah araç-gereç yönünden Amerika'ya bağımlı Türk ordusunun modernizasyonu projelerinin aksamaması için, Türk hükümetinin ABD yönetiminden güvence istemesinin gerekli olduğunu belirtiyorlardı. Özetle, İngilizler de Türk ordusunun bölgede bir güç unsuru olmasına önem veriyorlar ve Amerika'nın tasarruf adına Türk ordusunu zayıf bırakması tehlikesi karşısında da Türk yetkilileri uyarıyorlardı. Yani Türkiye için NATO'nun önemi kalmasa bile, genel olarak Batı'nın ve özel olarak NATO'nun Türkiye'ye ihtiyacı vardı, ama gerekçesi değişmiş olarak. Bu kez düşman doğuda ve güneydeydi. Dolayısıyla Türkiye bir kez daha şahin olmalıydı, Ortadoğu'da bir güven ve istikrar unsuru olmalıydı. Yani savunma harcamalarını kısmamalıydı, Amerika'da silah tekellerinin satışı düşse bile, Türkiye silahlanmalıydı, modernleşmeliydi. Batı'nın elinde her zaman için "Baaaak ama bizim böyle de bir şahin gibi bir Güneydoğu ucumuz var" şeklinde gösterilecek bir "denge" unsuru olmalıydı. Ankara'dan çıkan sonuç da, Türk hükümetinin bu misyonu benimsediği şeklindeydi. Haydi hayırlısı.

Erdal KILIÇOĞLU

Makyaj mı, kelle mi?

SHP istifalarla rahatlamadı. Kalanların sorusu değişmedi: SHP nasıl toparlanır? Kimileri makyaj yeterli diyor, kimileri kelle avcılığı, radikal çözüm diyor. SHP'den "kanat" manzaraları...

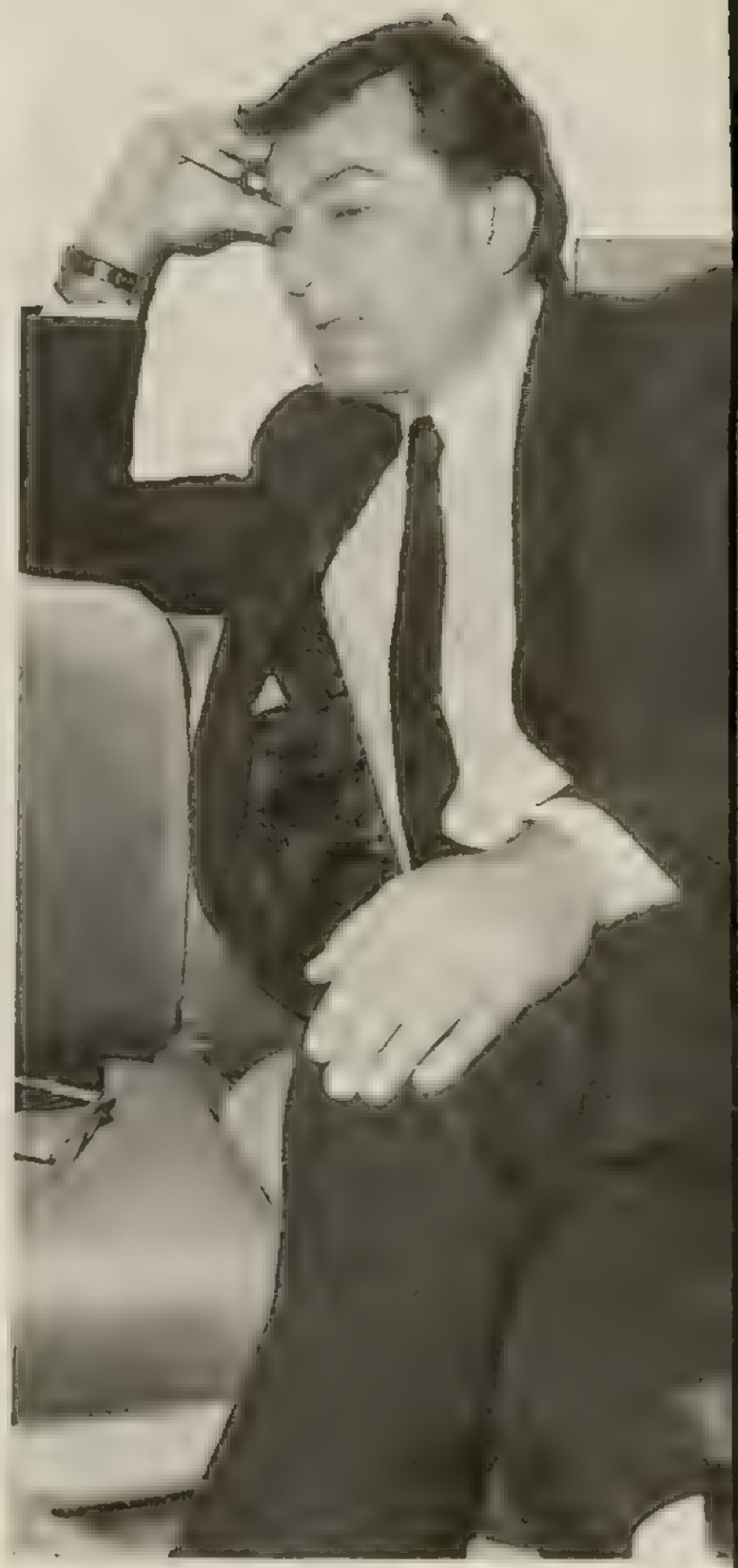

SHP muhalefeti atağa kalktı. Ama hedef iktidar değil, büyük ölçüde İnönü ve Baykal

Verip veriştiriyordu Cevdet Selvi: "Boyle yonetim olmaz. Yönetim boşluğu vardır. Hatalar yapılmıştır. Bugün partiyi bozuk para gibi harcayanlar, genellikle partinin ilk kuruluşunda bulunmayan ya da bulunamayanlardır."

Kimilerine göre İnönü'nün, kimilerine göre sol kanadın, kimilerine göre de "makul" kanadın

"önde gelen" isimlerinden eski sendikacı Cevdet Selvi **Nokta**'da böyle atıp tutuyordu. Şöyle de devam ediyordu üstelik: "Bu parti kimsenin çiftliği haline getirilemez, buna SHP tabanı izin vermeyecektir." Doğrusu bu SHP tabanı kavramı, biraz karışmıştı son günlerde. Çünkü neticede tabandan izin çıkmayacağı beklentisinde bulunan "en tabancı" ve sendikacı Cevdet Selvi bile, genel başkanının izin vermemesi üzerine genel sekreter yardımcılığından istifa etmekten vazgeçiyordu. **Nokta** Ankara bürosuna son geldiğinde biraz üzgündü. İfşa ediyordu Selvi: "Genel başkanım, bu kadarının sorumluluğuna katlanamıyorum, lütfen yeni bir liste açıklayın ve beni mazur görün. Ben bu olup bitenlerin sorumluluğuna katlanamıyorum ve istifamı veriyorum." Ama ya genel başkan ne demişti Selvi'ye: "Biraz bekle." Bu "biraz bekle"nin İnönü'ye yakışır bir "lütfen"i de vardı şüphesiz. Selvi de beklemişti çaresiz. Beklemekle kalmamış, başka işler de yapmıştı. Örneğin "Bundan sonra hiçbir yönetim görevden alınmayacak" denmesine karşın görevden alınan Altındağ ilçesi için, istifaya kalkan milletvekili Kamil Ateşoğulları'na da "Biraz bekle" demişti. Daha sonra Ateşoğulları ile genel başkanın görüşmelerini sağlamış ve onu da ▶

SHP kanat, kanat...

*Ana muhalefet partisi SHP, bu işlevini son sıralarda daha çok "içe dönük" bir şekilde yerine getiriyor. Genel Sekreter Baykal'a karşı çıkan gruplar, parti içinde birbirlerine taktıkları isimlerle anılıyorlar: Serçeler, Kartallar, Güvercinler, Hamsiler. **Nokta**, aralarında transferler olsa da, varlıkları değişmeyen bu grupların şemasını çıkardı.*

KARTALLAR

İstekleri:

İhraç edilenlerin cezası kaldırılsın. Merkez yürütmede Baykal çoğunluğuna son verilsin. İstifa edenlerin haklı olduğu kabul edilsin. Geri dönmeleri için çağrı yapılsın.

İstekleri olmazsa çareleri:

Hemen SHP'den istifa edip kabul ederse Mümtaz Soysal, etmezse Gürkan veya Baştürk liderliğinde yeni bir parti kurmak.

Grubun öncüleri:

SHP'den ayrılan ve ihraç edilen milletvekillerine ek olarak;

Parti meclisi üyeleri; Aydın Güven Gürkan, Fikri Sağlar.

Milletvekilleri: Mehmet Moğoltay, Sedat Doğan, Kamer Genç, Kamil Ateşoğulları, Ömer Çiftçi.

HAMSİLER

İstekleri:

İhraç edilenlere ödün verilmesin. Parti meclisinde Merkez Yürütme Kurulu değişsin. Parti yönetimi İnönü-Baykal-Topuz üçlüsünden oluşsun. Ertuğrul Günay, Cevdet Sel, Yakup Kepenek de azınlıkta kalmak şartıyla merkez yürütmede yer alsınlar. Tartışmalar bu ödünle kapatılsın.

İstekleri olmazsa çareleri:

Şimdilik yok!

Grubun öncüleri:

Parti meclisi üyeleri: Ali Topuz, Rüştü Kurt..

Milletvekilleri: Aytekin Kotil, İbrahim Tez, Mustafa Çakır.

SERÇELER

İstekleri:

Partide İnönü'nün ağırlığı artsın. Örgüt fesihleri dursun. Olağanüstü kurultay toplanırsa İnönü liste yapsın. Bu olmazsa merkez yürütmede Baykal egemenliği kırılsın. Merkez yürütme İnönü'ye emrivakiler yapmasın.

İstekleri olmazsa çareleri:

Ya Güvercinlere katılmak ya da İnönü'nün kendilerini Baykalcıların hışmından korumasına dua etmek.

Grubun öncüleri:

Grup başkanvekili: Onur Kumbaracıbaşı.

Merkez Yürütme Kurulu üyeleri: Cumhur Keskin Ethem Cankurtaran.

Milletvekilleri: Gürcan Ersin, Güneş Gürseler, Erdal Kalkan.

GÜVERCİNLER

İstekleri:

Olağanüstü kurultay toplansın. İnönü'nün de desteği ile parti meclisinde ve merkez yürütmede partideki bütün grupların temsil edildiği bir yönetim oluşsun. İl ve ilçe fesihleri dursun.

İstekleri olmazsa çareleri:

İnönü'nün de Baykalcı olduğunu veya Baykal'a gücünün yetmediğini söyleyerek yeni bayrak açacaklar. Ecevit'e şimdiden sıcak bakıyorlar. Önce yeni bir parti kurup sonra istifa eden ve ihraç edilenlerin bir kısmına çağrı yapabilirler. Grup kurmanın parlamentoda ve TV'de sağlayacağı avantajlarla öncülük alıp "sosyal demokrasiyi tek çatı altında birleştirmeye" çabalayacaklar.

Grubun öncüleri:

Genel sekreter yardımcısı: Cevdet Selvi.

Parti meclisi üyeleri: Ertuğrul Günay, Ahmet İsvan, Yakup Kepenek, Orhan Veli Yıldırım.

Milletvekilleri: Hikmet Çetin, İsmail Cem, Ali Uyar, Veli Aksoy, Musa Gökbel, Kazım Özev, Kamer Genç, Halil Çulhaoğlu, Ömer Türkçakal.

kısa bir süre için de olsa, istifadan vazgeçirmişti.

Son kurultayda bütün listelerde yer alan Cumhur Keskin'in ise bu kez "İnönücü yanı ağır basıyor"-du. Aynı zamanda MYK üyesi olan Cumhur Keskin, olağanüstü kurultay istemiyordu. Çünkü bu kurultay, eski yönetimin daha kuvvetli olarak yönetime gelmesinden başka bir sonuç doğurmayacaktı. Keskin, keskin bir hesaplaşma değil, konsensüs istiyordu: "Yapılacak olan şey partide, özellikle MYK'da dengeli bir konsensüs, yani bu işi sağlıklı bir şekilde götürebilecek, parti tabanının tümüne hitap edebilecek, sorunlarına eğilebilecek bir yapılanma sağlanmasıdır. Parti meclisinde de böyle bir yönetimin seçilmesi mümkündür." Yani Cumhur Keskin özetle Baykalcı yönetimin esas itibariyle baki kalmasını, yani sınırlı sorumlu bir makyaj operasyonu istiyordu.

Parti tavanında bu tartışmalar sürerken, geçtiğimiz cuma günü Ecevit'in Mülkiyeliler Birliği'nde verdiği konferansı izleyen SHP'liler, ilgi çekiyordu. Parti meclisi üyesi Ertuğrul Günay ile birlikte konferansa katılan İstanbul İl Başkanı Ercan Karakaş SHP'deki bunalımı aşmanın yolunu "Olağanüstü kurultay ve tabanın kararlara katılımı" olarak gördüğünü belirtiyor ve DSP'ye bakışını **Nokta**'ya şöyle açıklıyordu:

"Dünyada ideolojiler arasında yumuşama var. Tüm sol, sosyal demokrat, demokratik sol partiler, geçmişlerini ciddi bir biçimde gözden geçiriyorlar. Program bakımından, çalışma tarzı bakımından yenileme sürecine giriyorlar. Bizde de sosyal demokrat partiler arasında ciddi bir diyalog olmaması doğru değildir. Birlik olacaksa, ki olmalıdır, kişileri tartışarak, kişiliklere yönelerek olmaz."

Karakaş'ın bu sözleri 10 Aralık'-ta toplanacak olan SHP küçük kurultayından sonraki gelişmelerin de ipuçlarını veriyordu. Ya Erdal İnönü makyajı yaparak ve Baykalcıların bir kısmının kellesini alarak istifaların hızını azaltacak, ya da bugüne kadar ayrılanların yeni parti kurması, ayrılacak olanların da Ecevit ile flörtü kaçınılmaz hale gelecekti. Buna sosyal demokraside Baykal-Ecevit kutuplaşması ve hesaplaşması diye bakmak en gerçekçi çözüm sayılabilirdi ●

DYP / "DUPE" PROJESİ

Kınalı muhalefet

Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Dülger'in hazırladığı Demokratik Usullerle Protesto Eylemleri projesi kabul görürse, DYP mizah ve alaya dayalı protesto eylemleri düzenleyecek

Bakanlar Kurulu günlük olağan toplantısına hazırlanırken salona giren görevli, taşıdığı paketi getirip toplantı masasının bir ucuna bıraktı. "Muhalefetten Bakanlar Kurulu'na-Acildir" yazıyordu üzerinde. Bekletmeden açıldı. Paketin içinden çıkan ve başbakan dahil her bakan adına özel olarak hazırlanmış kü-

Projenin mimarı Dülger, bu kez de iktidarı "mizahi muhalefet" le zorlayacaklarını söylüyor

"10 eylem"

DYP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Dülger tarafından hazırlanan Demokratik Usullerle Protesto Eylemleri'ne çekirdek oluşturan 10 eylem şöyle:

1- ANAP oyları artıyor dedikleri zaman Türkiye çapındaki gönüllüler tarafından yarımşar kilo bal gönderilecek. (Özal'a, Akbulut'a ve partiye.)

2- Her zam yapılışından sonra "Allah Razı Olsun" mitingleri düzenlenecek. Zamlar alaycı bir üslupla eleştirilecek.

3- Ulaşım araçlarına zam yapıldığında bir gün süreyle kimsenin bu araçlara binmemesi istenecek.

4- Özal'lardan biri ya da Akbulut hastalandığı zaman, "Geçmiş olsun" diye tek kelimelik telgraflar çekilecek.

5- Yılda altı kere, belirlenen tarihlerde, Özal'a, Akbulut'a ve Kaya Erdem'e "övücü" mektuplar yazılacak.

çük naylon torbacıklarda bir tutam kına vardı. Soru dolu bir ifadeyle herkes birbirine bakakaldı. Aynı şaşkınlık ANAP Genel Merkezi'nde, hatta belki de Köşk'teyaşanacaktı.

Artık uyanma vakti geldi. Yukarıda anlatılanlar elbette bir hikâyeydi ama şimdilik. DYP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Dülger'in uzun süredir üstünde çalıştığı "Demokratik Usullerle Protesto Eylemleri" (DUPE), genel kabul görürse böyle bir sahnenin yaşanması işten bile değildi.

"Her zamdan sonra devleti idare edenlere kına gönderilecek. 'Allah razı olsun. Ne iyi ettiniz de zam yaptınız' temasını işleyen mitingler düzenlenecek. Böyle bir baskının altındaki insanları düşünebiliyor musunuz?.." Nokta muhabirine projesini açıklarken büyük bir coşku içindeydi Dülger. Çünkü ne de olsa da bir "68'li"ydi o. Paris'te öğrenim gördüğü sırada az mı solumuştu eylem havasını? Gerçi pek mitinglerde yer aldığı söylenemezdi. Ama bu işler için gözlemleri bile yeterdi. Hem şimdi "silkinme"nin de tam sırasıydı. Dünyada insanlar duvarları aşarken... Zaten kamuoyu fikren hazırdı. "Demokratik, meşru zeminlerden ayrılmamak şartıyla" harekete geçmek için işaret bekliyordu. İşte o işaret de Mehmet Dülger'in "DUPE" projesiyle verilecekti. Aslında birkaç küçük ayrıntı dışında her şey hazırdı.

"Bu halkın elini öperim." Dülger'in henüz parti yetkili organlarına götürmediği "DUPE" projesi, şu anda "10 eylem"lik bir öneriler paketi halindeydi. Bunları önce kendi arkadaşlarıyla tartışacaktı. Dülger'e göre bu aşama çok önemliydi. Öyle ki "Yalnız DYP değil, ANAP'lılar da dahil bütün partiler bir masanın etrafında toplanıp bu akılcı ve demokratik eylemler konusunda ortak tavır belirlerse, o zaman milletin üzerindeki korku örtüsü işte kalkabilir"di.

Şu anda tek sorun belki aydınlardı. Çünkü "ANAP hükümetinin korku salan idare yapısının en çok aydınlar üzerinde" yansıma bulduğuna inanıyordu Dülger. Ancak bu da aşılmaz bir engel değildi. "Halen örgütlü ve bu konularda tecrübeli siyasi partiler, sendika ve meslek odaları" ilgi gösterdikten sonra gerisi kolaydı. Basın da elbette ilgi ve desteğini esirgemeyecekti.

Dülger'in ısrarla vurguladığı son nokta ise, "gayret ve fedakârlık"tı. Bunun önemini şöyle örnekliyordu: "Çekoslovakya'da ordu dedi ki, 'Eylem yapamazsın.Tavır koyarız.' Çek halkı da 'Koyamazsın. Gel koy' dedi. İşte ben bu halkın elini öperim."

Mehmet Dülger "Düşünebiliyor musunuz, alay ederek, iyi ki bu zamları yaptınız şeklinde bir 'Allah Razı Olsun Mitingi' yapsanız neler olur Türkiye'de?" diyordu. Mizah ve alayı temel alan böyle bir miting değil Türkiye, belki de dünya siyaset tarihine geçerdi. Ama ya sonuç Nasrettin Hoca'nın Timur'la yaptığı "fil pazarlığı"na dönerse ne olacaktı? Bunu da zaman gösterecekti.

İlter SAĞIRSOY

6- TBMM Dilekçe Komisyonu'na iki ayda bir, yüz bin adet dilekçe gönderilmesi sağlanacak.

7- Özal, Akbulut veya Erdem sportif faaliyetleri izlemeye gittiğinde, bu kişiler ayakta karşılanıp daha sonra arkaları dönük olarak 5 dakika oturma eylemi yapılacak.

8- Her vilayetten belirli zamanlarda 15-20 otobüs başkente gelip şehir turu atacak.

9- Ayda bir "İktidarım çok yaşa, Özal'ımız çok yaşa" nüktesi yazılı kartlarla birlikte birer tane karanfil gönderilecek.

10- Kabul eden köşe yazarları (mümkünse hepsi), yine belirlenen bir günde köşelerini boş çıkaracaklar ya da "Anlarsınız ya..." gibi tek cümlelik nükteler koyacaklar.

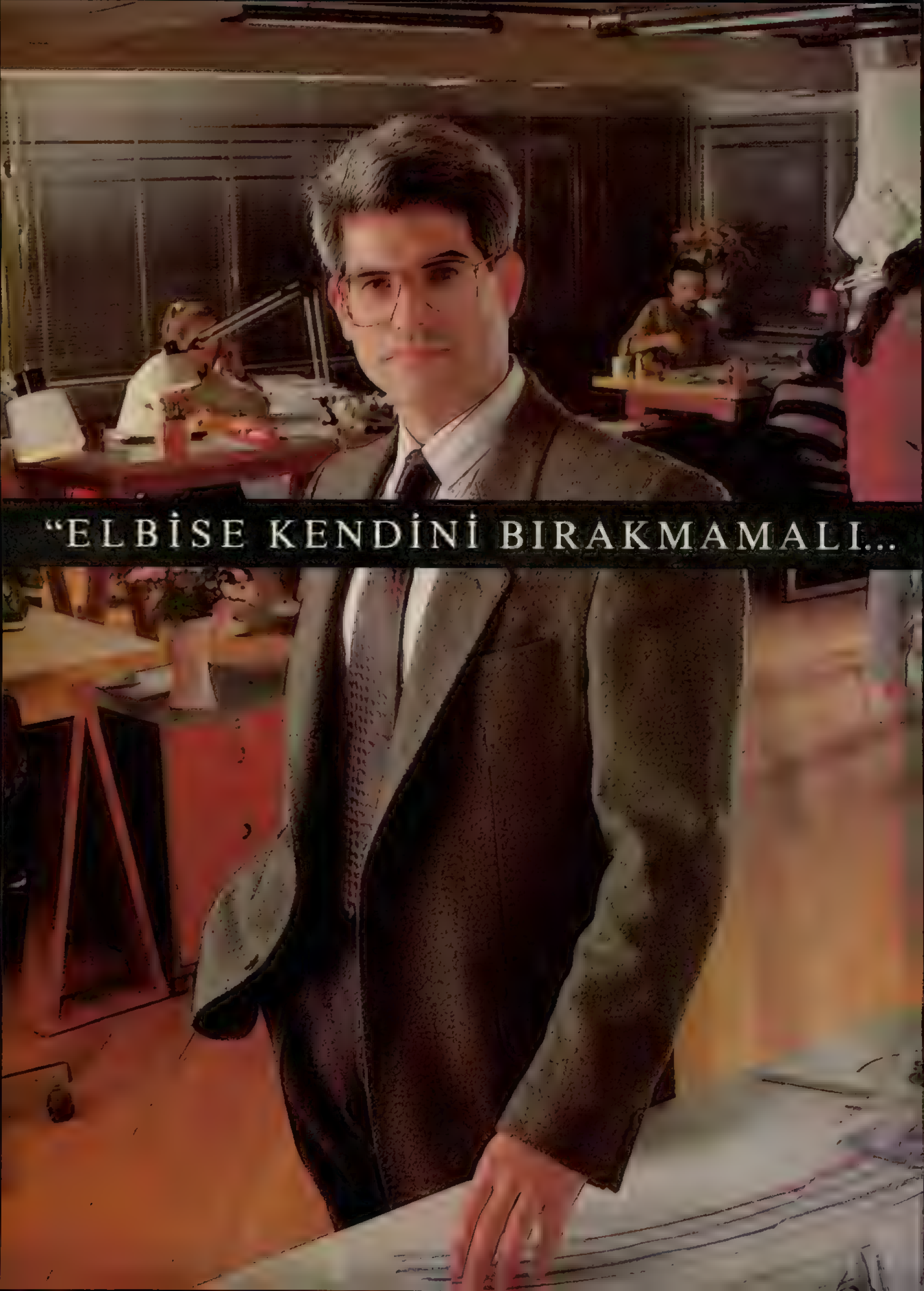
"ELBİSE KENDİNİ BIRAKMAMALI...

BÜTÜN İŞ KUMAŞTA BENCE."

İyi bir elbisenin sırrı
kumaşında gizlidir.

Altınyıldız

Kumaşı Altınyıldız olan elbiseler,
Altınyıldız etiketiyle sunulur. Tüm seçkin giyimevlerinde...

DOLANDIRICILIK VE AŞK ÜZERİNEDİR

"SU"dan bir şebeke

Su faturalarını İSKİ tahsil eder. Bir de "özel" tahsil yolları vardır. Su şebekesinin içine sızmış olan bu özel tahsil şebekesi, sonunda yakayı ele verir. Ama şebekenin kaçak baş aktrisini bulmak işi gene ***Nokta'****ya kalmıştı. İşte aşk, seks, dayak, gözyaşı ve ihanetin "su"lu öyküsü*

İffetini kaybederek kötü insanların çirkin emellerine alet olan saf bir kızın dramı, su faturalarından şikâyet eden aboneler, Avşa'da karısıyla sevgilisini üst üste koyup döven "delikanlı Remzi", İSKİ'deki yolsuzluk şebekesi, "Nonicik"ten "Sevgili Babuş"a uçuveren aşk mektupları, çaycı Abdullah'ın vatandaş avı, mavi boyalı odanın sırrı, İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin tutuklama kararı ve hayatın inanılmaz işlerinden biri. Belki "inanılmaz"ın bir adım gerisinde, inanması zor sınıfından: Bunların hepsi aynı hikâyede. Gazetelere üç-beş satırlık bir dolandırıcılık haberi olarak geçen olayın ardında...

"İSKİ şebekesi kıskıvrak!.. Altı kişilik bir şebekenin, abonelerin su faturalarını toplayarak tahsil edilmiş gibi gösterdiği ve paralara el koyduğu ortaya çıktı." Gazete haberleri, bir satır fazla, iki satır eksik böyleydi işte. Bir de, şebeke elemanlarının listesi veriliyordu elbette. Yani, hikâyenin kahramanları: Nakliyeci Remzi Önal, İSKİ'nin bilgisayar operatörlerinden Oya Demirhan, İSKİ çaycısı Abdullah Yüce, İSKİ'nin itiraz servisinden Fuat Bıçak, matbaacı Engin Yılmaz ve hukuk fakültesi öğrencisi Cengiz Demirel... Şebeke, "İndirim uygulamasından yararlandıralım" vaadiyle abonelerden su faturası topluyor, faturanın üzerine "ödendi" kaşesi vuruluyor, bilgisayar kayıtlarına "ödendi" ibaresi düşülüyor ve aboneden alınan paralar cebe indiriliyordu. **Nokta**'nın kaçak şebeke elemanı Oya Demirhan'ı bulmasıyla anlaşılıyordu ki bu kadarı, filmin jeneriği bile olamazdı. Öylesine "derin", öylesine karmaşık bir hikâyeydi ki...

Yıllar önce... Evet, yıllar önce

SEDAT ARAL/NOKTA

Oya, 4 yıllık yaşamını gözyaşlarıyla anlatıyor (üste). Oya, Remzi'yle paylaştıkları evde. .

Şu an bir başka olaydan cezaevinde olan Remzi Önal, hakkındaki suçlamaları reddediyor

mesela 4 yıl kadar önce "Merhaba, ben işadamı Remzi Önal" selamıyla başlamıştı her şey. 16 yaşında saf bir kız olan Oya Demirhan da haliyle elini uzatmış, "Ben de Oya, memnun oldum Remzi Bey" demişti. Hayat, Remzi Önal'a asıl çocuk rolünü vermediği için, Oya'nın iffeti daha o andan tehlikeye girmişti. **Nokta**'yla konuşan Oya, şöyle anlatıyordu o günleri: "Remzi Önal'la bundan dört yıl önce bir arkadaşımın yanında tanıştım. O zaman henüz on altı yaşındaydım. Remzi ise 41 yaşındaydı, evliydi, çocuğu vardı. İş arıyordum. Bana kendisine ait nakliye şirketinde iş verdi. Nereden bilebilirdim ki iyi başlayan ilişkimiz beni dolandırıcılık suçundan mahkemelerde süründürecek."

Remzi Önal, şebeke ortaya çıkarıldığında zaten karşılıksız çek suçundan Sağmalcılar Cezaevi'nde yatıyordu. Sağmalcılar'da alınan ifadesinde, bu tanışma sahnesini, Oya'ya yanında iş verdiğini filan kabul ediyordu. Ama dolandırıcılık işine hiç bulaşmadığını söylüyordu: "Oya'yla böyle bir ilişkimiz yoktu, yalnız cinsel ilişkim vardı. Ona fatura verip bilgisayara işlemesini söylemedim. İSKİ'de çalıştığı için faturalarımı yüzde yirmi indirimli yaptırabileceğini, hatta eşimin dostumun faturalarını da yaptırabileceğini, bunun kanuni hakkı olduğunu söylüyordu. Ben o konuda kendisiyle muhatap olmadım. Kendisine fatura vermedim, tahsil ettirmedim. Bu tür iftiraları neden attığını bilmiyorum."

Olanlar olunca... İftira ha! Demek şimdi Oya'ya iftiracı diyordu Remzi. Sekiz yaşında babasını kaybetmiş bir kızın şefkate açık iştahından yararlanırken, "Biricik Nonicik" diye severken bir gece "olan olurken", hiç öyle demiyordu ama... Oya, mahkemenin gıyabi tutuklama kararının ardından saklandığı evde **Nokta**'ya içini döküyordu: "Olan oldu işte. Çok kötü oldum, komalıktım. Ertesi gün evden çıkarken annemle vedalaştım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Anneme bunu bir türlü söyleyemedim."

Artık birliktelerdi. Remzi, Oya'ya ev tutmuştu ya da "ev açmıştı!" Duvarları, eşyaları, her şeyi mavi bir ev. Ve Remzi bu maviliğin sarhoşluğu içinde salınarak gezinen Oya'nın çıplak fotoğraflarını da çekecekti bir gece. Artık Oya, onun ve fotoğraflarının esiriydi. Ama ele güne karşı, sevgilisi olduğunu söylemiyor, "Bu sevimli kız da benim yeğenim" diyerek tanıştırıyordu.

Hatta Remzi işi iyice ileri götürecek, karısı ve Oya'ya üçlü tatil önerecekti. Ama karısı işi anlayınca, Avşa'daki tatilin havası kaçar gibi olunca... Remzi, zeytinyağı taktiğiyle hareket edecek, "Mademki yalanlarım anlaşıldı" diyerek hem karısını hem Oya'yı feci şekilde dövecekti.

İlişki böyle uzayıp gidiyor, Oya, Remzi'nin tehditleri yüzünden ilişkiyi koparamıyor, hatta karşılıksız çek suçundan aranan sevgilisinin çeklerini kendi adıyla dağıtmak zorunda kalıyordu, sonra ailesi Oya'yı işten çıkaracak, talihsiz genç kız İSKİ'de iş bulacak ve maceranın en heyecanlı bölümü başlayacaktı...

"İSKİ'nin Aksaray'daki binasında çalışıyordum. Tam karşıda Remzi'nin çocukluk arkadaşı Engin Yılmaz'ın matbaası vardı. Remzi beni görmek için sık sık oraya gelirdi. Bir gün bana 4 milyon 800 bin liralık bir su faturası uzatarak 'Bu Engin'in arkadaşının, miktar çok fazla, bir bak bakalım' dedi. Ben faturayı adını bilemediğim birine gösterdim. O aldı gitti. Bir süre sonra bana gelip 'Bu iş 1.5 milyona tamam' dedi. Ben o zaman bunu itiraz sonucu indirdiklerini düşündüm." Ama Remzi, Oya'yla aynı düşünceleri paylaşmıyordu. Bu işte bir bityeniği vardı.

Remzi günlerce olayı araştıracak, işin inceliklerini öğrenecek ve sistemi oturtacaktı. Su faturaları buluyor, aboneyle anlaşıyor, Oya bilgisayara fatura ödenmiş gibi kayıt düşüyor, paralar da Remzi'nin cebine giriyordu. Daha doğrusu, Oya'ya bakılırsa iş böyle başlamıştı. Remzi ise, bunlardan hiç haberi olmadığını söylüyor, cinsel arzularına kurban gittiğini iddia ediyordu.

Ve çaycı Abdulah devrede. Eğer Oya'nın anlattıkları doğruysa, birkaç tahsilattan sonra Remzi işi büyütmeye karar veriyor ve devreye matbaacı Engin Yılmaz da giriyordu. Yılmaz'ın işi, tanıdıklarından su faturası toplamaktı, o kadar.

"Bunlarda da hiç insaf kalmamış hemşerim. Bu kadarı da olmaz yani. Vatandaşa eziyet bu hemşerim, başka bir şey değil. Bak seni gözüm tuttu, gel işini halledelim." İSKİ çaycısı Abdullah Yüce, personelin "Çay nerde yahu" sızlanmalarına aldırmadan bütün gününü vez- ▶

ne civarında geçiriyor, "vatandaşın tipinde" bir ödeme güçlüğü sinyali yakaladı mı oltayı atıyordu. Abdullah Yüce de şebekenin dördüncü elemanı olmuştu. İşinde çok başarılıydı, en büyük faturaları o getiriyordu. Sonra, matbaacı Engin Yılmaz'ın yanında çalışan hukuk öğrencisi Cengiz Demirel ve İSKİ'den Fuat Bıçak da kadroya girecek, ekip zehir gibi çalışmaya başlayacaktı. Remzi artık şirket şirket dolaşıyor, karısının İSKİ'de çalıştığını söyleyerek büyük partiler götürüyordu. En azından Oya'ya göre.

Ama kader... Kader, Remzi'yi hiç beklemediği bir anda demir parmaklıkların arkasına sürükleyecek; karşılıksız çek suçundan hapislere düşen Remzi, kaleme sarılacaktı. Mektup hem sevgilisine yazılmıştı hem öğrencisine: "Biricik Nonicik... Su parası mevzuunu, Engin devreye girsin, ilgilenip bağlamaya baksın... Başaracağına inanıyorum. Herkese 'Helal olsun' dedirt. Gereğinde adamlarımızı oraya buraya gönder. İşlerin organizesinde kullan benim gibi. Günlük rapor tut. Seni göreceğim nasıl yetişmişsin, ne yetenekler almışsın. Seninle gurur duymak, onurlanmak en büyük mutluluğum olacak."

Oya'nın yüreği eriyor, o da Remzi'ye, daha doğrusu "Sevgili Babuş'um"a durumu bildiren raporlar yazıyordu. Tam üç ay boyunca yük Oya'ya binmişti. Ama genç kız, artık bu işin ağırlığını taşıyamıyor, vicdanından gelen seslere kulak tıkayamıyor ve önce kendisini yakalatmaya çalışıp, sonra da İSKİ'deki şefine her şeyi itiraf ediyordu.

Şef, büyük şef, müdür, karakol, savcılık... Oya ve arkadaşları adaletin pençesindeydi artık. Remzi ise o pençeye çok daha önce yakalanmış, Sağmalcılar'ın soğuk koğuşlarında başına sardığı ikinci belanın derdine düşmüştü. Remzi'nin ikinci belası dolandırıcılık şebekesi miydi, yoksa kendisine iftiralar atan melek yüzlü şeytan sevgilisi Oya mı? Remzi, istek listesine "Nereden sevdim o zalim kadını/zehretti bana hayatın tadını" şarkısını yazmıştı. Aslında sevmemişti bile, yalnızca cinsel ilişki kurmuştu. Nereden yatmıştı o zalim kadınla...

Oya ise, ne Remzi'yi takıyordu artık, ne önce salıverilip sonra gıyabi tutuklama kararıyla sarsılmasını, ne diğer şebeke elemanlarının sırra kadem basmasını. O karakol sahnesi yok mu: "Annem geldi karakola, anneannem geldi. Remzi'yle aramızdaki ilişkiyi ilk defa orada öğrendiler. İkisi de yüzüme tükürdü." Kızları Remzi'yle yatmıştı demek. Tuu! Dolandırıcılık molandırıcılık ikinci plandaydı. Remzi'yle yatmıştı, tuu! Oya Karadenizliydi ya, bu kadarı artık fazlaydı.

Oya bir süre daha dışarıda kalacak, işlerini halledecek, kendi imzasıyla sağa sola dağıtılan çekleri ödeyecek ve teslim olacaktı. Onun için en büyük cezaevi vicdanıydı. Ve gazetelerdeki küçücük haberin ardında yatanları öğrenenler, bundan böyle karşılarına çıkan her yüksek su faturasında, iffetiyle oynanan genç bir kızla hapislere düşen bir işadamının ıslak hikâyesini hatırlayacaktı...

Figen AKŞİT

YAHUDİ PATRONLAR

- **500 yıllık** geçmişleriyle **Yahudiler'in ekonomideki yerleri** neydi, ne oldu?
- **Sanayide,** ithalatta, **reklamcılıkta,** modada, Yahudiler **kimler?**
- **Koç** ve **Sabancı'nın** gelişmelerinde **Yahudilerin rolü** ne oldu?
- **Yahudi patronlar** Türkiye'nin **tanıtımında** nasıl bir **role sahipler?**

İlter Türkmen: "Askeri bütçede kısıtlama kaçınılmaz"
Mümtaz Soysal: "Bir **Doğu partisinin** şansı var"
Kredi maliyetleri nereye ulaştı?
Stalin, içini **Panorama**'ya döktü!
Fabrika bacası yerine **minare** dikiyoruz!..

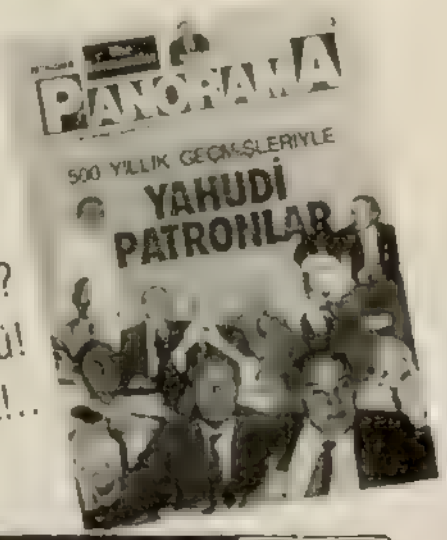

HAFTALIK EKONOMİK HABER DERGİSİ
PANORAMA

"Kapınızı çalan benim..."

Sahi çocuk nedir? Bir tanım: Dövülmesi gereken ve dövülünce de terbiyesini takınıp susması gereken bir eğitim nesnesi. Ama Kartallı yedi çocuk yeni bir tanım getirmeye uğraşıyor, gerektiğinde karakolların kapısını çalarak...

Baba Mehmet Ali Gürlü: "Öğretmenidir, tabii ki döver. Ben de dövüyorum."

Öğle paydosunda okul bahçesinin gözlerden uzak bir köşesinde toplanan 10-15 kafadar kendi arasında dertleşiyordu. Konu elbette yine "dayak"tı ve şöyle sürüyordu konuşmalar:

"Müdür bugün bana bir tokat attı, bir de tekme. Sınıfa çıkıp ağladım. Bir tokat da orada attı."

"Beni de dövdü. Bir tokatta merdivenin dibine düşürdü. Dudağım patladı."

"Beni bugün dövmedi ama önceki hafta bir tokat attı, az kalsın yere düşüyordum."

Herkes kendi başından geçeni anlatıp bitirdikten sonra, "Eve gidip söylesek bir de babalarımızdan dayak yiyeceğiz. Tekme tokat artık yeter. Gidip karakola şikâyet edelim" demişti biri. İşte geçtiğimiz hafta "Dayağa İsyan" başlığıyla basına yansıyıp **Nokta**'nın araştırdığı olay böyle başlıyordu.

"Kızlara daha yavaş vuruyor." Yukarıdaki konuşmaların geçtiği Kartal Yavuz Selim İlköğretim Okulu'ndan, emniyet müdürlüğüne kadar ancak yedi kişi gelebilmişti. Okul müdürünü şikâyet etmek için karakola gitme fikri ilk anda çok cazipti. Ama cesaretleri karakol kapısına beş adım kala tükenivermişti. "İçeri girip polis amcalarla kim konuşacak"tı?

Kapıdaki nöbetçi polis birden yanlarına geldiğinde korkudan adeta konuşamaz olmuşlardı. "Müdür... şikâyet..." sözcüklerini an-

FOTOĞRAFLAR ÇAĞRI KILIÇ/ NOKTA

Dudağı patlayan Erhan Turan

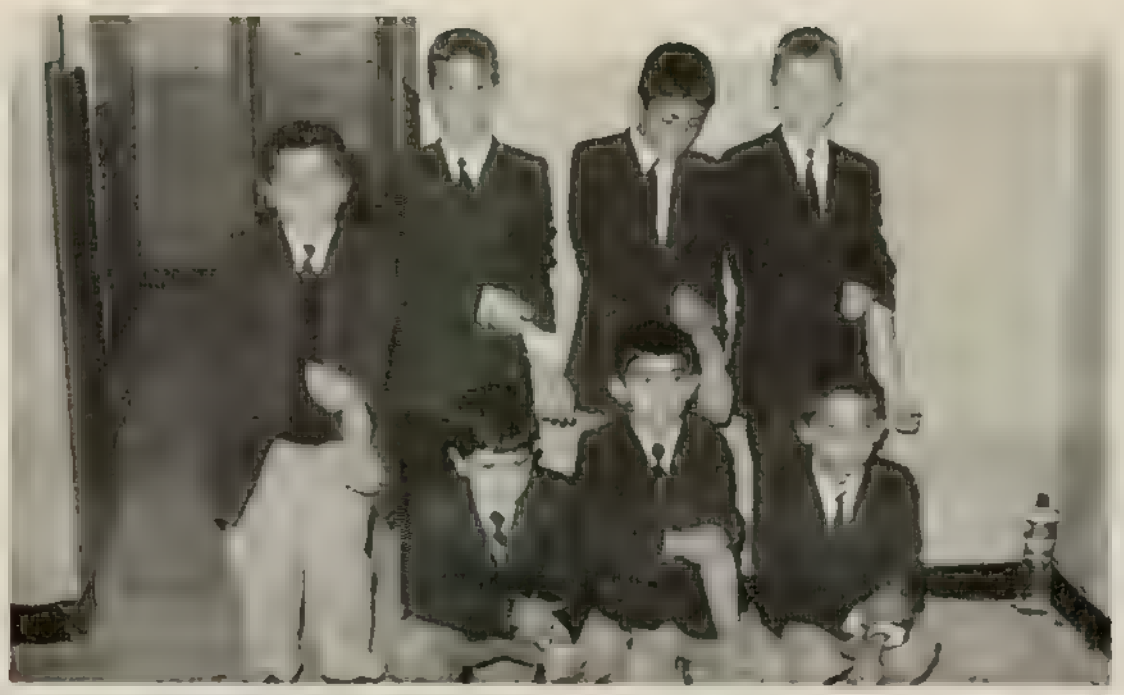

Sürekli dayak yemekten bıkan Erhan Turan, Kenan Akdemir, Serkan Işık, Mahir Tarakcı, Ersel Gürlü, Ozan Tatay ve Eray Yenigün karakola sığındı (yukarıda). Milli Eğitim Müdürlüğü, Ahmet Bölük hakkında soruşturma başlattı (yanda).

cak anlayabildi polis ve içeri, Başkomiser Ramiz Solmaz'ın odasına götürdü onları.

Buraya kadar gelirken karakolda nasıl karşılanacaklarına ilişkin hiçbirinin en küçük bir fikri yoktu. Girdikleri sıcak oda, başkomiserin ısmarladığı çay ve gösterdiği yakın ilgi çözülmeleri için yetmişti. Yaşadıkları yoğun gerilim ve korku dolu dakikalara ancak dayanabilmişti küçük yürekleri. Hıçkırık seslerini bastırabildikleri anda anlatıyorlardı.

"Yol parası bulabilseydik daha kalabalık gelecektik" diyorlardı. Hepsi de okul müdürü Ahmet Bölük'ten şikâyetçiydi.

Bugün "boş geçen derste gürültü yapıyorlar" diye "dövmüştü" onları müdür. Ama bu ilk değildi. "Kızlara daha yavaş, erkeklere daha sert vuruyor. Hepimizi sık sık dövüyor" diyordu Ozan Tatay. Erhan Turan da aynı şeyleri söylüyor, patlayan dudağını gösteriyordu. Üstelik bunlar yetmezmiş gibi müdür "Git sigara al", "Git gazete al" diye bakkala gönderiyordu onları. "Hele bir matematikçi vardı, eli sopalı. Kime vursa elinde kırılıyordu sopa." Bir defasında Ozan, "son anda çekerek zor kurtarmıştı elini." Erhan ise çekememişti. Önce vuruyorlar sonra da "Öğretmenin vurduğu yerde gül biter" diyorlardı.

"Babamız biraz sert de..." Başkomiser Ramiz Solmaz'ı şaşırtan anlatılanlar değil, karşısında hüngür hüngür ağlayan çocukların oluşturduğu manzara olmalıydı. Gerçekten de şaşırtıcı bir durum vardı ortada. En büyüğü 12 yaşında olan bu çocuklar, şikâyetlerini neden önce velilerine yapmamıştı? Ya da hangi korku, arkadaşlarından topladıkları borç harç parayla bu çocukları karakol kapısına itmişti?

Aslında soruların yanıtını **Nokta** muhabirinin görüştüğü öğrenci velilerinin açıklamalarından çıkarmak da mümkündü. Şerife Tatay, "Ozan iki gün önce bana gelip 'Anne müdür bizi sürekli dövüyor. Bıktık artık' dedi. Her zaman da söylerdi. Ama babamız çok sert olduğu için korkudan ona açamıyorduk" diyordu. Ersel Gürlü'nün babası Mehmet Ali Gürlü ise, "kraldan daha çok kralcı"ydı. "Benim anladığım kadarıyla müdür bunları sık sık dövüyormuş. Fakat öyle kıracak ya da morartacak şekilde değil. Öğretmenidir, tabii ki döver. Yerine göre ben de dövüyorum" diyordu. Erhan'ın annesi Fatma Turan da, "müdürün, Erhan'ın dudağını, uslu dursunlar diye patlattığı" düşüncesindeydi.

Anlatılanlara göre hem evde, hem de okulda "korku" ve "dayak" gerekli bir unsur gibi sunuluyordu. Çocuklardan başka kimsenin de şikâyeti yoktu. **Nokta** muhabirinin görüştüğü velilerin hiçbirisi "müdürden davacı olmayacak"tı. Zaten başkomiserin hastaneye sevk ettiği çocuklara verilen raporda da "darp izine rastlanmadığı" belirtiliyor, Erhan'ın dudağına ise "diş kesiği" deniyordu.

"Elime sopa almamışımdır." **Nokta** muhabirinin sorusunu "Kesinlikle dövme olayı olmadı" diye yanıtlıyordu okul müdürü Ahmet Bölük. Bir kere "kanunen yasak"tı. Sonra "çocuğa şefkatle yaklaşmak gerekir"di. Sorun bütün velilere. Buraya her zaman gidip gelirler. Beni elimde sopayla görmüşler mi? Göremezler, çünkü hiçbir zaman elime sopa almamışımdır" diyordu. O gün ise "yalnızca yüksek sesle ikaz etmiş"ti çocukları. Kim bilir belki birileri sopa efekti yapmıştı herhalde.

Madem kendisi de dövmemişti bu çocukları, o halde ne olmuş da şikâyet için karakola gitmişlerdi? Ahmet Bölük, "Çocuktur, bir çocukluk yaptılar" diyordu. Ahmet Bölük, **Nokta** muhabirine böyle diyordu demesine ama aslında bu işe kendisi de bir türlü akıl erdiremiyordu. Gerçi henüz "olayın şokundan kurtulup sağlıklı bir düşünceye kavuşamamış"tı. Ancak, "Bir kere velilerin hiç suçu yok bu olayda. Bunu biliyorum. Dışarıdan teşvik aldılar mı, almadılar mı bunu da zaman gösterecek" diyordu.

Ahmet Bölük kolay kolay "sağlıklı düşünceye kavuşabilecek" gibi görünmüyordu. Çünkü "daha önce günde bir paket sigara içmezken şimdi günde dört paket sigara içmeye başlamış"tı. **Nokta** muhabirinin kendisiyle konuştuğu sırada ise dört gündür "ağzına lokma koymamış"tı. "Üzüntümden vallahi billahi" diyordu ama aslında İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'nün hakkında açtığı soruşturmaya canının çok sıkıldığı besbelliydi.

Çocuklar içine düşürüldükleri bu olayda şimdilik ilk raundu kazanmış görünüyordu. Kartal Yavuz Selim İlköğretim Okulu şu günlerde oldukça sakindi. Ama ya evlerde ve diğer okullarda durum nasıldı? Çocuklar nasılsınız?

Rasime HAZER

Bir Çizgi: Dünden, Bir Kalem: Yarından

Cross bir çizgidir, geçmişten bugüne ulaşan... Ve geleceğin kalemidir Cross, dünü yarına bağlayan çizgisiyle tanınır. Cross simgedir, başarıyla anlam kazanan... Kişiliğin sözü ya da bir kimlik, yaşamı tanımlayan... Ve Cross özeldir: değerler simgesi bir kalem, hep tek olan... Zamanın otesindedir Cross, ve zaman Cross'la değer kazanır.

CROSS®
SINCE 1846

Ömür Boyu Garantili Cross kalemlerinin Türkiye distribütörü Scrıkss A.Ş.'dir

Güneş gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Metin Münir

GÜNEŞ GAZETESİNİN HAMLESİ

İyi mal satılır...

Bir Türk gazetesi Avrupa'nın en kaliteli gazeteleri arasına girebilir mi? Bu bir düş mü? Güneş gazetesi Genel Yayın Yonetmeni Metin Münir'e gore bu mumkun Metin Münir ve gazetenin diğer çalışanlarının tüm çabaları bu yonde. Onlar Babıâli'yi aşmak istiyorlar

*Güneş'teki bu yeni yapılanmanın mimarı Metin Münir, üç ay önce Güneş'in başına geçtiğinde Babıâli'de "sürpriz isim" olarak değerlendiriliyor ve basın çevresi bu isimle çal kalanıyordu. Kırk beş yaşındaki yonetmen, en çok, Kıbrıs asıllı olduğu için Babıâli'de kendisine "yabancı" denilmesinden rahatsız. Münir "Türkiye'ye yabancı değilim. 17 yaşında Türkiye'ye Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okumak için geldim. O zamandan bu yana birkaç kuçuk ara dışında buradayım" diyor. Gazeteciliğe Daily News gazetesinde başlayan ve bu gazetenin Yazı Işleri Mudürlüğü'nü yapan Münir, gazetecilik yaşamının önemli bir bölümünde serbest gazeteci olarak çalışmış 1982 yılında gazeteciliği bırakan Münir, iki sene önce de Türkiye'ye "Allahaısmarladık" diyerek Kıbrıs'a dönmüş. Oradaki küçük çiftlik evinde yaşamını sürdürürken, aldığı teklife "evet" demiş ve şimdilerde kolları Güneş için sıvamış. Metin Münir, Guneş'te yaptıkları ve yapacakları hakkında **Nokta**'nın sorularını yanıtladı*

Nokta: Güneş'teki değişmelerle neyi hedefliyorsunuz? Güneş nasıl bir gazete olacak?

Münir: Amacımız Güneş gazetesini Türkiye'nin en kaliteli gazetesi haline getirmektir. Gazeteyi başka ülkelerde Le Monde, The Times, Washington Post gibi gazetelerin koştuğu kulvara koymak istiyoruz. Güneş gazetesi tarafsız, liberal, özgürlükçü bir gazete olacak. Kişilerin özel hayatlarına tecavüz etmeyecek. Kendisini kaliteye ulaştıracak birtakım prensipleri kendisine ideal seçecek.

Nokta: Tarafsız gazete dediniz... Bunun ölçütü nedir?

Münir: Güneş gazetesi, hiçbir siyasi partiyi ve ideolojiyi desteklemeyecek. Olaylara "Case by case" bakacak. Hiçbir parti ve hükümet, hep kötü ya da hep iyi şey yapmaz. Onun için biz olaylara göre davranacağız. Muhakkak ki bir tavır almak gerekecek, ama bu, bir partinin desteklenmesi ya da desteklenmemesi anlamına gelmeyecek.

Nokta: Güneş'in değişen içeriği hakkında bilgi verir misiniz?

Münir: Ben Türkiye'de gazetelerin gereğinden çok daha fazla iç politikaya önem verdiklerine inanıyorum. Halkın bu kadar iç politika okumak istediğine emin değilim. Halkın çok daha büyük sorunları var. Eğitim, sağlık ve ekonomik sorunlar, çok daha önemli. Türkiye nüfusunun yarısı kadındır. Nüfusun yüzde 65'inin yaşı 22'nin altındadır. Bu insanlara hitap eden gazete lazım. Bu çekiciliği sağlamak için de gazetenin içeriğini genişletmeye karar verdik. Hiçbir gazetenin yapmadığı ya da sürekli yapmadığını yapacağız. Haftada üç kez gençlik sayfası olacak. Her gün kadın sayfasına yer vereceğiz. Çevre sayfası, medya sayfası yapacağız. İnsan haklarına olağanüstü önem veriyoruz ve ilgili sayfada bu konudaki haberlere yer veriyoruz.

Nokta: Güneş gazetesinde promosyondan vazgeçtiniz. Bu satışı zorlaştırmayacak mı?

Münir: Gazeteyi Asil Bey satın aldıktan sonra da promosyona büyük para harcandı. Ancak sonra bunu değiştirmeye, parayı insana yatırmaya karar verdik. Bu bugüne dek Babıâli'de yapılmamış bir olay. Şimdiye dek gazete sahipleri matbaayı yenilerken, ya da ekipman yenilemesi yaparken, ya da promosyon yaparken çok cömert davrandılar. Ancak aynı yatırım insana yapılmadı. Biz inanıyoruz ki, kaliteli bir gazete çıkarmak için insanlara yatırım yapmak şarttır. Satışa gelince, iyi bir malın satılmadığı görülmemiştir. Biz ortaya iyi bir mal çıkarabilirsek, bunun tutulmaması için hiçbir neden yoktur.

Nokta: Nasıl bir tiraja ulaşmayı hedefliyorsunuz?

Münir: Ben Güneş'e geleli üç ay olacak. Buraya geldiğim zaman Güneş gazetesi kaptansız, dümensiz, delik bir tekneye benziyordu. Ölüme terk edilmiş bir gazeteydi bu. İnsanlarda moral diye bir şey kalmamış, bir sürü yönetim, bir sürü politika değişmişti. Biz şimdi bu gemiyi kızağa çektik, deliklerini kapattık, yeni bir motor taktık. Bu gemi şimdi yeniden sefere çıkıyor. Dediğim gibi şu aşamada önemli olan kaliteli gazete çıkarmak. Çok satan gazete, iyi bir gazete ya da kârlı bir gazete demek değildir. Bu tür gazeteler hiçbir zaman büyük tiraj alamazlar. Bizim amacımız, bir yıl içinde 100 bin civarına oturmaktır ●

zamanında, güvenle...

EXPRES KARGO;
Zarf, paket, koli, sandık türünden emtealarınızı, talimatınız gerekmeden varış merkezine ulaştığı anda,
alıcısına **telefonla ihbar eder.**
Dilerseniz, **adresinizden teslim alır.**
Dilerseniz, göndereceğiniz **adrese teslim eder.**

EXPRES KARGO;
Sorumluluk bilincinden hareketle, teslim aldığı emaneti adresine ulaştırıncaya kadar **Sigorta Garantisi** altına alır.

EXPRES KARGO;
Dağıtım Organizasyonu faaliyeti ile, Üretici ve Aktif pazarlama firmalarının Sevkıyat Departmanı gibi çalışarak, Taşımacılık, Teslimat ve Dağıtım sorunlarına kesin çözüm getiren uygulamalarını başarı ile hizmetinize sunar.

GENEL MÜDURLÜK: Tel: 172 68 50 "9 Hat" Fax: 172 95 04
DAĞITIM ORGANİZASYON GRUBU: Tel: 576 73 07 576 73 05 Fax: 565 93 74 **TEKNİK MUDURLUK:** Tel: 565 97 17 565 97 41, 565 97 96 Fax: 565 93 74

İSTANBUL BÖLGE MUD.: Tel: 172 68 50 "9 Hat" Fax: 172 95 04
• Topkapı • Sefaköy • Davutpaşa • Yenikapı • Sirkeci • Karaköy • Perşembepazarı • Tophane • Şişhane • Taksim • Nişantaşı • Mecidiyeköy • Levent • Kadıköy • Kartal • Ümraniye • Bayrampaşa • Hocapaşa • Gedikpaşa • Kasımpaşa • Zeytinburnu • SAKARYA • Sakarya Sanayi • KOCAELİ • Kocaeli Sanayi Sitesi
BURSA BÖLGE MUD.: Tel: 14 31 91 Fax: 14 [illegible] • Heykel • Gazzaz • Gençosman • ESKİŞEHİR • Eskişehir Sanayi • BALIKESİR • KUTAHYA
EGE BÖLGE MUD.: Tel: 16 26 40-16 97 48 Fax: 16 19 89
• Çankaya • Karşıyaka • 1. San. Sitesi • II. Sanayi Sitesi • Alsancak • Karabağlar • Kemeraltı • Basmane • MANİSA • DENİZLİ • AYDIN • Nazilli
ANKARA BÖLGE MUD.: Tel: 338 43 11-338 43 17 338 07 43 Fax: 338 45 39
• Hasköy • Kızılay • Ulus • Kazımkarabekir • Küçükesat • Ostim • Necatibey • Ayrancı • Yıba • KAYSERİ • Kayseri Sanayi Sitesi • AFYON • KONYA • AKSARAY
GÜNEY BÖLGE MÜD.: Tel: 13 24 84-13 97 08 Fax: 17 09 43 • ADANA • Ticaret • GAZİANTEP • MERSİN • Mersin Yeni Mahalle • Tarsus

EXPRES KARGO

FOTOĞRAFLAR: ERZADE ERTEM / ERTUĞRUL BALIKÇIOĞLU

ATTİLÂ İLHAN
Gezdi, gördü, yazdı:

PÜRTELAŞ SOKAĞI'NIN 'YANLIŞ' MELEKLERİ

'Müşterisi' bu kadar bol olmasa eşcinsellerin 'travestileşmesi' bu kadar hızlı yaygınlaşır mı?

Ölürsem unuturum: otelin lobisine inmiştim, niyetim çay içmek; bir de ne göreyim: Flanders Sokağı'na bakan pencerenin önündeki masada, çevresine gökkuşağı renkleri dağıtan o sarışın: ucu kalkık, şirin burun; derinliklerinde sırmalı yeşiller parlayan, bal rengi gözler; aşağıdan alınıp, çok usturuplu biçimde, kalemle çizilmiş kaşlar! Yanına gelince, dalgın başını nazlı nazlı, yukarı kaldırıyor: hayli geniş yakasından, iki beyaz güvercin gibi, tortop göğüslerini görüyorum. Gencim, Paris'te'yim, 'öteki' hayatımı yaşamaktayım; çapkınlıktan başka ne düşünebilirim ki?

Hevesim kursağımda kalacaktır: yıllar sonra, 'Fena Halde Leman'-daki Lily tipine modellik etmiş olan Josiane, (eşdost arasında Josy), 'sahici' bir kadın değildi çünkü; sırası düşünce dedi ki: "-...görünüşüme bakmayın, tam bir kadın sayılmam ben, travesti kulüplerinden birisinde çalışıyorum vs..."

Tanıdığım ilk çağdaş travesti odur. İstanbul'da, otuz yıl sonra, bizimkilerle tanışmaya giderken, hatırlamış olmama şaşılır mı?

Cihangir'in yukarı semtleri, Meşrutiyet döneminden kalma apartmanlarıyla ünlü; zamanında İttihad ve Terakki 'ricali' ve yakın çevresini barındırmış, XIX. yy. sonu frenk üslûbu binalar, asansörleri bisotée camlı, merdivenleri mermer, tavanları yüksek ve oymalı! Cihangir'in aşağı semtlerinde, yakın zamana kadar orta sınıftan ailelerin yaşadığı, çoğu üçer beşer katlı, kapıcısız ve kalorifersiz, 'alelade' apartmanlar, 'yanaşık nizamda' üst üste binmiştir. Önce 'bohem' sanatçıların, arkasından travestilerin zaptettikleri apartmanlar, işte bunlardır.

Sokakta, ip atlayan, kız çocukları; çanını tıngırdatarak geçen, seyyar yoğurtçu; pencerelerden, kadın mı erkek mi olduğu belirsiz, kahkahalar! Mahalle bakkalı, dükkânın önüne iskemleyi atmış, elinde gazetesi, boylu boslu ve punk havalı bir tazeyle laflanıyor; çöp bidonları çevresinde, kızılderili kediler: şöyle bakarsan, herhangi bir Beyoğlu sokağı; şu farkla ki, o punk saçlı 'taze' de, oraya varıncaya dek rastladığımız öteki iki kadın da, aslında birer erkek!

Vaktiyle Raspail Bulvarı'nda rastladıklarım gibi...

(...yoo hayır, Carrousel, bazılarının sandığı gibi Pigalle'de değildi: Montparnasse'da, Vavin Metrosu dolaylarında! Yeryüzünün en namlı travesti kulüplerindendir, o zamanlar en ünlü 'yıldızları' kadrosunda toplamıştı: Cocinelle, Les Lee, Bambi, Tony April, Everest, Ruby,vb. Gecenin yaldız bulaşığı maviliğinde, üstelik ışıklar gizli, müzik gizemli, kafalar 'yüksek' ise, onları görüp çarpılmamak mümkün müdür? Nice kadına taş çıkartırlar: çoğundan şık, çoğundan zarif, çoğundan alımlı, çoğundan 'dişi'.

En namlı ve güzellerinden birisi, daha sonraki yıllarda cinsiyet değiştirip, soylu bir İngiliz'le evlenerek Lady Ashley olan Tony April, bir münasebetle demişti ki: '-...travestiler, gün ışığında felâkettir!'. Sebebi açık, aydınlık onlara düşman; ışığın bol olduğu yerde, vücudunun iriliğini saklayamaz, makyajı sırıtır, gırtlağının fırlaklığı göze batar, bir de sakallarını henüz yok ettiremediyse, yandı! Travesti milletinin, -bu yanlış meleklerin- dünyanın neresinde olursa olsun, yarasalar gibi akşamları meydana çıkması, elbette bu yüzden!

Onları gündüz 'yakalamak', günlük hayat ortamında gözlemlemek, daha da ilginç olmaz mı? Travestilerarası serüvenimizin ilk aşamasında, düşüncemiz budur: Nur (Toprakoğlu) buluşmaları ayarlıyor, öğleden sonra saat üç sularında, Başkurt Sokağı'na dalıyoruz.)

Demet diyor ki, "-...semtte bize alıştılar, resmi işlemlerimizi bile kadın kıyafetinde yürütebiliyoruz; meselâ bu katı alırken, işleri böyle yaptırdık..." Kat, apartmanın en üst katı; basamakları yüksek merdivenlerde taş soğukluğu, bir kapının ardından televizyonun sesi geliyor, 'Çocuklar Için' mi ne? Yukarı sahanlıkta, tombul, tıknazca, hanım hanımcık bir kız, meğer o Yasemin değil miymiş? Ağzından bir erkek sesi, kalın ve hafif taşralı, bizi içeriye buyur etti. Nohut oda bakla sofa demezler mi, öyle bir daire; bütünü yukarı Cihangir apartmanlarında bir salona sığar; ortalık temiz, derlitoplu; duvarlardaki insan hakları posterleri, bilmeyenleri şaşırtabilir; oysa Demet'in lisedeyken siyasal eylemlere bulaştığını, şimdi de travesti haklarını savunmak için onları örgütlemeye çabaladığını biliyoruz. O, banyodan çıkmış geldi, saçları henüz ıslak, kırık bir genç kadın sesiyle, diyor ki: "-...kaydım başka bir semtte olduğu için, seçimlerde oy vermeye, erkek giyinerek gitmiştim; orada bana 'Buyurun hanımefendi' dediler, demek beceremeyişim!". ▶

Attilla İlhan ve muhabirimiz Nur Toprakoğlu,Demet'le Yasemin'in evine konuk oldular

Esen, daha güzel, daha çekici olmak için günün bir kısmını kuaförde geçirenlerden

(...sanırım 1963 yazı, havada uzak akordeonlar, gizli bir limonata tadı; Paris şehri, tatile boşalmış: Montmartre'da bağa gözlüklü, dişlek Japon turistler ki, fotoğraf objektiflerini, üçüncü gözleri gibi her deliğe sokuyorlar. Her akşam üzeri, Pigalle'den Barbes-Rochechouart'a çıkardım, yol üstü bir kahve terasında, kız güzeli bir oğlan; ama nasıl güzel, görmek lâzım: gümrah ve kıvırcık, simsiyah kirpikler; hâreli, menekşe rengi iki kocaman göz; varla yok arası, minicik bir burun,vs! Yarı geceden sonra eve dönerken, aynı kahvenin aynı terasında o, bu defa bir 'gece güzeli' olarak, kadın kılığında 'müşteri' beklemektedir: bazıları gibi bayağı ya da mütecaviz değil, mahzun, kederli bile denebilir; sık sık, zarif bir ağızlıkla içtiği sigaranın dumanlarına dalıyor.

Merak ettiğim şudur: öylesine kız güzeli, nasıl bir cinselliğin insanı olduğu öylesine belli ki, 'müşteri' aramak için kadın kılığına girmesi hiç gerekmez! Niye yapıyor? Bir gece dayanamayıp sordum, bir süre söyleştik, merakımı şöyle giderdi:
-Erkek giyininçe dikkati çekiyorum, erkek kıyafetinde bir kız gibiyim, bu hem beni rahatsız ediyor, hem etrafı; ancak kadın gibi giyininçe kendimi buluyorum, o zaman ben benim, etrafsa olayı fark etmiyor bile...)

İyi de, 'ruhen' ne kadar kadın olsa, erkek doğmuş birinin kadınlaşması kolay mıdır? Demet'e bakarsanız, zor olmakla kalmıyor, pahalı da; diğer konuştuklarım, onu doğruluyorlar: hormon tedavisini sürdüreceksiniz -iğnesi altı bin lira, eczanelerde yapıyorlar- ayrıca çeşidi bol bir kadın gardrobu düzmek, türlü makyaj donanımı, saçlar için kuaför ya da peruk, el ayak için manikür ve pedikür, bir sürü aksesuar, çantalar, takılar,vs. Hele işi transseksüelliğe vardırmak, büsbütün masraflı iş; Çiğdem, en gözü karalarından birisi, diyor ki: "...yalnızca önünüzdeki fazlalığı kesip alıvermek için, doktorlar ne istiyorlar biliyor musunuz? Usulüne uygun cinsiyet değiştirme, dünyanın parası!" Dilek'ten, Çiğdem'in, belki de İstanbul'da icat edilmiş, bu 'kestirme' transseksüellerden olduğunu öğreniyorum; artık ne kadar transseksüel denilebilirse bunlara, çünkü galiba 'hadım' demek daha doğru! Yine de bu acaip 'başkalaşma'yı, gözlerini kırpmaksızın gerçekleştiriyorlar; kaderlerine ve hayatlarına hükmeden, garip bir yanılsama içindeler çünkü, kendilerini bir başkası sanıyorlar.

Bir tarihte bunu şöyle belirtmişim: İşi aslına indirgerseniz, travestilik, bir kendini başkası sanma sorunudur: nasıl cesur kendini korkak, güçlü kendini zayıf, haksız kendini haklı, aptal kendini kurnaz sanırsa; bazı erkekler kadın, bazı kadınlar erkek sanır. Doktor Pomeroy 'vücudunu şaşırmış ruh'tan bahsediyor ki, ifade ettiği anlam bu! Travestiler sanmakla kalmıyor, yanılsamalarını uygulamaya geçiriyorlar; böyle bir 'çılgınlığın' başlarını aile çevreleriyle, polisle, kısacası toplumun önemli bir kesimiyle, nasıl belâya sokacağını bile bile! Yarı gece sokaklarında, hele kafalar çekilmiş, haplar alınmışken, bazılarında -gördüğümüz -Dilek'te,Çiğdem'de meselâ- o açık küstahlık, o yılışık saldırganlık, yoksa bundan mı? Oysa Demet'le Yasemin ne kadar derlitoplu, akıllı uslu görünüyorlar.

Bunlar mı fahişe? Demet de, Yasemin de, 'kendi halinde kızlar' ; içinde bulundukları durumu, olmuş bitmiş, artık geriye çevrilemez, bir 'kader' olarak alıyorlar; ortam, sıradan söyleşi ortamı, şu halleriyle sokakta yanınızdan geçseler, travesti olduklarını farkedemezsiniz; bunda, süs püs meraklısı olmayan, çağdaş genç kızlara özenmeleri mi etkili, yoksa ağır fuhuş koşullarına katlanan fahişelerin ruhlarını saran, iş dışında sade olmak arzusu, arınma duygusu mu? Belki ikisi de! Ama bu fahişeliği, 'içinde kadınlık yaşayan' her oğlan çocuğu için, önüne geçilmez bir sonuç saymala-

Bu "aykırı" dünyada cinsel tabunun hiçbir türüne yer yok

rına engel olmuyor; Demet diyor ki: "...fuhuştan nefret ediyorum, ama çaresizim; çalışmayı denedim, etraf rahat vermedi"; Yasemin bir süre lokantada çalışmış, 'hemen anlaşmışlar' -ondan sonra 'asılan asılana!' . Sigara ellerinden düşmüyorsa da, hap alışkanlıkları yokmuş, içki düşkünü sayılmazlarmış! Oysa Çiğdem'in, Dilek'in fahişelik 'üstlerinden akıyor'du. : abartılmış makyaj, ağır parfüm, mütecaviz bir dişilik gösterisi; terbiyesizliğe varan, müstehcen bir 'işvekârlık!'

Demet diyor ki, "...onlar bizden farklı, çok farklı hem; çoğu taşralıdır; olan biteni anlamadan travestiliğe hatta transseksüelliğe yönelirler, aslında sadece eşcinseldirler; kimbilir belki terbiyesizlikleri, erkekliklerinin zaman zaman geri tepmesi!". O hassas noktaya bilerek mi dokundu? Pigalle'de 'gerçek' eşcinsellerin, travesti ve transseksüelleri eşcinsel saymayıp, küçümsedikleri doğrudur; aradaki sınırı dikkatle gözetlemek gerekiyormuş, zira Doktor Walker diyor ki, "...görünüşü transseksüel, gitmiş seks değiştirmiş, oysa ruhu eşcinsel; hoşgörülü, büyük bir şehirde yaşasaydı, muhtemelen seks değiştirme gereğini duymayacaktı". Dr. Walker'in verdiği rakamlar da ilginç, hastaları arasında, ameliyatla kadın olmuş erkeklerin yüzde 15/20'si, sonradan yine kadınlara dönmüş, yeni tür lezbiyen olmuşlar!

Demet ve Yasemin, biri 'ameliyatlı' öbürü 'ameliyatsız' iki tanıdıklarının, fahişelikle geçindikleri halde, aralarında karı/koca ilişkisi içinde olduklarını söylediler; demek ki ameliyat süreci, 'başkalaşma' yolunda geri dönülemez bir süreç, çok da önemli! Bilinçli bir travesti, Lady Ashley, durumu şöyle açıklamış: "...ben o ameliyatın müthiş acılarını, ameliyat sonrasının ağır bunalımlarını göğüslemeye, ancak 1960'ta -yani on yıl sonra- hazır olacaktım. Tereddütlerimde haklıydım, ameliyat çoğu travestiler ve eşcinseller için felâketle sonuçlanıyordu: kadın giyinmek, kadın gibi yaşamak başka, oysa tamamiyle kadın olmak başka; önceki hevesler, kadın olma gerçeğini taşıyamıyor". Lady Ashley söylediklerinde haksız mıdır? Ünlü İtalyan travesti ressam Rolanda, ameliyatla kadın olduktan sonra, on yıl kadın olarak yaşamış, 'ne erkek olabildim, ne kadın' diyerek intihar etmişti!

İstanbul'un 'yanlış' melekleri, olayın farkında mı? Dilek'le Çiğdem kesinlikle değil: mutsuz oldukları doğru, ailelerinden kopmuşlar, polis rahat vermiyor; çoğu, eşcinsel mi, travesti mi, transseksüel mi olduklarını, doğru dürüst bilemiyorlar; çünkü bu çocuklar 'lümpen' , aralarındaki okumuş şehirliler bunlara 'Keziban' ('Kıro, ya da 'Çemiş' muadili) adını takmış; enikonu hafife alarak bahsediyor, kendilerini özenle, onların kara kalabalığından ayırıyorlar: "...yüzde yetmişi alkol düşkünü, yüzde ellisi hap kullanır; giyinmesini, boyanmasını, süslenmesini bilmezler, sıralı sırasız olay çıkarmaları ayrı belâ!"; gel gör ki, tarafsız gözlemler, asıl travesti kalabalığını onların oluşturduğunu göstermektedir, bunca belâsına rağmen onları travestiliğe, transseksüelliğe iten nedir?

Asıl araştırılması gereken galiba burası!

(Allah kahretsin! Hangisiyle söyleşiyor olsak, kafamın içinde arı gibi vızıldayan, Doktor Stokler'in kelimeleri: "...aslında travestiler çoğalmıyor...")

Yağmur sonrası, acele İstanbul: ıslak asfaltlarda, neon bulaşıkları: elma yeşili, şurup pembesi, kükürt sarısı! Yarı geceye batmış Beyoğlu, yarası belirsiz, karanlık bir hayvan gibi soluyor: yüksek tavanlı, gizli gizli küf, soğuk izmarit, alkol buharı ve sidik kokan, köhne Meşrutiyet apartmanlarında, hayal meyal sarhoşlar; dip odalarında büyük korku, yasadışı yalnızlıklar, en bayağısından aşk; belki, 30'lu yıllardan kalma bir 'zenne' , usul usul intiharı denemektedir: sinsi bir havagazı kokusu, merdivenleri sarmış! ▶

Cihangir'deki lokal; loş ışıkları, duvardaki sloganlarıyla daha çok bir sığınağı andırıyor...

Emniyet yetkilisi demiş ki, "İnanılmaz ama gerçek, Beyoğlu çevresi, Cihangir'den Osmanbey'e, erkek fahişelerin avlanma sahasıdır; kadınları ya İstanbul tarafına sürdüler, ya Galata'ya!". Saat 01.10. Cumhuriyet Caddesi'nde gümüş mavisi Mercedes araba, silecekleri bir sola, bir sağa çalışıyor; Çiğdem, irikıyım gece güzeli (yarı punk saç, mini etek, yüksek topuklu iskarpin) yumuşatmaya çalıştığı erkek sesiyle, 'pazarlığını' yapmaktadır? Peki, ya direksiyonun başında oturan, o kim? Yâni 'müşteri' ?...

Yasemin, aynı anı yaşıyormuşçasına heyecanlandı: "...gece, Nişantaşı'nda arabadan indim, belki on kişi üzerime saldırdılar; bereket çantamda şişe taşıyorum, kırıp ağzından tutarak..." Sedef, biraz da müstehzi, durumu netleştiriyor: "...o kadar çoklar ki, kaç yıldır işin içindeyim, aynı adama iki kere rastlamadım". Demet daha çok, 'ikiyüzlülüğün' altını çizecekti: "...erkekler çevresinde aşağılanır duruz, sıralı sırasız hakaret ederler; onları gece görmeli, elimizi versek kolumuz gidiyor, üstelik çoğu hem alıcıdır hem verici, aynı zamanda pasif!". Hangisine sorsan, anlattığı değişik bir şey; varlıklısı da varmış, varlıksızı da, "adamın kazancı altmış bin lira, evinde çoluk çocuk, on binini onlara ayırır, kalanıyla bize gelir"; buna mukabil 'sosyetik bazı çiftler' onları alır, lüks ve konforlu villalarına götürürlermiş, artık sabahlara kadar, karı koca ve onlar grup seks; "...Doğrusu benim başıma gelmedi, arkadaşların yalancısıyım"!

İtalyan psikoloğu Gabrielle Bravi, acımasız ve kesindir: "...transseksüellerle ilişkide bulunan erkeklerin, sadece yüzde otuz kadarı onları 'tuhaf' buluyor; bu tür ilişkiyi tercih edenler, daha çok eşcinsel eğilimlerini bastırmaya çabalayan evli erkeklerdir; bir kadınla seviştiklerini düşünüyorlarsa da, gerçekte onları oraya çeken, seviştikleri kadının eski bir erkek olmasıdır".

O zaman gel de merak etme: İstanbul'daki 'Pembe Üçgen' içinde (Tünel/Şişli/Teşvikiye) böyle garip ve 'istekli' bir 'piyasa' oluşmasa, acaba erkek fahişeler bu kadar çoğalır, eşcinsellerin travestileşmesi böyle hızlanır mıydı? Yooo, hayır! Yalnız resmi makamların değil, travesti ve transseksüelleri uluorta teşhir eden, durup durup onlara yüklenen basının ve aydınların da, çözmek zorunda olduğu esas problem budur; çünkü Sedef, o şirin kız çocuğu gülümsemesiyle diyor ki, "...sayımızı abartıyorlar, bu yörede üç yüz, bilemedin dört yüz kişiyiz; altı milyonluk bir şehirde üç yüz dört yüz kişi nedir ki, oysa müşterilerimiz kimbilir bu sayının kaç misli?". Erkekler arasındaki eşcinsellik oranının

Yemek pişiriyorlar, ütü yapıyorlar, tırnaklarını boyuyorlar

yüzde 12 civarında tahmin edilmesi, onu güldürdü; çokbilmiş bir tavırla, "Daha yüksek" diyor, "....ohooo, çok daha yüksek!"

Sedef narin, ufak tefek ve kırılgan: yirmisinde var yok! Kadın giyinir, güzel boyanırsa, "çıtıpıtı" bir kız olabilir mi? Şu haliyle uçarı, ele avuca sığmaz bir oğlan çocuğu, en karşıt fikirleri savunmayı marifet sanıyor; hafifçe böbürlenerek "Anarşistim" bile dedi; ayrıca seçkinci ve alafranga: çok beğendiği bir erkek, sözgelişi 'Selâmünaleyküm' diye selâm verse, onu kaybedebilirmiş! Konuştuğumuz yer, Sıraselviler'de 'lânetli meleklerin' yuvalandığı bir lokal, eski fakat muhkem bir apartmanın bir dairesini, özel kulübe çevirmişler; kapıdan girer girmez, salondan bir esnaf kahvesi uğultusu; oysa içerde, her boyadan 'kızlar' masa masa öbeklenmiş, çene çalıyor; duvarlar bütün yazı, insanın içine işleyen sinsi bir rutubet!

(Ah Doktor Stokler, nereden de çıktınız? Niye söylediklerinizi vırt zırt aklıma gelip huzurumu kaçırıyor: "...aslında travestiler çoğalmıyor, cinsiyet değiştirmenin...")

Bu kadar 'iştahlı talep' , böyle 'istekli piyasa' , her ülkede 'arzı' örgütlüyor. Avrupa'nın büyük metropollerinde, travesti mafiaları neredeyse birbiriyle vuruşur: bin dokuz yüz elli bilmem kaç, Paris, Boulevard Raspail ve çevresini güzelliğiyle kırıp geçiren Josy, kızıl ve sivri tırnaklı upuzun elleriyle, görünmez tülleri yırta yırta ne demişti: "...kabul etsem ameliyatımı hemen yaptıracaklar, ondan sonra Milano, Roma, Beyrut, Kahire, işin yoksa sürt: bunlar çok fena kullanırlar insanı, ama kabul etmezsem hayatım kararacak!". Ünlü İtalyan travestilerinin (Carlotta, Claidia, Isabelle, Roberta) çoğu, Latin Amerika'dan aktarılmış kız güzeli oğlanlardır; İtalya ve İsviçre'de icra-yı zanaat edenleri, Ortadoğu'dan bazı 'çeteler' oralara taşıyor. Türkiye'de, 60'lı yılların sonlarına doğru beliren ilk travestileri, yanılmıyorsam, Don Adam isminde bir ecnebi ele almış, yatkınlarını yurt dışına çıkarıp, travestilikten transseksüelliğe 'intikalini' sağlamıştır: o ilk kuşaktan, yuvarlak ve 'mülehham' Emel Aydan'ı, ince ve uçuk sarışın Hülya Korur'u, kim hatırlamaz? Bu ikisini, Türkiye'de kadınlığa 'dönen' üç başka ünlü yakından izlemişti: Güngör Erdi (nam-ı diğer İzabella), Christine Caroll (nam-ı diğer Tijen Erman), Aylin Berkay (nam-ı diğer Serbülent Sultan)! Bunlar, alelâde fuhuş düzeyinin 'yukarısında seyreden' kızlardı; belirli bir klas iddiası taşıdılar, iyi kötü fotoromanlarda oynamış, 'porno' filmler çevirmişlerdir; ancak kendine güveni eksik bazı kadınlarda görülen, abartılmış ▶

Örgü örmek, boş vakitlerde kek yapıp çene çalmak, onlara yabancı değil

Zührevi Hastalıklar Hastanesi, nam-ı diğer Can Can... Sık sık uğranan zorunlu duraklardan biri...

-abartılmış da lâf mı, düpeduz mütecaviz- dişilik özellikleri gösterirler: 1969'da mı ne, İzmir'de birisine rastlamıştım: rimelle ağırlaşmış lâcivert takma kirpikleri, kalemle çizilmiş incecik kaşları, kanlı vampir dudakları ve pırıltılı plastine saçlarıyla, 'kadın' olayım derken, gülünç olmuştu; hele o boğucu deodorant kokusu, hiç burnumdan gitmez! Anadolu içlerinde, gönül rahatıyla eşcinselim bile diyemeyen acemi oğlanların, paldır küldür Istanbul'a düşmesinin, düşer düşmez de travestiliğe kaymasının bir nedeni de; ulusal ya da uluslararası mafiaların kullandığı, bu ilk travestilerdir: az mı lâfları ediliyordu, magazin dergilerinde boy boy resimleri, yaşadıkları 'dolçe vita'yı ballandıran haberler: yok İtalya'dalarmış, yok İsviçre'delermiş; servetleri derseniz, denizde kum, onlarda para!

Hop hop, bir dakika! Dönüp dolaşıp geldik mi yine paranın büyüsüne? Mafia olsun olmasın, 'çocukları' Pembe Üçgen'in girdabına 'sınıf atlamak' ümidi ile hırsı çekiyor; ayrıca bir mafia mevcut olsa, hangisi var diyebilir ki? Hangisine sorduysam, cevap olumsuzdu;

Eski kuşak transseksüeller

Serbülent Sultan, Türkiye'deki transseksüellerin arasında özel bir yere sahip. Asıl adı Ali Saraç (üstte, sağda). İzabella'nın erkeklik adı Cahit Karakoç'tu. Ameliyat olduktan sonra dansözlük ve striptizcilik yaptı (üstte, solda). Hülya Korur, İtalya ve İsviçre'de çıplak dansöz olarak çalıştı. Türkiye'de fotoromanlarda oynadı (yanda).

Demet erkek arkadaşı Deniz'in yanında mutlu gözüküyor

samimi görünüyorlar ya, korku dağları bekler; sadece Sedef, aralarından bazılarının 'Kezibanları' sömürdüğünü açıkladı; 'kıdemliler' koruma bahanesiyle yanlarına alır, hizmetlerini gördürür, punduna getirdiler mi 'satarmış' ! Eylül gecesi, caddelerden, karanlığı ürkütücü ağır bir nehir gibi akıyor; kuytulara park etmiş lüks arabaların, kırmızı fren lâmbaları; Taksim'den Harbiye'ye yürüyor; Dilek'i, Çiğdem'i 'işbaşında' izliyorum; gündüz hallerinden daha da farklılar, görüntü olarak kuşkusuz çok daha fahişe ama, insan olarak, fena halde gergin, küstah hatta edepsiz! Olaya gerçekçi yaklaşılırsa, hepsinde aynı gizli saplantı görülüyor; istekli piyasada hızlı kazanarak, çabucak köşeyi dönmek! Acaba 'talep'in -belki korku, belki mahcubiyetten- travesti ya da transseksüele yoğunlaşması; uzmanların görüşlerine açıkça ters düşen, İstanbul'daki 'fiili durumu' açıklamaya yarayabilir mi?

Çünkü seksologlara göre, ne travestiler eşcinseldir, ne transseksüeller. Dr.Gilbert Tordjmann diyor ki, "...transseksüeller, karşı cinsten olduklarına inanmak saplantısı dışında, hiçbir düşünce ve davranış anormalliği göstermez; üstelik her türlü sapıklıktan, özellikle eşcinsellikten kendilerini uzak tutarlar". Dr. Haydar Dümen teyit ediyor: "...transseksüellerin homoseksüel olmadıklarını söylemek gerekir, homoseksüel erkeklerle ilişkiye girmekten hoşlanmazlar, kadın olup heteroseksüel erkeklerle evlenmek isterler". Onların söylediklerini, 1983'ten beri durumları yasallaştırılan, İtalyan transseksüellerinin lideri Pina Bonnano pekiştirecektir: "...ben doğuştan kadın değilim, erkek de değilim, eşcinsel de değilim; bana dense dense- 'yeni kadın' denebilir; hareketin yasallık kazanması sayesinde, kendimi bildim bileli sevdiğim erkeğin yasal eşi olmak hakkını elde ettim." Ne buyrulur?

Travestilere gelince, Dr. Haydar Dümen de, Tordjmann'dan daha az kesin konuşmuyor: "..travesti çoğu kez erkektir, karşı cinsin giysilerini, sık sık yalnız iç çamaşırlarını giymekten doyum elde eder; bu tür insanlar, hemen her zaman, cinsel ilgilenmelerinde heteroseksüeldirler; yalnız, kadın giysileri giyme isteklerini önleyememektedirler. Kadından çok erkek olduklarını bilirler ve erkeklerle cinsel ilişki kurma arzusunda değildirler". O zaman nasıl oluyor da Pürtelâş Sokağı'nın 'yanlış' melekleri, travesti ya da transseksüel 'geçindikleri' halde, eşcinsel fuhuşunun tam göbeğinde yaşıyorlar? Soruyu yönelttiklerim, kem küm etti; cevap belki de 'talebin' niteliğinde saklı ama, onların izahı basit: "çocukluğundan beri kadınsı duygular besleyen oğlanlar, işe anne ya da ablalarının kılıklarını giymekle başlayıp, 'çevrenin aşağılaması ve dışlamasıyla' travestiliğe ve fuhşa itilmişler; namuslarıyla çalışmak olanakları hiç olmamış, 'çevre' onları hemen damgalıyor, hayatlarını 'cehenneme çeviriyormuş'!

Gördüğünüz gibi, 'iştahlı piyasa' ya da 'kolay kazanç' cazibesini es geçip, iki faktör üzerinde duruyorlar: içlerindeki kadınlık duyguları, bunu yaşamak istemelerine çevrenin hoşgörüsüzlüğü! Oysa görünüşleri, -hele gündüzleri- ilk kuşak travestilerinin o abartılmış 'takvim kızı' görünüşüne benzemiyor; şehrin dağdağası arasında pekâlâ sekreter, tezgâhtar, hatta öğrenci sanılabilirler; Demet'e bakarsanız, 'imkânsız' , toplumsal baskı üstlerine öyle abanıyor ki, hanım hanımcık çalışmaları düşünülemez bile; Yasemin konuyu gerçeğe daha çok yaklaştırdı: "...iş bulmak mümkün olsa bile, verecekleri üç yüz bin lira ile, ne biriktirip iş kurabilirsin, ne doğru dürüst geçinebilirsin!"; Sedef, yine açıksözlü: "Tembelim ben, çalışmak külfetli geliyor, fuhuşu tercih ederim"; Dilek ile Çiğdem, başka türlüsünü hiç düşünmemişler.

Demet ile Sedef, ikisi de azbuçuk mürekkep yalamış ya, belki ondan, hayatlarını 'çağdaş' kadınların aldıkları gibi alıyorlar, kişiliklerini temeline koyarak: kendi hayatları olacak, erkekler de -uygun düşersebu hayata girip çıkacak! Fotoromanlardaki saf genç kızlar gibi, yakışıklı ve varlıklı bir erkeğin kollarına sığınmak, 'evinin kadını olmak' onları çekmiyor; çünkü Demet'e göre böyle bir erkek bulunamıyor: "...yakışıklılar parasız, paralılar yakışıksız; ilki sizi yiyor, ikincisi aldatılmaya mahkûm"; Sedef'e göre, durum daha da vahim: "...çok da sevsem tek erkeğe bağlanamam, yapım histerik benim!". Şu halde eşcinsel, travesti ya da transseksüel, fark etmiyor pek; Pembe Üçgen'in 'yanlış' melekleri 'iştahlı' bir piyasada kendilerini pazarlayıp, aslında yeni bir hayat arıyorlar: yeni ve zengin.

Dr. Stokler de bunu söylememiş mi: "...aslında transseksüeller çoğalmıyor, cinsiyetini değiştirmenin, hayatını değiştireceğine inananlar çoğalıyor." Yaaa!) ●

FOTOĞRAFLAR SIPA PRESS

LÜBNAN'DA BARIŞKES

Cumhurbaşkanı René Moawad seçildikten 17 gün sonra bir suikasta kurban gitti. Yeni Cumhurbaşkanı Elias Hrawi kendisini tanımayan Hıristiyan General Aoun'a 48 saat süre verdi. Ya Başkanlık Sarayı'nı terk edecek ya da... Lübnanlılar yılbaşını sığınaklarında geçirmek üzere hazırlıklarını tamamladılar bile...

1

2

3

4

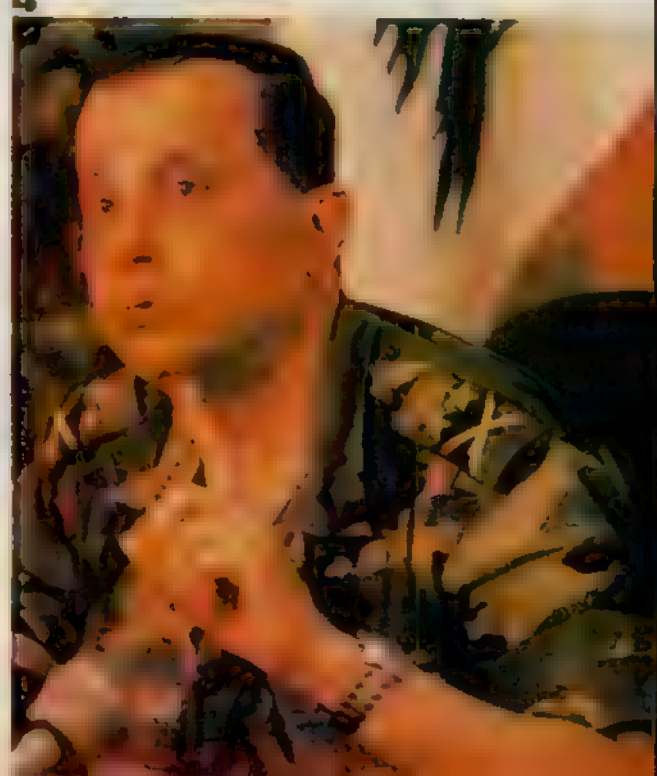

5

1 Lübnan'da yine "sıcak" günler... Savaşı günlük yaşamın bir parçası olarak gören halk, bir kez daha sığınaklarda

2 Üniformalı askerler, cephane sandıklarından sıralar. General Aoun'un ordusu acıkhava kilisesinde dua ediyor

3 Müslümanlarla Hıristiyanlar arasındaki sürtüşme her düzeyde sürüyor. Gençler savaşırken yaşlılar sövüşüyor

4 General Aoun tehditlere pabuç bırakmamakta kararlı

5 '89 Mayısı'nda Beyrut müftüsü Halit'e yapılan suikast, ortalığı karıştırmıştı

Lübnan denince; sokak başlarını tutmuş insanlar, ağır, yıpratıcı bir şehir savaşının altında kimliklerini yitirmiş yığınlar, safları ise hayli belirsiz; delik deşik binalar, oraya buraya yığılıp kalmış araba leşleri... Geride kalan savaşın tanıdık, ölümcül isimleri: Kalaşnikoflar, Kaytuşalar...

Bir de umut. Küçük, küçücük bir umut. Saraylardan, uluslararası toplantı salonlarından bombardıman altında bodrum katlarına kadar ulaşan cılız bir umut olsa da... Bir gün bu savaş biterse...

Lübnan 1989 yılında terörle umut arasında gitti geldi. Sanki Lübnan'ın kaderi, sıradan Lübnanlılar için onlarca ışık yılı uzakta, ne olacağına karar vermemiş gibiydi.

Önce terör. Tüm yaz ayları boyunca General Aoun'un denetimindeki Hıristiyan milisler ile Suriye desteğindeki Müslüman milisler arasında, ağır silahlar eşliğinde acımasız bir savaş yaşandı. Yüzbinlerce insanın hayatı pahasına, Beyrut'un tam göbeğinde. Her sokak bir stratejik nokta. Her köşe başı için onlarca kişi öldü. Gece-gündüz de vam eden karşılıklı top ateşi yüzün- ▶

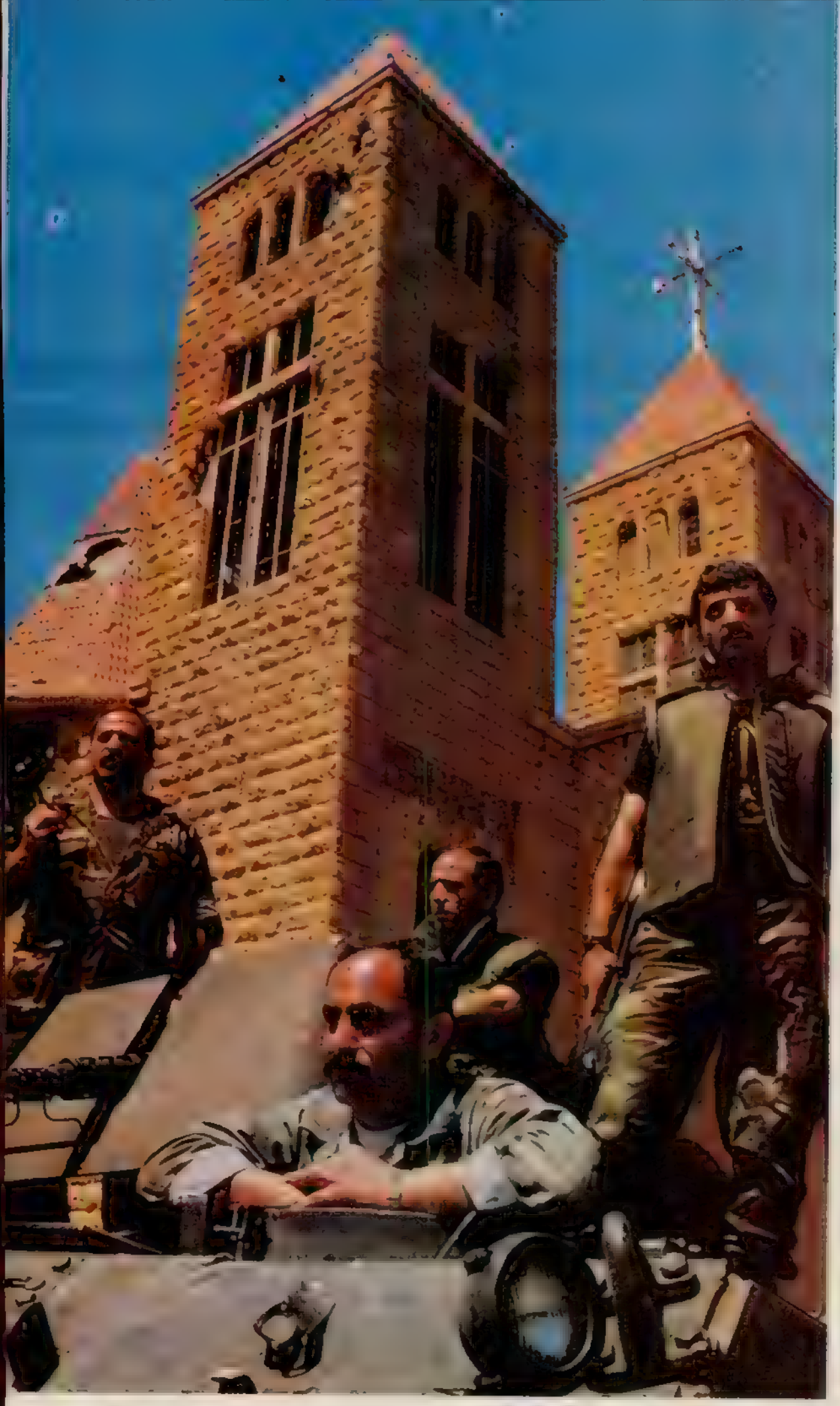

Michel Aoun'un askerleri, verilecek her emri yerine getirmeye hazır. Sıcak savaşa yönelik talimleri, bizzat Aoun tarafından denetleniyor

den yüzlerce sivil hayatını kaybetti. Binlercesi Beyrut'u, Lübnan'ı terk etmek zorunda kaldı.

Bu arada Lübnanlılar, alışkın oldukları üzere iki de büyük bombalı suikasta şahit oldular. Aynı yerde, farklı zamanlarda. 16 Mayıs'ta Sünni toplumun dini lideri aynı zamanda Lübnan müftüsü Şeyh Hasan Halit, arabası ile havaya uçtu. Ardından geçtiğimiz hafta çarşamba günü ise Lübnan'ın yeni Cumhurbaşkanı, ılımlı Maruni Hıristiyan bir lider olarak tanınan René Moawad.

Umutsa, başlangıçta Kafdağı'nın ardında sayılmayacak kadar yakındaydı sanki. Suudi Arabistan'ın Taif kentinde toplanan Lübnanlı milletvekilleri, 22 Ekim'de uzun tartışmalardan, pazarlıklardan sonra bir ulusal uzlaşma metni üzerinde anlaşmışlardı. Kuruluşundan 46 yıl sonra Lübnan Cumhuriyeti üzerindeki Maruni Hıristiyan hegemonyasına son veriliyor; Maruniler, iktidarı Sünni ve Şii toplumlarla paylaşmayı kabul ediyorlardı.

Eylül 1988'den bu yana, eski Cumhurbaşkanı Emin Cemayel'in görev süresi dolduğu için, ülke cumhurbaşkansız kalmıştı. Devamla, ilk iş olarak, 5 Kasım'da Lübnan'ın kuzeyinde terk edilmiş bir havaalanında René Moawad, cumhurbaşkanı seçilecekti. Ama sadece 17 gün için...

Radikal Hıristiyanların lideri, aynı zamanda Lübnan ordusunun Genelkurmay Başkanı olan General Aoun, başından beri hem Taif'e hem de René Moawad'ın cumhurbaşkanı olmasına karşıydı. O Başkanlık Sarayı'na zaten yerleşmişti bile. En azından, görünürde, Hıristiyanlar onun arkasındaydı. Beyrut'un Hıristiyan kesiminde silahlı güç onun elindeydi.

Moawad, ihtimal, gerçek failleri hiçbir zaman bulunamayacak bir suikasta kurban gitmişti. Acaba General Auon'un istediği mi olacaktı? Taif iptal edilecek, onun da kabul edeceği yeni bir cumhurbaşkanı mı seçilecekti bundan sonra?

Hayır. Yeni seçilen Cumhurbaşkanı Elias Hrawi, Moawad'ın kaldığı yerden yoluna devam ediyor, yerleştiği Suriye denetimindeki Şatura kentinden Aoun'a Başkanlık Sarayı'nı terk etmesi için 48 saatlik bir ültimatom yolluyordu. Buna karşılık Aoun, arkası arkasına "Kanımızın son damlasına kadar direneceğiz" türünden demeçler patlatıyor, ordusunu gözden geçiriyor, karşı tarafta da Suriye birlikleri Beyrut'un Hıristiyan kesiminin çevresine asker yığmaya başlıyordu.

Bir kere daha savaş rüzgârları... Bir kere daha belirsizlik...

Bundan sonra ne olacaktı? Bütün dünya barış konuşurken, Lübnan yeniden savaş tanrılarının kurbanı mı olacaktı? Kaderini belirleyemedikleri bir ülkenin talihsiz insanları olarak Lübnanlılar, şimdiden yılbaşını bodrumlarda, sığınaklarda geçirmek için tüm hazırlıklarını yapmışlardı bile.. ●

Geleceğin banka şubesi.

Alanı : 1 m²
Personel Sayısı : 0
İşlem Süresi : 15 saniye
Çalışma Saatleri : 24 saat/365 gün
Yapımcı : NCR

NCR
bir"Maestro"dur

Dörtel
seçkin titizliğiyle gerçekleştirdiği
yeni ürününü sunar...

ZEVKLİ BİR ERKEĞİN ''ÖZEL'' HAYATINDAN NOTLAR:

"Giydiklerimin kalitesi uyum içinde olmalı...
Görünenler ile Görünmeyenler."

DÖRTEL

Şimdi

ERKEK İÇ - GİYİMİNDE MODA

YENİ:

Dörtel'in yeni ürünleri,
Türkiye'de rastlamadığınız bir kalitede.
Avrupa'da ancak seçkin birkaç benzerinde olduğu gibi,
uzun elyaflı % 100 Mısır Pamuğundan.
Dörtel'in diğer urunlerinden bilinen,
"ince eleyen, sık dokuyan" büyük titizliğiyle üretilmiş.

Bu sayede, deforme olmayacak; uzun süre severek kullanmanız mümkün olacak...

Dörtel ürünleri, seçkin moda kuruluşlarında, giyim mağazalarında...

Genel Satış: DÖRTEL TEKSTİL ÖRME SANAYİ VE TİC A Ş KONYA YOLU 10 Km No 63 BAŞGAT ANKARA TEL 2873700 8 HAT ,TELEX 42692 DOST TR, FAX 223 35 35
İZMİR BÖLGESİ TOPTAN SATICISI: UĞUR OĞLU TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ A Ş M.MAR KEMALETTİN CADDESİ 1327 SOKAK NO 6.6/A İZMİR TEL 25 51 05 14 20 68
İSTANBUL BÖLGESİ TOPTAN SATICISI: ÖZ-ÖR PAZARLAMA ŞAİR NİGAR SOKAK 36/1 OSMANBEY-ISTANBUL TEL: 130 37 37

ÇEKOSLOVAKYA / 20 YIL ÖNCE, 20 YIL SONRA

Mevsim yine bahar

"Prag Baharı"ndan 20 yıl sonra, Dubçek, reformlar ve demokratikleşme yeniden gündemde. Ama, bugünün talepleri, gerek Dubçek'ten, gerekse "Güler yüzlü sosyalizm" girişiminden çok daha radikal

"Artık Dubçek geri geldiğine göre işler değişti, dedi Tereza. Doğruydu: Genel heyecan dalgası bir haftayı geçmedi. Ruslar Dubçek'i Moskova'ya götürmüşler, bir uzlaşma anlaşması imzalamaya zorlamışlardı. Moskova dönüşünde radyoda yaptığı konuşma geliyordu Tereza'nın aklına. Ezilmiş, utanç içindeki ulusuna seslenmek üzere, ezik, zavallı bir adam olarak dönmüştü. O kadar utanç içindeydi ki, konuşamıyordu bile. Tereza, cümlelerinin arasındaki o uzun sessizlikleri hiçbir zaman unutamayacaktı. Kekeliyor, sık sık soluğu tıkanmış gibi oluyor, iki cümle arasında uzun süre duralıyor, bu duralamalar neredeyse otuz saniyeyi buluyordu.

Uzlaşma ülkeyi olabileceklerin en kötüsünden korudu: Zamanında herkesi dehşete düşürmüş olan ölüm cezalarından ve kitleler halinde Sibirya'ya sürülmekten. Ama, bir şey gün gibi ortadaydı. Ülke zorbaya boyun eğmek zorunda kalacaktı; ilelebet kekeleyecek, dili dolaşacak, Dubçek gibi soluğu tıkanacaktı. Karnaval bitmişti. Gündelik, alelade ıstırap başlamıştı."

21 yıl sonra... Ünlü Çek romancı Milan Kundera'nın "Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği"nde anlattığı o radyo konuşmasının üzerinden yirmi bir yıl geçti. Ve Dubçek geçtiğimiz hafta suskunluğuna son vererek Prag'ın ünlü Wenceslas meydanını dolduran 200 bin yurttaşına seslendi.

Yaşlı bir adamdı artık. Saçları iyice kırlaşmış, yüz çizgileri iyice

Dubçek 68 sonbaharında (solda, yukarıda). Ve yirmi bir yıllık yalnızlıktan sonra yine Prag'da, "İkinci Prag baharı"nda, "Nerede kalmıştık?" derken. Ama, aradan geçen yirmi yıl sosyalizme dair pek çok şeyi değiştirdi

derinleşmişti. Ama, konuşurken kekelemiyor, soluğu tıkanmıyor, cümleler arasında duralamıyordu. Sesi gürdü, dinçti. Tıpkı kendisini dinleyen kalabalık gibi. Coşkulu, gururlu, kararlı.

"Bir kez, çok kısa bir süre için aydınlığı gördük. Sonra tekrar karanlığa gömüldük. Yeniden aydınlığa çıkmak istiyoruz." Dubçek'in sözünü ettiği aydınlık "Prag Baharı"ydı. 21 yıl önce "Güler yüzlü sosyalizm" şiarıyla yola çıkılmış, sosyalizmi demokratikleştirmek, insanileştirmek için reformlar yapılmaya başlanmıştı.

Ne var ki, o günlerde reform sözcüğü hainlikle, karşı devrimcilikle, sosyalizm düşmanlığıyla eş anlamlıydı. Ve Çek halkının korktuğu başına gelmiş, Sovyet tankları bahara son vermişti. "Başka bir ülkede sosyalizmin kaderine kayıtsız kalamayız" demişti Brejnev. Sonrası malumdu; işgal, temizlik ve "normalleşme". Dubçek önce Ankara'ya büyükelçi atanmış, ardından ülkesine çağrılmış, orman işletmelerinde işçi olarak çalışmaya başlamıştı.

İnsan yüzlü sosyalizm. Prag Baharı ve Dubçek yirmi yıl sonra yeniden sahnedeydi. "İnsan yüzlü ▶

21 yıl önce masum talepler tanklarla engellenmişti. Bugünkü talepler çok daha radikal, ama artık tanklarla varılabilecek bir yerin olmadığı herkesin malumu

sosyalizm ideali, genç kuşağın zihninde yaşıyor. Merkezinde insan olan bir sosyalizm kurmak zorundayız" diyordu Dubçek, Wenceslas meydanını dolduran yurttaşlarına.

Peki, neydi bu insan yüzlü sosyalizm? Dubçek o günlerde "Tüm sosyopolitik sistemin en geniş anlamda demokratikleşmesi" diyerek özetliyordu insan yüzlü sosyalizmi. Bir yandan, "Çekoslovak toplumunda sınıfları yok eden sosyalizmin inşasını gerçekleştiren parti"yi överken, bir yandan da "eski liderlerin hatalarından, adaletsiz ve haksız uygulamalar"dan söz ediyordu. Ona göre sorun "üstyapı"daydı: Bürokratik mekanizma, parti-devlet ilişkilerindeki yozluklar ve demokratik olmayan siyasi rejim.

Dubçek'in düşündüğü "gerçek" sosyalizm beş unsurdan oluşuyordu: Kolektif mülkiyet, Marksist toplumsal gelişme programı, toplumsal hümanizm, toplumsal adalet ve proleter enternasyonalizmi.

Üç alanda ise herhangi bir reform önermiyordu. Marksist öğretinin yeniden gözden geçirilmesi anlamına gelebilecek tüm girişimleri reddediyor, Sovyetler Birliği'ne bağlılığın altını çiziyor, partinin öncü rolünden vazgeçmeyeceğini vurguluyor, demokratikleşme için bu rolün her zamandan daha çok gerekli olduğunu ileri sürüyor, çok partili bir sosyalist demokrasi sistemini tartışmaya bile açmıyor, herhangi bir muhalefet partisinin kurulmasına şiddetle karşı çıkıyordu.

Ve Sovyetler Birliği bu denli "masum" bir demokratikleşmeye tahammül edememiş, "sosyalizm elden gidiyor" diyerek askeri çözüme başvurmuştu.

Glasnost reformizmi. Oysa bugün demokratikleşme taleplerinin uzantıları çok farklı. Marx değilse bile Marksizm-Leninizm terk ediliyor, partinin öncü rolü reddediliyor, çoğulcu siyasi rejim için ciddi adımlar atılıyor, piyasa ekonomisine geçmek için can atılıyor. Sovyetler Birliği de Doğu Avrupa'daki bu değişimleri destekliyor, en azından kösteklemiyor. Artık Brejnev doktrini yok,"liberalizm" var.

Sovyet tanklarının desteğini yitiren Doğu Avrupa komünist partileri birer birer çözülüyor. Daha birkaç hafta önce "Glasnosta geçit yok" diyen Çek Komünist Partisi Genel Sekreteri Milos Jakes, giderek yükselen toplumsal muhalefetin çağrısına uymak zorunda kalıp istifa etti. Görevinden ayrılırken yaptığı özeleştiri de oldukça manidardı: "Polonya, Macaristan ve özellikle son günlerde Doğu Almanya'daki olayları, o olayların toplum üzerindeki etkisini değerlendiremedik."

Dubçek, geçtiğimiz yıl İtalyan Komünist Partisi yayın organı L'Unita'yla yaptığı söyleşide "Toplum er geç tepki gösterecek, isyan edecektir" diyordu. Dubçek'in dediği oldu, Çekoslovak toplumu sonunda isyan etti. Küçük çaplı gösterilerle sesini duyuran toplumsal muhalefet, kısa bir süre içinde ivme kazandı ve yüzbinlerle ifade edilen kalabalıklar ülkenin kaderini belirlemeye başladı; Sovyet desteğini yitiren parti topluma yenik düştü.

Bugünkü talepler, kuşkusuz "Prag Baharı"nın taleplerinden çok daha radikal. Artık sorun yalnızca "üstyapı" değil, sistemin tümü. Dolayısıyla, Dubçek'in yeniden "önder" rolünü üstlenmesi oldukça güç. Dubçek artık bir siyasi liderden çok, toplumun özlemlerinin sembolü, geçmişten gelen hoş bir sada. Yeni bir Prag Baharı'nın sözcüsü değil.

Peki, Çekoslovakya'nın bundan sonra izleyeceği rota ne olabilir? Şimdilik bu sorunun yanıtı belirsiz. Ancak, Tereza misali, "Dubçek geri geldiğine göre işler değişti" denebilir ●

ANKARA'DA BİR ZORAKİ DİPLOMAT

*Gazeteci Mete Akyol ve Mithat Sirmen, Dubçek'ın Ankara gunlerini **Nokta**'ya anlattı.*

METE AKYOL

"İsteseydi kahraman olabilirdi"

"Dubçek'in yüzünde harika bir ifade vardı. Yani dokunsanız hüngür hüngür ağlayacak. Hani zoraki diplomat diye bir ifade var ya, Dubçek'in ifadesi de oydu. Elçiliğin çevresinde zaman zaman yürüyüş yapardı. Biz de gider izlerdik. Çok nazik bir adamdı. Fotoğraf çektirir, ağzını açmazdı. Hiç konuşmaz, sadece tebessüm ederdi. Havadan sudan konularda da konuşma gereği duymazdı. Dünyanın en sakin adamıdır bana göre. İsteseydiçok kolay kahraman olabilirdi. Mesela istifa ederdi, Türkiye'ye iltica ederdi. Yapmadı. Halkına duyduğu saygıdan ötürü devletine boyun eğmek durumunda kaldı."

MİTHAT SİRMEN

"Ankara hemen kabul etti"

"Kokteyllerde falan pek görünmedi. Adeta inzivaya çekildi. Durumunun özelliğinden olsa gerek, soru sorulabilecek ortamlarda bulunmaktan kaçınıyordu. Bir-iki hariciyeciyle görüştüm o tarihlerde. Mesela, Oktay İşçen 'Ben adamın elini sıkma fırsatına erişemedim' diyordu. Dubçek Türk hariciyesinden en kısa sürede agreman alan büyükelçidir. Çek hükümetinin adını bildirmesinden iki saat geçmeden bizim Dışişleri Bakanlığı 'Kabulümüzdür, gelsin' diyor. Herhalde agreman prosedüründe böylesine hızlı bir agreman olayı yoktur. Hiçbir iz bırakmadan geldi, geçti. Dönüş haberi gazetelere yansıyınca halk arasında 'keşke iltica etse' görüşü hâkim olmuştu."

1979 YILI İCRA PL. 467 TEDBIR UYARINCA SIGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.

19/9 YILI ICRA PL 467 TEDBIR UYARIN

CA SIGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR

Mafyanın rengi yok

"Sovyetler'de mafya var mı?" Rusya Federatif Cumhuriyeti Savcısı Vladimir İvanoviç Aleynik, Ogonyok dergisinde, bu soruya "Evet" cevabını veriyor... "Hem de İtalya'daki kadar örgütlü ve güçlü"

"Glasnostun dergisi" olarak adlandırılan Ogonyok'ta yayınlanan "Savcı Vladimir İvanoviç Aleynik" ile söyleşi, Sovyetler Birliği'nde mafya örgütlenmesinin ulaştığı inanılmaz boyutları gözler onune seriyor. Öte yandan, bu söyleşi, Gorbaçov döneminde basının, daha önce tabu olarak kabul edilen birçok konuyu ne denli cesaretle ele aldığının bir kanıtı.

Söyleşinin ve yazının giriş bölümünün kapsamlı bir özetini veriyoruz

Savcı Aleynik, (solda, ortada) Sovyetler'de mafyanın en alt düzeydeki işkollarına kadar indiğini soylüyor. İddiasına göre, Moskova'da yapılan denetimlerde 58 tartı görevlisinden 57'sinin eksik tarttığı belirlenmişti

Rusya Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Savcılığı Sorgu Bölümü Başkan Yardımcısı Vladimir İvanoviç Aleynik, Ural doğumlu. Hukuk fakültesini bitirdikten sonra, büyük bir "ceza kampında" savcı yardımcısı olarak mesleki yaşamına atıldı. Yeraltı dünyasıyla tanışması da burada başladı. Ceza kampında, suçluların yeniden eğitimi diye bir şey yoktu. Var olan sadece cezaydı. Suçlular, hem bedeni, hem de ruhi eziyetlere tabi tutuluyorlardı. Tahliye edildiklerinde ise, çevrelerinde, derhal bir "suç ilişkileri ağı" örülüyordu.

Aleynik, daha sonra, Kırgızistan'da, cumhuriyet savcısı olarak görev yaptı. Burada da, düzenbazların canilerle, daha sonra her iki kesimin de bürokratik aygıtla nasıl kaynaştığını gördü. "Sistem" böyle oluşuyordu.

İlk yıllarda karşısına küçük çeteler çıkıyordu. Daha sonraları, hukuk kitaplarının "köklerinin çoktan kazındığını" övünerek yazdıkları haydut şebekeleriyle karşılaşmaya başladı. Suçta, bir ileri aşamaya geçildiğini fark etti. Bir sonraki aşama mafyaydı.

Ogonyok: Peki mafyadan sonra hangi aşama geliyor?

Aleynik: Mafyadan sonra mı? Siyasi iktidarın suçlular dünyasınca ele geçirilmesi. Bu gerçek dışı bir yargı değil. Bir suç örgütü, büyük boyutlu işlere giriştiğinde korunmaya ve istikrara ihtiyaç duyar. Böylece, devlet görevlilerini ayartmaya ve kendi adamlarını devlet aygıtına sokup yükselmelerini sağlamaya çalışır. Mafya, özellikle, uyguladığı bu kadro politikasıyla bir önceki aşamadan, yani şebekelerden ayırt edilebilir.

Ogonyok: Peki mafyanın bütün bu faaliyetlerinin amacı ne? Sadece zenginlik mi?

Brejnev dönemi, Sovyetler'de her türlü çürümenin kurumsallaştığı bir dönem olarak kabul ediliyor. Brejnev, bugün protesto afişlerine, gülünç maskelere konu oluyor

Aleynik: İlk önce ben de öyle düşündüm. Para hırsı dedim. Ancak liderlerinden biri bana bir gün şöyle dedi: "Hayır, önemli olan para değil. Benim yaşadığım dünyada herkesin bir fiyatı vardır. Ve bununla orantılı olarak da güç ve iktidar sahibidir."

Ogonyok: Her şeye rağmen, farklı bir nihai amaçları yok mu?

Aleynik: Hayır, yalnızca iktidar...

Ogonyok: Kimin üzerinde?

Aleynik: Sınırsız bir iktidar. Kendi başına bir amaç olarak, tüm alanlarda, her düzeyde iktidar. İlk başta, iktidara yavaş yavaş yaklaştılar. Daha o zamanlar anahtar konumlarda kendi adamları yoktu. Bu aşamada, onlar için önemli olan paraydı. Ancak, daha sonra, kendilerini koruyacak ve kaynak sağlayacak insanları işbaşına getirmeye, yükseltmeye yöneldiler. 1978-1979 yıllarından başlayarak, sermaye birikimlerini tamamlayıp, devlet kademelerine el atmaya başladılar.

Ogonyok: Gerçekten o kadar güçlüler mi?

Aleynik: Evet, bir örnek vereyim. Moskova ticari işletme ve devlet örgütlerinde görevli bir grup yönetici, Moskova Olimpiyatları'ndaki çalışmaları dolayısıyla ödüllendirileceklerdi. Bunların büyük bir kısmının büyük bir ticari mafyanın üyeleri olduğu sonradan anlaşıldı. Ödül töreni âdet olduğu üzere Moskova İl Sovyeti'nde yapılacaktı. ▶

Daha sonra yargılanıp kurşuna dizilen Sokolov adlı mafya şeflerinden biri, bu töreni Kremlin'de yaptıracağını söylemiş. Tören gerçekten de Kremlin'de yapıldı.

Ogonyok: Sayın Vladimir İvanoviç, görünüşe bakılırsa örgütlü suç, bize Brejnevciliğin bir hediyesi, hatta onun özü diyebilir miyiz?

Aleynik: Görünüşe bakılırsa evet.

Ogonyok: Ve iktidarın yozlaşması, denetimsizlik ve ilkesizlik ile yakından ilgili değil mi?

Aleynik: Evet, aslında 1920'lerin sonunda, söylenenle yapılanın birbirinden hızla ayrılmasıyla başladı. Üstelik, "söylüyorum ama yapmıyorum" şeklinde değildir bu ayrım. "Bir şey söylüyorum, başka bir şey düşünüyorum ve tamamiyle farklı bir şey yapıyorum" şeklindedir.

Şimdi düşünüyorum da... Halk niye bu gidişe karşı çıkmadı, bu çarkı durdurmadı? Elbette şaşkınlık da vardı, yeterli birlik de yoktu... Ama bence en önemlisi halk, devlet mülkiyetini, kendi özel mülkiyeti olarak hissedip benimsemedi, sahip çıkmadı. Bu, devlet kurumlarının çok büyük ölçüde yabancılaşmasının bir sonucuydu.

Burada, denetim mekanizmasındaki eksiklerden de bahsetmek gerek. Okuduğuma göre, bugün yalnızca bakanlıklara bağlı 350 bin müfettiş görev yapmaktadır. Bu dev müfettiş ordusuna rağmen, bugün hâlâ yoğun olarak devlet malı yağmalanmaktadır. Kısa bir süre önce Moskova Emniyet Örgütü'nün yaptığı açıklamaya göre, denetimden geçen 58 mağazadaki meyve satıcısının 57'sinin eksik tarttığı ortaya çıkmıştır. Ülke çapına vurduğunuzda ortaya korkunç bir rakam ve tablo çıkmaktadır. "Mafya ile ne ilgisi var?" demeyin. İncelemelerimiz sonucu, mafyanın böyle küçük hırsızlıklardan düzenli pay aldığı ve bu yollarla insanları kendine bağladığı ortaya çıkmaktadır. Bugün, bu tür gelirler mafyanın zenginleşmesindeki en güvenilir kaynaklardır.

Ogonyok: Hukuk sisteminin bu noktada bir eksikliği söz konusu olamaz mı?

Aleynik: Evet, hukuk sistemimiz eksik kalıyor, yasaları koruyucu organlarımız yetersiz kalıyor. Örneğin, "Tregubov Davası" diye bilinen Moskova ticaret örgütlerinde yuvalanmış büyük bir mafyanın ortaya çıkarıldığı olayda, daha önceden bahsettiğim Sokolov, itiraflarda bulunmuştu. Onun itirafları olmasaydı, işimiz çok zordu. Ben, elbette onu aklamayı düşünmüyorum: Ama bu kadar kolaylıkla idam cezasına çarptırılmasını ve büyük bir aceleyle infaz edilmesini anlayamıyorum. Sanki birileri, bir an önce susmasını istiyordu. Üstelik bu mafya grubunun şefleri olan Tregubov ile Petrikov hiçbir şeyi kabullenmeyip, inkâr ettikleri için daha az cezaya çarptırıldılar. Şimdi ne oluyor? Biz, ilgili yasa maddesini gösterip, açık yüreklilikle, suçu kabullenme ve emniyet güçlerine yardımcı olma durumlarında yasanın suçu hafiflettiğini söyleyerek insanları binbir zorlukla ikna ediyoruz. Sonra da, itiraf eden asılıyor, suçu kabullenmeyip bize zorluk çıkartanlar hafif cezalar alıyor.

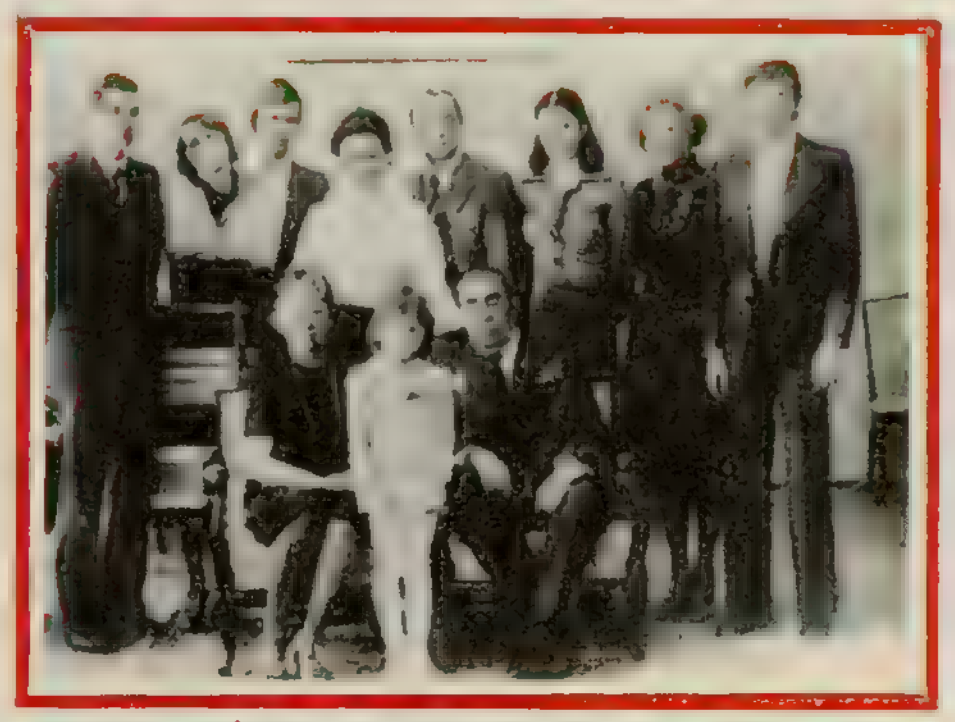

Aleynik "Her şey İtalyan mafya filmlerindeki gibi" diyor. Brejnev ve ailesini gösteren fotoğraf için söz konusu benzetme pek de haksız sayılmaz

Ogonyok: Farklı alanlardaki mafya gruplarının birbirine yaklaşıp kaynaştıklarından bahsedilebilir mi?

Aleynik: Evet, üstelik doğrudan soygun ve cinayetle uğraşan mafya grupları, diğerlerini haraç alarak korumaktadır. Bu gruplarda, çok katı kurallar hüküm sürmektedir. İtalyan filmlerinden bildiğimiz hemen her şeye rastlamak mümkündür. Kendi mahkemeleri, bankaları, yardımlaşma sandıkları, hiyerarşileri vardır. Klanlar, ya da "ailelere" bölünmüşlerdir. Bunların arasında, Dinyepropetrovsk, Moskova, Kafkas, Özbekistan aileleri önde gelmektedir. Örneğin, Dinyepropetrovsk aileleri, son zamanda, Moskova ve Leningrad'da iktidarı ele geçirdiler. Şimdi, burada buna bağlı olarak sessiz ama korkunç bir savaş sürüyor. İnsanlar ortadan kayboluyor, sonra katrana karıştırılmış organları bulunuyor.

Bütün bunlara rağmen emniyet örgütünün bazı yöneticileri, hâlâ mafyanın varlığını inkâr ediyorlar. Bunun iki nedeni var. Birincisi, kendilerine, "bütün bunlar olup biterken neredeydiniz?" diye sorulmasından korkuyorlar. İkincisi, maalesef, hâlâ poliste ve savcılıkta, mafya faaliyetlerine göz yummuş kişiler işbaşında.

Ogonyok: Peki, mafyanın ortadan kaldırılması için şimdiye kadar kullanılan yöntemlerden hiçbir sonuç alınamadı mı? Size göre, bundan sonra neler yapılabilir?

Aleynik: Şimdiye kadar kullanılan yöntemler sonuç vermedi. Çünkü bunlar, yaban otlarını tırpanla kesmeye benzer, kökünden sökmedikçe, aynı yerde daha gür olarak ortaya çıkarlar. Yine kesersen, yine çıkar, böyle sonsuza dek gider. Petrov'u içeri atarsın, yerine Sidorov ortaya çıkar.

Bence, yapılması gereken, çeşitli nedenlerle suça bulaşmış, ama genelde yaptıklarından pişman olup, şimdi suç örgütleriyle ilişkilerini bütünüyle koparmak isteyenleri toplumun bağışlayarak içine kabul etmesi. Ben, sıradan uygulayıcıları korkularından kurtararak sistemden koparmayı öneriyorum. Bir yasa çıkartılarak çaldıkları her şeyi teslim edip tam ve açık itirafta bulunanları devletin affetmesi sağlanabilir. Ve yalnızca böyle bir önlem, sisteme hizmet eden milyonlarca küçük suçluyu onların elinden koparır. Bu yolla mafyacılar yalnız kalır, ordusuz komutanlar haline gelirler. ●

Sürekli çoğalan ve çeşitlenen ihtiyaçlarınızı karşılayabilmeniz için, Halk Kredisi kapsamını genişletiyoruz.

Artık 500 bin liradan 15 milyon liraya kadar -otomobil hariç* - fatura getirebileceğiniz her alışverişiniz için Halk Kredisi alabileceksiniz. Kısmî tadilattan, komple dekorasyona, mutfak takımından deep freeż'e, balayı harcamalarından perde yenilemeye, kondisyon aletinden video kameraya, okul taksitinden panjura... Sürekli ve düzenli gelir sahibiyseniz, dilediğiniz ürüne Halk Kredisi'yle ve peşin para avantajıyla sahip olabileceksiniz.

Türkiye'de ilk kez Halkbank tarafından gerçekleştirilen bu uygulamadan yararlanmak için, en yakın Halkbank şubesine uğrayın. Unutmayın, Halk Kredisi, hesaplı kredidir.

Faturalı her harcamanıza Halk Kredisi

HALKBANK
TÜRKİYE HALK BANKASI
Çalışana, üretene kaynak.

* Marka ve model ayırmaksızın,0 km ve 2000 cc'yi aşmayan yerli-yabancı otomobil alış fiyatının % 70'ini kredi olarak alabilirsiniz

İRA

I A CLASSE

Dünyanın En İyi Markaları
Yılbaşı Hediyelikleri Oldu...

MERKEZ/ETİLER:
Klas Ltd. Şti.
Nispetiye Cad.
Gamgam pasajı-ETİLER
Tel.: 157 04 91 - 165 63 28

ŞUBE/KADIKÖY
Paret Ltd. Şti.
Sogütlüçeşme Cad.
Elmalıçeşme Sk.
Öztuna Han 59/2 - KADIKÖY
Tel.: 337 13 71

ŞUBE/OSMANBEY
Diplomat Ltd. Şti
Rumeli Caddesi
Rumeli Pasajı 45/12 - OSMANBEY
Tel.: 140 87 96 - 130 39 37

● Bütün ürünlerimizi içeren geniş kataloğumuzu merkez adresimizden isteyebilirsiniz

YENİ
Yemeklerinizde
Venüs
light bira için!
VENUS

GENÇ, DOBRA, ATAK: CÜNEYT CANVER

"Pislikten çıkmış gibiyim..."

Bir milletvekili de olsa Türkiye'de yaşamaktan şikâyetçi. Kendini yeterince özgür hissetmiyor. Politikacı olmasaydı ne olurdu? Biraz misyonerce yanıtlıyor: "İnsanlar için şarkı söylemek isterdim."

ADEM ALTAN/NOKTA

Cüneyt Canver'in sıkı bir Pink Floyd'cu olduğu biliniyor. Ama yine de "içinde biraz devrimcilik bulunan özgün muzik" dinlediğini soyluyor. Burçlara, fallara inanmıyor

Gençliğinde Tony Curtis'e benzediği için bir süre Tony namıyla, iyi düşünüp güzel konuştuğu için de Aristo Cüneyt lakabıyla anılmış. SHP'nin ihraç kararı aldığı yediler olayından sonra istifa eden altılardan. Türkiye'nin siyasi geleneğinde alışılmadık bir milletvekili portresi... Genç, dobra, atak... Cüneyt Canver...

Milletvekili seçildiğinde yeni statüsü için en çok kaygılanan, eşi Oya Canver olmuş. "Politikacı gece eve dönmez" söylentileri eşindeki kaygının nedeniymiş. Oysa Canver'in bugünlerde kullandığı bir esprisi var. Eşinin istifası ve bağımsızlığı için soru yöneltenlere şöyle diyor: "Bağımsızlık ve özgürlük eşimin karakteridir." Canver istifasından pişman değil. Herhangi bir küfür telefonu almadığını söyleyerek ekliyor: "Bundan altı ay önce istifa etseydim, kendimi bir boşlukta hissedecektim. Şimdi böyle bir duygum yok. Çünkü bir boşluktan geldim. Kendimi bir pislikten çıkmış gibi hissediyorum." Cüneyt Canver eşiyle akraba. Amca çocukları... Oya Hanım'ın doktor babası bu evliliğin bir sakınca oluşturmayacağı garantisi vermiş. Şöyle demiş: "Soyumuzda ırsi bir hastalık olmadığı için evlenmenizde bir sakınca yok."

Bir milletvekili olsa da Türkiye'de yaşamaktan şikâyetçi. Kendini yeterince özgür hissetmiyor. Kişiliğinin dört dörtlük belirginleşmedi-

ğini söyleyerek gerekçesini bu soruna bağlıyor. "Davranışlarımdaki çarpıklıklar içimden geldiği gibi davranamamanın sonucu." Cüneyt Canver politikacı olmasaydı ne olurdu? Biraz misyonerce yanıtlıyor: "Politikacı olmasaydım insanlar için şarkı söylemek isterdim. Afrika'daki açlar için şarkı söylemek isterdim. Bir Bob Geldof olmak isterdim. Bir Sting..."

Garsonluk, tezgâhtarlık, diskjokeylik gençlik yıllarının "zorunlu" meslekleri... Bir yandan öğrencilik yaparken bir yandan da çalışmış. Yaşanmış yıllara ilişkin değerlendirmesi şöyle: "Herkesin kolay kolay yaşayamayacağı renkli bir hayatım oldu." Radikal bir sosyal demokrat... "Özel girişimci"yle "emekçi"yi uzlaştırmaktan yana değil. "Hem özel girişimciyi hem de emekçiyi bir arada savunamazsınız. Sosyal demokratlar uzlaşmacıdır

Cüneyt, Oya, çocukları Cevdet ve Mithat'la en çok müzik dinlerken bir araya geliyorlar. Bir akraba evliliğinden doğmalarına karşın Mithat ve Cevdet Canver oldukça sağlıklı

falan derler, bu işin palavrası. Birini tercih etmek zorundasınız."

Pink Floyd ve İlhan Selçuk hayranı. Gazeteci olmak istiyor. Televizyonun kapama düğmesini din ve ahlak programlarında kullanıyor. Sporla bir ilişkisi yok. Ara sıra halı sahalarda top koşturuyor. Politikadan yakındığı yanlardan biri de iki oğlu, Mithat ve Cevdet'le yeterince ilgilenmesine olanak tanımaması. Cevdet'in büyüdüğünü anlayamamış. İnsanların düzenle barışık yaşamasından da şikâyetçi. Bir yaşam değeri değil belki ama karamsar. Türkiye tahlili; "No way out." Ama yine de "İnsan yureği soğuduğunda, politikacı heyecanı dindiğinde ölür. Ben henüz o devreye gelmedim" diyor●

Kediler cennetinin annesi

Türkan Akalın bir kedisever. Kendini bildi bileli bu işi yapıyor. Adana'dan İstanbul'a gelince de bu alışkanlığını sürdürmüş. Ve şimdi bir apartman dairesinde, üç yüz tane kedi besliyor. Tüm yaşamını onlara vakfetmiş... Kedilerin aylık masrafı 2 milyonu buluyor

Sıradan bir apatman dairesi. Biri büyük iki oda, hol, tuvalet ve mutfak. İçinde iki çocuklu mütevazı bir memur ailesi yaşamıyor. Dairenin tüm üç yüz sakini var. Tamı tamına üç yüz kedi. Yüz ellisi bir odayı, diğer yüz ellisi öbür odayı paylaşıyorlar. Kalabalık aile yaşamını biraz abartmışlar. Buna karşın, aralarında bir sorun yok, gül gibi geçinip gidiyorlar... Ev sahipleriyle de iyi geçiniyorlar. Hatta onlardan kira bile almıyor. Bunun yanında temizlik, yiyecek, içeçek gibi gereksinmeleri de onun tarafından karşılanıyor...

Bu şanslı kedilerin ev sahibi Türkan Akalın, bir hayvansever, daha doğrusu kedisever. Kendini bildi bileli bu işi yapıyor. Küçükken Adana'da çiftliklerinde beslemeye başlamış. İstanbul'a yerleşince de bu alışkanlık sürmüş. "İstanbul'da evimin bahçesinde kedi beslemeye başladım. Mahallenin tüm kedileri bahçemdeydi. Ama bahçeye apartman diktiler. Mecburen bir kısmını eve aldım. Biraz yufka yürekliyim galiba, sokakta yaralı, çaresiz bir kedi gördüm mü, dayanamam eve getiririm. Böyle olunca da sayıları arttı, evde oturacak yer kalmadı. Ben de evi onlara bırakarak, başka bir daireye geçtim..."

Sanatçı kediler. Türkan Hanım çalışmıyor, geliri kiralardan, evli... Bu yüzden de bir problem yok. Eşi de kedisever, hayvanların beslenme işini o üstlenmiş. Pisilerin balık, makarna, ciğer vs.'den oluşan mönülerini zevk ve sabırla hazırlıyor. Temizlikçi kadın her sabah ortalığı siliyor, süpürüyor, kedileri yeni güne hazırlıyor. Böylesi değişik, alı- ▶

Türkan Hanım kendi evinde de on beş tane kedi besliyor. Onlarla iç içe yaşıyor. Öyle ki, mutfakta yemek yapılacağı zaman hemen buzdolabının üzerindeki yerlerini alıp, yemeğin yapılışını ve pişirilişini yalanarak izliyorlar...

FOTOĞRAFLAR: ÇAĞRI KILIÇÇI / NOKTA

Kediler, Türkan Hanım'ın söylediklerini inanılmaz bir şekilde hemen anlıyor ve ona göre hareket ediyor. Arada üzerlerine bir kedi olunca sudu bir çocuk gibi uysal oldukları için bir köşesine kaçıyor.

Kedi ordusu yedi kilo istavrit balığını on dakika gibi bir sürede yalayıp yuttu. Aralarında ne bir kavga çıktı, ne bir gürültü. Hiçbir kedi diğerinin yiyeceğine yan gözle bakmadı

GAMZE KUTLUK / NOKTA

"Dünya çapında bir kedi.."

Türkan Hanım'ın en yetenekli artist kedisi "Prenses"i "Hanım" filminde oynatan yönetmen Halit Refiğ, kedinin özelliklerini anlatıyor.

"Böyle terbiye edilmiş bir kedi hiç görmedim. Kedi yönetmek çok zordur, laf dinlemez. Bunun için Türkan Hanım her gün sete gelip bana yardımcı oldu. Prenses çok uysal, yetim bir çocuk gibiydi. Masum masum bir köşede oturup, ro ünü bekliyordu Bir sorumluluk almış gibiydi. Sanki bize yardımcı olabilmenin ezici sorumluluğunu yaşıyordu. Prenses, kediler arasında dünya çapında bir hayvan. Bu bakımdan kedilerimizi küçümsemeyelim. Kedilerimiz hiç olmazsa dünya standartlarında. Gerek Ankara, gerekse Van kedilerimiz birinci sırada yer al yor. Sinema dünyasında da kedilerimiz daha avantajlı ve daha farklı bir performans gösteriyor."

şılmadık hobinin masraf listesi ise bir hayli kabarık. Türkan Hanım'a göre günde 60 bin Türk Lirası. Bu arada kediler de öyle sıradan kediler değil. Sanatsal yönleri de var. Bazıları sinema ve reklam filmlerinin vazgeçilmez artistleri. Para kazanıp evin nafakasına katkıda bulunmaya çalışıyorlar. Ama bu kazanç Türkan Hanım'a göre "Kedide kulak!". "Bir filmden olsa olsa 500 bin lira kazanıyorlar. Bu da pek bir işe yaramıyor. Film şirketlerinden istiyorlar ben de kıramayıp götürüyorum..." Kedilerin cinsel özgürlüğü ise alabildiğine geniş ama mahsül vermiyorlar, hepsi ameliyatla kısırlaştırılmış.

İnsanı yaşama bağlayan nedenler vardır, işte Türkan Hanımınki de kediler. "Benim yaşama amacım, beni yaşama tek bağlayan kedilerim, onlarsız yapamam" diyor.. ●

Güzel Sofralar için..

Önce Güzel Bir Örtü ve Peçeteler...

MELİKE & ZEYNEP

Melike-Zeynep

tasarımı ile

kare,

dikdörtgen

ve yuvarlak

masa örtüleri

ve 6 adet takım

peçeteleri

büyük oteller,

seçkin lokantalardan

sonra artık

evler için de

üretildi.

Unutmayın,

güzel bir sofra için,

önce güzel bir örtü

ve peçeteler

ve bir imza

Melike-Zeynep

KUNTER TEKSTİL Eskişehir Mahallesi, Pervaz Sok. No:67 Kurtuluş - İSTANBUL
Tel: (1) 132 21 95 - (1) 132 21 98 Fax: (1) 147 02 20

’89 biterken...

En kârlı yatırım: IBM PS/2

31 Aralık, yılın son günü olduğu gibi, yıllık hesapların da kapanma günüdür. İşlerinizin yoğunlaştığı bu günlerde, demirbaş listenize bir IBM PS/2 ekleyin... yılın en kârlı yatırımını yapın. Çünkü...

İşinize uygun: IBM PS/2 birçok uygulamanın yanı sıra, ticari işlemler konusunda da yardımcınız olacak. Örneğin, hesaplarınızı zamanında kapatabilecek, bilançolarınızı kolayca hazırlayabilecek, faturalarınızı hızla çıkarabilecek ve böylece para tahsilatınızı da hızlandırabileceksiniz.

Kaliteli bir ürün: IBM PS/2, çok gelişmiş bir bilgisayardır. Geniş model yelpazesinden seçme şansı ve Türkçe yazabilme olanağı tanır. Ayrıca, bağlanabilme ve büyüyebilme özelliğiyle de, geleceğe dönük, kalıcı bir yatırımdır.

IBM güvencesi: Bir IBM PS/2 satın almak, herhangi bir bilgisayar almaktan çok farklıdır. IBM'i seçmekle, IBM Yetkili Satıcılarının size yardıma hazır, eğitimli 1.000 kişilik hizmet ordusundan da yararlanacaksınız.

Ancak, bütün bunlar okuyarak değil, yaşayarak anlaşılabilir. IBM PS/2 ile tanışın, yeni yıla daha da mutlu girin.

IBM

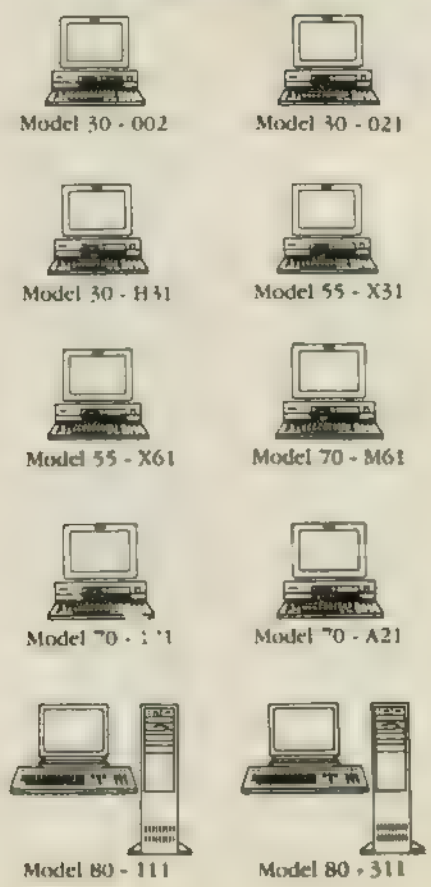

IBM PERSONAL SYSTEM/2 YETKİLİ SATICILARI

ADANA ▶ ÖZBİLGİ 13 75 61 ▶ PORTAŞ 17 21 58
ANKARA ▶ BORDATA *Çankaya* 139 62 00 ▶ BOSS *Çankaya* 140 51 64 ▶ HALICI *Kızılay* 125 83 26 ▶ İSOMAK *Çankaya* 140 50 88 ▶ PROTEK *Karakidere* 127 47 50 ▶ YABİM *Çankaya* 168 41 95
ANTALYA ▶ İSOMAK 11 52 03
BURSA ▶ AYKER 27 90 69 ▶ BOSS 22 74 03 ▶ MİNERVA 15 15 00 DENİZLİ ▶ EVAC 362 94
ESKİŞEHİR ▶ AYKER 472 15 İSTANBUL ▶ BORDATA *Mecidiyeköy* 175 24 30 ▶ BOSS *Nişantaşı* 148 75 40 ▶ ENTER *Gayrettepe* 175 10 00 ▶ HALICI *Caddebostan* 385 41 37 ▶ HESMAK *Karaköy* 151 58 96 ▶ İSOMAK *Levent* 169 97 47 ▶ İSTANBUL PAZARLAMA *Gayrettepe* 175 12 95 ▶ MİKRO SİSTEM *Gayrettepe* 172 11 00 ▶ PERKOM *Mecidiyeköy* 175 47 60 ▶ PORTAŞ *Nişantaşı* 130 15 07 ▶ TEKNODATA *Nişantaşı* 130 20 40 ▶ TEPUM *Nişantaşı* 140 69 58 ▶ YABİM *Esentepe* 172 46 10
İZMİR ▶ AYKER *Çankaya* 19 47 41 ▶ EGE BİLGİ İŞLEM *Çankaya* 13 13 50 ▶ EVAC *Alsancak* 63 03 75 ▶ HESMAK *Alsancak* 63 13 09 ▶ YABİM *Bayraklı* 16 43 45 KONYA ▶ AYKER 13 33 30 ▶ HALICI 11 14 92 KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ ▶ HESMAK *Lefkoşe* 818 84

Mumcu'nun Doğramacı bağlantılı telefonu

TGS'nin düzenlediği "Gazetecinin Görevi ve Can Güvenliği" panelinde gazeteci yazar Uğur Mumcu da konuşmacı olarak yer aldı. Mumcu, gazetecinin görevini yapmasının engellendiğini, haber olma yollarının kapatıldığını telefonlarının bile dinlendiğini öne sürdü ve bunu bir örnekle açıkladı:

"İhsan Doğramacı YÖK yasasını çıkarıyordu. 10 Kasım günü Danıştay başkanının koluna girip, 'Yasayı çıkartıyoruz, bazı profesörleri atacağız, biraz anlayışlı olun' diyordu. Başkan da 'Biz hâkimiz, önümüze gelen davalara bakarız' yanıtını veriyordu. Doğramacı da 'Mümtaz Soysal gibilerini atacağız' diyordu. Bir Danıştay üyesi bunu bana telefonla bildirdi. Ben de telefonla Mümtaz Soysal'a bildirdim... Daha sonra bir kokteylde Doğramacı, Soysal'ı görüyor ve ona 'Mumcu'ya biri telefon etti, o da seni aradı değil mi, nasıl biliyorum?' diyor... Daha sonra Doğramacı bu soruyu bana da yöneltti. Ben de 'Hiç şüphe etmiyorum efendim, sizin YÖK başkanlığı dışında işlevleriniz de vardır' dedim. Söylediğimi çok beğendi ki, beni iki yanağımdan öptü..."

Mumcu'nun telefonu, Doğramacı bağlantılı mı?

Niyazi Yoleri kendisine laf atıldığından şikâyetçi olunca zılgıtı yedi...

Erkeğe laf atılınca

Feministlerin hareketlendiği, meyhane ve kahvehanelerin ziyaret edildiği (!) günlerde Bilsak'ta da bazı paneller düzenleniyordu. Bunlardan biri de "Bedenimiz Bizimdir, Cinsel Tacize Hayır" ismini taşıyordu... Ayşe Düzkan, Prof. Dr. Şahika Yüksel, Saadet Özkan'ın konuşmacı olaraka katıldığı toplantıda oldukça hareketli anlar yaşadı. Konuşmacılar, "erkekler neden cinsel tacizde bulunur", "kadınlar bunu yaşadıklarında neler hisseder" gibi "kadın kadına" söyleşirlerken, Niyazi Yoleri isimli bir erkek vatandaş söz istedi. Ve dedi ki:

"Bır açıklama getireceğim. Cinsel tacizde kadının hoşlandığı ve hoşlanmadığı hareket tarzları var. Bunun somuta indirilmesi lazım. Somut ve net biçimde tartışılması gerek. ."

Diğer dinleyicilerin bu açıklamaya bozulmaları ve söylenmeleri üzerine Yoleri, "Bana laf atıyorlar" diyerek kadınları Ayşe Düzkan'a şikâyet ediyor ve Düzkan'dan şöyle bir yanıt alıyordu:

"Aman beyefendi, bu kadınlara yıllardır laf atılıyor, bir size atılmış bundan ne çıkar yani.."

Şener Şen'in oynayamayacağı tip, yine Şener Şen...

Mesela!

"Hayatta dört idealim vardı. İkisi oldu, üçüncüsü Hülya Avşar ile birlikte olmaktı. O da oldu. Dördüncüsü de bir benzin istasyonuna sahip olmak."

TANJU
(Futbolcu)

"Bir lokantada yere dökülen yağdan bir müşteri kayıp düşer ve bacağını kırarsa, bunun sorumlusu o işletme olacak."

GÜNEŞ TANER
(Devlet Bakanı)

"Şimdiye kadar rakiplerimizin elinde makineli tüfek, bizde ise Kırıkkale tüfeği vardı."

MEHMET ALI YILMAZ
(Trabzonspor Bşk.)

"İsteyen istediği kadar çocuk sahibi olmalı."

VEHBİ KOÇ
(Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı Başkanı)

"Şimdilik DYP'de bir nefer olarak görev yapacağım. 1992 seçiminde de otuz yaşında olacağım, milletvekili seçilirsem bu da harika bir şey olur herhalde."

AYŞE MİNE
(Assolist)

Sanatçı olmak ya da olmamak

Ünlü komedyen Öztürk Serengil'in kızı da babası gibi sanat alanında ünlü olmaya niyetli. Erkekçe dergisinin aralık sayısında "sanatçı olma"yı kafasına koyduğunu söyleyen genç sanatçı adayı Seren, diyor ki:

"Anneme "Ne yapayım?' diye sordum. O da 'Bak kızım benden üç şey iste. Ya okuyacaksın, o zaman seni yurt dışına gönderirim. Ya evleneceksin, o da sırası gelince evlendiririm. Ya da sanatçı olacaksın, o zaman elimden geldiğince yardımcı olurum. Ama her gece dışarı çıkmak, gezip tozmak çalışmamak yok.' dedi. Ben de sanatçı olmaya karar verdim. Şu anda sanatçı değilim, hiçbir şey yapmadım. Ne film çevirdim, ne şarkı söyledim ama deneyeceğim..."

Günlerini şan dersleri alarak sahneye çıkma hazırlıklarıyla geçiren Seren, "modern konulu" filmlerde oynamayı da düşünüyor...

Seren Serengil sanatçı olmaya niyetli. Ama şimdiye değin bu alanda bir çalışması yok...

Şener, Şener'i oynar mı?

Bir oyuncu kendisine verilen rolü gerçeğe en uygun biçimde üretmeye zorlanır. Peki, oyuncuya eğer kendisini oynaması söylenirse neler olur? Şimdiye dek gerek tiyatro sahnesinde gerekse filmlerde pek çok değişik rolün altından başarıyla kalkan Şener Şen, "Şener Şen"i oynaması istenirse neler yapabileceğini şöyle açıkladı:

"Ben Şener Şen'i oynamak istemem. Daha doğrusu Şener Şen'i pek bilmiyorum. Oyunculukta öyle bir şey vardır, yani Şener Şen'in kesin tavırları nedir? Köşeleri, karakterinin, tipinin kesin özellikleri gereklidir. Gerçekten bunları ben de çok iyi bilmiyorum... Şener Şen'i değil de, her filmde başka tipler oynamak isterim..."

Pizza Hut 7325 Dünyanın en büyük pizza restoranlar zincirine sahip Pizza Hut'un Ankara şubesi geçtiğimiz günlerde açıldı. Yeni açılan şubeyle Pizza Hut'un restoran sayısı 7325'e ulaştı. Pepsico Food Service International'ın Avrupa, Afrika ve Ortadoğu Başkan Yardımcısı David G. Villiams'ın, açılış töreninde İngiliz aksanıyla Türkçe isimleri telaffuzu, konukları en çok güldüren şey oldu. Polly Peck International'ın bir yan kuruluşu Pizza Hut'un merkezi Londra'da bulunuyor. Bu arada İmbat Fuarcılık AŞ tarafından 200 başarılı sanayiciye birer plaket verildi. Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz, Sağlık Bakanı Halil Şıvgın ile Devlet Bakanı Ercüment Konukman'ın ortaklaşa dağıttıkları ödül törenine, Asil Nadir de davetliydi. Törene katılamayan Nadir adına ödülü, Şeref Durugönül aldı.

THY'de icraatın içinden

Türkiye'nin en çok eleştirilen kurumlarından THY, geçtiğimiz günlerde çoğu Batı Avrupa Havayolları'na ait 21 şirketin başkanı seçildi. THY Genel Müdürü Cem Kozlu, Avrupa Havayolları Birliği Başkanı oldu.

Peki THY'nin en çok eleştirildiği konu neydi? Kuşkusuz rötarlar. THY Genel Müdürü Kozlu, artık o tür eleştirilerin başka a anlarda yapılması gerektiğini söyledi. Nokta'ya dedi ki:

"THY bugüne kadar ya 'Hostes üzerime çay döktü' ya da 'Uçak rötar yaptı' şeklinde kişisel olaylarla gündeme geldi. Ama artık başka alanlarda tartışılması gerekiyor." Kozlu'nun sözünü ettiği başka alanlar neler olabilirdi? Genel müdür, işte o alanlara ilişkin, doğrusu pek bilinmeyen ve merak edilmeyen, kimi çarpıcı istatistiki bilgiler verdi Buna göre THY 38 ülkede 53 merkezi birbirine bağlayan 20 bin km uzunluğunda bir köprüydü. Kozlu'nun diğer THY verileri de şöyleydi:

"Türkiye ve Portekiz, Avrupa'da en çok büyüme hızına sahip havayolları. THY 2000 yılına kadar yüzde 5-6 oranında büyüyecek. Plan hükümette; yanıt bekleniyor. 10 yıl boyunca gerekli yatırım tutarı 1 milyar dolar. En çok tartışılan THY'de, zamanında kalkış, iç hatlarda geçen yıl yüzde 80, bu yıl yüzde 86. Dış hatlarda ise yüzde 52'den yüzde 62'ye çıkmış durumda."

Peki ya THY'nin henüz çözemediği sorunlar? Kozlu şöyle diyor:

"İkramı, transit yolcu hizmetini ve uçakların iç temizliğini henüz düzeltemedik. Ama önümüzdeki yıl bunlar da çözümlenecek."

THY Genel Müdürü Cem Kozlu

WARNER HOME VIDEO

FIRTINA DEVAM EDİYOR.

Brigitte Nielsen

Michael J. Fox

Roger Moore

Sam Elliott

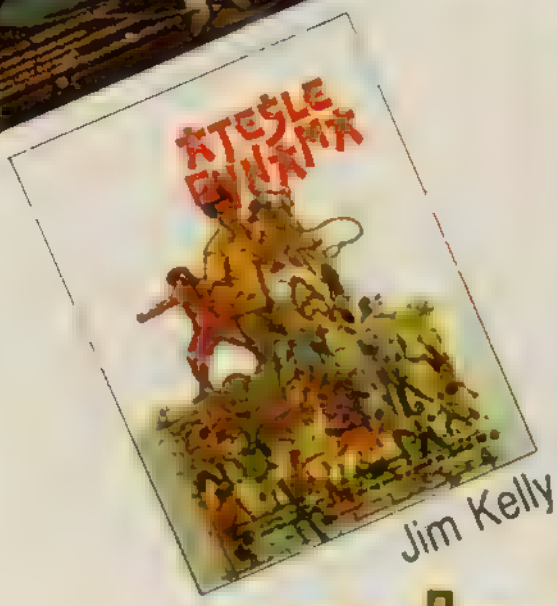

Jim Kelly

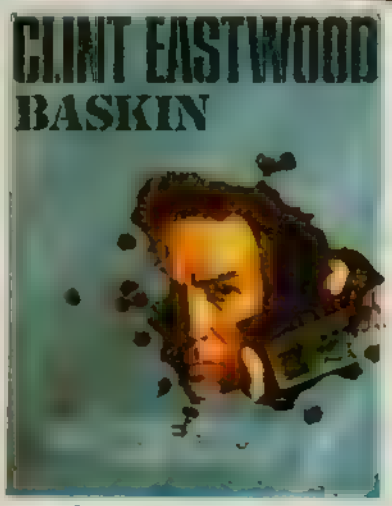

Clint Eastwood

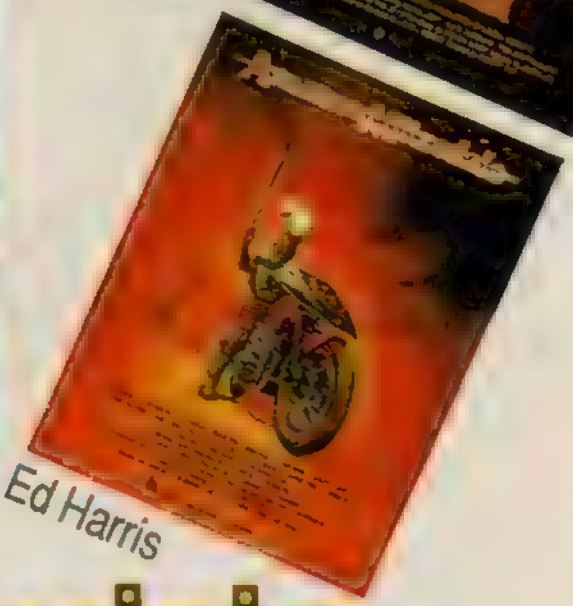

Ed Harris

POLİS AKADEMİSİ 6

PUSUDAKİ CASUS

Keşfedilmemiş espriler ve süprizlerle kırıp geçiriyor.

Bugüne kadarki sinema hasılatı 100 milyar lira.

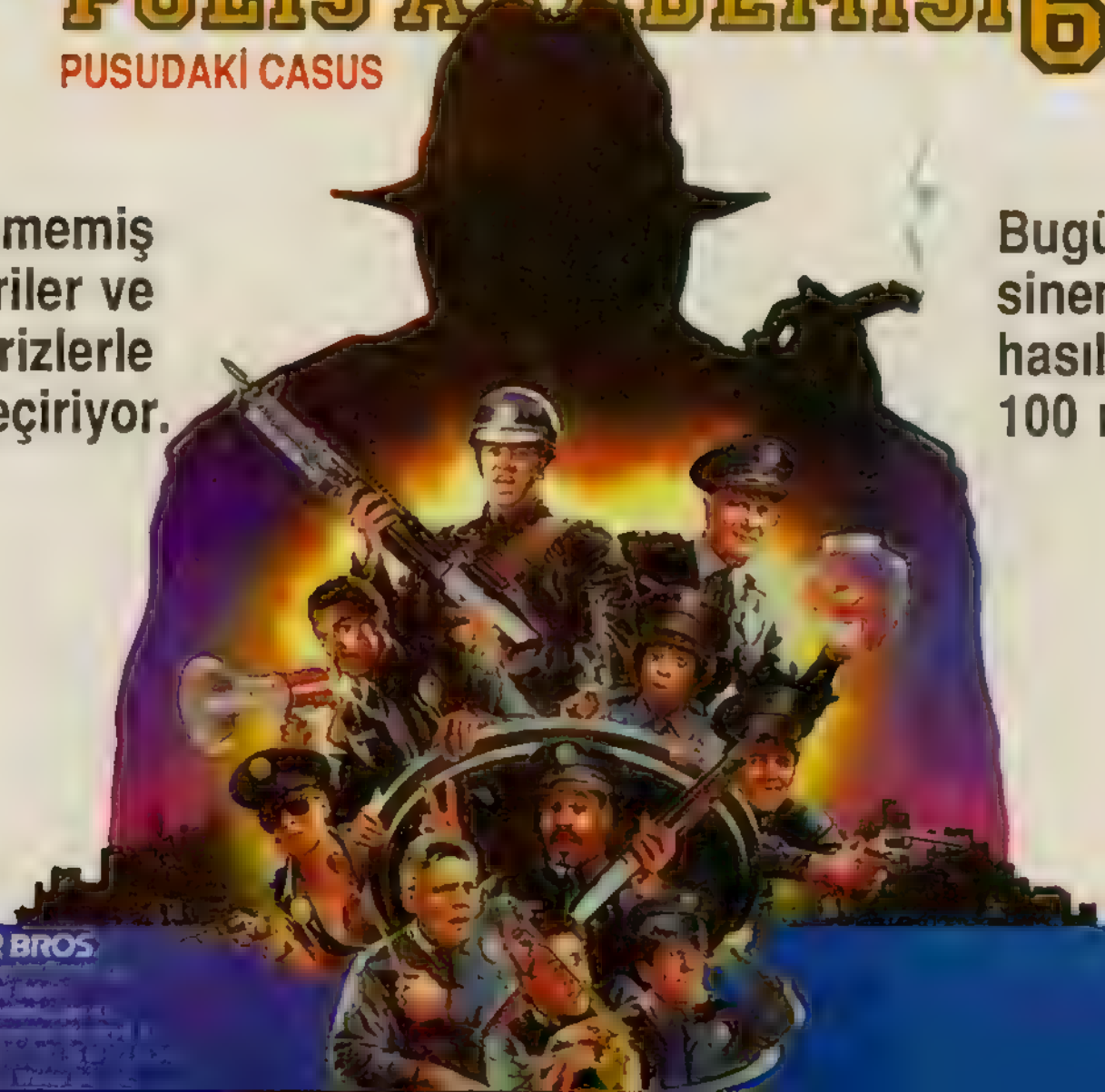

WARNER BROS

TEKNOLOJİ YOLCULUĞUNDA

First Class

In Touch with Tomorrow

"LAPTOP"

TOSHIBA FAKSIMILE

Türkiye Genel Distribütörü
ELEKTROMAK BÜRO MAKİNELERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş

İSTANBUL Abide-i Hürriyet Cad. No 169/A Şişli Tel 133 01 00-01-02-03 Telex 27362 bmkn tr Fax 173 03 88
ANKARA DOĞUFAKS LTD. ŞTİ. Cinnah Cad. Kavaklıdere Sok. No 5 Tel 127 60 52-126 19 12
İZMİR TEKMATİC BÜRO MAKİNELERİ PAZ. VE TİC. Şair Eşref Bulvarı No 83/A Asansör Tel 21 30 38 22 51 78
ADANA KUZEYMAN A.Ş. Kurtuluş Mah. Ramazanoğlu Cad. Nimet Hanım Apt. K 1 No 6 Tel 14 78 20-14 78 21
ADANA ELEKTROMATİK LTD. ŞTİ. Gazipaşa Bulvarı Birlik Apt. Altı A Blok Tel 44 250 - 46 117
TRABZON KAR OFİS BÜRO MAK. TİC. VE SAN. Maraş Cad. 58/1 Tel 23 500

YAŞAM / SHP'Lİ KADINLARIN ATAĞI

"Kota"lı politika

SHP, tüm yönetim birimlerinde, kadınlara yüzde 25'lik bir kota konması için çalışmalara başladı. Parti içinde hareketli bir kota haftasının yaşandığı şu günlerde slogan, "Kadınlar! Haydi parlamentoya!"

Bir grup kadın birahaneleri, kahveleri basıyor, başka bir grup kadın paneller düzenliyor, kadın kurultayları toplanıyor... Ama hâlâ kadınlar, parlamentoda seslerini yeterince duyuramıyorlar.

İşte bu gerekçeyle, SHP İstanbul İli Kadın Komisyonu bir karar tasarısı hazırladı. Partinin tüm yönetim birimlerinde kendilerine yüzde 25'lik bir kota tanınmasını isteyen kadınlar, tasarıyı, 26 Kasım'da yapılan İstanbul İli Küçük Kurultayı'nda tartışmaya açtılar.

Aslında, bu karar tasarısından 15-20 gün önce Bursa SHP İl Kadın Komisyonu kolları sıvıyor, Komisyon Başkanı Güven Gürdere ve İl Yönetim Kurulu üyesi Beyhan Akgün imzalı bir çağrıyı, Marmara Bölgesi'ndeki tüm illerin SHP Kadın Komisyonlarına gönderiyordu. Her ilden iki temsilci isteyen ve partinin tüm yönetim birimlerinde

kadınların temsilinin yüzde 30 olmasını öneren Bursa SHP İl Kadın Komisyonu, bir de imza kampanyası başlatıyordu.

Bursa bununla da kalmayıp, temsilcilerin 4 Aralık Pazartesi günü Bursa İl Başkanlığı'nda bir araya gelmesine ve kota önerisinin tartışılmasına karar veriyordu. Toplanan imzalar, TBMM'de kadınlara seçme-seçilme hakkının tanınmasının 55. yıldönümü olan 5 Aralık günü, Ankara'ya gidilerek, temsilciler tarafından SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Genel Sekreter Deniz Baykal ve TBMM SHP Grup Başkanvekillerine iletilecekti.

SHP'li kadınlar bu girişimlerinin parti içinde destekleneceğinden emindiler. Çünkü Genel Başkan İnönü, son Sosyalist Enternasyonal toplantısında, kadınların yönetim birimlerinde temsilinin yüzde 50'ye çıkarılması yönünde alınan tavsiye kararına imzasını atmıştı.

Böylece SHP'li kadınlar, 5 Aralık Salı gününü kapsayan haftayı "kota haftası" ilan ediyor, çağrılarını parti içinde bir an önce uygulayabilmek amacıyla hummalı bir çalışmaya girişiyorlardı. Bu koşuşturmacanın gerekçesi ve hedefi neydi? Kadınlarımız TBMM'de temsil hakkını 55 yıl önce almamışlar mıydı? Kota önerisine neden gerek duyulmuştu?

Kontenjan değil, kota. SHP İstanbul İli Kadın Komisyonu Başkanı Perihan Ergun bu konuda bilgi verirken, yüzünde hareketli bir hafta yaşamanın yorgunluğunu, gözlerinde ise ileri bir adım atmış olmanın sevincini taşıyordu.

BATUHAN KIRAN / NOKTA

Prof. Perihan Ergun: "Erkeklere bizimle birlikte politika yapmayı öğretmeliyiz"

"Toplumun yüzde 51'ini kapsayan Türk kadınının politikada yeri olmazsa, o politikanın özgürlükçü ve demokratik olacağına inanmıyorum. Nasıl çocuklara ellerini-yüzlerini yıkamayı öğretiyorsak, erkeklere de bizimle birlikte politika yapmayı öğretmeliyiz" diyordu Ergun.

SHP İstanbul İli Kadın Komisyonu'nun hazırladığı karar tasarısının içeriği ise şöyleydi:

"Kadınların parti ve ülke yönetimine daha geniş katılımı için kota uygulamasına başlanmalıdır. Toplumun yarısını oluşturan kadınların parti ve ülke yönetimine nüfusları oranında katılmalarının sağlanması için parti tüzüğünde ve yasalarda gerekli değişiklikler yapılmalıdır. Her kademeden parti organlarında TBMM ve yerel meclislere gösterilecek adaylıklarda, yüzde 25 kota uygulanmasına derhal başlanmalı ve bu oranın 2000 yılında yüzde 50 olması hedeflenmelidir."

Perihan Ergun'un özellikle üstünde durduğu, "kota" sözcüğüydü. Çünkü Ergun'a göre kadınlar "kontenjan" değil "kota" istiyorlardı. Kontenjan, kadınlara verilen bir bağış olurdu Ergun'a göre. Oysa, istenen kota kadınlara tanınırsa, gerek yerel, gerekse genel seçimlerde kadınların erkeklerle eşit şartlarda aday göstermeleri ve rekabet etmeleri mümkün olacaktı.

Öte yandan kota isteminin erkeklerin tutumlarından kaynaklandığını belirten Ergun, "Erkeklerimiz açıkça karşı olmasalar bile, alışılagelmiş ataerkil aile düzeninin ürettiği bir tür töresel içgüdü ile, kadınların aktif siyasi hayatta yer almasını engelliyorlar" diyordu.

Bursa İli Yönetim Kurulu üyesi Beyhan Akgün ise, SHP'li kadınlardan kota talebinin gelmesinin nedenlerini, "Ben 30 yıldır politika yapıyorum. Gözlemlediğim şu; seçim zamanı tüm yönetim birimleri 'aman kadınlar koşun!' çağrısı yapıyor, ardından kadınlar seçim çalışmalarının her aşamasında aktif olarak görev alıyorlar. Ama sıra lis- ▶

ERDAL ALAY/NOKTA

te oluşturmaya geldiğinde, kadınlar saf dışı ediliyor" şeklinde açıklıyordu.

Çözüm mü? Peki, kotalı politika bir tür korumacılık değil miydi? Atatürk 1. Meclis'te de 30 kadını milletvekili olarak görevlendirmiş, ancak kadınlar giderek sembolik bir konuma girmemişler miydi? Tabandan mücadele vererek belli bir kademeye gelmek yerine kota uygulanırsa, istenen sonuçlar alınabilecek miydi?

Ayrımcılığa Karşı Kadın Derneği Başkanı Nurperi Sancak, kota konusundaki kaygılarını şöyle dile getiriyordu: "Bu konuda bu tür uygulamalar işi tepeden çözmektir, merkeziyetçi çözümlerdir. Ama benzeri çalışmaları Avrupa'da da görüyoruz. Bunlar kadınlara yol açan, erkek egemen toplumda rekabeti kolaylaştıran uygulamalar olabilir. Çözüm değildir. Kadınlar kota bile uygulansa kendiliklerinden gelecek değiller. Bu çalışmaların geniş bir kadın kitlesini kucaklaması gerekir. Ama geniş bir kadın kitlesini kucaklaması gereken muhalefet partisinde de kadınların sembolik kaldığını görüyoruz. Aslında biz politikanın içinde bu biçimde yer almak istemiyoruz. Ama yine de kota uygulaması iyi bir temennidir."

Türban eylemleriyle politik alanda varlığını hissettiren İslamcı kadın hareketinin önde gelen isimlerinden Asiye Dilipak ise, "İslami açıdan meşru olan her yerde kadının bulunmasının, faaliyet göstermesinin yanındayım. Birçok yerde kadın, erkekten ön plana çıkabilir, daha aktif olabilir. Bu siyasi de olabilir, sosyal de olabilir. Kadınlar, kendiliklerinden, inandıkları parti hesabına çalışabilirler. Yani böyle bir kota konmasa da kadınlar ülke yönetimine aktif olarak katılmalılar. Ama böyle bir kota tanımak kadınları teşvik edecekse bir zararı da yok" diyordu.

Kota uygulaması, kadınların politik yaşama daha aktif katılımını gerçekleştirebilecek, kadınlar parlamentoda seslerini duyurabilecekler mi? Yoksa kota uygulamasıyla çeşitli yönetim birimlerine gelen kadınlar, ilk Meclis'teki kadın milletvekillerimiz gibi sembolik bir hale mi gelecekler?

Bu soruların yanıtını, hiç kuşkusuz yinekadınlar verecek.

Hatice SEÇKİN

"Nüfusun yarısı ile demokrasi olmaz"

Kadın olarak politika sahnesinde yer almak. Bu çetin dünyanın baş aktristlerinden kabinenin tek kadın bakanı İmren Aykut, Ahmet Taner Kışlalı'nın sorularını yanıtladı.

Kışlalı: Türk kadını, siyasal haklara Batı'nın gelişmiş birçok ülkenin kadınlarından önce sahip kılınmış olmasını acaba sizce iyi değerlendirdi mi?

Aykut: 1934 yılına kadar, her 20 bin erkek nüfus için bir erkek milletvekilini, gene erkekler seçiyordu. Nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, bir vatandaş olarak kabul edilmiyorlardı. Kadına seçme ve seçilme hakkının tanınmasını takip eden ilk genel seçimde, 1935'te Meclis'e 18 kadın girdi. O Meclis'te 395 milletvekili vardı. Atatürk'ün ölümünden başlayarak ve özellikle de çok partili rejime geçtikten sonra, Meclis'teki kadın sayısı giderek düştü. 12 Eylül'e geldiğimizde Meclis'te sadece 4 kadın vardı.

Kışlalı: Bu sürekli gerilemeyi nasıl açıklıyorsunuz?

Aykut: Tek parti döneminde, kadının Meclis'te temsili daha çok simgesel bir rol oynayacak biçimde otomatikleşmişti. Çok partili rejimde partiler arası rekabet çok fazla olduğu için, kadınların listelerde yer almaları çok zorlaştı. Kadınların sorunları ve özellikleri,onları, kaygan zemindeki bu çok şiddetli mücadelenin dışında kalmaya mecbur etti.

Kışlalı: Ne gibi sorunlar?

Aykut: Kadın olmaktan kaynaklanan sorunlar. Toplumun değer yargıları içinde kadının belli bir işlevi var. Kadın annedir, yeri evidir şartlanmışlığı var. Siyasetin saati, dakikası belli olmayan bir çalışma olması, kadının onu aile sorumluluğu içinde yürütmesini zorlaştırmaktadır.

ERTUĞRUL BALIKÇIOĞLU/NOKTA

Kışlalı: Önseçim de olsa, merkez yoklaması da olsa kadınlar hep ikinci planda kalıyorlar.

Aykut: Önseçimde bu daha belirgin. Merkez yoklaması olduğunda kamuoyunun da baskısı ile biraz daha farklı davranılıyor. 1983 seçimlerinde önseçim yapılmadı ve 12 kadın parlamentoya girdi. 1987 seçimlerinde ise partilerin ikisi önseçim yaptı, birisi de önseçime yakın bir başka model içinde adayları belirledi ve sonuçta ancak 6 kadın parlamentoya girebildi. Üstelik milletvekili sayısı da 400'den 450'ye çıkmıştı.

Kışlalı: Bütün bunlardan, Türk kadınına siyasal haklarının oldukça erken verilmiş olmasının ona, fazla bir şey sağlamadığı sonucu çıkabilir mi?

Aykut: Elbette ki çıkabilir. Ama kadınlar siyasi haklarını iyi kullanamıyorlarsa, bu onların hatasıdır demek değildir. Bu sonuç ilk başta Türk toplumundaki erkeklerin önyargılarından kaynaklanıyor. Kadınlar siyasi yarışa çok geriden başlıyorlar. Demokrasi bir katılım rejimidir. Kadınların sembolik düzeydeki temsiline bakınca, Türkiye'de ülke kaderi ile ilgili kararları nüfusun sadece yarısının verdiğini görüyoruz. Nüfusun yarısı ile de demokrasi olmaz.

Kışlalı: Batı'da işçi sınıfı, bırakın grev hakkını, bir oy hakkını bile kuşaklar boyu süren kanlı mücadeleler sonucunda elde etti. Bizde ise, Kemalist devrim anlayışının bir ürünü olarak, işçiye de kadına da birtakım haklar mücadelesiz verildi. Acaba mücadelesiz elde edilen şeylerin değeri, ancak onlar yitirilince mi yeterince anlaşılıyor?

Aykut: Elektriği başkası keşfetmiş biz de kullanıyoruz. Mutlaka aynı deneylerden geçmiş olmak gerekmez. Eğer demokrasiyi bir siyasi sistem olarak benimsemişsek, onun kurallarını da deneyim geçirmeyi beklemeden uygulamamız lazım. Bu bir eğitim ve özel bilinçlendirme çabası gerektiriyorsa, onu yapmamız lazım.

Kışlalı: Kadınların yarışa hep geriden başladığını vurguladınız. Bakanlık düzeyine yükselmiş bir kadın olarak, siz ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

Aykut: Belirli bir yere gelmek için, bir kadının o makamın gerektirdiği şartların çok üstünde şartlara sahip olması gerekir. Belki 5 defa daha akıllı, 20 defa daha kültürlü, 30 defa daha yetenekli olmak zorundadır. Yalnız siyasi alanda değil, yönetici konumlar söz konusu olduğunda, diğer alanlarda da aynı şey geçerlidir.

Kışlalı: Türk toplumunda kadın yönetici olmanın bazı sıkıntıları yok mu? Örneğin, erkeklerin bir kadından emir almaktan hoşlanmadıkları doğru değil mi?

Aykut: Ben öyle düşünmüyorum. Bu göreve gelmeden normal çalışma hayatında da en üst düzeyde sayılabilecek görevlerde bulunmuştum. Erkekler bir kadının yöneticiliğini kabulleniyorlar, çünkü genellikle bu makamlara kadınlar ancak çok nitelikli oldukları zaman gelebiliyorlar.

Kışlalı: Cumhuriyet tarihinin üçüncü kadın bakanı olmanızda...

Aykut: Hayır, birinciyim. Eğer bir insan, halkın oyları ile bir yere gelmemişse, onlar için bu sıfatı kullanmak demokrasiye inanmış kişiler için mümkün olmasa gerektir.

Kışlalı: Seçimle gelmiş ilk kadın bakan diye düzelteyim sorumu. Acaba sizin bakan olmanızda, bir başka kadının, Sayın Semra Özal'ın hiç etkisi olmadı mı?

Aykut: Hiçbir etkisi olamaz! Milletvekili seçilmek kişinin kendi gücüne, yeteneklerine, iradesine ve çalışmasına bağlıdır. Bakanlar kurulunu oluşturmak ise Anayasa'nın başbakana verdiği bir yetkidir.

Kışlalı: Acaba Sayın Özal sizi, bir kadını bakan yapmak istediği için mi, yoksa uzmanlığınızı göz önüne alarak mı bakan yaptı?

Aykut: Amacı bir kadını bakan yapmak olsaydı, başka bir bakanlığı herhalde tercih ederdi. Bu kadar sorunları olan bir yere, ayrıca bu işin uzmanı olan bir kişiyi getirmemiş olurdu.

Kışlalı:Danışma Meclisi'nde siz de vardınız, kadın kollarının kaldırılması yanlış olmamış mıdır?

Aykut: Onun da mahzuru vardı. Kadın kollarını adeta politikaya heveslenen kadınları oyalamak için elma şekeri gibi kullandılar.Kadınları mücadelenin daha çok içine çekebilmek için 82 Anayasası'nda böyle bir düzenleme yapıldı. Ama bundan da umulan sonuç elde edilemedi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 45 hükümetinde hiçbir zaman bir kadın bulunmadı. Ben toplumun yarısını gözardı ederek,saf dışı bırakarak ülkeyi yönetmeye kalkışmayı çağdaş ve demokratik bir davranış olarak kabul etmiyorum. Yarısının kadın olduğu bir parlamentodan savaş kararı çıkarmak çok zordur. Hiçbir kadın, evladının ya da kocasının savaşa gitmesini istemez. Savaşın bütün çilesini kadınlar ve çocuklar çeker. Oysa şimdi parlamentodaki 6 kadın milletvekilinin bu gibi konularda hiçbir ağırlığı yoktur.

Kışlalı: Yanılmıyorsam CIA'da bile bir yarıya yakın kadın "kota"sı, kontenjanı var. Partilerin yetkili kurullarında yerel ve genel aday listelerinde kadınlara bir kota ayrılması, özellikle bizim gibi gelişme sürecinde olan toplumlarda yararlı olmaz mı?

Aykut: Bu konudaki bir-iki teşebbüs, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu için parlamentodan geçmedi. Ben sadece fırsat eşitliği, üzerinde duruyorum, yoksa yasal eşitsizlik yok. Medeni Kanun'da düzeltilmesi gereken ufak bazı hükümler dışında, bizim yasalarımız kadın-erkek eşitliğinde mükemmele yakın durumdadır.

Kışlalı: Feminist misiniz?

Aykut: Yoksa bu sözlerim sizde öyle bir izlenim mi yarattı? Feminizme çok geniş bir yelpaze içinde bakmak gerekir. Çünkü kendilerini feminist olarak nitelendiren bazı kadınların çok aşırı uç davranışları var. Ben saf eşitlik noktasına kadar feminizmi savunan bir kişiyimdir. Farklı uygulama olmasına karşıyım. Ama bunun ötesine geçen bir feminizmin doğallıktan uzaklaştığı kanısındayım ve ona da karşıyım.

CAMEL TROPHY'90

En Büyük Seruven

Zoru başarmak...

Sovyetler Birlığı... Baykal Golu Yoresi!
Dünyanın en derın golüne sahıp olan Baykal Yöresı, dik yamaçlar, dar, yuksek vadıler, geçıt vermeyen sık ormanlarla çevrelenmış zorlu bır arazi...

Katılın, gücünüzü kanıtlayın!

Seçilecek 2 kışılık Türk Ekıbının bır üyesi clarak, tam donanımlı bır Land-Rover ile Baykal Yoresinde 1000 mıl yapabileceğinize inanıyorsanız. En Buyuk Seruven CAMEL TROPHY BAIKAL 90'a katılın. Gucunuzü kanıtlayın, zoru başarın

Türkiye'yi temsil edin.

Camel Trophy'90 Katılma Formu

En Buyuk Seruven'e katılmak istiyorum..

Adı
Soyadı
Adres
Tel.
Ehliyet No
Yas
Mesleği.

Son Katılma Tarihi: 4 Ocak 1990

Kuponu doldurun ve P.K. 183-Mecidiyeköy/ISTANBUL adresine postalayın.

İş Adamlarını Lufthansa'da Ayrıcalıklar Bekliyor.

Lufthansa şimdi Avrupa içi uçuşlarda da üç ayrı servisini seçiminize sunuyor: First-, Business- ve Economy Class. Yeni sunduğumuz "Business Class" servisimizde iş adamları birarada ve ayrıcalıklı olacaklar. İster dinlenmek, ister toplantı hazırlığı, ister uluslararası basının izlenmesi için olsun, konforun zirvesini yaşayacaklar.
Yemek ve içki hizmetimiz ise şampanyaya varıncaya kadar daha zengin ve daha nitelikli.
Lufthansa "Business Class" yaşantısını tanıyın.
Sizi uçağımızda görmekten mutlu olacağız.

TR 1009

Lufthansa

Dâhi yetiştirmek elinizde

Macar eğitimci ve psikolog Lazslo Polgar, bütün çocukların uygun eğitimle birer "dâhi" olarak yetiştirilebileceğini söylüyor. Dünya onu ciddiye almak zorunda, çünkü Polgar'ın üç kızı var, üçü de "dâhi"...

Bazı çocuklar daha "yetenekli"dir. Konuşmayı daha çabuk öğrenirler, okula başlamadan okumayı-yazmayı söker, resim yapar, bir müzik aleti çalarlar. Bazı çocuklar daha da yeteneklidir, beş yaşında beste yapar, yedi yaşında senfoni yazar, on bir yaşında senfoni orkestrası yönetirler. Bunlara yetenekli demek yetmez, böyle çocuklara "dâhi " denir. Her üremeye elverişli çift böyle bir çocuk doğurmak ve yetiştirmek ister. Bir "dâhi"çocuk, hırslı ebeveynlerin "başarı" duygusunu pekiştirir, "dâhi çocuk" gösterilerinden kazanılan paralar ihtiyarlık günleri için bir güvence olur. "Insanlık" da "dâhi çocuklar"dan payını alır... Önemli buluşlar, büyük sanat yapıtlarının birçoğu böyle dâhilerin eseridir. Dünyada herkes, her şey bir dâhinin doğuşunu özlemle bekler. Ne yazık ki, kuyrukluyıldızlar kadar seyrek vakalardır dâhi çocuklar. Kırk yılda bir insanlığın göğünde parlar, çabuk sönerler...

Bugünlerde Macar bir psikolog ve eğitim bilimcisi, Lazslo Polgar, aslında her çocuğun bir dâhi olarak yetiştirilebileceğini bugüne kadar çekilen "dâhi" sıkıntısının çocuk eğitiminde yapılan vahim hatalardan kaynaklandığını, eğer Lazslo Polgar'ın eğitim ilkeleri uygulanırsa "yüzlerce Mozart yaratmanın işten olmadığını" söylüyor...

İlginç, çarpıcı ve ciddiye alınması gereken iddialar, çünkü Polgar bu iddialarını "kanıtlıyor". Polgar'ın 20, 15 ve 13 yaşlarında olmak üzere üç öz kızı var. Baba Polgar, çok küçük yaşlardan beri kızlarını kendi eğitmiş ve kızların üçü de "dâhi" düzeyinde birer santranç oyuncusu. En küçükleri Judit, on üç yaşında, aynı yaşta Karpov'un da, Kasparov'un da Boby Fisher'in de oynadığından daha iyi satranç oynuyor, belki de geleceğin ilk kadın dünya şampiyonu olacak. Kızların üçü birlikte Macaristan Kadınlar Satranç Takımı'nı meydana getiriyor, uluslararası turnuvalarda olağanüstü başarılar gösteriyorlar. Dolayısıyla Polgar'ın iddiaları dünyada birçok uzmanın ve kamuoyunun aklını karıştırıyor.

Bu Polgar özel ders veriyor mu?

"Eğer anne-babalar benim fikirlerime katılırlarsa, yeterli koşulları yaratırlarsa ve çocukları da sağlıklıysa onu bir dâhi olarak yetiştirebilirler. Her çocuk doğduğunda üstüne hiçbir şey yazılmamış boş, beyaz bir yaprak kâğıt gibidir." Baba Polgar'ın genç evlilerin, çocuklarının yaşı, henüz ikiyi üçü geçmemiş çiftlerin aklına ilk gelen soruya "Başka ebeveynlerin, aynı yöntemleri uygulayarak çocuklarını birer dâhi olarak yetiştirip yetiştiremeyecekleri" sorusuna verdiği cevap böyle.

13, 15 ve 20 yaşlarında üç kız kardeş. Babalarının deneyine kobaylık ettiler. Şu anda üçü de Macaristan kadınlar satranç takımında

Baba Lazslo Polgar'a göre okula gitmek zaman kaybından başka bir şey değil. Küçük kızı Judit bu farklı eğitim sisteminin en başarılı örneği

Buna göre çocuklar bir-bir buçuk yaşları arasında konuşmayı öğreniyorlar. Lazslo Polgar , bu sırada çocukların "inanılmaz bir çaba gösterdiğini", büyük emek harcayarak "büyük bir iş yaptıgını" söylüyor. Ama daha sonraki dönemde "bir buçuk ile altı yaş arasında, çocuktaki bu potansiyel güç kullanılmıyor". Dâhi olabilecek çocuk nadasa bırakılmış tarla gibi ürün veremiyor. İşte Polgar'a göre bu dönemde yani "çok erken yaşlarda çocuklar doğru yönlendirilip, özel bir alanda eğitilirlerse, teşvik edilirlerse" o alanda "çok büyük performanslar gösterebiliyor".

"Çocukları övün, çocuğunuzun mümkün olduğunca sık başarılı olmasını, onun bilgi edinmekten ve öğrenmekten zevk almasını sağlayın, katettiği ilerlemeler şaşırtıcı olacaktır" diyor Lazslo Polgar. Kendi kızlarında bu ilkeyi aynen uygulamış. En küçükleri ve en "dâhi"leri Judit, iki buçuk yaşından beş yaşına kadar kreşe gitmiş ve burada Rusça ve Macarca öğrenmiş. "Bu zaman içinde onunla her fırsatta uzun konuşmalar yaptım, birlikte uzun yürüyüşlere çıktık, bol spor yaptık, onu satranç eğitimine başlayabileceği zihinsel düzeye yükselttim" diye anlatıyor Polgar çocuklarının eğitimini.

Judit dört yaşında okumayazmayı öğreniyor, dört ile altı yaş arasında "yirmiden fazla masal kitabı okuyor". Altı yaşına geldiğinde Lazslo Polgar'ın "özel eğitimi" başlıyor. Bir yandan günde üç saatten, sekiz saate kadar süren satranç eğitimi, öte yandan Judit'in normal bir öğrenci olarak devam etmesi gereken ilk ve ortaöğrenim dersleri. Bu derslerde Judit'in öğretmenliğini babası yapıyor. "Çocuklar okulda bir şey öğrenmez, sadece vakit kabederler" diyor Polgar. "Okula giderken, daha zayıf öğrenciler ve derslerin içeriksizliği yüzünden" kaybedilen bu saatleri değerlendirmek ise Polgar'a göre "deha" sahibi olmaya giden yolda atılan ilk adım. Lazslo Polgar'ın ilke olarak basit, ama uygulamada müthiş bir çaba ve ayrıntıda özen isteyen bu eğitimini uygulamak mümkün olsa bile, buna değer mi? Çocuklar çocukluklarını yaşamasınlar mı? "Ali topu at", "Baba bana elma al" gibi çocuklara daha uygun gibi gözüken konularla hiç uğraşmasınlar mı?"

Her şeyin bir bedeli var? Çocukları bir buçuk ile altı yaşları arasında sıkı bir eğitime almak, onların çocukluklarını yaşamamasına sebep olur, bu dönemde çocuğa fazla yüklenilmesi ileride tamir edilemeyecek zararlara yol açabilir türünden eleştiriler, Polgar'ın yöntemi söz konusu olunca ilk akla gelenler. Oysa çocuklarının eğitiminden bir "Deney" diye söz eden baba Polgar, bu eleştirilere hiç katılmıyor. Ona göre çocukları okul müfredatına mahkûm etmek "aptallığa mahkûm etmekle" eşanlamlı. "Yahudilerin Nobel ödülleri arasında oranı yüzde yirmi ve satranç şampiyonları arasındaki oranı da yüzde ellidir. Çünkü Yahudiler, dinleri ve gelenekleri gereği çocukları konuşmaya başladıkları andan itibaren eğitmeye, onlara bilgi vermeye başlarlar. Üç-beş dil konuşulan ülkelerde çocuklar bütün bu dilleri rahatlıkla öğrenir ve kimse onların zorlandığını düşünmez" diyen Polgar, "yorgunluk ve bitkin düşmek" gibi arazların "büyüklere özgü" olduğunu, çocukların "sanılandan çok daha dayanıklı olduğunu" iddia ediyor. Bunu yine kendi çocuklarından bir örnekle kanıtlamaya çalışıyor Lazslo Polgar. 1983 yılında o zaman henüz yedi buçuk yaşında olan Judit, on altı saatlik bir tren yolculuğundan sonra vardığı Dresden'de 24 saatlik bir satranç maratonuna katılıyor, bu süre içinde sadece üç kısa yemek molası verip, yüz parti satranç oynuyor... Yedi buçuk yaşında bir çocuk. "En ufak bir yorgunluk belirtisi olsaydı, Judit'i geri çekerdim" diyor bugün baba Polgar. "Her on partiden sonra Judit'in bir fotoğrafını çektim ve aldığı sonuçları değerlendirdim, Judit son kırk partide ilk kırk partide aldığından daha iyi sonuçlar aldı, zinde gözüküyordu ve büyük bir zevkle oynuyordu."

Baba Polgar'ın "deneyi" bugüne kadar başarılı gözüküyor. Çocukları sağlıklı, başarılı. Lazslo Polgar kendinden emin: "Eğer on iki çocuğum olsaydı, hepsini dâhi olarak yetiştirirdim" diyor. Yine de her şeyin bir bedeli var. Bu en çok Judit'in "Boş otursan ya da önemsiz bir iş yapsan ne hissedersin" sorusuna verdiği cevapta ortaya çıkıyor:"O zaman,zaman kaybederim, bu beni gerçekten çok rahatsız eder. Öyle şey olmaz!" ●

NOKTA'NIN GELENEKSEL ANKETİ

DORUKTAKİLER '89

*Bir yıl daha geride kalmak üzere. Peki 1989'da kimler başarıya ulaştı, bir yıl boyunca yaptığı çalışmalarla öne çıktı? Politikadan sinemaya, edebiyattan spora kadar birçok farklı alanda kimlerin imzası var? Her yıl olduğu gibi bu yıl da tüm bu soruların yanıtını **Nokta** okurları verecek.*

*"Doruktakiler '89"un adaylarını **Nokta** belirledi. Bu seçimde adayların yıl içinde gösterdikleri başarılar ölçüt olarak göz önüne alınırken, Cumhurbaşkanı ve Gelişim Yayınları çalışanları hiçbir dalda aday gösterilmedi.*

*Her yıl meydana gelen aksaklık ve karışıklıkların giderilmesi için, her dalda tercih ettiğiniz bir adayı sadece **Nokta**'da yayınlanan kupona yazmanızı rica ediyoruz. Katılmak isteyenlerin doldurdukları kuponları 18 Aralık 1989 tarihine kadar "Nokta Dergisi/Levent İstanbul" adresine göndermeleri gerekiyor. Anketin sonucunda "Doruktakiler '89" sonuç listesine en çok yaklaşanlar arasından çekilecek kurada, 10 okurumuz bir yıllık **Nokta** aboneliğine hak kazanacak. Katıldığınız için şimdiden teşekkür ediyor ve başarılar diliyoruz.*

POLİTİKA

Yıldırım Akbulut Hem Başbakan hem de ANAP Genel Başkanı oldu.
Bülent Ecevit Kamuoyu araştırmalarına göre hem partisi önemli bir yükseliş gösterdi, hem de kendisinin cumhurbaşkanlığı için düşünüldüğü ortaya çıktı.
Süleyman Demirel DYP muhalefette SHP'yi geçti.
Murat Karayalçın Ankara Belediye Başkanı olarak yerel yönetimi "yerellikten" kurtardı.

EDEBİYAT

Hulki Aktunç "Islıkla Tarihçe", "Sır Kâtibi", "Bir Yer Göstericinin Hayatı" kitaplarını yayımladı.
Mehmet Eroğlu "Adını Unutan Adam" romanıyla isminden söz ettirdi.
Ümit Kıvanç "Aşkım Bana Resimaltı"ndan sonra "Bekle Dedim Gölgeye" ile genç romancılar arasına katıldı.
Murathan Mungan "Yaz Sinemaları", "Eski 45'likler" ve "Lâl Masallar" yeni kitaplarıydı. Eski dört kitabı yeniden basıldı ve "Mezopotamya Üçlemesi"ni tamamladı.
Latife Tekin Dördüncü romanı "Buzdan Kılıçlar" edebiyat dünyasının en çok konuşulan kitaplarındandı.

BASIN

Ahmet Altan Mütevazı köşesinde olaylara getirdiği ironik yaklaşımları ve verdiği ince demokrasi dersleriyle her zaman okunan yazarlardandı.
Hasan Cemal Başarılı gazete yönetiminin yanı sıra yazdığı "Özal Hikâyesi" adlı kitabıyla uzun süre liste başı oldu.
Deniz Som BAĞFAŞ'ın yaydığı zehirli gazın çevre ve insanlar üzerindeki etkisini gündeme getirdi.
Selma Tükel Yasadışı yollarla İngiltere'ye böbrek ticareti yapan bir şebekeyi ortaya çıkaran haberi bomba gibi patladı.
Seçkin Türesay Başarılı yönetimiyle Günaydın gazetesinin tirajını 200 binlerden 500 binlere çıkardı.

TELEVİZYON

Mehmet Ali Birand "Kıbrıs Belgeseli" ile büyük takdir topladı.
Uğur Dündar "Hodri Meydan" gündemleri işgal etti.
Barış Manço "7'den 77'ye" herkesçe beğenildi, izlendi.
İzzet Öz "Zoom" ve "Çizginin Üstü" ile müzik programı konusunda bir ekol olduğunu kanıtladı.
Orhan Tuncel "Seyir Günlüğü" adlı programı belgesel dalında Türkiye standartlarını aştı.

SİNEMA

Rutkay Aziz "Sis", "Ölü Bir Deniz" ile yılın en çok konuşulan erkek oyuncusu.
Tunç Başaran "Uçurtmayı Vurmasınlar" ile ödüller kazanan yönetmen.
Zülfü Livaneli Yönettiği "Sis", ödülleriyle yılın parlak filmlerinden biriydi.
Nur Sürer Antalya'da "yılın en iyi kadın oyuncusu" ödülünü aldı.
Halif Refiğ "Hanım" filmiyle Antalya'da en iyi yönetmen ödülünü aldı.

TİYATRO

Zuhal Olcay "Evita" müzikalinin yıldızıydı.
Meral Oğuz "Oyunun Oyunu"nda başarılı ve cüretkârdı. Sanat Kurumu Tiyatro Ödülü'nü aldı.
Rüstem Batum "Stand-up" komedinin Türkiye'deki öncüsüydü. "İki Ters Bi Düz Laflar" adlı oyunuyla Avni Dilligil Tiyatro Ödülü'nü aldı.
Uğur Yücel İlk kez siyasi liderlerin taklidini TV'de yaptı.
Gülriz Sururi Edith Piaf'ı canlandırdığı "Kaldırım Serçesi"ndeki oyunculuğu geniş ilgi topladı.

İŞ DÜNYASI

Cem Boyner TÜSİAD başkanlığına seçildi. Hükümete muhalefetiyle dik-

kat çekti.
Halil Bezmen Batma noktasına gelen Mensucat Santralı eski günlerine döndürdü.
İsmet Alver Genel müdürlüğünü yaptığı Vakıflar Bankası'nı yüksek kârlılık performansıyla birinci sıraya yükseltti.
Mehmet Şükrü Tekbaş Sermaye piyasasını iş dünyasına ve gündeme soktu.
Güven Erdal Süratli bir reorganizasyonla SEK'i modernleştirip KİT'lere örnek oldu.

BİLİM

Prof. Dr. Erdem Yormuk Yard. Doç. Kutlu Sevin ve Asistan Nedim Savacı'dan oluşan ekibiyle Türkiye'de ilk kez kemik nakli ameliyatını gerçekleştirdi.
Dr. Hikmet Ozdemir "Rejim ve Asker" ve "Cumhurbaşkanlığı Bunalımı" adlı kitaplarıyla sosyal bilimler dalında adından söz ettirdi.
Doç. Dr. Cevat Yakut 6 kişilik ekibiyle 21 yıl aradan sonra 3. kalp nakli ameliyatını gerçekleştirdi.
Prof. Dr. İzzet Şahin Yöneylem araştırma dalında TÜBİTAK ödülünü kazandı.
Prof. Dr. Gültekin Kaner, Doç. Dr. Cenk Büyükünal, Dr. Sinan Celayir Eczacıbaşı Tıp Ödüllerinde birinciliğe layık görüldüler.

MÜZİK

Sezen Aksu Listelerde hâlâ bir numara.
Nilüfer "Geceler" albümüyle parlak bir çıkış yaptı.
Zülfü Livaneli Onbinlerce kişinin önünde verdiği konserlerle olay yarattı. "Gökyüzü Herkesindir" albümünü çıkardı.
Erkin Koray "Hay-Yam-Yam" albümü ve peş peşe verdiği görkemli konserlerle herkesin gönlündeydi. İlk kez televizyona çıktı.
Yeni Türkü "Yeşilmişik" albümü ve konserleriyle yılın en popüler müzik topluluğuydu.

PLASTİK SANATLAR

Erol Akyavaş Sadece Türkiye'de değil yurt dışında da övgü topladı. Tablolarının fiyatı astronomik rakamlara yükseldi.
Bedri Baykam Sergileri kadar, happeningleri ve ilginç kişiliğiyle dikkat topladı.
Sadi Diren Seramik sanatının önde gelenlerinden biri olduğunu 40. yıl sergisiyle kanıtladı.
Mehmet Gün Sergisiyle "**Bienal**"in gerçek yıldızlarından biriydi.
Balkan Naci İslimyeli "Hava-Su-Ateş" adlı sergisiyle Türk resminde önemli bir yere sahip olduğunu gösterdi.

SPOR

Ahmet Ak 57 kiloda Avrupa Güreş Şampiyonu oldu.
Eyüp Can Boksta Avrupa Şampiyonluğu'nu bu yıl da korudu.
Mustafa Denizli Avrupa Kupaları'nda ilk kez bir Türk takımına yarı finali oynattı.
Rıdvan Dilmen Fenerbahçe'deki oyununun yanında milli takımdaki başarısı ile tüm futbolseverlerin gönlüne taht kurdu.
Elif Ekşi Amerika'da düzenlenen Uluslararası Okyuluk Turnuvası'nda başarı gösterip dereceye girdi.

KURUM VAKIF ve MESLEK ÖRGÜTLERİ

İnsan Hakları Derneği Tüm insan hakları ihlallerine karşı kararlı ve başarılı kampanyalar yürüttü.
İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Düzenlediği festival ve "Bienal"le İstanbullulara tam bir şölen yaşattı.
İstanbul Barosu Sadece mesleki bir örgüt olmadığını her türlü hukuki düzenlemelere getirdiği çağdaş yorumlar ve müdahalelerle gösterdi.
Türkiye Sosyal ve Siyasal Araştırmalar Vakfı (TÜSES) Düzenlediği panel ve konferanslarla ağırlığını koydu.
Türk Eğitim Vakfı Burs sağladığı binlerce öğrencisi ile birlikte 22. kuruluş yılını kutladı.

DORUKTAKİLER '89

Politika.....
Edebiyat.....
Basın.....
Televizyon.....
Sinema.....
Tiyatro.....
İş dünyası.....
Bilim.....
Müzik.....
Plastik sanatlar.....
Spor.....
Kurum, vakıf ve meslek örgütleri.....

Adı, Soyadı:.....
Adres:.....

Not: Yanıtların değerlendirmeye alınabilmesi için kuponların kesilerek gönderilmesi zorunludur.

TİYATRO / DOSTLAR 20 YAŞINDA

Perde, sahne ve dostlar...

Abdülcambaz, Alpagut Olayı, Kerem Gibi, Brecht Kabare... Tiyatro tarihine atılan mütevazı birer imza. 1969'dan beri perde açıp kapayan Dostlar Tiyatrosu,Genco Erkal'la 20. yılına "Merhaba" diyor

"O yıllarda büyük fedâkârlık gerektiren işler yapmak istiyorduk. Örneğin, bölge tiyatroları kuralım; en ücra yerlere, en köşede kalmış insanlara ulaştıralım istiyorduk. Ama, bu biraz ütopik, ayakları yere basmayan bir projeydi. O günlerin heyecanı ve dinamizmiyle böyle düşünmüştük. Kısa sürede kendimizi,öncelikle belli bir merkezde kanıtlamamız gerektiğinin farkına vardık." Yıllar öncesine döndüğünde Genco Erkal'ın aklına gelen ilk sözler bunlar. "Biraz gerçekçi olduk ve..."

Ve takvimler 1969'un sonbaharını gösterdiğinde Arif Ekin, Şevket Altuğ, Genco Erkal, Mehmet Akan ve Nilüfer Tunç,Dostlar Tiyatrosu'nun kuruluşu için ilk imzayı atacaklardı. Bu ilk imzanın ardından 35 oyun, yüzlerce gösteri, üç kuşak seyirci ve tam 20 yıl geçti. Harbiye Yapı Endüstri Merkezi Salonu'nda açılan perde,bugün Baro Han'ın bodrum katında hâlâ açılıyor, kapanıyor.

Aykırı bir tiyatro. "Biz '69'da Dostlar Tiyatrosu'nu kurarken,Eisenstein'ın 'Politik olmayan sanat yoktur' sözünden yola çıkmıştık. Seyirciyi ülke ve dünya sorunları üzerinde düşündüren oyunlar oynayacaktık. 20 yıldır da bu çizgimizi sürdürüyoruz" diyor Genco Erkal. Şu anda eski kadrodan bir tek o kalmış. 60'lı yılların sonlarında her alanda değişim rüzgârlarının estiği günler. Dostlar Tiyatrosu tercihini politik tiyatro yönünde kullanıyor. Ama her şey göründüğü gibi kolay değil. Hatta Dostlar Tiyatrosu, ilk oyunları "Haysiyetli Milli Kalkınma ve Hak Hukuk Partisi" için sahneye çıktığında biraz tedirgindir. Yıllardır tiyatroyu tekelinde tutan Darül Bedayi anlayışına alışmış sevirci, sahnede kendileri gibi sokaktan gelmiş insanları görecekti. Hatta ara sıra "Yahu bunlar hiç oyuncu gibi rol yapmıyorlar" fısıltıları duyulacaktı. Ne oyuncu oyuncu gibiydi, ne de dekor dekora ben-

Dostlar Tiyatrosu ilk kez seyirci karşısına çıkarken sahnede Şevket Altuğ, Genco Erkal, Halit Akçatepe, Arif Ekin ve Bilge Şen vardı...

ziyordu. "Ama seyirci alıştı" diyor Erkal. "Yine o dönemde ilk kez köy sorunlarını sahneye taşıdık."

Şaşkınlık, yerini dönemin politik ortamına uygun bir coşkuya bırakmıştı. Ve ajit-prop öğelerin ağırlıklı olduğu oyunlar sahnelenmeye başlıyordu. Genco Erkal bunu o günkü ortama bağlıyor ve "Tiyatroda sanatsal yönü biraz göz ardı etmiş-

"Yıllar çok şeyi değiştirdi. Ama değişmeyen tek şey tiyatro anlayışımız oldu."

tik, biraz da talep o yöndeydi" diyor. Dostlar'ın tarihinde 70'li yılların ortalarındaki Ümit Tiyatrosu günlerinin ayrı bir yeri var. O yıllar, tiyatronun altın yılları. "500 kişilik bir salonumuz vardı. Yılda 4 oyun sahneliyorduk. Fuaye söyleşileri, resim sergileri, tartışmalar, film gösterileri oluyordu. Tiyatro kursumuz bile vardı. Ve ilk kez bir işçi tiyatrosu kurup 'Alpagut' adlı kolektif oyun sahnelenmişti. Türkiye'deki ilk kültür merkezi deneyimiydi. Ve Dostlar Korosu yine o dönemde kuruldu. Ruhi Su ile Pir Sultan Abdal geceleri düzenliyorduk." Sonra?.. Sonrası biraz karışıktı... Ümit Tiyatrosu'nun ardından Dostlar, Elhamra'dan AKM'ye, Sinematek'ten Küçük Sahne'ye ve derken Baro Han'ın bodrum katına "sığınıyordu." Ellerinde olanak olduğu zaman neler yapabileceklerini kanıtladıkları için, hâlâ Baro Han'ın küçücük bodrumuna sıkışıp kalmış olmak sanatçıyı üzüyor.

Brecht tutkusu. Dostlar Tiyatrosu tam bir sığınak; dostların sığınağı. Fuayenin duvarlarına 20 yılın kokusu belki sinmemiş, ama duvarlardaki fotoğraflar her oyundan küçük birer anı. Neler mi? "Rosenbergler", "Havana Duruşması", "Şili'de Af", "Sabotaj." Erkal bunları belgesel tiyatrolara örnek olarak gösteriyor. Bir de Dostlar Tiyatrosu'nun uyarlamalar dizisi var: Çizgi romandan "Abdülcambaz"ı, öykülerden "Aziz name"yi ve şiirden "Kerem Gibi"yi oyunlaştırmışlar. Binlerce kişinin çoşkuyla izlediği, alkışladığı oyunlar bunlar. Ama şu anda fuaye duvarında birer güzel anı sadece. Dostlar Tiyatrosu'nun asıl tutkusu kuşkusuz Bertolt Brecht. "Evet" diyor Genco Erkal "en büyük tutkumuz. Bir dönem bizde çok yanlış yorumlanıyordu. Asık suratlı, ürkütücü bir yazar gibiydi. Aslında Brecht alabildiğine şiirsel, esprili, zeki bir oyun yazarı. Ama bizde önemli şeyler hep ciddi söylendiği için, adamı bambaşka bi ri yapmışlardı." Erkal Brecht'i Berlin'de izlediğini ve herkesin gülüp eğlendiğini söyleyip "Sanki Muhammer Karaca'dayız sandım. Zamanında Brecht'in oyunlarına teorik birer metin gibi yaklaşıldı. Bunun bir başka nedeni de çevirilerin kötü olmasıydı" diye ekliyor.

Bir kostüm tutuklanıyor. Politik tiyatro yapmak için yola çıkan Dostlar Tiyatrosu, salonların yanı sıra, bir başka mekân daha edinecekti; adliye koridorlarını. Kimi zaman "olmazsa olmaz" bir mekândı adliye. "Bugüne kadar birçok oyunumuz hakkında soruşturma açıldı, ama hepsinden aklandık." Fakat her zaman o kadar kolay olmamış. Bazıları "tehlikeli oyunları" tercih etmişti: Fethiye'de oynarken sahnenin önüne molotof kokteyli atılmış, Erzurum'da linç edilmekten zor kurtulmuşlardı. Bazen oyunun kendisi soruşturma nedeni olurken, bazen dekor, kostüm bile Dostlar'ın başına iş açıyordu. Bundan 4-5 yıl önce başlarından geçeni hâlâ kahkahalarla anlatıyor Erkal: "Bursa'ya 'Asiye Nasıl Kurtulur'u oynamak için gitmiştik. Oyun sonunda herkes kulisteydi. Birden içeri polisler girip 'eller yukarı' dedi. Ne olduğunu anlamamıştık. Oyunda kullandığımız bir sustalı vardı. Onu görüp el koydular. Hepimiz karakola götürüldük. O bıçak hâlâ Bursa Emniyeti'nde tutuklu." O gün Asiye değil ama, Dostlar Tiyatrosu bir bıçağı rehin bırakarak kurtulmuştu...

Kurulduğu yıldan bu yana Dostlar'ın "rahle-i tedrisatı"ndan birçok oyuncu geçmiş. Kimisi hâlâ çeşitli oyunlarda oynuyor. 20 yıldır oynayan tek kişi ise Genco Erkal. Bir anlamda Dostlar Tiyatrosu deyince akla gelen ilk isim. Diğer yanda kendisini çok öne çıkardığı, Dostlar'ı kendine mal ettiği eleştirileri yapılıyor. Peki bundan rahatsız olmuyor mu? "Eleştirmenler Genco Erkal Tiyatrosu diye yazıyorlardı. İlk 10 yılımda ismimi, Dostlar içinde eritmeye çalıştım, ama olmadı. Bir noktadan sonrada vazgeçtim, belki de benim hatam vardı" derken, biraz da eski günleri özlüyor.

Yıl 1989. Dostlar Tiyatrosu, Türk tiyatrosu için "kilometre taşı" sayılan kimi oyunlarıyla 20. yılına giriyor. Bu madalyonun bir yüzü. Öteki yüzünde ise Dostlar'ın "dostları"; tiyatroyu onlarla seven, onları izlemeyi yaşamlarının bir parçası olarak algılayan 3 kuşak seyirci var. Bir "Kafkas Tebeşir Dairesi", "Her Gün Yeni Baştan", "Brecht Kabare", "Gün Dönerken" Galileo Galilei" belki kum üstüne yazılmış birer yazı, belki kubbede kalan hoş birer seda... Ama, baki kalan her tiyatro severin zihnindeki Dostlar'a dair anılar, onlarla paylaşılan keyifli dakikalar; sloganından, kahkahasına kadar...

Mete ÇUBUKÇU

SİNEMA / MİSSİSS[illegible] YANIYOR

Ateşin soğuk, beyaz yüzü

Mississippili üç insan hakları eylemcisi, ırkçılar tarafından öldürüldü. 25 yıl boyunca Hollywood o dönemin olaylarını konu edinmekten kaçındı. Sonunda Alan Parker'ın şok filmi, ABD'nin yakın tarihindeki yaranın kabuğunu kaldırdı. ''Mississippi Burning'' şimdi Türkiye'de de gösterimde

Herkesin gözü kürsüde. Yüzü öfkeden kıpkırmızı, uzun boylu adam, yumruğunu havaya kaldırıp bağırıyor. ''Ben Mississippi'yi seviyorum...'' Kalabalık heyecanlı. Ellerde meşaleler. Adam devam ediyor: ''Onlar nefret ediyor Mississippi'den... Bizden de nefret ediyorlar. Çünkü biz onlardan farklıyız, başarılıyız, üstünüz... Bu kuzeyli öğrenci sürüsü, Allahsızıyla, komünistiyle bu yaz aramıza neden

geliyor sanıyorsunuz? Bizi mahvetmek için... Ama biz Anglosakson Hıristiyanlar, omuz omuza verirsek onlara günlerini gösteririz!" Alkışlar, alkışlar, alkışlar. Kimse vaktin gece yarısını geçtiğininin, bataklıktan bir bulut gibi gelen sivrisineklerin canlarını yaktığının, ayaklarının altındaki çamurlu zeminin her dakika, biraz daha zamka benzediğinin farkında değil. Sıcak bir ilkyaz akşamı. Biraz ötede yüzlerce bıçkın ▶

"Boşuna ölmediler"

"Mississippi Burning" 7 dalda Oscar'a aday gosterildi Şaşırtıcı bir şey oldu. "Kıytırık" bir Oscar'la geçiştirildi. Gene Hackman'ın oyununun odullendirilmemesi ise tartışmalara yol açtı. 59 yaşındakı sanatçı Amerıkan sınemasının en başarılı oyuncularından. Bonnie and Clyde'dan (1967) French Connection'a (1971 -En Iyi Aktor Oscar'ı); No Way Out'dan, Mississippi Burning'e uzanan çok etkili bir filmografisi var

Soru: Son zamanlarda oyuncu olarak çok üretken görünüyorsunuz. Senaryolar arasında iyi bir seçim yapmaktan başka sorununuz yok galiba. Neden "Mississippi Burning?"

Hackman: Sanırım, kendimi ciddi bir oyuncu olarak görüyorum ve tarihsel önemi olan bir projede yer alma fikrini seviyorum. Bu film benim için çekimleriyle de önemli bir deneyim oldu. Filmi Mississippi'de çekebileceğimizden kuşkuluydum. Ama Alan, başka bir yerde çekmenin de anlamı olmayacağını söylüyordu. Neyse bir-iki aksaklık dışında sorunla karşılaşmadık.

Soru: Orijinal senaryo da, tümüyle iki FBI ajanının ilişkisine mi dayanıyordu?

Hackman: Evet ve bu konuda benim bazı itirazlarım vardı. Rolü kesin kabul etmeden önce onları hallettik. Bambaşka bir yetişme ve geçmişten gelen iki kişinin Klux Klan cinayetleri gibi bir konuyu çözmeye çalışması... Sanırım, bu sağ-kanat Cumhuriyetçi bir tiple, bir liberal Demokrat'ın beraberliğiydi. Ama hiç politikadan söz etmedik. Benim oynadığım karakter Mississippili eski bir şerifti. Sonradan FBI'a girmişti. William Dafoe'nin karakteri ise Kuzeyli ve akademikti...

Soru: Siz senaryodaki rolunüze bir şeyler kattınız mı?

Hackman: Elbette, aktör olarak canlandırdığınız karakteri fazla gösterişçiliğe açmadan gerçek kılmak istiyorsunuz. O dönemle ilgili elime ne geçirdimse okudum. O katliam döneminde doğmuş zenci bir futbolcunun yaşamını anlatan "The Selling of Marcus Dupre" adlı kitap beni çok etkiledi. Eşit haklar için mücadele eden üç militanın ölmesi, boşuna değildi. Onlar Marcus Dupre'ler yaşasın diye ölmüşlerdi.

Soru: Filmde şerif yardımcısının karısıyla ilişkiniz biraz hassas. Değişik anlamlara çekilecek bir ilişki...

Hackman: İlk başta yönetmen Alan Parker, onunla hemen evinde, yerde sevişmemi istemişti. Bunu biraz aşırı buldum. O kadını bir insan, cesaret sahibi bir insan olmaktan çıkarıp başka bir havaya sokabilirdi seyircinin gözünde. Sonunda aşk sahnesini bıraktık. Ama Alan, ilişkideki belirsizliğin kalmasını istedi.

Soru: Çekimler boyunca şiddeti oynamakta zorlandığınız söyleniyor. Doğru mu?

Hackman: Doğru. Çekimlerin ikinci günüydü. Bir ara sokakta siyah bir uyuşturucu satıcısını yakalayıp, yüzünün ortasına tokat atmak zorundayım. Bir oyuncu için en önemli şeyin gevşek, rahat olmak olduğunu bilirim. Ama bu durumda kesinlikle gevşeyeıniyordum. O akşam Friedkin'e gidip benim yerime başkasını koymasını söyledim. Safça, ama gerçek bir istekti. O sahneyi bırakıp çekimlere devam ettik. Son haftanın bitimine doğru bende bir şey çaktı. Canlandırdığım tipi bütünüyle kavramıştım. Gerçek bir polis memuru tanıyordum. Kahve fincanına çöreğini banar sonra omzunun üzerinden arkaya atardı çöreğini. Onun için önemli olan tek şey işiydi. Bunu içimde duydum ve beynimi kemiren çelişki ortadan kalktı. Daha önce beceremediğim sahneyi tekrarladık.

Soru: Hangi özelliklere sahip bir oyuncu olduğunuzu söyleyebilir misiniz?

Hackman: Dürüstluk ve sadelik. Insanlar bende bir baba, bir ağabeyi goruyor.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK TİCARETKENTİ:

U T T M / İ S T A N B U L

Türkiye hızla büyüyen, gelişen bir ülke. Ve İstanbul, ekonominin can damarı, yönlendiricisi. Türkiye ve İstanbul 21. yüzyıla hazırlanırken Zeytinburnu sahil şeridi de bambaşka bir kimlik kazanıyor. 13 Eylül 1989 tarihli Resmi Gazete'de bu bölge turizm ve ticaret alanı olarak ilan edildi. Avrupa ve Ortadoğu'nun yeni ticaret ve finansman merkezi olmaya aday bu pilot bölgede, yerli ve yabancı sermaye tarafından büyük yatırımlar yapılıyor. Büyük projelerin öncüsü EMLAK BANKASI bu yeni entegrasyon bölgesinde Türkiye'nin en büyük ticaretkentini kuruyor: UTTM/İSTANBUL. UTTM iki adımda bütün iş dünyasına ulaşabileceğiniz ulusal ve uluslararası ticaretin yeni mer-

Uluslararası Ticaret ve Turizm Merkezi

kezidir. UTTM'de bütün birimler elinizin altında, işiniz ve yaşamınız sadece sizin kontrolünüzdedir. Ve UTTM'de rakamlar büyük ölçeklerin diliyle konuşur: Türkiye'nin en büyük alışveriş merkezi... Türkiye'nin en büyük ofis ünitesi... Türkiye'nin en büyük fuar alanı... Ayrıca 5 yıldızlı otel, spor uniteleri, 5 alternatifli ulaşım (kara / deniz / hava / tren / hafif metro)... 9.000 kişilik istihdam... 25.000 kişilik günlük sirkülasyon... 1. Aşama: Çarşı Uniteleri/Başvuru Sırasına Göre Öncelik UTTM projesinin 1. aşaması olan çarşı ünitelerinin satışında başvuru sırasına göre öncelik tanınacaktır. Hem mükemmel bir işyeri, hem de mükemmel bir yatırım fırsatını kaçırmayın. EMLAK BANKASI güvencesinde, Türkiye'nin en avantajlı ödeme sisteminden yararlanın. Daha geniş ve ayrıntılı bilgi için Galleria Ataköy Satış Büromuzda sizi bekliyoruz. Uzman arkadaşlarımız projenin bütünü ve satış işlemleri konusunda sadece size özel bir brifing sunacaklardır.

UTTM

"İKİ ADIMDA BÜTÜN İŞ DÜNYASI"

EMLAK BANKASI

Galleria Atakoy Sahil Yolu No 345 Bakırkoy-İstanbul Tel 559 58 72	Buyukdere Cad No 41 A Blok Maslak-İstanbul Tel 176 59 63 / 10 hat	Demirhane Cad No 225-227 Zeytinburnu-İstanbul Tel 582 37 77

(Ayrıca Emlak Bankası şubelerinden broşür edinebilirsiniz.)

TAYM

Mississippili "Beyaz Öğrenci Konseyi"nin duygularını paylaşmakla paylaşmamak arasında bekleşiyor. Gerilim had safhada. Kalabalığın arkalarında bir kadın, sürekli söyleniyor: "Bu da Jaws gibi bir şey! Sadece bir film! Bir film!.."

Çok şükür ki öyle! Bir film bu... Ateşli konuşmacı Stephen Tobolowsky, sadece bir oyuncu. Ku Klux Klan liderini canlandırıyor. Yönetmen Alan Parker gece boyunca çekimleri sürdürüyor. Özellikle yakın planlarda titizlenerek. Dünyanın en uzun nehrinin geçtiği topraklar, William Faulkner, Tennesse Williams'ların yurdu, müthiş bir filmin çekimine sahne oluyor. Evet, bir film. Ama olup bitenler 25 yıl önce gerçekti...

Sıcak bir yaz. "Mississippi Yanıyor", 21 Haziran 1964 gecesi Mississippi eyaletinde, Philedelphia'nın birkaç mil dışında, üç kişinin hunharca öldürüldüğü olay üzerine kurulu bir film. İkisi beyaz, biri zenci, üç insan hakları eylemcisi, aşırı hız yaptıkları gerekçesiyle önce tutuklanır.New York'lu bir genç, Andrew Goodman; 21 yaşında, siyahi bir Mississippili olan James Chaney ve beatnik sakalları yüzünden onu sevmeyenlerin "keçi" dedikleri, bölgenin önde gelen insan hakları savunucusu Michael Schwerner'in tutuklanması, aslında o günler için ahvali adiyedendir. Ama üçlü, gecenin geç saatlerinde serbest bırakılır. Daha doğrusu Ku Klux Klan'ın eline verilir ve bir daha haber alınamaz.

Dönem, ABD'nin güney eyaletlerinde gözü dönmüş zenci düşmanlığının, ırkçılığın ortalığı altüst ettiği dönemdir. Zencilerin gittiği kiliseler bombalanmakta, liberallerin evleri yakılmakta, zenciler her görüldükleri yerde öldüresiye dövülmekte, aşağılanmaktaydı. ABD Senatosu'nun Eşit Haklar Yasası'nı kabul etmesi Güneylileri çılgına çevirmişti. Ohio eyaletindeki beyazlar, özerk bir devlet olmayı bile akıllarından geçirir olmuştu. "Güney'in Beyaz Ruhu", ırkçıları bir araya topluyordu.Ku Klux Klan'ın yalnız Mississippi'deki üyelerinin sayısı .5 bini bulmuştu. Olayda başrolü oynayan Klan lideri Sam Bowers, köpeğine "Heil Hitler" diye selam veren bir manyaktı. Ama ne acı ki, bu manyak, o yıllarda girişilen 75 bombalama, 300 saldırı ve 9 cinayetin yönlendiricisi olabilmişti.

Usulen yapılan bir araştırmayla üç gence ilişkin dosya, tam rafa kaldırılacakken, devreye FBI girer. Aslında FBI Başkanı Edgar Hoover da zencileri filan pek sevmeyen, insan hakları kavramına değer vermeyen bir adamdır. Ama emir büyük yerden, Beyaz Saray'dan gelir. O zamanlar ABD Başsavcısı olan Robert Kennedy, olayın peşindedir. Hoover çaresiz kalır ve dosyayı açar. Muhafazakâr Mississippi halkının sessizliğini kırmak kolay değildir. FBI, yüzlerce ajanıyla bölgede ipucu ve suçlu avına çıkar ve cesetler tam 44 gün sonra bulunur.

Bir film, yalnızca film midir? Alan Parker "zor" bir adam. "The Wall', "Midnight Express"ten, "Birdy" ve "Mississippi Burning"e zor ve "belalı" filmler yapmayı seven bir adam. Kendi deyişiyle "popülist" bir sinemacı. Aydınların sevdiği filmler çekiyor, ama "aydın işi soyutlamaları" sevmiyor. Ahlakçı. Filmlerini öfke ve tutkuyla yoğurmayı seviyor. Her filmi ilgi toplamayı başarıyor, ama bir yandan da şimşekleri üzerine çekiyor. "Mississippi Yanıyor" da yılın şok filmlerinden. Sağdan soldan eleştiri aldı. Parker "Bu bir kurmaca, bir öykü" diyor. Ancak yeniden kurarken, 25 yıl öncesini fazlaca eğip büktüğünü söyleyenler var. Yasal nedenlerle öldürülenlerin adları verilmiyor. Öldürenlerin adları da değiştirilmiş. Buraya kadar tamam. Ama gerçekte cesetlerin bulunması ve cinayetin çözülmesi, ihbarcıya otuz bin dolar ödül konması ve boşboğaz bir Klan üyesi sayesindedir. Filmde ise FBI dedektifleri ve "iyi beyazların, kötü beyazların hakkından gelmesi" sonucunda suçlular bulunur.

"En İyi Sinematografi" Oscarı'nı alan filmin anlatım ustalığına kimsenin bir şey dediği yok. Asıl sorun, gerçeğe ne olduğunda. O günleri yaşayan ve geçenlerde olayla ilgili bir kitap yayınlayan iki gazeteci ise "Film FBI'ın sonunda pis, anti-Amerikan taktiklere başvurduğu duygusu yaratıyor. Bu gerçek değil. Bu tam da Ku Klux Klancıların şehitlik fantezisi: Federal devletin tiranlığının kurbanları olan Klancılar..." diye yazıyor. Alan Parker ise kendi yaptığının doğru olduğunda ısrarlı. "Platoon ya da Apocalyps Now nasıl Vietnam Savaşı üzerine kesinkes gerçek filmler değilse, benim filmim de öyle; eşit haklar hareketini anlatan bir film değil" diyor yönetmen. Ve ekliyor: "Her filmin arkasında bir sanayi, bir ticari baskı var. Beverly Hills'te oturup, her gün stüdyoya BMW'nize atlayıp geliyorsanız, ırkçılık bir yana, toplumsal yaşamın hiçbir biçimiyle temasa geçemezsiniz. Şunu unutmayalım, birtakım şeyleri değiştirecek olan filmciler değil, seyircilerdir..." ●

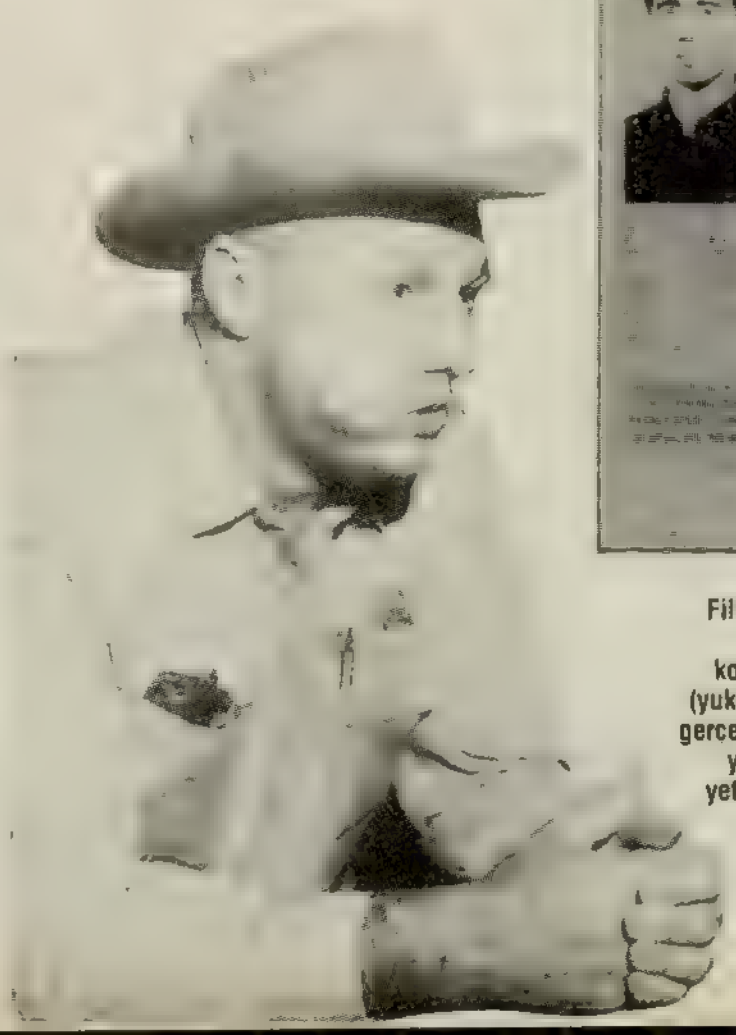

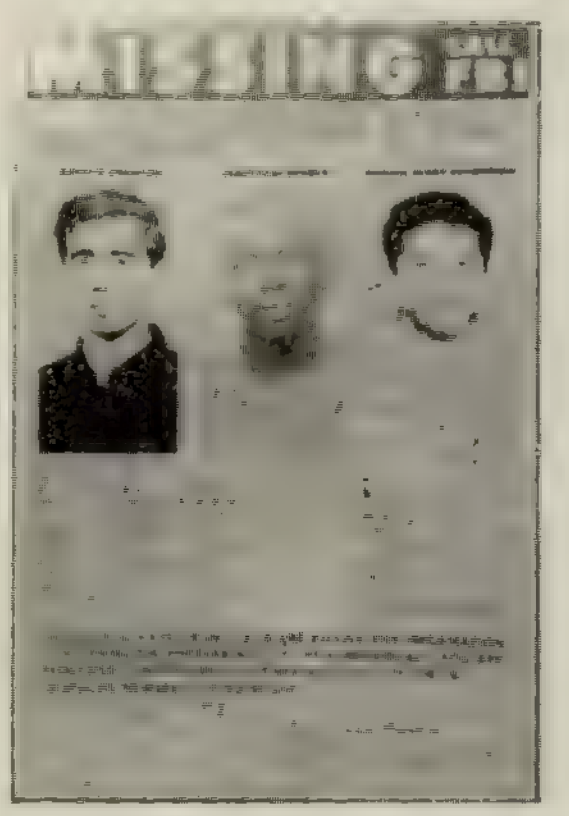

Filmin her nedense atladığı gerçek: Muhbirlere otuz bin dolar ödül konmasa olay çözümlenebilir miydi (yukarıda)? Şerif Lawrence Rainey de gerçekte cinayet zanlısı olarak (yanda) yargılanmış, ama daha sonra delil yetersizliğinden serbest bırakılmıştı.

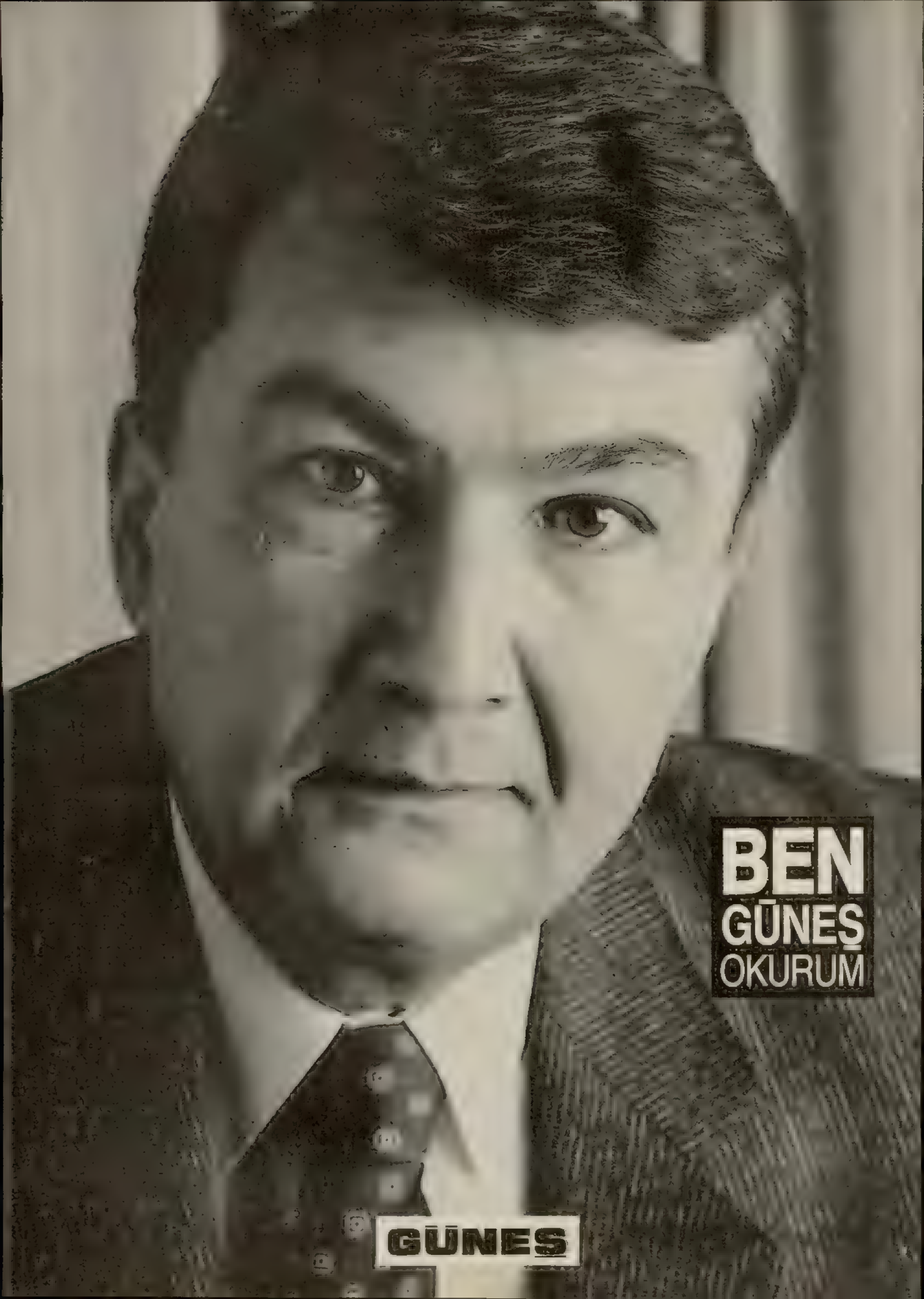
BEN
GÜNEŞ
OKURUM
GÜNEŞ

BEN GÜNEŞ OKURUM

GÜNEŞ

"Eskrim cazın yerini alabilir"

Doğulu gibi değil, Batılı gibi değil. Sentez hiç değil. Serdar Ateşer, ilk albümü "Mütareke Yılları" ile karşımızda. Kendi kendisi olma cesaretini göstermiş bir müzisyen Serdar Ateşer. Aynı sıfat, albümü için de geçerli. Tertemiz bir müzik... Bir Türk'ün yaptığı herhangi bir şeye fazladan eklediğiniz "hoşgörü payı"nı bu kez koymuyorsunuz. "Buraya kadar iyi geldi, aman bir abukluk yapmasın" tedirginliği içinde bırakmıyor sizi. Tam tersi, müzik orada çalıyor, siz de buradasınız. Arada "ekstra" bir şey yok. Miles Davis ya da The Cure dinler gibisiniz kısacası. Fena mı?..

"Mütareke Yılları"nda neredeyse bütün enstrümanları Ateşer çalmış. Kayıt, miksaj ona ait. Bu işleri kendi çabalarıyla kurduğu stüdyosunda yapıyor. Albümde, ayrıca, irili-ufaklı katkılarda bulunan müzisyen konukları olmuş. Serdar Ateşer, iflah olmaz bir rock tutkunu. Dolayısıyla albümü, rock'tan fazlasıyla beslenmiş. Tabii sadece rock'tan değil... Sözsüz bir albüm. Sözsüz, ama enstrümantal değil. Sözsüz, ama "Türkçe sozlü". Adını duymanızla başlayan bir görsel dünyası var: "Mütareke Yılları"; herkesin durumunu idare ettiği,etliye sütlüye pek karışmadığı yıllar. Bu eksen üzerinde "Tarihi Tekerrür"den "Tarihi Tekamül"e bir yolculuk yapıyorsunuz. Çarpıcı manzaralarla karşılaştığınız bir yolculuk. Açık denizde yol alan bir "Şirket-i Hayriye" vapuru: Yorgun, inatçı, şerefli; mağlubiyetine gidiyor. Serdar Ateşer'le "Mütareke Yılları"nı konuştuk.

Nokta: "Mütareke Yılları" adı nereden geliyor?

Ateşer: "Mütareke Yılları" benim için komik bir isim. Bir yandan da ciddi. Son zamanlarda hissettiklerimle ciddi bir şekilde denk düştü. Ama bu adı çok düşünüp, tartıp bulmadım. Yani açıkçası, "Mütareke Yılları" diye bir kavram olmasaydı, birtakım yıllardan söz etmek aklıma bile gelmezdi. Bu isme en az sizin kadar mesafeli duruyorum.

Nokta: Zaten sözünü ettiğiniz şeyin, tarihteki mütareke yıllarıyla ilgisi yok. Değil mi?

Ateşer: Evet. İsimler elli yıl öncesine ait olsa da, benim hislerim son on yılla ilgili. Bu yıllar birkaç kuşaktan insanı yaşıt yaptı. 1982 ve özellikle 1988, kendini pek göstermeyen dönüm noktalarıymış gibi geliyor bana. 1988'de iyice hizaya girdik. İleride, kendi hayatımızda bizi bekleyen sürprizler arasında ciddi yön değişiklikleri olamaz artık; yön belli, başarılı olup olmayacağımızı düşünebiliriz ancak. Alternatif ise sadece kopuş, "give up".

Nokta: "Mütareke Yılları", son zamanlarda ortaya çıkan ürünlere bakılacak olursa, cesur bir albüm. Bu sizden mi kaynaklanıyor?

Ateşer: Cesur biri değilim. Fakat yaptığım müzikte, boyumdan büyük işlere kalkışmak isterim. Bu,benim kendime yakıştırdığım misyonla ilgili. Buradaki piyasada ite kaka bir yer edinmeyi değil, daha bir fırın ekmek yemem de gerekse, dışarıdaki boyutlarda ve kurallarda süregelen bir arayışa katılmayı tercih ederim. Türkiye'deki durum ortada. Mekanizmaları oturmamış bir alanda, çok fazla efor sarf ederek, az ve kötü "feed-back" alarak, en önemlisi rekabet edecek bir şey bulamayarak ürün vermeye çalışıyoruz. Hem tembelliğimizi aşmak, hem de kendi motivasyonumuzu yaratmak durumundayız.

Nokta: İnsanın aklına albümdeki "Potansiyel Var Tesis Yok" parçası geliyor ister istemez...

Ateşer: Bu da bir komiklik tabii. Kullanışımdan bu lafa pek inanmadığım ortaya çıkıyor. Zaten eksik olan şey, gerçekten de inanç. Hayatımız,"adamlar yapmış" demekle geçiyor. Aynı düzeyde cesur, fakat dayanağı ve referansı sadece kendisi olan ürünlerin hiç şansı yok burada. Ya "o adamların" yaptığının kötü bir taklidine, ya da sıradanın sıradanı, hiçbir parıltısı olmayan bir şeyin emniyetine sığınılıyor. Bunu son zamanlarda içinde bulunduğum reklam sektöründe iyice hissettim. Bir fikir atmak için önce dışarıda yapılmış bir film ya da ilandan vize almak gerekiyor. Yaratıcı olması gereken yerlerdeki insanların kafalarındaki küçük devlet daireleri, beni asıllarından daha çok korkutuyor.

Nokta: Bir de madalyonun tersi var. Sanki artık müzik "dinlenmiyor". Müziğe ayrılan bir "çıplak zaman"dan söz edemiyoruz. Bütün bu çeşitliliğe rağmen sanki asıl olan "fon müziği".

Bir fikir atmak için önce dışarıda yapılmış bir şeyden vize almak gerekiyor. Yaratıcı olması gereken yerlerdeki insanların kafalarındaki küçük devlet daireleri, beni asıllarından daha çok korkutuyor

Ateşer: Galiba artık bütün dünyada kafa karıştırıcı müzik türlerine karşı pasif bir direniş var. İnsanların beklediği şey, hayatlarını arkadan itecek bir ritim. Bu aslında müziğe ve müzisyenlere çaktırmadan yapılan bir tür "köpek muamelesi". Dinleyici, müzisyenlere adeta "uzatma da, çalkalanmama yardım et" diyor. Müzisyenler ise onlara "istediğin buysa al, parasını rica edeyim" diye yanıtlıyor. Hafiflik, çok gelişmiş tekniklerle paketlenip satılıyor. Tracy Chapman'ın şarkıları, aslında ait oldukları yirmi yıl öncesinin tekniği ve düzen-

lemeleriyle kaydedilip sunulsaydı, o kaseti kimse üç defadan fazla dinleyemezdi. Modern düzenleme anlayışı ve çok iyi müzisyenlerin kafa karıştırmayan dozda çaldıkları pırıl pırıl altyapı, plağa milyonlar sattırıyor.

Nokta: Peki bu sadece "müzik endüstrisi"nin üretimi için mi geçerli?

Ateşer: Hayır. Bugün "popüler olan" böyle yapmak zorunda. Tracy Chapman da, Yeni Türkü de albümlerine birer reggae parçası koyuyorlarsa, bu tesadüf değil. Hemen belirteyim, ben de kendi müziğimde bu etkilenmelerden uzak kalabildiğimi söyleyemem.

Nokta: Artık hiçbir şey yerli yerinde değil. İnsan hayatında yaşanabilecek en yıkıcı durumları ifade eden bir şarkının orta yerinde, hiç yeri ve hakkı olmayan, gayet sulu bir sürprizle karşılaşabiliyorsunuz. Üstelik herkes, rahatsız olmadan dinliyor. Karşılıklı bir sahtekârlık mı söz konusu?

Ateşer: Sahtekârlık diz boyu. Ama bunun için de her şey hazır. Yemek yerken bir yandan Haberler'e bakıp, Beyrut'taki çatışmanın burnunun dibine girip çıkıyoruz. Daha küçüklerimiz nasıl âşık olunacağını, çıkma teklifinin nasıl reddedileceğini dizilerden öğrenip uygulamaya koyuyor. Bir konserde slow parça sırasında çakmak yakmak gerektiği konusunda gizli bir anlaşma yapılmış durumda. Tabii bir de modalar... Türkiye'de çok "moda" bir ortam var.

Nokta: Caz da dahil mi buna?

Ateşer: Demin sözünü ettiğim pasif direnişin, şu anda buradaki temsilcisi, gariptir ama, caz. Caz da içkimize eşlik ediyor, muhabbetimize pek fazla musallat olmuyor. Ama tipik bir Beyoğlu meyhanesi olan Yakup'ta, bir öğle yemeği sırasında, sırayla John McLaughlin, Zülfü Livaneli ve Ornette Coleman dinleyince, ister istemez çileden çıkıyorum. Çünkü biliyorum ki vefasız bir moda bu. İki-üç yıl sonra mesela eskrim, cazın yerini alabilir ve çoğu arkadaşım olan caz müzisyenleri, çalacak bar bulmakta güçlük çekebilir.

Erdir ZAT

"İstemeyerek" ve Serdar Ateşer. "İnsan Hakları Yarın Değil Şimdi" konserinde onu dinleyenler, bu şarkıya takılıp kaldı. Ateşer'in sözlü parçalardan oluşan ikinci albümünde bu şarkı da yer alacak

SUÇLU SEKS AYAĞA KALK!

7'den 70'e suçlanıyoruz...

Suçumuz: Seks yapmak! Cezamız: Müebbet suçluluk duygusu...

- **TANJU KADINCA'YA ANLATTI**
  "Hülya bir yana, dünya bir yana"
- **MUHİTTİN SİRER**
  "Kadınlarla çalışmak alışkanlık yaptı"
- **NÜKHET DURU**
  "Dünyanın en tatlı parası koca parası"
- **ÜMİT KIVANÇ**
  "Erkek olarak zaten suçlu ve kabahatliyim"
- **BERLİN DUVARI, BEKARET VE ÇAĞI ATLAMAK**
- **PAKETLERİNDEN NE ÇIKTI?**
  Ünlülerin armağan anıları
- **KADINLAR HÜKÜMETİ KURDUK**
  Erkekler yönetiyor da ne oluyor?

- **ERKEKLERİ BİR DE MAÇTA GÖRDÜK**
- **YEDİ YÖREDE İLK GECE**
- **BET GİRİYOR, PEŞ NEŞE ÇIKIYORSUNUZ**
  Bu lokanta başka lokanta
- **KADINLAR KENDİLERİNİ SORGULUYOR**
- **GİDEN Mİ HASTA**
- **GİTMEYEN Mİ?**
  Psikoloğa gitmekten korkuyoruz
- **ERDAL ATABEK**
  "Beni anlamadı derken"
- **YILDIRIM AKTUNA**
  "Var oluşumuzun ana öğesi kadın"
- **CHLAMYDIA**
  Sinsi bir kadın hastalığı

- **SARKINTILIĞA KARŞI KAMPANYA**
- **FEMİNİZMİ FEMİNİSTLER TARTIŞTI**
- **"MÜCADELEDE ÖLÇÜYÜ KAÇIRMAYIN"**
  Kadın seminerinde erkekler içlerini döktü
- **ÜNLÜ ERKEKLERİN MUTFAĞINDAN**
  Kadınca için pişirdiler
- **TARİKATTAN DANSÖZLÜĞE**
- **ANNELER CİNSEL TUTUKLUĞA NEDEN OLUYOR**
- **TANSİYONUNUZ GÖZALTINDA**
- **VAJİNAL KANDİDA NEDİR?**
- **KİLO ALMAK DAHA ZOR**
- **MODANIN ZAFERİ**

DÜŞÜNEN KADININ DERGİSİ

kadınca

SİZİ, YALNIZ SİZİ DÜŞÜNÜYOR.

ARALIK SAYISI ÇIKTI

Tere karşı TOPLU savunma !

Bu bir "güzel" savaş.

Bu savaşta sizin yanınızda,

tere karşı beş güzel koku,

beş güzel renk, beş güzel duygu var.

Özel cam şişelerde,

cildi tahriş etmeyen

beş değişik FA var.

Bu FA lardan birini yanınıza alın,

tere karşı kendinizi

"top"lu FA roll-on ile savunun.

Tazeliği kazanın, mutluluğu kazanın.

Fa®

AVOR A.Ş.

İKİYAKA KATLİAMI

Çığ düşer, ateş yakar

Yüksekova'nın İkiyaka köyü, PKK baskınında 28 kayıp verdi. İçişleri Bakanı, PKK ile Ermeni örgütleri arasında işbirliği olduğunu söyledi. Ikiyaka'nın niçin hedef seçildiği konusunda bir sürü iddia yayıldı. Irak topraklarında "sıcak takip" olasılığından söz edildi

İlk ekip köye ulaştığında, katliamın üzerinden 36 saat geçmişti. Ortada 28 ceset vardı. Evlerinde öldürülen on iki çocuk, altı kadın, iki erkek ve kaçırıldıktan sonra öldürülen sekiz çoban. Yüksekova'nın İkiyaka köyündeki manzara, böyle bir olaydan sonra nasıl bir manzara beklenirse öyleydi işte. Gelenler, ilk kurşunu akşam saatlerinde sıkmış, koruculari köyün bir tarafına çekmiş, katliamı köyün diğer tarafında gerçekleştirmişti. Sonrası, kalan sağların takibi ve çaresizlikti. Çünkü Irak sınırı beş yüz metre ilerideydi. Devlet, ancak 36 saat sonra ulaşabilecek kadar uzaktaydı. Ama sonuçta ulaşım sağlandı, "ilk tespitler" yapıldı, olayla ilgili açıklamalara geçildi, şüphelerden ve "Ermeni parmağı"dan söz edildi. En önemlisi, Irak topraklarında "sıcak takip" ihtimali gündeme geldi.

İkiyaka'daki katliamla ilgili ilk resmi açıklamalarda, PKK adı geçmedi. Yalnızca teröristlerden söz edildi. Daha sonra kurşunların PKK namlularından çıktığı söylendi. Ama İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'ya göre, bu kez tetikte başka parmaklar da vardı: "Katliamın Ermeni ve PKK'lı teröristlerin ortak eylemi olduğu anlaşılmıştır. Olay yerinde Hogir imzalı bir bildiri bulunmuştur. Bilindiği gibi Hogir kod adlı Cemil Işık, Ermeni asıllıdır."

Aksu'nun açıklamasına başka bir ayrıntı eklenmedi ve olayla ilgili soru işaretlerine bir yenisi eklendi. PKK'nın, son dönemin en ürpertici saldırısına niçin İkayaka köyünü hedef seçtiği, zaten ilk anda zihinlere yerleşen soruydu . Çünkü

Zavallılar ne PKK bilirlerdi, ne devlet bilirlerdi. Daha "aşiret"in anlamını bile çözemeden...

Geçen yıl çığ 16 kişi götürmüştü. Bu yıl namlular 28 kisi götürdü. İkiyaka'da toplu ağıt yakacak kadar insan kaldı yine de

PKK, uzun süredir sivillere yönelik toplu katliamlara girişmiyordu. Olaydan kısa bir süre önce, komşu Üzümkıran köyünün korucularıyla PKK militanları arasında çıkan çatışmaya, İkiyaka korucularının da katıldıkları, iki militanı öldürdükleri ve 28 kişinin bir intikam eylemine kurban gittiği söylendi. Bölgede, aşiretler arası çekişmelerin varlığından söz edildi. Tumen komutanı Üsteğmen Kurtoğlu'nun İkiyaka köyünden silah isteyerek baskı yaptığı iddia edildi...

"Neden Irak ve Suriye'ye saldırılmıyor, sıcak operasyon düzenlenmiyor?" İstanbul Milletvekili Orhan Ergüder'in ANAP grup toplantısında sorduğu bu soru, hafta boyunca süren tartışmanın küçücük bir parçasıydı. Kimileri, iki ülke arasındaki protokolden yararlanarak, Irak'ın içlerine kadar girilmesini, katliama katılan militanlar yakalanmadan geri dönülmemesini istedi. Kimileri, böyle bir operasyonun sakıncalarından söz etti. MGK toplantısında bu konu tartışıldı. Operasyon hazırlıklarının sürdüğü, ancak gizli tutulduğu söylentileri yayıldı. Günler "bakalım ne olacak"lar içinde geçti. Geçen kış on altı kişiyi çığ altında, bu kış 28 kişiyi ateş altında kaybeden İkiyakalıların "bakalım ne olacak"ları ise, 36 saat mesafeden anlaşılamayacak kadar farklı bir meraktı herhalde.. ●

nokta ÖZEL

SICAK TAKİP TARTIŞMASI

GÖRÜŞ / RECEP ERGUN*

"Sıcak operasyondan fayda beklemem"

Devletlerarası ilişkilerde eğer muhatabınız da devletler hukukuna riayet ediyorsa işlerlik sağlanabilir. Yani bir tarafın takati yok da bu kurallara uyamıyorsa veya niyeti yok da uymuyorsa, o zaman karşıdan kaypak hareketler görürsünüz. Her olayda yeni baştan çözüm ararsınız ve bu bir nevi talihsizliktir. Bizim komşularımızın durumu da maalesef budur. Ben orada görev yaparken, karşımızda hükümet bulamazdık, hükümet komiseri bulamazdık, müzakere yapamazdık. Çukurca hâkimi Ahmet Bey karşıya geçerdi, "Fazla uzun etmeyin, verin şu adamı" dedi mi adamı geri alırdık... Onlar şimdiye kadar sıcak bir operasyona karşı önlem almışlardır zaten. Birkaç yıl önce de böyle bir olay yaşamıştık, onun da faydası olduğunu sanmıyorum... Komşulara karşı, bu tür ortak operasyonlar için diplomatik baskı unsurlarını kullanabilirsiniz. Bunun da iki yolu var. Biri, Silahlı Kuvvetler'in caydırıcılık gücü. İşin o raddeye gelmesi asla arzu edilmez. İkincisi ekonomik müeyyidelerdir. Onların bizden geçen ulaştırma hatlarından, bize olan borçlarından, ekonomik bağlantılardan yararlanabiliriz.

(:ANAP Ankara Milletvekili ve TBMM Milli Savunma Komisyonu Başkanı)*

Recep Ergun

Adnan Tutkun

GÖRÜŞ / ADNAN TUTKUN*

"Komşumuz yardımcı olursa..."

Bu, hepimizi rencide eden bir hadise. Bir operasyon yapılması gerekiyorsa, komşu ülke ile mutabakat çerçevesinde yapılması gerekir. Komşu ülkenin bu konuda samimi olduğuna inanmak istiyorum, inanıyorum. Takdir edersiniz ki, biz "Eşkıya geldi, şu kadar kişiyi öldürdü, sonra sizin oraya kaçtı" diye girip operasyon yapamayız. Bu sefer de başka manalar çıkar. Biliyorsunuz, komşu devletlerin bir karış toprağında gözümüz olmadığını söylüyoruz. Zannediyorum komşumuz bu konuda bizim hassasiyetimizi anlayacak, bu talebimizi değerlendirecektir. Elbette ki komşumuzu zorlayamayız. İyi ilişkiler içindeki iki ülke olarak bu hususta yardımcı olmaları gerekir. Ama "Yardım etmek zorundadır" demek biraz iddialı bir söz olur.

(: ANAP Amasya Milletvekili ve TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı)*

BORSADA UYANIKLIK

Oynamayın kardeşim

Hisse senedi piyasasındaki hızlı iniş-çıkışların arkasında, hayali devlet tahvili ve Hazine bonosu pazarlayan AOG-Türkinvest'in patronu Nasrullah Ayan'ın olduğu iddia ediliyor. Bu iddia yatırımcıların yüreklerini ağızlarına getirdi

Karışık bir iş. Nasrullah Ayan diye biri var. Menkul kıymetler ticaretiyle uğraşan bir şirketin, AOG-Türkinvest'in sahibi. İddia olunur ki, Ayan, hayali alım-satımlar yapmış. Bankalara, olmayan devlet tahvilleri, Hazine bonoları pazarlamış. Büyük paralar toplamış, borsayı karıştırmış, vs. Ama ne yapmışsa yapmış, her dalgalanmanın kurbanı "küçük yatırımcı" tipinin yüreğini bir kaldırmış, bütün hafta boyunca indirmemiş.

Bir kez daha, iş karışık: İddia olunur ki, Nasrullah Ayan, borsa - nın durgun günlerinde, bankaları arayarak, uygun faiz koşullarıyla devlet tahvili ve Hazine bonosu satabileceğini söylüyor. Koşullar iyi ya, satışlar da iyi gidiyor. Fakat, Ayan'ın elinde bu kadar tahvil ve bono yok; o aşamada sorun da yok. Ayan, bankalara makbuz veriyor, paraları topluyor. Ve hisse senedi alımına girişiyor. Borsada endeks bir anda fırlıyor, herkes paraları hisse senedine yatırıyor. Hisse senetlerinin fiyatları şişince, Ayan yeniden bankaları arıyor. Ödemelerini şişkin fiyatlı hisse senetleriyle yapmak istiyor. Şu oluyor, bu oluyor, bankalarla, bir anlaşmazlık çıkıyor, bir anlaşma sağlanıyor. Ama Ayan çekiştirdikçe, borsa endeksi iniyor çıkıyor, iniyor çıkıyor.

Anlaması zor, anlatması zor. Ama birileri, milletin üç-beş kuruşla bir umut çaldığı borsa kapısıyla oynuyor. Zaten bu hikâyenin sonu da "birileri borsayla oynuyormuş" saflığında bir "meğerse" değil, başka bir "meğerse." Evet, hani şu borsayı eğip büken vardı ya, meğerse Nasrullah Ayan'mış. Öyle söylüyorlar. ●

Borsada bir heyecan, bir telaş... "Nasrullah'ın Gazabı" filmi her gün bu panoda...

nokta ÖZEL

SAVUNMA / NASRULLAH AYAN

"Yeni teknikler geliştiriyorum"

Bu son olay, bankaların banka sistemine karşı hazırladıkları bir ayak oyunudur. Büyük miktarda alacakları olduğunu söyluyorlarsa ben de o bankalara gelip alacaklarını tahsil etmelerini söylüyorum. Arkamda Şekerciler'in olduğu, onların sermayesiyle borsaya girdiğim de kesinlikle doğru değil. Onları 1982'den beri görmüyorum. Şu anda arkamda bana inanan küçük yatırımcılar var, büyük bir isim yok. Artık borsa var, piyasayı denetleyen yüzbinlerce yatırımcı var. Bankalar artık iki tane bilirkişinin raporuna dayanarak bir milyarlık yeri 30 milyarlık gösterip kredi dağıtamıyorlar. Son gelişmelere bakarsak, borsa için herhangi bir tehlikenin söz konusu olmadığını da rahatlıkla söyleyebiliriz. Borsa oturmuştur.

Benim borsada yeni teknikler geliştirmem insanların gözünde çok abartılıyor olabilir. Halbuki benim gibi on adam daha gelse, yüz adam daha gelse asıl güzel günler o günler olacaktır zaten.

Tepum
her müşterisinin farklı olduğunu bilir... Çünkü kendisi de farklıdır.

Her şirketin farklı sorunları, farklı ihtiyaçları vardır.

Bu fark en çok bilgi işlem sistemlerini kullanırken ortaya çıkar. Bir şirketin sorunlarını çözen bir sistem, başka bir şirkette kendisi sorun haline gelebilir.

Sistemi kurmadan önce ihtiyaçlar ve hedefler iyi tartılmalı donanım ve yazılım buna göre seçilmeli, gerektiğinde özel program hazırlanmalı, yeterli eğitim verilmeli ve belki de en önemlisi **yıllar boyu sürecek uyumlu bir ilişki içinde** danışmanlık ve destek sağlanmalıdır.

Bunun için sadece bilgisayar satmakla kalmayan, aynı zamanda bilgi işlemcileri de eğiten ve müşterilerine bilgisayar kültürü kazandıran bir **kurum** gerekir. Her müşterisi için özel çözümler geliştirebilen bir kurum.

İşte yıllardır TEPUM'un yaptığı budur.

Siz de IBM PS/2 alırken satış öncesi danışmanlıktan satış sonrası destek ve eğitime kadar her düzeyde bilgi işlem çözümü için TEPUM'u arayın. Tecrübemiz güvencenizdir.

TEPUM

TEPUM ... Sok. No: 6 80220 Mecidiyeköy ... 140 69 58 - 141 68 77 Faks: 147 99 0...

Mesafeli taparız

Schumacher, son yılların en çok konuşulan hastası unvanını ele geçirdi. Haliyle "hepatit-A" yani sarılık da, yılın en popüler hastalığı oldu. Bunlar bile, Schumacher için az şey değil. Üstelik ona hiçbir zaman küfredilmedi

Schumacher, sportif jargonun "file bekçisi" kalıbına uyan biri değil. Bakmayın öyle direğin dibinde durup beklediğine...

O ana kadar biraz manyak, biraz rakiplerini sakatlayan, zalim, biraz "Adam iyi kaleci arkadaş..." Ama o andan sonrası önemli, çünkü artık Fenerbahçeli. Evet 1988 Ağustosu. Fenerbahçe sezonu açıyor, tribünler tıklım tıklım. Kadro geniş, bir sürü yeni transfer var. Ama gözler en çok Schumacher'e takılıyor, özellikle de sarı takımla lacivert takımın antrenman maçında. Schumacher'e bir-iki geri pası filan geliyor, hepsinde tribünlerden "Bak bak bak, neler yapıyor" merakının uğultuları yükseliyor. Schumacher sıkılıp ceza sahasının dışına çıkıyor, panik halindeki bir taraftar gırtlağını yırtıyor. "Geri döön, geri döön!" Yabancı ya, yol gösteriyor, usul gösteriyor herhalde. Burası Türkiye, fazla açılmaya gelmez melmez...

Zaman içinde bu garip tepkiler yedek kulübesine oturacak, "zalim" imajı kaybolacak. Taraftarlar Schumacher'e alışacaklar,çok da sevecekler. Schumacher de Türkiye'ye alışacak, başka bir yerde bulamayacağı sevginin ortasında mutlu olacak. Bu mutluluğun sırtındaki sükunetle ilk günlerinde "Anormal ve saldırgan hareketlerinizi burada da yapacak mısınız?" gibisinden bir soru soran TRT spikerine, bacak arası atacak. Ama hiçbir zaman bizden biri de olmayacak.

Evet, Schumacher sevgisi büyük ama hafiften mesafeli, "bizden biri" kimliğine geçit vermeyen bir sevgi. Schumacher'e hiç küfredilmedi mesela, daha ne olsun... Galiba sorun da buradan çıktı. Schumacher bizden biri gibi beslenmeye kalkışınca, bağışıklık sisteminden yetersizlik sinyalleri geldi. Aslında yüzde yüz yerli malı Kadıköylüler bile sarılıkla boğuşurken "ucuz atlattı" da denebilir.

Ama elbette ki, daha önemlisi Schumacher son yılların en çok konuşulan hastası unvanını ele geçirdi. "Hepatit-A" da yılın en popüler hastalığı koltuğuna oturdu. "Her şeyi yermiş, ondan olmuş" hayıflanmaları yayıldıkça yayıldı. "Sağolsun, ne bulursa yerdi"ye ramak kaldı. Bizden biri olsun olmasın, az şey değil... ●

MANŞETLERİN İÇİNDEN

VATANDAŞ, NUMARANI BİL!

İçişleri Bakanlığı'nın vatandaşları "numaralama" uygulamasında şimdiye kadar yaklaşık 13 milyon vatandaşa numara verildi. Numaralı vatandaşlar için bilgisayar dosyaları açıldı.

Milliyet, 30 Kasım

26 İL ZEHİRLENİYOR

Bacalardan çıkan duman ve egzoz gazlarıyla, hava kirliliği 26 ilde alarm düzeyine ulaştı. Diğer illerin çoğunda da endişe verici düzeyde hava kirliliği var

Hurriyet, 30 Kasım

KISA... KISA...

• Danıştay, İzmir Aliağa'da kurulması planlanan ve bölge halkıyla çevrecilerin büyük tepkisine hedef olan termik santral inşaatı hakkında, yürütmeyi durdurma kararı aldı.

• Gazeteciler Cemiyeti'nin "Basın Özgürlüğü Özel Ödülü", Uluslararası Basın Enstitüsü'ne (IPI) verildi.

• Maliye Bakanı Ekrem Pakdemirli, 1990 yılında, devlet memurlarına kira yardımı uygulamasının başlatılacağını açıkladı.

• "Dışkı yedirme operasyonu"na sahne olduğu iddia edilen Yeşilyurt köyünün halkı, İnsan Hakları Derneği'nin vereceği "İnsan Hakları Ödülü"ne aday gösterildi.

• Gazeteci Selçuk İrdem, Mülkiyeliler Birliği'ndeki bir toplantıda, Erdal İnönü'ye soru sorarken geçirdiği kalp krizi sonucunda öldü.

OLUYOR BÖYLE ŞEYLER

• Adana'da, Celal Renklihava adlı er, davetli olmadığı düğüne sızmak istedi. Çıkan tartışma sonucunda, düğün sahibi Cavit Cümbüş, Cumhurbaşkanı Özal'a hakaret suçundan tutuklanarak cezaevine kondu.

• Mobilya üretiminde kaplama maddesi olarak kullanılmak üzere Gabon'dan ithal edilen bir ağacın iç yüzeyinde, lif dönmesi sonucu kendiliğinden "Bismillahirrahmanirrahim Muhammed" yazısı oluştu. Ağaç, Topkapı Müzesi'nin mukaddes emanetler bölümüne teslim edildi. Müze müdürü Sabahattin Türkoğlu, "Böyle mübarek ve mucizevi bir eşyanın müzeye getirilmesinden duyduğum mutluluğu ifade etmek isterim" dedi.

• Afyonspor, Türkiye 3. ligi 5. grupta şampiyon olabilmek için "uğur kafesi" yaptırdı. Erdek'teki bir ustaya sipariş edilen kafesin Afyon'a getirildiği gün Afyonspor'un Dinarspor'u 4-0 yenmesi yöneticiler tarafından sevinç ve

umutla karşılandı. Erdekli ustanın aynı kafesten rakip takımlara da yapmasından korkuluyor.

BİR YORUM

Türkiye savrulmasın

Avrupa'nın tarihi yeniden yazılırken, bunun ülkemize dönük yansımalarını kestirebiliyor muyuz?

Bu soruların sürekli olarak gündemde tutulmasında yarar var. Hiç olmazsa böylece zihinler soru işaretleriyle kurcalanmış olur diye düşünüyoruz.

Gelişmelerin yakından ve serinkanlı biçimde izlenmesi gerekiyor.

Türkiye'nin ulusal güvenlik politikası ve buna göre izleyeceği dış politika herhalde olduğu gibi kalmayacaktır. Bu yaşamsal alanda ne gibi değişiklikler yapılabilir?

Türkiye'nin stratejik öneminin askeri boyutunda belirli ölçülerde meydana gelecek azalma, Ankara'nın Batı ile ilişkilerini nasıl etkileyecektir?

NATO ve Varşova paktlarında blok içi disiplinin gevşemesi, Türkiye'nin komşularıyla sorunlarına ne gibi bir etki yapacaktır?

Sovyetler'de Kafkas cumhuriyetlerindeki milliyetçi gelişmeler... Türk-Sovyet ilişkileri... Kürt sorunu ve bu soruna Washington'dan başlayarak Batılı odaklarda gösterilmeye başlayan yoğun ilginin dışavurumu...

Gündem maddelerini çoğaltmak gereksiz. Özetle şu söylenebilir: Bütün bu gelişmeler karşısında Türkiye'nin yapabilecekleri var, yapamayacakları var. Yapabileceklerinin başında gelen, kendi evini bir an önce düzene sokmasıdır.

Bir başka deyişle:

1) Demokratikleşme süreci hızlandırılmalı ve siyasal rejimin Batı standartlarına yükseltilmesi için gerekli adımlar atılmalıdır.

2) Ulusal güvenlik politikası ve bu çerçevede dış politika özenle gözden geçirilmelidir.

3) Ve güçlü bir ekonomiye sahip olmak...

Eğer ülkemizi bu üç alanda hızla raya oturtamazsak, tarihin gerisinde kalacağız, savrulacağız.

Tabii akla hemen şu soru gelebilir: Yüzde 20'lik bir siyasal destekten bile yoksun bir hükümetle, böylesine bir dönüşüm gerçekleştirilebilir mi Türkiye'de?

Doğru, ama bu soruyu şimdilik geçiyoruz; çünkü o kadar çok vurguladık ki bu konuyu, hiç olmazsa bu yazıda bir yana bırakıyoruz.

Hasan Cemal, 30 Kasım, Cumhuriyet

Rajiv Gandi liderliğindeki Kongre Partisi, tarihinin en ağır seçim yenilgisine uğrarken, Sihler, İndra Gandi suikastına adı karışan iki liderlerini parlamentoya soktular

HİNDİSTAN / GENEL SEÇİMLER

Kongre de kaybeder

İnanılmaz, ama gerçek... Kongre Partisi, ülke tarihinde ilk kez muhalefete düşüyor

Mahatma Gandi ve Nehru'dan miras kalan, ülkedeki İngiliz varlığına son verdikten sonra, 1947'de bağımsız Hindistan'ı kuran ve o günden bugüne ülkeyi tek başına yöneten ünlü Kongre Partisi, artık ülkenin tek hâkimi değil. Geçtiğimiz hafta yapılan seçimler, Kongre Partisi'nin mutlak iktidarına son verirken, iki muhalefet partisi, Janata Dal ve Baratiya Janata, seçimlerden güçlenmiş olarak çıktı.

Kongre Partisi gerçi hâlâ birinci parti. Ama milletvekili sayısı yarıya düşmüş olduğundan, mecliste çoğunluğu sağlayamıyor. Rajiv Gandi de, seçim sonuçları kesinlik kazanmaya başladığında istifa etti. Uluslararası gözlemciler, Kongre'nin uğradığı bu tarihi yenilgiyi, önemli ölçüde, kısa bir süre önce Rajiv Gandi'nin de adının karıştığı Bofors skandalına bağlıyorlar. Bilindiği gibi, Hindistan Silahlı Kuvvetleri'ne Bofors topları alımında yolsuzluk yapıldığı iddiaları, Rajiv Gandi'nin başını hayli ağrıtmıştı.

Seçimlerde en büyük süprizi yapan ise Baratiya Janata Partisi oldu. Parlamentoda sadece 2 sandalyeye sahip olan sağcı BJP, bu seçimlerde 80'e yakın milletvekili çıkartarak, Janata Dal'ın ardından Hindistan'ın üçüncü siyasi gücü durumuna geldi. Seçim öncesinde Hint milliyetçiliği motifini işleyen BJP, en çok oyu, tutucu küçük esnaftan ve kendilerine bir kimlik arayan işsiz gençlerden topladı. Komünistler ise, Marksist-Leninist ideolojinin dünyada büyük prestij kaybına uğramasına karşın, güçlerini korudular ve seçimlerden dördüncü parti olarak çıktılar.

Öte yandan İndira Gandi suikastına karıştığı gerekçesiyle halen cezaevinde bulunan tutuklu iki Sih'in milletvekili seçilmesi, seçimlerin sürpriz sonuçlarından biri olarak değerlendiriliyor.

BJP ve Komünist Partisi liderleri, hafta içinde yaptıkları açıklamalarda birlikte koalisyona gidebileceklerini ve bir azınlık hükümeti kurmaya çalıştıklarını söylediler. Eğer gerçekleştirebilirlerse, bu, Hindistan'ın bağımsızlığını kazandığı 1947 yılından beri kurulan ilk azınlık hükümeti ve Kongre Partisi'nin yer almadığı ilk hükümet olacak.

Frazier, Foreman, Ali... Bir zamanlar birbirlerini sürekli döverlerdi

ABD

Üç silahşörler

"Eski dost, düşman olmaz" derler; eski düşmandan dost olur mu bilinmez, ama eski rakipler can ciğer olabiliyor. Bir zamanlar birbirleriyle kıyasıya dövüşen eski ağır sıklet boks şampiyonları Muhammed Ali, Joe Frazier ve George Foreman'ın arasından su sızmıyor. Ringlerdeki şaşaalı günlerini anlatan bir video filminin çekimi için bir araya gelen eski şampiyonlar, birbirlerine övgüler yağdırıyor. Ama, aslan payı yine Muhammed Ali'nin. Foreman: "Ali'de insanı Ay yolculuğuna çıkaran bir güç vardı." Frazier: "Ali'den korkmuyordum, ama aslında korkmam gerekirdi. Keşke korksaydım. O zaman yenik düşmezdim." Muhammed Ali ise her zamanki tevazusuyla konuşuyor: "Ne dans ederdim. Hâlâ inanamıyorum. Hayatı dolu dolu yaşadım. Bir daha dünyaya gelsem yine aynı şeyleri yapardım."

İTALYA

India Reagan

Tiryakilerinin her geçen gün arttığı, ünlü film kahramanı Indiana Jones kadar maceraperest, atak, cesur insanlar gerçekten var mı? İtalya'nın önde gelen dergilerinden Epoca, Indiana Jones'a en çok benzeyen siyasi liderlerin kimler olduğu konusunda okuyucuları arasında bir anket düzenledi. İlk yedi, sırasıyla şöyle: "Reagan, Gorbaçov, Kaddafi, Bush, Thatcher, Ortega ve Gonzales."

Reagan, Indiana Jones'un sinemada yaptığını, yıllarca uluslararası platformlarda yaptı

İNGİLTERE

Platonik aşkın İngilizcesi

David Peters, sıradan bir İngiliz vatandaşı. Yalnız önemli bir özelliği var. Dört yaşından beri

David Peters, Anne'e kırmızı gül vereceği günü sabırsızlıkla bekliyor

Prenses Anne'e platonik bir aşkla bağlı; ama işin ilginci, prensesin bu aşktan haberi yok.

Prenses evlendiğinde, Peters Ingiltere'de oturamamış, "belki unuturum" umuduyla Avustralya'ya gitmiş. Boşanacağını duyar duymaz da işinden 9 hafta izin alıp büyük umutlarla İngiltere'ye geri dönmüş. Şimdi, oturmuş, rüyalarının prensesini bekliyor. Ama galiba Godot'nun gelmesi daha büyük bir ihtimal.

KISA... KISA...

Quinn'in dünyası, artık heykelleri

Zorba ve heykel

Son zamanlarda heykeltıraşlığa merak salan Amerikalı ünlü aktör Anthony Quinn için sinema artık ikinci planda. Evini Hollywood'dan Floransa'ya taşıyan Quinn, bugünlerde bütün vaktini heykel yontarak geçiriyor. Bugüne kadar yaklaşık 100 filmde oynayan, 73 yaşındaki ünlü oyuncunun heykelleri, yaklaşık 500 bin liradan kolaylıkla alıcı buluyor.

Mafya futbol oynayınca

Kolombiya'da uyuşturucu mafyasının bazı futbol kulüplerinin yönetimini ele geçirmesi ve geçen hafta bir yan hakemi kaçırarak öldürmesi üzerine, lig maçları süresiz ertelendi.

Kadınlar meclisi

İspanya'da yapılan son genel seçimlerde, başta Başbakan Gonzales'in eşi Carmen Romero olmak üzere, 71 kadın, milletvekili ve senatör olmak üzere parlamentoya girdi.

Carmen Romero Gonzales

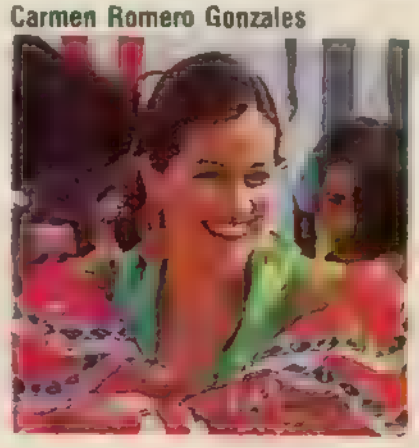

Türkiye'ye, SKI temsilcisi Kasım Demir'in sponsoru BM Holding'in desteğiyle gelen Kanazawa, önce seminer verdi, sonra başasistanı Kaşuya'yla birlikte gösteri yaptı

SÖYLEŞİ / "MASTER" HİROKAZU KANAZAWA

"Karate barıştır"

*Hirokazu Kanazawa, karate dünyasının en önemli karate ekollerinden Sohotokan Karate Do International'ın (SKI) kurucusu ve genel başkanı. Daha önemlisi, "işi bilenler"in yorumuyla dünyanın en büyük karate ustası. Geçtiğimiz hafta, başasistanı, Japon Milli Takım antrenörü Hitoshi Kaşuya'yla birlikte, SKI Türkiye temsilcisi Kasım Demir'in davetlisi olarak Ankara'ya gelen ve seminerler veren Kanazawa, karatenin felsefesini ve karateyle dolu hayatını **Nokta**'ya anlattı*

Nokta: Şu anda karate hayatınızın neresindesiniz?

Kanazawa: 58 yaşındayım, kırk yıldır karate yapıyorum. Ölene kadar da yapacağım. Benim düşüncemi, benim tekniğimi anlayan insanlar, zaten ölünceye kadar karate yapmaya devam edeceklerdir. Karate bir yaşam biçimidir.

Nokta: Olaya fiziksel anlamın ötesinde, felsefi anlamda bakarsak, karate ne demektir?

Kanazawa: Karate, kelime anla-

mıyla "boş el" demektir. Bu sadece elin boş olduğunu anlatmaz, çevre ve dünya olarak bütünsel bir boşluğu, huzuru anlatır. Elinizde hiçbir silah olmadan nasıl koruyabilirsiniz kendinizi? Karate işte bunun tekniğidir. Düşüncenizle, beyninizle, vücudunuzun ve fiziksel gücünüzün uyumlu hale getirilmesidir.

Nokta: Karate gerçekten bir savunma sporu mu?

Kanazawa: Bugüne kadar karateye bir savunma tekniği olarak bakıldı. Evet, dövüşe muhakkak ki katkısı var. Ancak bu durumda bile hem kendinizle, hem rakibinizle hem de doğayla uyum içinde olmanızı sağlar. Karate kafayla yapılan bir spor olduğu için, zaten insana, rakibe vurmak gibi bir şey söz konusu olamaz. Önce, karatenin kendi iç kontrolü buna izin vermez.

Nokta: Siz kendi hayatınızda gerçekten dövüştünüz mü hiç?

Kanazawa: Kendi hayatımda sadece çok gençken kavga ettim. Gerçek anlamda dövüşmeyeli çok uzun zaman oldu. Buna da gerek yok zaten. Başlangıçta karateye kuvvetli olmak için merak sardım. Kavga etmek için değilse bile, kendime güvenmek, kuvvetli olmak için başladım. Bundan sonra, yani karatenin anlamını kavradıktan sonra görüşlerim değişti ve karate, bir yaşam biçimi olarak hayatımdaki yerini aldı.

Nokta: Karate yapmanın günlük hayata yönelik yararları neler? Pratiğe yönelik bir şeyler veriyor mu?

Kanazawa: Bütün ülkelerde insanlara aynı şeyi öğretmeye çalışıyorum. Herkese aynı duyguları aşılamaya çalışıyorum. Herkese aynı duyguları aşılayınca da milletler arasında bir yakınlaşma oluyor. Herkes aynı hareketlerle uyumu yakalayınca, zaten bu barıştır. Çoğunluk bu uyumun sağlanmasının zor olacağını düşünür. İnsanın iç dünyası ile fiziksel gücü arasındaki uyumun. Aslında bu hiç de zor değil. Her şey nefese bağlı. Nefes aldığımız zaman normalde ciğerlerimize gider, ama o nefesin beynimizden başlayarak tüm vücudumuzu dolaşıp tekrar boğazımızdan çıktığını düşünürsek bununla kan dolaşımını, nefesimizi ve hızımızı kontrol etmiş oluruz. Bu üçü bir araya gelmediği zaman, uyum ortaya çıkar. Uyum, barış demektir ●

Barış içinde bir arada!.

Vali Saffet Arıkan Bedük aradı.. Belediye Başkanı Murat Karayalçın aradı. Çeşitli veliler aradı.

Bu Ankara Anıttepe'deki yüzme havuzu olayı ilginç.

Vali, havuz yanındaki lokale, içki ruhsatının, SHP'li Çankaya Belediyesi tarafından verildiğinin belgesini bize yolladı. Belediye Başkanı, iznin Emniyet tarafından verildiğini açıkladı. Bu arada, hafta ortasında haber aldık. Valilik, lokali bir kez daha kapatmış.

★ ★ ★

Murat Karayalçın "Hıncal Bey, bir Ankara'ya geldiğinizde birlikte gidelim. Burada içki satışına itirazınız olmayacaktır. Tenis Kulüp'te, Atlıspor'da, Eskrim Kulübün'de içki satılıyor mu?. Burası fevkalede nezih bir salon," dedi.

Haklı olmaması için bir sebep yok.

Birkaç veli aradı. İçlerinde çalışmalarını burada sürdüren Petrolsporlular hep aynı şeyi söylüyorlar:

"-Bizim lokal işletmecisi Fazıl Reyhan'dan fazla şikâyetimiz yok. Hatta son zamanlarda bize çok yardımcı olmaya da başladı. Buraya lazım olan kondisyon aletlerini bile getirtecek. Bize kalırsa, sürtüşme siyasal. Fazıl Bey SHP'den belediye encümen üyesi olduğundan bu yana onunla uğraşmağa başladılar. Ayrıca tribünler velilere açılmamalı. Çünkü kapalı havuz küçük. İçerideki oksijen çocuklara yetmiyor. Veliler de gelince havasız kalınıyor."

Buna karşılık, bu külüple ilgisi olmayan veliler, alınan önlemlerden çok memnunlar. "Zaten Petrolcüler, havuzu kendi havuzları gibi kullanmak istiyorlar. Onların keyfi yerinde, bizim değil.." diyorlar..

Bu arada, bize çok yakın bazı dostlar, lokalde bir telefon konuşmasına şahit olup, son günlerin olaylarını da hatırladıklarından, telaşa kapılıyorlar:

"-İstanbul'a bir adam gönderip, gazeteciyi susturacağız.."

★ ★ ★

Şimdi, Ankara'da bir kapalı yüzme havuzu var. Bu havuzda geleceğin genç yüzücüleri yetişiyor. Bu havuzun yanında bir de kapalı lokal var. Genelde sporcular ve yakınları için düşünülmüş.. Bir spor tesisinin içinde kim düğün salonu düşünecek ki zaten..

Önemli olan, her türlü siyasal düşüncenin dışında, bu havuz ve lokalden oluşan kompleksi en iyi şekilde işletebilmek. Sporculara ve onların yakınlarına hizmet veren bir kuruluşun idamesi, para kazanması ile mümkün. Bu parayı da, ana amacı rahatsız etmeden kazanmanın yolu herhalde olmalı.

Bunlar karşılıklı konuşma, dertleşme ve anlaşma ile mümkün. Çağımız diyalog çağı..

Kapalı havuz lazım mı?

Evet..

Yanına lokal lazım mı?

Evet..

Bir de kondisyon salonu lazım mı?

Evet..

Kim bunlarla ilgili kuruluşlar?

Havuzun sahibi, Beden Terbiyesi İl Müdürlüğü.

Lokalin yasal işletmecisi Fazıl Reyhan..

Ruhsatı veren Çankaya Belediyesi ve Anakent Belediyesi yetkilileri.

Buraya gelen çocukların ve velilerin haklarını koruyan vilayet ve emniyet..

Çok mu zor, bir tek gün, bir saatlik bir toplantı yapmak.. Asıp kesmeden, onu bunu tehdit etmeden, hatır gütmeden, bir anlaşma zemini, barış içinde bir arada yaşamanın formülünü bulmak ve sonra bulunan formüle tüm tarafların katılmasını sağlamak.

★ ★ ★

Türkiye'nin kimbilir kaç yerinde, benzeri zorluklar yaşanıyor.. Geçmişte Beden Terbiyesi tesislerinin önüne gelene peşkeş çekilmesi sonucu, spor tesislerine, mafya liderlerinin kiracı diye girdiklerine şahit olmuştuk. Fikret Ünlü genel müdürdü o zaman. Ne mücadele vermişti, kurtarmak için.. Şimdi durum nedir bilen yok.

Bunun için devlet bakanlığının, yani Sayın İsmet Özarslan'ın bir döküm yaptırması, sonra da, spor saha ve salonlarına kiralama ile girecek kişilerin hem vasıflarını, hem de yapabilecekleri ve yapamayacakları işleri kesin belirleyen bir şartname hazırlatması gerekli. Tek tip. Bu şartnameye uyanlar, işleri sürdürür, uymayanların işi biter.

O zaman biz de, çocuklarımızı ve gençlerimizi, bu tesislere sporu öğrenmeleri için gönül rahatlığı ile yollarız.

★ ★ ★

Anıttepe Lokali'nin kapatılması çözüm değildir. Hele Fazıl Reyhan SHP'li diye uğraşılıyorsa, biraz da tatsızdır. Artık bunları tartışmak istemiyoruz.

Vali Bedük ve Başkan Karayalçın, bir araya gelip, kardeşçe, çözsünler istiyoruz.

Hıncal ULUÇ

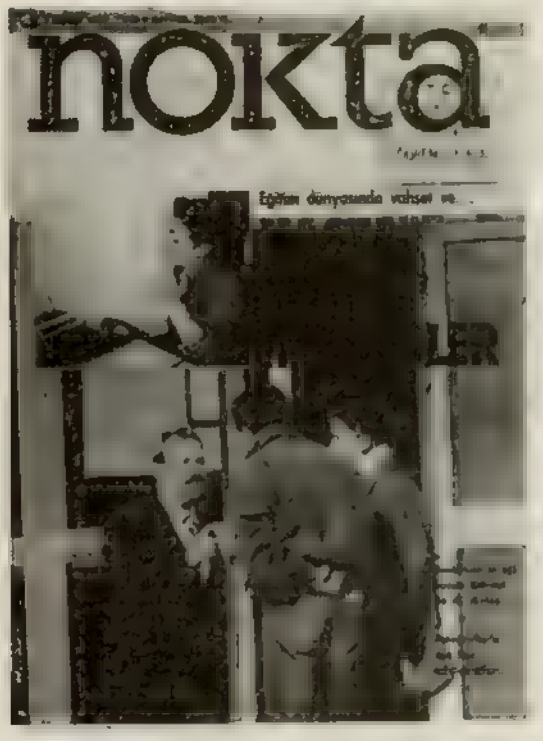

Çifte standart

Geçen hafta okuduğumuz kız yurtlarındaki baskılar, ülkemizde birkaç yüzyıldır süregelen Doğulu-Batılı ikileminin bir devamıdır.

Atatürk'ün ülkeyi Batılılaştırma mücadelesine rağmen bugün, ölümünden 48 yıl sonra bile, Doğulu zihniyetli kişiler devlet kadrolarına girebilmekte ve kendi düşünce yapıları doğrultusunda icraatlarını yürütebilmektedirler.

Bu durum devlet kadrolarında bir çifte standart yaratmaktadır. Örneğin devletin TRT'sinde gösterilen filmlerin çoğu Batı kaynaklıdır. Devlet Doğululuğu benimseyecekse tüm Batılı filmleri yasaklasın. Yalnız İran ve Suudi Arabistan kaynaklı filmler gösterilsin. Halka yalnız o ülkelerdeki kız-erkek ilişkileri empoze ettirilsin. Ve Atatürk'ün kemikleri sızlattırılsın.

Son söz: Ya oryantal zihniyetli yurt müdürlerinin zihniyetleri değişsin, ki bu çok zor bir iş, ya da söz konusu yurt müdürlerinin kendileri değiştirilsin.

Leyla Aktan/ANKARA

Şık bir protesto

Nokta dergisinin 26 Kasım tarihli sayısında rastladığım bir okuyucu mektubunu görünce, size bu mektubu yazmaktan kendimi alamadım.

Esra Özbek isimli bir öğrenci **Nokta**'nın kitap listesinde çıkan bir kitabı alıp beğenmeyince, kitabı listeyi hazırlayan arkadaşa gönderip olayı protesto ediyor.

Ne kadar şık bir protesto şekli, çok sevdim. Hele bir hafta önce gazetede çıkan yazı için bir gazetecinin öldürüldüğünü düşününce kendi kendimi **Nokta** dergisinin çok kaliteli bir okuyucu grubu var diye düşündüm.

Böyle kibar okuyuculara sahip olduğunuz için övünmelisiniz. Bundan sonra kitap listesi ve okuyucu mektuplarıyla daha yakından ilgileneceğim.

Hatice Kanal/İSTANBUL

Hıncal Uluç'a

"**Nokta**" dergisindeki yazınızı -partiye yönelik değerlendirmeniz dışında- hak vere vere okuduğumu itiraf etmeliyim.

Sizi, (spordan nefret eden kim varsa toplanıp bir parti kursalar adını da "Spora Hayır Partisi" koysalar bu partinin kısa adı SHP olurdu) gibi talihsiz bir yargıya götüren olaylar zincirinde üzerinizde bu denli etkili olan olumsuzlukları ele alıp savunacak değilim. Özellikle şahsıma yönelik eleştirilerinize de tümüyle katılıyorum.

Fakat, olaylar karşısında nesnel ölçüleri her zaman ağır basan bir yazar olarak tanınan Hıncal Uluç gibi bir insanın böylesine bir genellemeyle SHP üzerinde kötümser bir imaj yaratmasını da yadırgadığımı belirtmek zorundayım.

Takdir edersiniz ki, birçok belediye başkanımız yörelerindeki spor kulüpleri ve sporcularla yakından ilgililer. Özellikle bu alandaki başarılarını yerel basından da izliyoruz. Büyük kentlerimizdeki gelişmeleri sizler daha iyi gözlüyorsunuzdur.

Sevgili Erol Yaşar'ın şikâyetlerini ben de dinledim. Eleştirilerinin tümü sporcuları gözetmek ve partimize verecek zararları önlemek içindi. Çok uğraştım ama olmadı.

Siyasette yetkili sanılan kişi ve kurulların her zaman her alanda sözlerini geçiremediklerini yaşayarak öğreniyoruz. İki aykırı görüşün çatışması sonunda kişisel tercihlerimizde toplumu ve partiyi gözönünde tuttuğumuz iddiası her iki tarafta da hâkim olunca çözüm de zorlaşıyor.

Yazdığınız konuların, hatta satır aralarında vermek istediklerinizin tümünden en ince ayrıntılarına kadar haberdarız.

Genel Başkanımız Sayın Erdal İnönü sporun her dalıyla çok ilgili. Sizin de iyi bir okuyucunuz olduğunu bilmelisiniz. Zaman zaman bana "Hıncal Uluç'u okudun mu?" diye sorar. Bütün spor olaylarını ve haberlerini yakından izler. Kendisi iyi bir yüzücü ve dağcıdır. Erciyes'e ve birçok dağımıza ilk tırmananlardandır. Gençliğinde birçok spor dalıyla bizzat ilgilenmiş bir siyasi lider olduğunu bu vesileyle bilgilerinize sunuyorum.

Sayın Uluç, Genel Müdürlükte bulunduğumuz dönemde içki içiliyor, kumar oynanıyor diye İstanbul Pendik yat kulübü ile Fethiye ve Marmaris kayıkhane ve lokallerini savcılık kararıyla kapattığımızı iyi bilirsiniz. Şimdi yetki ve otorite merkezleri yerel yönetimlerdedir. Arkadaşlarımızın bir kısmı bildikleri ve takdir ettikleri gibi yapıyorlar. Sonuçlarını hep birlikte göreceğiz. Uyarılarımız eksik olmuyor. Ne yalan söyleyeyim kimi dinliyor, kimi dinlemiyor. Sizler de kamu görevinizi yapıyorsunuz. Eleştirilerinizi ve uyarılarınızı sürdürün. Belki de daha yararlı ve etkili olursunuz.

Sevgiler, saygılar.

Fikre Ünlü-SHP Genel Saymanı

Vahim bir hata

Geçen haftaki **Nokta** dergisinde, Okur Mektupları sütununda, benim resmimin altında "ACID akımının (?)" öncüsü Aptulkadir Elçioğlu yazmaktaydı. Oysa benim ne acid denilen burjuva modası ile, ne de önderlik ile alakam yoktur.

Söz konusu fotoğrafım Ömer Karacan'ın (Coca-Cola destekli RAP, ACID HOUSE-DISCO türü müzik programı Number One'ın yapımcısı) "Joan Baez gibi sahtekârlar" sözünü eleştiren bir okur mektubunun altında yayınlanmıştır. Bir ROCKER olarak, Woodstock'ta Jimi Hendrix, Janis Joplin gibi ölümsüzlerle aynı sahneyi paylaşmış bir insana "sahtekâr" diyen stupid ile aynı kefeye konmak beni tarifi mümkün olmayacak derecede kahretmiştir.

Umarım **Nokta** dergisi bu hatasını düzeltir. Yoksa şahsıma yapı-

lan bu hakaret için gerekli makamlara başvuracağım.

And justice for all
Herkes için adalet
Aptullica-Hıbır

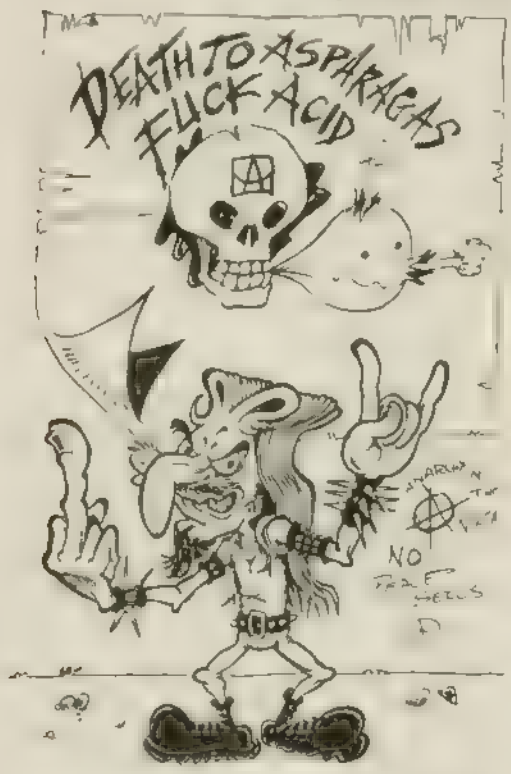

Ufak tefek "acid" damlaları

Sevgili Aptullica, sen de bilirsin, yayıncılıkta hatanın büyüğü küçüğü olmaz. Küçük bir yazım hatası da yerine göre yanlış girmiş bir fotoğraf kadar önemli olabilir. Ama, ne yazık ki, haftayı zamanında noktalayabilmenin telaşı içinde bu tür hatalar çok seyrek de olsa derginin sayfaları arasına sıkışıveriyor. İnan biz de en az senin kadar kahroluyoruz. Biz bu tür hataların tekrarlanmaması için kahrolmak zorundayız. Oysa senin koskoca bir metal zırhın var. Ufak tefek acid damlaları keyfini kaçırmasın.

Mor iğne ne işe yarar?

Sarkıntılığa karşı mor iğne yazınızı okurken ister istemez kendimi sokaklarda her an ateşe hazır makineli laf mermilerinin altında hissettim.

İğnelerle donatılmış bir giysiyi üzerimde düşünmedim de değil hani. Acaba, iğne çözüm mü? Sizce kaç laf mermisini geri çevirir?

Bence "mor kurdeleli iğne" cehalet işkembesini yarmaktan başka işe yaramaz.

Feministleri kınıyor ve erkeklere toplu yaşamanın kurallarını öğreten kitaplar satmalarını tavsiye ediyorum.

Sariye Yeşil/ADANA

Noktacılara açık mektup

Yaklaşık altı yıldır hep birlikte ortak bir heyecanı paylaşıyoruz. Her hafta, cumartesi günleri, derginin basımı tamamlanıp rotatifler homurtularını kestikten sonra acaba bu sayımız beğenilecek mi sorusu kurcalıyor beynimizi. Öyle bir duygu ki bu, zaman zaman içimizden biri, yolda, kahvede, otobüste Nokta okuyan birine rastladığında, yüzünün ifadesinden bu sorunun yanıtını okumaya çalışır. Hele o ifadede bir gülümseme yakaladı mı, "Bakın, o yazıyı ben yazdım, o fotoğrafı ben çektim" demeyi geçirir içinden.

İşte bu yüzden Okur Mektupları, başka bir deyişle Nokta'nın konuk yazarlarından gelen eleştiriler çok önemlidir bizim için. Bir haftalık çabalarımız karşısında aldığımız en dolaysız tepkidir onlar. Hepsi okunur, değerlendirilir, bazıları üstüne uzun tartışmalar çıkar aramızda. Hepsi özenle dosyalanır. Ama hepsi yayınlanmaz. Yayınlanamaz...

Neden mi? Bu "neden"in "çünkü"leri sizlerden iki küçük isteğimizi içeriyor:

Okur Mektupları sayfaları yalnızca, Nokta'da yer alan haberler ve konulara ilişkin görüşlerin yansıması için ayrılmıştır. Çok güzel de olsa, yazılmış şiirler, çok haklı da olsa, herhangi bir devlet dairesinde çekilen sıkıntılar için değil.

Yine bu sayfalarda, elden geldiğince çok sayıda mektuba, elden geldiğince kısaltmadan yer ayırmaya çalışıyoruz. Bu çelişkinin tek çözümü ise mektupların yazarları tarafından kısa tutulması.

Nokta'yı yalnızca okuyarak değil, yazarak da desteklediğiniz için, elinize sağlık.

İNCİL'İ

HİÇ OKUDUNUZ MU?

İSA MESİH İN Tarihsel Yaşamı ve Öğre ş er
Hakk nda bilgi edinmek istersenız B ze v z

Kitaplarımız BEDAVA!

PK 10ş 34492 Bevazıt İSTANBUL

good life

OKAN-TUR
2. Taşocağı Cad
Cevdet Bey İşhanı
5B.1 Mecidiyekoy
80300 Istanbul
Santral 174 68 55
Direkt 175 93 70

INNSBRUCK
YOUR GUARANTEE FOR A WONDERFUL TASTE OF AUSTRIA

- En büyuk Avusturya otel zincirine bağlı 4 yıldızlı tesislerde,
- Geleneksel mimari ve sıcak Avusturya atmosferinde,
- 12 yaşına kadar çocuklarınız için ücretsiz

kayak * shopping * casino

1 HAFTA YARIM PANSİYON
440USD + 350.000 TL

,Somestrede 7 gece yarım pansiyon konaklama ve ozel otobusle gıdış donus

SWISS
COUNTRY CLUB
POLONEZKOY

- Istanbul merkezine sadece 45 km,
- Yeşıllıkler içinde salelerde,
- Şomıneli rustıkal odalarda

avcılık * tenis * binicilik

YATAK, KAHVALTI (Cuma-Pazar, 2 gecelemel 80.000 TL

HAFTA SONU SEÇENEKLERİNİZ
Cuma-Pazar (2 gece, 3 gün)

Turban Abant (T P.I	215 000 TL
Abant Pa ace (T P)	225 000 TL
Anatolia/Bursa (Y P)	95.000 TL
Almıra/Bursa (Y P)	130 000 TL
Kervansaray/Termal (Y P)	145.000 TL
Kervansaray/Uludağ (T P)	265 000 TL

Rent-a car

ARABANIZI BİZDEN KİRALAYIN

Renault 12 Toros	175 000 TL
Renault 9 GTC	195.000 TL
Renault 12 TS W	195 000 TL
Fıat 131 Doğan	235 000 TL
Jeep (Suzuki, Aro)	260 000 TL

Cuma-Pazartesi, evınize veya ışyerınize tesıım, sınırsız kılometre, sıgorta, KDV dahil fiyatlardır

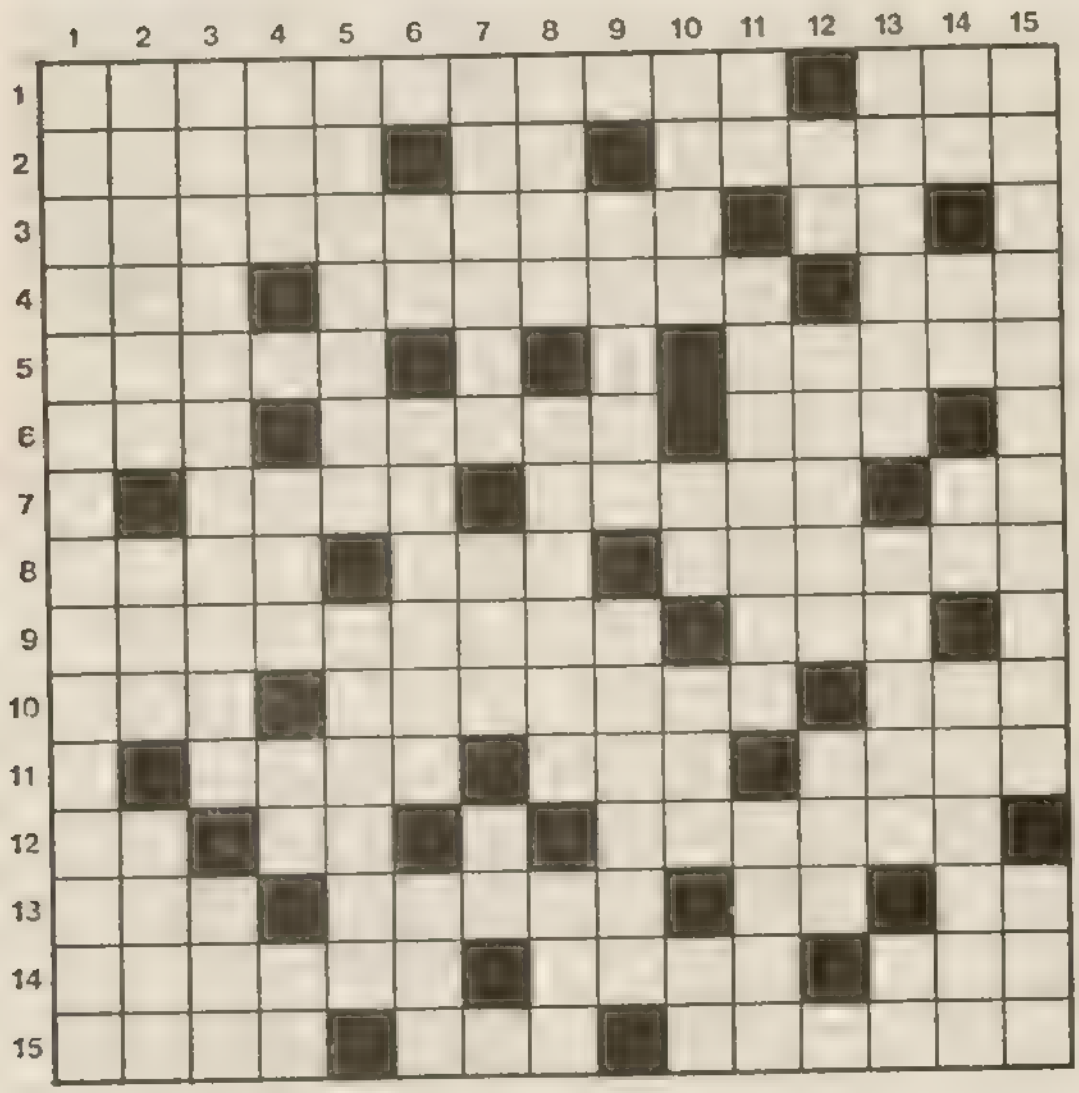

SOLDAN SAĞA: 1- 1917'de doğmuş, halk şiiri geleneğinden yararlanarak özgün ve duyarlı ürünler vermiş, şiirlerini **Adamın Biri, Rüzgâr, Yeşeren Otlar, Yangın** gibi yapıtlarında toplamış günümüz Türk şairi - Genellikle yakmak için kullanılan iri saman. **2-** Destan - Uzaklık anlatmakta kullanılan söz - İki kulplu ve dar boyunlu antik testi. **3-** 1970 yılından başlayarak Dostlar Tiyatrosu'nda sahneye çıkmış, **Hakkâri'de Bir Mevsim, At, Aahhh Belinda, Anayurt Oteli** gibi filmlerde de oynamış ve bu son filmindeki oyunuyla, Nantes Film Şenliği'nde en iyi erkek oyuncu ödülünü kazanmış tiyatro ve sinema oyuncumuz - Bir kürk hayvanı. **4-** Mesafe - Padişahın anne, kız kardeş, kız ve hasekilerine bağlanan ödenek - Sık gözlü ağ. **5-** Çam türüne çok yakın bir orman ağacı - İsimler. **6-** Dinsel inançları olmayan - Afrika'da yaşayan, gövdesi kızıl kestane, bacakları beyaz çizgili memeli hayvan - Tuzak, kapan. **7-** Bir çeşit pamuklu kumaş - Zekâ - Borudan kol almakta kullanılan bağlantı parçası. **8-** Olağanüstü yeteneği ve yaratıcı gücü olan kimse - Taraf - Yozgat yakınlarında ortaya çıkarılan ve Anadolu'nun tam bir kronolojisini göstermesi bakımından büyük önem taşıyan höyük. **9-** Başlıca üyesi **Jules Romains** olan ve toplumun ortak bilincini dile getirmeyi amaçlayan edebiyat akımı - Anadolu'da kurulmuş eski bir uygarlık. **10-** Lanet etme, ilenme - Sıcaklık ve nemli iklimlerde oluşan kırmızı renkli zengin toprak - Güreşte bir oyun. **11-** Kutsal inanç - Yapmacıklı davranış - Spor karşılaşmalarında yapılan kural dışı hareket. **12-** Eski bir siyasal partinin simgesi - Rütbesiz asker - Doğu Karadeniz bölümünde ünlü bir dağ geçidi. **13-** Yamaçlarda merdiven basamağı gibi düzeltilip, duvarla pekiştirilen yer - Bıldırcına benzeyen bir su kuşu - Bir görevin yürütülebilmesi için merkez olarak seçilen yer - Neodim elementinin simgesi. **14-** Hamam - Kuduz - Her yanı suyla çevrili kara parçası. **15-** Bir tür deniz taşımacılığı - Yemin - Osmanlı devletinde sınır boylarında görev yapan asker sınıfı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Krallığa son veren darbenin ardından, başbakan ve cumhurbaşkanı olarak Mısır'da köklü dönüşümlere damgasını vurmuş, etkin bir dış politikayla, Arap dünyasında önder bir rol oynamış Mısırlı asker ve devlet adamı. **2-** Cihaz - **Maksim Gorki**'nin tanınmış bir romanı - Küba'nın para birimi. **3-** Horasan'dan Anadolu'ya gelerek, Selçuklu sarayına girmiş ve III. Alaeddin Keykubad'ın emriyle Farsça bir Selçuklu Şehnamesi yazmış, aşk ve şarap konularını işleyen şiirleriyle divan edebiyatının bilinen ilk temsilcisi olmuş, XIII. yüzyıl divan şairi - Uluslararası alanda karayoluyla yapılan mal taşımacılığı. **4-** Uluslararası Basın Enstitüsü'nün simgesi - Fransa'da bir ırmak - Kuzu sesi - Bir nota. **5- Kazıklıhumma** da denilen ateşli ve tehlikeli bir hastalık - Gümüşbalığının küçüğü. **6-** Kripton elementinin simgesi - Güney Amerika'nın tatlı sularında yaşayan bir timsah - Bağırsaklar. **7-** Gerçekleştirilmesi olanaksız tasarı ya da düşünce - İlişkin, değgin - Toprağın nemi. **8-** Nişastalı tanelerin su ile kaynatılarak bulamaç kıvamına getirilmiş durumu - II. Dünya Savaşı'nda Alman ordusunun, günümüzde ise polisin kullandığı zırhlı araç - Fizikte kullanılan bir güç birimi. **9-** Gurbette yaşayan, garip - **Slawomir** önadlı, özellikle yergi türündeki yazı ve öyküleriyle tanınmış çağdaş Polonyalı yazar ve gazeteci. **10-** Bahçe ya da açık ağıl etrafındaki çit - Bir nota - Asya'da bir ırmak - Akıl. **11-** Parola - Birinin borcunu ödememesi durumunda bütün sorumluluğu üzerine alma durumu - Bir yaşından üç yaşına kadar olan tay. **12-** Bir nota - Susmuş, sessiz - Afrika'da bir ülke. **13-** Zarif, kibar - Briçte, bir renkten hiç kâğıt olmaması durumu - Su. **14-** Koca - Kemiklerin yuvarlak ucu - Tantal elementinin simgesi - Angola'nın başkenti. **15-** İlk yapıtlarında akademik bir disiplin içinde doğal görünüşlere bağlı kalmış, giderek girift bezemeden izler taşıyan geometrik soyutlamalara ve leke çalışmalarına yönelmiş günümüz Türk ressamı - Judo ve karatedeki en üst derecelere verilen ad.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

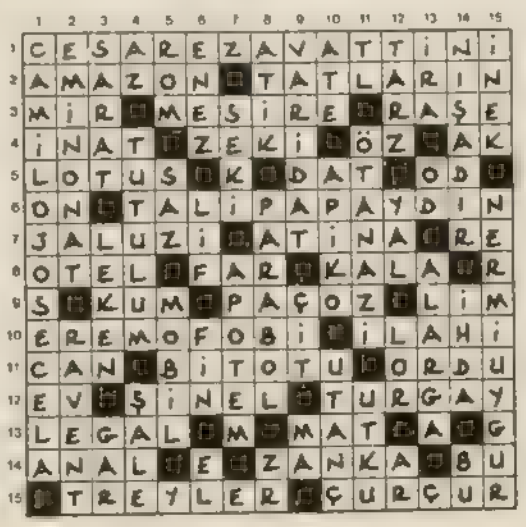

Mini mini kediler ciğerimi yesin...

Önce kedi vardı... İnanmazsanız Jan Brueghel'in Adem ve Havva tablosuna bir göz atın... Öyleyse, kediler de elmas gibi sonsuz değil midir? Bunu en iyi anlamış kişi belki de, 1873 ve 1954 arasında yaşamış ve ünlü La Chatte *yani* Kedi *romanıyla ünlü Fransız kadın yazar Collette değil miymiş?* Kediler *adlı 1001 Gece Denemeleri 10'da Salah Birsel'in anlattığına göre, Collette için "...sıradan kedi yoktur. Bahtsız, ikiyüzlülük yapmak zorunda kalmış, iyi anlaşılamamış kedi vardır. Şifa bulmaz bir insan yanılgısının alçak elle dağıttığı kedi vardır. Hiç gelmeyecek bir ödülü, bir anlayış ve acıma ödülünü bekleyen kedi..." testimize buyur ola bu kez de; "O kadar haykırarak ağlama, kedilerimi korkutacaksın!"...**

1 Atlara verilen adlarda başarma hırsının nal seslerini duymaz mıyız? Köpek adları genellikle insandan seçilir, insan köpeğin tanrısı değil midir? Kediler ise... Kedilerde insanı yaratıcı olmaya iten bir kalite var. Yaratıcılığın "kat"alizörü kediler hakkında ilginç bir denemesi olan Salah Birsel'in kedi adlarından bazıları çok ilginç. Uzunçorap, Mumbey, Karamalzaman... Nurullah Ataç ise *Günlerin Getirdiği* adlı kitabında Tevfik Fikret'in kedisine verdiği "isim"le alay eder. Kestirebilir misiniz, Tevfik Fikret'in kedisinin adını?

a. Simavne Kedisi Şeyh Bedriye
b. Zenne
c. Zerrişte
d. Aşiyân

2 Samipaşazade Sezai, Nurullah Ataç, Salah Birsel, Bülent Oran, Tomris Uyar, Rahşan Ecevit, Deniz ve Tan Oral, Sungu Çapan, Behzat Ay, Osman Celal Kaygılı, İsmet Sungurbey, Bilge Karasu, Haşmet Babaoğlu, Sinan Hıncal aklımıza gelen kediseverlerden... *Göçmüş Kediler Bahçesi* kitabının yazarı saydıklarımızdan hangisidir?

3 Sevgili kedisi Gülüver'in ölümünü *Yazılı Günler* adlı öykü kitabında ve 18 Ekim 1988 tarihli Cumhuriyet'te bir ölüm ilanıyla duyurmuştu. Kim?

a. Adalet Ağaoğlu
b. Sevim Burak
c. Tomris Uyar
d. Leyla Arbil

4 Köpeklerin murdar olduğunu söylerdi. Kedileri çok severdi. Bir keresinde ibadete giderken, kucağında uyuyan kediyi rahatsız etmemek için yeleğinin kolunu kesmiş ve kediyi uyandırmadan kalkıp gitmişti. Kimdi?

a. Neyzen Tevfik
b. M. K. Atatürk
c. Hazreti Muhammed
d. Said-i Nursî

5 "İsterim evimde olsun/Bir kadın 24 ayar/Bir kedi kitapların arasında/Dostlar her mevsim gelsin/Onlarsız yaşayamam ben" bir Fransız şairinden. Alıntı ise Salah Birsel'in tercümesinden. Galiba Paris'te kediler, İstanbul'da olduğundan çok önceleri kapı dışarı edilmişti... Kim istemez sıcacık sayfalar arasında kediler mırıldamasın... Kim?

a. Kim Bassinger
b. Charles Baudelaire
c. Apollinaire
d. Paul Celan

ERDAL ALAY/NOKTA

6 Bir de kedilerden nefret edenler var. Ünlülerden Johannes Brahms, Eisenhower ve bu sorunun kahramanı kedilerden müthiş gıcık kaparmış. Bir gün çadırında yarı çıplak vaziyette, tir tir tirr titrerken bulunmuş. İmdat diliyormuş korkuyla. Karşısında ise minnacık bir yavru kedi patilerini yalamaktaymış. Generali hemen tanımalısınız.

a. General Pinochet
b. General Patton
c. General Electric
d. Napolyon Bonapart

7 Şimdi de kedi misiniz, nesiniz testi... Aşağıdakileri doğru veya yanlış diye işaretleyin lütfen.

a. Bütün kediler yüzebilir.
b. Kedilerin gözleri öğlen vakti en küçük durumdadır.
c. Olgun bir kedide 30 diş bulunur.
d. Köpekler koklayarak yaşar, kediler ise görerek.
e. Kediler renk körüdür, sadece siyah-beyaz ve gri olarak seçerler.
f. Kediler dakikada 20 ile 30 kez nefes alıp verirler.
g. *Miyav* kedinin insanla konuştuğu sözdür. Kendi aralarında *miyav* demezler.
h. Sağlıklı bir kedinin burnu nemli ve soğuk olur.
i. Kediler keman sesini ve gül koklamayı severler.
j. Ankara kedisi gibi mavi gözlü ve uzun, beyaz tüylü kedilerin % 90'ı sağırdır.
k. Ferromon, cinsel çağrı için erkek kedinin salgıladığı hormondur.

Yanıtlar: 1) **c,** 2) Bilge Karasu, 3) **c,** 4) **c,** 5) **c,** 6) **d,**7) Hepsine *doğru* demişseniz, kedi misiniz, nesiniz?

*Samipaşazade Sezai'nin *Küçük Şeyler*'inden.

Her kesimden gelen oluyo... Simitçi, gazozcu, armatör, yardımcı doçent ne ararsan var...

Kendimi bildim bileli bööleydim.

Tahlil filanda oluyoruz.

Sarhoşu oluyo jilet atanı... Bilmemnesi... Kendimizi savunmak durumunda kalıyoruz tabiyatıynan...

Ailem başta şeetti. şimdi görüşmüyoruz...

Doktor, kesicam ama kimseye sööleme dedi... Ölürsem diye bana kağıt imzalattı...

Anneler babalar çocuklarıyla ilgilensin...

PÜRTELAŞ SOKAĞI

Bİ DAKKA BEYLER 12 NUMARANIN RÖPORTAJI BİTSİN SİZİ ALICAM ACELE YOK!..

TAMAM T.V'CİLER ÇIKIYO NAMIK ABİ...

TELEVİZYONCULARI BİZDEN ÖNCE ALDIN AMA...

BASIN

LATİF

Nasıl Avrupa-uyumlu olunur?

Birçok Avrupa ülkesi önemli değişikliklerin öncesini yaşıyor... Çok yakın bir gelecekte Avrupa'nın ekonomik bütünleşme adımları bir dönüm noktasına ulaşmak üzere. Ve bu durum, bütün dünyada etkisini giderek daha da çok duyuracak... Teknoloji ve kültürlerin daha da yakınlaşması, ortak bir ekonomik yapı ve insanların daha çok birbirleriyle kaynaşması...

Hiç kuşkusuz ki bütünleşmeye doğru giden büyük ve karmaşık yapıların sağlıklı olarak gelişebilmesi ve hayatlarını sürdürebilmesi için ortak bir dile ihtiyacı var. Ayrıca, değişen her yapı, ilişkide olduğu çevreyi de zorunlu olarak etkiler ve değişmeye zorlar. Gelişmeye uyabilmek, iletişimin her alanda sağlıklı olarak sürdürülebilmesi, bilginin hızla iletilmesi ve doğru sonuçların elde edilmesiyle mümkün... Nixdorf özellikleri...

Avrupa hızla bir bütünleşmeye doğru gidiyor. Avrupa'nın önemli endüstri ülkelerinden Federal Almanya'nın böyle bir dönemde dost Türkiye ile yakın ilişkiler içinde olması bir rastlantı değil. Alman teknolojisi, Nixdorf'la Türkiye'de...

Gıda sektöründen otomotiv sektörüne, tekstilden petrol endüstrisine kadar geniş bir uygulama alanı ve en yüksek teknoloji standartlarına uygun bir kalite...

Bankalar, oteller ve satış merkezleri için Nixdorf'un geliştirdiği bütünsel çözümler beş kıtada ünlü ve Avrupa'da yaygın olarak kullanılıyor: Donanım, yazılım, hizmet ve eğitim...

Donanım alanında Nixdorf'un modüler yapısı, teknolojik gelişmelere kolaylıkla ayak uydurabilir ve aynı imkân yazılım için de geçerlidir. Bu nedenle Nixdorf bilgisayar hep genç kalır, bütün değişimlere uyum sağlar...

Nixdorf teknolojisi ve bütünleşen, değişen bir Avrupa... Ortak bir dil ve uyumlu bir gelişme...

Türk-Alman dostluğu geleceğe bakıyor.

NIXDORF
COMPUTER

Gece Mavisi

PARLIAMENT

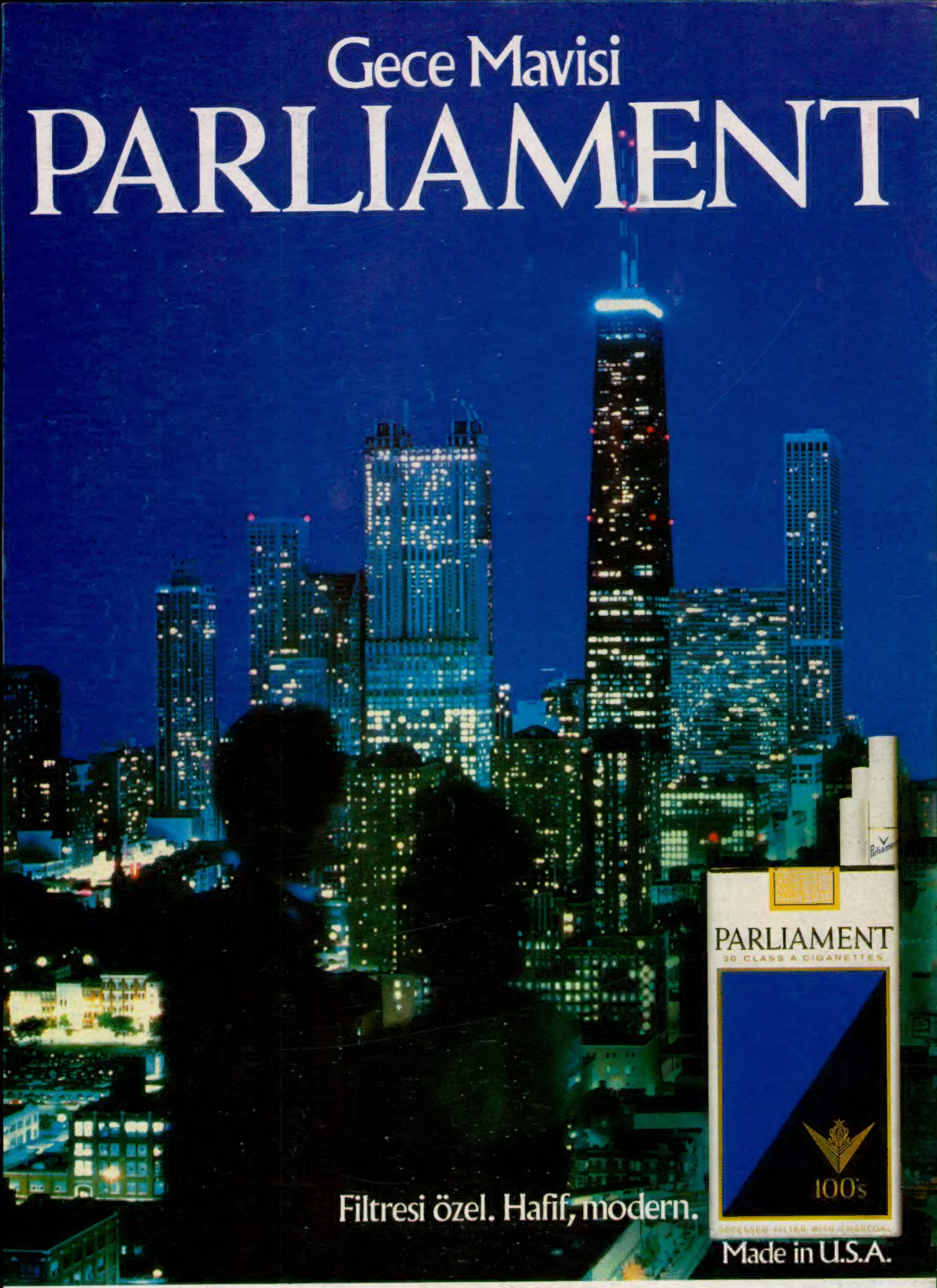

Filtresi özel. Hafif, modern.

Made in U.S.A.

1979 YILI İCRA PL.467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.